

Universitätsbibliothek Wuppertal

Plutarchu Chairōneōs Ta Sōzomena Panta

Continens Vitas Parallelas Graecè & Latinè

Plutarchus

Francofurti, 1620

Nicias et M. Crassus

Nutzungsrichtlinien Das dem PDF-Dokument zugrunde liegende Digitalisat kann unter Beachtung des Lizenz-/Rechtehinweises genutzt werden. Informationen zum Lizenz-/Rechtehinweis finden Sie in der Titelaufnahme unter dem untenstehenden URN.

Bei Nutzung des Digitalisats bitten wir um eine vollständige Quellenangabe, inklusive Nennung der Universitätsbibliothek Wuppertal als Quelle sowie einer Angabe des URN.

[urn:nbn:de:hbz:468-1-1340](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:468-1-1340)

Numero verò haudquaquam æquiparandi sunt cum illis qui contra Lucillum steterunt, hi qui profligati fuerunt à Cimone. Quamobrem omnia inuicem estimanti difficilis sit explicatu disceptatio. Nam videntur & dii vtrique fuisse propitii, qui vni ea quæ perpetranda essent, alteri, quæ præcauenda, prænuntiauerunt. Ita dii quoque testimonium ambobus vt bonis & natura præditi diuina, dedere.

πλήρη δὲ ἔστι ἄξιον ᾠδα βαλεῖν τοῖς ἐπι Λούκυλλον συν-
χθῶσι πρὸς ἑαυτὸν Κίμωνος κρατηθέντας. ὡς τε πορὶ μετα-
λαμβαίνοιτι δυεὶς διαίτητον εἶ) τὴν κείνην. ἐπεὶ καὶ ὁ δαμό-
μιον ἀμφοτέρους εἴκειν διιδρῆς ἡμέρας, τὰ μὲν ἀρχὴ κα-
πορτοῦν, τὰ δὲ ἀφύλακτα χερσὶν, περιμύθων. ὡς τε καὶ
τὴν πρὸς τὴν ἑαυτὸν ἀφίλον ἀφίλον ἑαυτὸν ὡς ἀγαθὸς καὶ
καὶ τοῖς τὴν φύσιν ἀμφοτέρους.



PLUTARCHI

Vitæ comparatæ

NICIAE ET MARCI

CRASSI.

NICIAS.



ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΥ

Βίοι ᾠδα ἀλλήλων

ΝΙΚΙΟΥ ΚΑΙ ΜΑΡ-

ΚΟΥ ΚΡΑΣΣΟΥ.

ΝΙΚΙΑΣ.



QUANDO visum nobis non absolum est, vt cum Nicia Crassum, & clades Parthicas contenderemus cum Scythiis, primum deprecandi & obsecrandi mihi sunt horum commentariorum lectores, vt in hac historia, in qua Thucydides supra ingenium humanum explicanda, affectu mouendo, illustratione & elegantia seipsum superauit, nemo imitari nos Timæum suspicetur velle, quidum Thucydides se superare eloquentiam sperat posse, & illepidum plane ostendere Philistum rudemque, per medias ruit victorias, & prælia naualia, concionesque, quas descriperunt illi, ne hercule iuxta Lydium quidem curram pedibus incedens (vt Pindarus ait) verum ostendit se profus impolitus, infantem, atque (vt Diphili verbis vtat) pinguem & Siculo oblitum adipe, subinde verò ad Xenarchum delabitur, vt quum omen factum Atheniensibus narrat existimare se ex eo quod dux qui à victoria nomen habebat, repugnet ne sibi mandaretur bellum, atque ex statuarum mutilatione præsignificari à diis clades illos bello ab Hermocrate Hermonis plurimas accepturos. Ad hæc verisimile fuisse Syracusanis Herculem Proserpinæ gratia, à qua acceperat Cerberum, suppetias venturum, & infestum fore Athēiensibus, quod Ægestæos Troianorum sobolem tuerentur, quum iniuriis ipse ab Laomedonte lacessitus funditus euertisset urbem Troiam. Cæterum huic fortasse ab eodem iudicio hæc subiit scribere, & dictionem reprehendere Philisti, Platonemque atque Aristotelem insectari. Mihi quidem de stilo cum iis certamen & æmulatio plane pusilli animi & cauillatorii videtur esse, in iis verò quæ imitari queat nemo, etiam profus insulsi. Quas igitur res gestas exposuerunt Thucydides & Philistus, quando eas præterire non licet, præcipue quidem quæ ingenium, & motus illius viri sub calamitatibus reconditos multis & magnis detegunt, has, ne semel habeat incurius & segnīs, quatenus res postulabit, perstringam: quæ verò vulgus fugiunt, breuius & τὴν ἀνασχίον, ἵνα μὴ πημάτων αἰμελῆς δοκῶ καὶ δεγρὸς εἶ) τὰ ἀφάθρητα πρὸς πολλοὺς,



PREI dicitur dicitur ἀπόπως τὰς Νικίας τὸν Κράσσον ᾠδα βαλεῖν, καὶ τὰ Παρθικὰ παθημένα τοῖς Σικελικοῖς, ὡς παρατεῖσθαι καὶ ᾠδα βαλεῖν ὑπὲρ ἐμοῦ τοῖς ἐπιχθόνιας τοῖς συσχεμασι τοῖς, ὅπως ἐπι τῆς διηγήσειν, αἷς Θουκυδίδης, αὐτὸς αὐτὸ πρὸς τὰ παθητικάτατος, ἐνεργέτατος, ποικιλώτατος ἡρόδοτος, ἀμμήτως ἐξελεύσασθε, μηδὲν ἡμᾶς ἑσπολάεωσι πεπονηθέναι Τιμῶν πάθος ὁμοιον ὅς ἔπισας τὸν μὲν Θουκυδίδην ᾠδα βαλεῖν ἀφίλον, τὸν δὲ Φίλιπον ἀποδείξειν πημάτων αἰμελῆς καὶ ἰδιώτην, ἀφίλον μέσον ὡς τὰ πημάτων ἰσοεῖα, τὴν μάλιστα καταρρωμένων ἐκείνοις ἀγώνων, καὶ ναυμαχιῶν, καὶ δημηγροῶν, οὐ μὲν Δία ᾠδα Λύδιον ἀρμα πρὸς ἰχθύων, (ὡς φησι Πίνδαρος) ἀλλ' ὅλως πρὸς ἰχθυομαθῆς καὶ μείρα κινῶν φαινόμενος ἐπὶ τοῖς καὶ τὴν Δίφιλον, Παχὺς, ὠθηλθμοῦς ἐπὶ Σικελικῶν πολλαχὸν δὲ ᾠδα βαλεῖν εἰς τὸν Ξενάρχον ὡς ἀφίλον λέγει τοῖς Ἀθηναίοις οἰωνὸν ἠγήσασθαι γερονέναι, τὸν δὲ τῆς νίκης ἐξήγηται τοῦτομα ἐρατηρῶν, ἀντειπόστα πρὸς τὴν ἐρατηρίαν καὶ τὴν ἀφίλον τὴν Ἐρμῶν, ἀφίλον αὐτοῖς ὁ δαμόμιον ὡς ἑαυτὸν Ἐρμοκράτους τὴν Ἐρμῶνος πλείστα πείσοιται παρὰ τὸν πόλεμον. ἐπὶ εἰκὸς εἶ) τὸν Ἡρακλέα τοῖς μὲν Σικελικοῖς βοηθεῖν, ἀφίλον χερσὶν παρ' ἧς ἔλαβε τὸν Κέρβερον ὄργιζομένη τοῖς Ἀθηναίοις οἰωνὸν Αἰγετίας, ἀπογόνους ὄντας Τρώων, ἑσώζον. αὐτὸς δὲ ᾠδα Λαομέδοντος ἀδικητής, ἀνάστα τὸν ἐποίησε τὴν πόλιν. ἀλλὰ τοῦτο μὲν ἴσως ἀπὸ τῆς αὐτῆς ἐμμελείας τὰ γὰρ γράφειν ἐπὶ, καὶ τὴν Φίλιππον ἀφίλον δὴ τὴν καὶ τοῖς ἀφίλον τὰ ἀφίλον καὶ Ἀφίλον λειδορεῖσθαι. ἐμοὶ δὲ ὅλως μὲν ἡ ἀφίλον λέξιν ἀμίλλα καὶ ζηλοτυπία πρὸς ἐτέρους, μικροπρεπῆς φαινεταὶ καὶ σοφιστικὴν αἷ) τὰ πρὸς τὰ ἀμμήτως γίγηται, καὶ τελείως ἀνάσθητον. αἷ) τὸν Θουκυδίδης ἐξελεύσασθε πρὸς καὶ Φίλιππον, ἐπεὶ παρελθεῖν οὐκ ἐστὶ, μάλιστα γὰρ δὴ τὸν ἔσπον καὶ τὴν ἀφίλον τὴν ἀφίλον ᾠδα πολλὰ καὶ μεγάλων παθῶν καλυπτομένων ἀφίλον ἀφίλον, ἐπιδραμῶν αἰμελῆς δοκῶ καὶ δεγρὸς εἶ) τὰ ἀφάθρητα πρὸς πολλοὺς,

ὅφ' ἑτέρων δ' εἰρημύρα ἐπορεύθη, ἢ πρὸς ἀναθήμασιν ἢ
ψηφίσμασιν ἐρημύρα παλαμοῖς, πεπερασμένησιν ἀγαθῶν
οὐ τὴν ἀρχήσιν ἀδελφῶν ἰσοεῖαν, ἀλλὰ τὴν πρὸς κατὰ
νῆσιν ἡτοῖς καὶ ἔργου ἰσοεῖαν.

Ἐνέστι οὖν πρὸς Νικίου πρῶτον εἰπεῖν ὃ γέγραφε Ἀρι-
στοτέλης, ὅτι βροῖς ἐγγόντο βέλπτοι τῶν πολιτῶν, καὶ πατεριῶν
ἔχοντες ὄνομα καὶ φιλίαν πρὸς τὸν δῆμον. Νικίας ὁ Νικη-
ράτου, καὶ Θουκυδίδης ὁ Μιλησίου, καὶ Θεραμίδης ὁ Ἀγνα-
νός· ἦσαν δ' οὗτοι ἢ ἐκείνοι. καὶ γὰρ εἰς δις γένεαι, ὡς ξείνος ἐν
Κέῳ, λελοιδόρηται, καὶ ἀπὸ τῆς μὴ μόνιμον ἀλλὰ ἐπαμ-
φοτερίζον αἰεὶ τῆς πατρίδος τῆς πολιτείας, ἐπεκλήθη χεί-
ροιο. ἐκείνων δ' ἄριστος μὲν ὁ Θουκυδίδης ἦν, καὶ
πολλὰ Γερεκλῆ δὴ μακροχρόνῳ τῶν κελῶν καὶ ἀγαθῶν
πρὸς ἀμύμονος ἀντεπολιτῶν ὄνομα· νεώτερος δ' Νικίας γνό-
μοιο, ἡ μὲν ἐν πῆνι λόγῳ, καὶ Γερεκλέους ζῶντος, ὡς τε κα-
κείνα στρατηγήσῃ, καὶ καθ' αὐτὸν ἀρξάναι πολλάκις· Γερε-
κλέους δ' ἀποθανόντος, ἀπὸς εἰς τὸ πρῶτον ἐπὶ τῆς
μάστιγα μὲν ὑπὸ τῶν πλοισίων καὶ γυμνασίων, ἀντίπαγμα
ποιουμένων αὐτὸν πρὸς τὴν Κλέωνος βδελύειαν καὶ τὸν
μακρῶν οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ τὸν δῆμον εἶχεν ὄνομα συμφοροδύμου-
μόνον. ἴσμεν γὰρ ὅτι Κλέων μέγα, γεροῦσιν ἀγαθῶν, καὶ αἰα-
μιδαρνεῖν διδοῖς· ὅμοιος δ' καὶ τὴν πλεονεξίαν αὐτῶν καὶ τὴν
ἰταμότητά καὶ ἀράσας ὄραντες αὐτοῖς οἷς πρὸς χεῖρ ἔσχε-
ται, οἱ πολλοὶ τὸν Νικίαν ἐπήρουν. καὶ γὰρ οὐκ ἦν αὐ-
τῶν οὐδ' ἐπαρξῆς ἀγαθῶν αὐτῶν δ' ἴσμεν, ἀλλ' ἐπιβροῖα
πῆνι μεμνημένον, αὐτῶν τῶν δεδιέναι δοκῶν τῶν πολλοῖς
δημαγωγῶν. τῆ φύσει γὰρ ὠν ἀθαρσῆς καὶ δίεελπις, ὁ μὲν
τοῖς πολεμικοῖς ἀπέκρυπτεν δὲ τυχῆ τὴν δειλίαν· (κα-
τὰ τὸν γὰρ ὁμαλῶς στρατηγῶν) δ' ἐν τῇ πολιτείᾳ φο-
φοδέες, καὶ πρὸς τοῖς συκοφανταῖς ἀπορῶντων αὐτῶν καὶ δη-
μοδικῶν, ἐδόκει καὶ δὴ μὲν οὐ μικρῶν ἀπ' ὄνομα τῶν δῆμου
παρέχειν, τῶν δεδιέναι τοῖς ὑποφοροῦσιν, αὐτῶν δ' οἷς δε-
διόσας. τοῖς γὰρ πολλοῖς ἡμῶν μεγίστη πρὸς τῶν μεζόνων, δ'
μὴ κατὰ φρονεῖσθαι. Γερεκλῆς μὲν οὖν ἀπὸ τῆς ἀ-
ληθῆς καὶ λόγου διωάμεως τὴν πόλιν ἀγῶν, ὁ δὲ νεὸς ἐ-
δεῖτο χρηματισμοῦ πρὸς τὸν ὄχλον, ὁ δὲ πιθανότητος· Νι-
κίας δ', τοῖς μὲν λειπόμοιος, οὐσία δ' ἐπὶ τῶν, ἀπ' αὐ-
τῆς ἐδημαγωγῆ, καὶ τῆ Κλέωνος ἀχερεία καὶ βαμολο-
χία πρὸς ἡδονῶν μετὰ χεῖρ ἰσοεῖαν τοῖς Ἀθῆναιοῖς ἀπὸ τῶν
ὁμοίων ἀπὸ παρὰ ξανὰ πῆσαν ὄν, χορηγίας ἀνελάμβαν-
ε καὶ γυμνασιαρχίας, ἑτέρας τε τοιαύτας φιλοπρῆμίας τὸν
δῆμον, ὑποβαλλόμενος πολυτελείᾳ καὶ χεῖρ τοῖς πρὸ
αὐτοῦ καὶ καθ' ἑαυτὸν ἀπὸ τῶν. εἰσῆκει δ' καὶ τῶν αἰαθη-
μάτων αὐτῶν καὶ ἡμῶν τότε παλλάδιον ἐν ἀκροπόλει, τὴν
χεῖρ ὡς ἀποβελήσας, καὶ ὁ τοῖς χορηγικοῖς τέλοισιν ὑ-
ποκείμενος ἐν Διονύσου νέως. ἐνίκησε γὰρ πολλάκις χο-
ρηγῆσας, ἐλείφθη δ' ὁ δὲ ποτε. λέγεται δ' ἐν πῆνι χορηγία
παρελθεῖν οἰκείης αὐτῶν κεκοσμημένος εἰς γῆμα Διονύ-
σου, καλλίστος ὁφείλει καὶ μέγιστος, οὐ πτωχῶν ἡδονῶν.
ἡδονῶν δὲ τῶν Ἀθῆναιῶν τῆ ὄφει, καὶ κροβυῶτων ὅτι πολὺν
χρόνον, ἀσπασῆς ὁ Νικίας, εἶπεν ὡς οὐχ ὅσον ἡγεῖτο
δουλεύειν κατὰ πεφνησμένων θεῶν σώμα, καὶ τὸν νεανί-
σχον ἀπὸ τῶν ἡρώσε· μνημονοῦται δ' αὐτῶν καὶ τὰ πρὸς
Δῆλον, ὡς λαμπερῆ καὶ θεοφρεπῆ φιλοπρῆμῆσας.
τῶν γὰρ χορῶν, οἷς αἱ πόλεις ἐπέμπον ἀσπασῆς τῶν θεῶν,

Ac que alii dixerūt sparsim, aut in monumentis vel
plebiscitis antiquis extāt, ea contrahere studebo,
non quo historiā confarcinem infrugiferā, sed eā
quæ indolē eius & mores ob oculos ponat tradā.
Primum de Nicia habeo dicere quod scriptura
reliquit Aristoteles, tres extitisse optimos ciues,
qui patria erga populū beneuolētia & amore fue-
runt, Niceam Nicerati, Thucydidem Milefii, &
Theramenem Agnonis: verū hunc quā illos
minus. Etenim ob pudenda natalia, ut hospes ex
Cea, perstrictus est, atq; ob inconstantiam, quod-
que modō harum modō illarū partium in rep. ef-
fct, Cothurnus dictus. Thucydides fuit illis ætate
prior, diuq; Periclis actionibus populo assentan-
tis pro optimatibus propugnās restitit. Ætatis Ni-
cias inferioris. Habuit autem nomen aliquod et-
iam viuo Pericle, ut collega quoq; eius in bello ge-
rendo fuerit, & ipse per se exercitui præfuerit cre-
bro. Defuncto Pericle statim est in primum locū
elatus à locupletibus potissimum & nobilitate, qui
arcem eam aduersus Cleonis fecerunt scelera &
audaciam. Attamen & populi tenuit beneuolen-
tiam, qui eum item prouexit. Siquidem pollebat
multum Cleon ex eo quod ad gratiam emerem-
dam populi, senectutem componeret suam, & lar-
gitiones ei obiiceret. Immodicam tamen homi-
nis cupiditatem, impudentiam & audaciam, quā
viderent illi ipsi erga quos esset ambitiosus, pleri-
que amplectebantur Niciam. Neque enim plus
satis granitas huius austera erat vel odiosa, sed cū
certo temperata metu populi, qui eo ipso, quod
vereri putaretur, multitudinem, illius fauorem
alliciebat. Nam quum natura esset timidus & dif-
fidentia plenus, tegebat in bello timiditatem fe-
licitate. Expeditiones enim eius habuerunt om-
nes successum. At formido in repub. gerenda at-
que aduersus calumniatores eius trepidatio vide-
batur etiam popularis, magnaque ei opes ex po-
puli studio conciliare: quod eos qui se despiciant
habeat suspectos, euehat verò illos qui metuant.
Quippe hic habetur à potentioribus honos plebi
maximus, quum non contemnitur. Ac Pericles
quidem qui solida virtute, & vi dicendi ciuitatem
gubernabat, nullo fūco ad multitudinem opus
habebat nec gratia artificio colligenda. Quibus
Nicias quum deficeretur, præcelleret autem opi-
bus, his deliniebat plebē. Quia verò erat ad Cleo-
nem, qui leuitate & scurrilitate populū Athe-
niensem mulcebat, similibus æquandum artibus
ineptus, oblectabat choragiis, gymnasiarchiis,
muneribusq; huiusmodi aliis populū splen-
dore antecedens & munificentia quā prioris quā
sua memoriæ omnes. Extitit ex donis eius etiam
nostra ætate signum Mineræ in arce, auro quo
inductum fuerat deperdito, atque in æde Liberi
patris subiecta mensis choragicis ædicula. Chora-
gus enim frequēter vicit, superatus est nunquam.
Fertur in choragio quodam seruus eius ornatus
Bacchi persona transisse, forma & proceritate cor-
poris eximia, etiam num imberbis. Commoto e-
ius aspectu populo, ac diu applaudente, exurgens
Nicias, nefas dixit arbitrari se esse ut corpus quod
deo omnium vocibus esset declaratum simile, in
seruitute teneretur, atq; adolescentem manumit-
sit. Iam commemorantur eius in Delo magnifica
& religiosa munera. Nam quū chori quos ciuita-
tes ad canendum mittebant in Apollinis honorē,

appellerent promiscue, & quia naui turba repente occurrente canere iubebantur, nullo ordine, sed nimia festinatione incompofite simul descenderent de naui, coronas sumerent & vestes, ille, quum theorus esset, traiecit secum in Rhenechorum, victimasque & reliquum apparatus trahens, ad hæc pontem Athenis paratum competentem atque eximie excultum auro, pictura, fertis, tapetibus deportans, nocte fretum eo inter Rhenechorum & Delum medium, quod non est latum, iunxit. Mox ubi diluxit, pompam deo & chorum magnifice comptum cantantemque traduxit per pontem. Secundum sacra, ludos & epulum palmam æneam Apollini posuit, prædiumque sacravit, quod decem millibus drachmarum comparauerat: cuius vectigal impenderent in solenne epulum Delii, multam felicitatem ab diis Nicie precantes. Id est enim incisum in pilam, quam pro doni custode reliquit in Delo. Palma illa à vento elisa in Naxiorum excelsam statuam procidit atque eam deiecit. His non obscurum est multam subesse gloriæ captationem ambitionemque plausibilem & forensam. Verum ex vita reliquæ ius moribusque fides tibi fiet religionis fuisse eam magnificentiam & largitionem comitem. Oppido nanque expauescebat deos, & superstitioni (ut ait Thucydides) erat implicitus. Ut relatum autem in quodam Palsiphontis dialogo est, quotidie sacris operabatur. Aruspiciem autem domi tenens, pretebat perpetuo se de repub. deos cõsulere at quærebat fere de rebus priuatis suis, maxime de argentifodinis. Siquidem tenebat in agro Lauriotico multas & fructuosas: verum eas non citra periculum exerebat, manum magnam illic albat ergastulorum, ac facultates eius erant fere in argento positæ. Vnde non pauci scetabantur eum petentes & accipientes: quippe non secus his à quibus metuebat, quam illis qui erant beneficio digni, largiebatur. Breui vectigalis erat improbis timiditas eius, & humanitas probis. De his accipias vel à comicis testimonium: Teleclides enim in quadruplatorem quendam hosce versus scripsit,

*Charicles minam nec obtulit, sibi ne dent probro
 Quod satis matris sit è crumenula præ fratribus.
 At quater minam dedit, Nicerato qui natus est,
 Nicias. Cur fecerit, quamuis sciam, non dico tamen:
 Est enim hic amicus, ac sapit, nisi mens fallitur.*
 Ille qui apud Eupolidem in Marica perstringitur, inducens placidum & inopem quendam ait,
*Dic, quando demum es alloquutus Niciam?
 Non vidi ego, nisi stantem nuper in foro.
 Fatetur iste Niciam vidisse se
 Sed ad quid illi visus est, ni proderet?
 Audistis equales in ipso Niciam facto prehensum esse.
 Vos scilicet virum prehendantis bonum insani vel vltro in crimine?*
 Cleon apud Aristophanem minitabundus ait,
Os obstinuat oratoribus, tum Niciam mouebo.
 Innuit item animum trepidum eius & attonitum Phrynichus hisce versibus,
Nam quod bonus ciuis sit, certo scio,

Υμεις γὰρ ὡ φρενοβλαβεῖς λαβοῖτ' αὐ' ἀνδρ' αἰετον εἰ κακῶ πινι. ὁ δὲ Αἰετοφάοις Κλέων, ἀπειλῶν λέγει,
 Λαρυχίω τοὺς ῥήτορας καὶ Νικίαν ταρσίζω.
 πληγμένον, εἰ τούτοις,

A *περὶ πλεόντων μὲν ὡς εὐτυχῆν, ὁ δὲ δὴ ὄχλου περὶ τὴν ναῦν ἀποπληθύνει, ἀδὴν κελδορομίων κατ' ἄσθενά κέρσιμον, ἀλλ' ὑπὸ σπουδῆς ἀστυτάκτως ἀποβαμνόντων ἄμα καὶ τεφανουμίων, καὶ μεθαμφιεννυμίων, ἐκείνος ὅτε τὴν θεωρίαν ἤγει, αὐτὸς μὲν εἰς Ρῆϊναι ἀπέβη τὸν χορὸν ἔχων, καὶ τὰ ἱερεῖα, καὶ τὴν ἄλλω παρὰ τοὺς ἄλλους, ἔδωκε δὲ πεποιμένον Αἰετοφάοι περὶ τὰ μέτρα, καὶ κεχρημημένον ἐκαστοῦ χροσώσεσι καὶ βαφαῖς, καὶ τεφανοῖς, καὶ ἀυλαῖς καὶ κίμων, ἀφ' οὗ καὶ ἐγεφύρωσε τὸν μετὰ τὴν Ρῆϊναι καὶ Δήλου πόρον, ὅτι ὄντα μέγαν. εἴθ' ἄμα ἡμέρα τὴν τε πομπὴν ὡς θεῶν καὶ τὸν χορὸν ἄγων κεχρημημένον πολυτελῶς καὶ ἀδόντα, ἀφ' οὗ τῆς γέφυρας ἀπέβη καὶ εἰς τὴν ἑσπέρην, καὶ τὸν ἀγῶνα καὶ τὰς ἐστῆσας, τὸν τε φοῖνικα τ' χαλκίω ἔστησεν, ἀνὰ θῆμα τὰ θεῶν, καὶ χαλεπὸν μύρον δραχμῶν ἑκατὸν καὶ ἑξήκοντα, οὗ τὰς περὶ τὸν Δηλίους καὶ τὰς ἐστῆσας ἐστῆσας, πολλὰ καὶ ἀγαθὰ Νικία παρὰ τῶν θεῶν ἀπομύθησε. καὶ γὰρ τὸ τοῦ τῆς ἡλῆς ἐνεργεῖν, ἡ ὡς περὶ φύλακα τῆς δωρεῆς ἐν Δήλῳ κατέλιπεν. ὁ δὲ φοῖνιξ ἐκείνος ὑπὸ τῶν πηλυμῶν ἀποκλαθεὶς ἐπέπεσε τὰς Ναξίων ἀνδραῖσι τὰς μεγάλας, καὶ ἀνέτε εἶπεν. τούτοις δὲ ὅτι μὲν πολὺ ὁ περὶ δόξαν καὶ φιλοπρίαν προμηθεικὴν καὶ ἀγροειὸν ὄσιν, ὅτι ἀδύλον· ἀλλὰ τὰ λοιπὰ ἔστω τὸ ἀνδρὸς καὶ ἡγεῖται πιστεύσειεν αὐτὸς διὰ βλάβης ἐπακροῦ θῆμα τὴν πιαυτίω χάριν καὶ δημαγωγίαν ἡρέσθαι. σφόδρα γὰρ ἡ τῶν ἐκπεπληγμένων τὰ δαμόνια, καὶ ἡασμῶν περὶ κείνους, ὡς φησι Θουκυδίδης. ἐν δὲ τῆν Γασφάντος ἀγαθῶν γέγραπται ὅτι καὶ ἡμέρας ἔζηε πῖς θεοῖς, καὶ μάντιν ἔχων ὅτι τῆς οἰκίας, περὶ τοῦ μὲν αἰετῆρα καὶ τῶν δημοσίων, τὰ δὲ πλείστα, καὶ τῶν ἰδίων, καὶ μέγιστα καὶ τῶν ἀγροειῶν μετ' ἄλλων. ἐκέκτητο γὰρ ἐν τῇ Δαυριωτικῇ πολλὰ καὶ μεγάλα εἰς περὶ τὸν δόξαν, ὅτι ἀκινδυνῶς ὅτι τὰς ἐργασίας ἔχοντα, καὶ πλείστον ἀνδραπόδων ἔβρεφεν αὐτόν, καὶ τῆς οἰκίας ἐν ἀγροειῶν ὅτι πλείστον εἶχεν. ὅθεν ὅτι ὀλίγοι καὶ αὐτὸν ἦσαν ἀπικῶτες καὶ λαμβάνοντες. ἐδίδου γὰρ οὐχ ἦσαν τοῖς κακῶς ποιῶν διωκτοῖς, ἢ τοῖς δὲ πάσχειν ἀξίοις, καὶ ὅπως περὶ τὸν αἰετῆρα τῶν ποιητῶν ἢ δὲ γλῶσσα, καὶ τοῖς χροσῶσις ἢ φιλοπρίαν ἀγροειῶν. ἡ ἀβείν ὅτι καὶ τούτων μαρτυρία, καὶ παρὰ τῶν καμικῶν ὄσιν. Τηλεκλείδης μὲν γὰρ εἰς ἵνα τῶν σφραγῶν τῶν τῶν πεποιήκω,*

E *Χαεικλῆς μὲν ὅτι ἔδωκε μναῖ, ἵν' αὐτὸν μὴ λέγη,
 Ὡς ἐφύ τῆ μητρὶ παιδῶν περὶ τὸς ἐκ βαλαβίου
 Τέσσαρας δὲ μναῖς ἔδωκε Νικίας Νικηράτου
 Ὡς δὲ ἔκαλι τὸτ' ἔδωκε, καὶ περὶ δὲ εἰδῶς ἐγὼ
 Οὐκ ἐρῶ. φίλος γὰρ ἀνὴρ, σωφρονεῖν δέ μοι δοκεῖ.
 ὁ δὲ ὑπὸ Εὐπόλιδος καμικῶν μναῖς ἐν τῇ Μαρικῇ, παρὰ τῶν πνὰ τῶν ἀποεργαζομένων καὶ πενήτων, λέγει,
 Γόσου χορῶν γὰρ σπληγέτωσιν Νικία;
 Οὐδὲ εἶδον, εἰ μὴ ἑναλχος ἐστὶ εἰς ἀγροειῶν
 Ἀνὴρ ὁμολογεῖ Νικίαν εὐεραχένας.
 Καὶ τί μαθὼν αὐτὸ εἶδεν, εἰ μὴ περὶ τὸν δόξαν
 Ἠχούσατ', ὡς σπληγέτωσιν, ἐπαυτοφόρα Νικία εἰλημημένον*

F *Ἡ γὰρ πολίτης ἀγαθὸς ὡς, ὁ δὲ οἰδὲ ἐγὼ,*

Κούχ' ἡσυχάζει ἐβάδιζεν, ὡς καὶ Νικίας. οὕτω δὲ
 Διακρίμνος διλαβὼς παρὰ τοὺς συκκοφῶνας, οὔτε σιωπῆ-
 δειπνεῖναι τῶν πολιτῶν, οὔτε κρινολογίας, οὔτε σιωδημέ-
 ρθῶσιν ἐπέβαλλεν ἑαυτὸν· οὐδ' ὅλως ἐγόραζε τῆς βου-
 τῆς Διακρίμνος· ἀλλ' ἄρῳ μὲν, ἐν ᾧ φρατῆγῳ διετέλει
 μέχεινυκτός· ἐκ τῆς βελῆς ὑστατος ἀπῆει, παρὸς ἀφικνέ-
 μνος. εἰ δ' ἢ μηδὲν ἐν κρινῶν παρὰ τῆν ἔχει, δις παρὸς τοὺς
 καὶ δις ἐν τεύκτος, οἰκουρῶν καὶ κατὰ κεκλεισμένους. οἱ δ' Φί-
 λλοι τοῖς ὅτι τῆς ἡγῆρας φοιτῶσιν ἐπὶ τῶν γῶν, καὶ παρητοι-
 ῶσιν ἡνῶμιον ἔχῃν ὡς καὶ τότε Νικίου παρὰ δημοσίας χρεῖας
 ἡνάς καὶ ἀρολίας ὄντος. καὶ ὁ μάλιστα ταῦτα σιωδραγῶν,
 καὶ συμπεριπῆεις ὄντων αὐτῶν καὶ δόξαν, Ἰέρων δὲ, ἀνήρ τε-
 δρα μμένος ἐπὶ τῆς οἰκίας τῆς Νικίου, παρὸς τῆς γῆρας καὶ
 μοισικῶν ἐξοσκῆμνος ἑαυτῶν· παρὸς τοὺς οἰκῆμνος δ' ὑπὸς
 εἰ δ' Διονυσίου τῆς Χαλκῆς παρὸς ἀρῶν, οὐ καὶ ποιή-
 ματ' αὐτῶν, καὶ τῆς εἰς Ἰταλίαν ἀποικίας ἡγεμῶν ἡρό-
 μνος, ἐκίσε Θουρίους. ὅτι οὗν ὁ Ἰέρων τὰ τε παρὰ τοὺς
 μάντις ἀπορρήτ' αὐτῶν διεπαρῆτετο τῶν Νικία, καὶ λόγῳ δὲ ἐ-
 φερεν εἰς τὸν δῆμον, ὡς ἐπὶ τὸν ἡνά καὶ ταλαίπωρον Δια-
 κρίμνον ζῶντος αὐτῶν βίον, ὡς ἔφη καὶ παρὸς τοὺς ὄντι καὶ
 παρὸς δειπνον αἰεὶ πᾶσι παρὸς πῆσιν δημόσιον. ἀμελῶν δ' τῶν ἰ-
 δίων, ἑαυτῶν τὰ κρινῶν φρονίσειν, μόλις ἀρῶν καὶ ἀ-
 δειν παρὸς τῶν ὄντων ὄντων. ὅθεν αὐτῶν καὶ τὸ σῶμα ἀφῆκεται κα-
 κῶς, καὶ τοῖς φίλοις οὐ παρὸς τῆς ὄσθ' ἡδὺς ὄσθιν· ἀλλὰ καὶ
 τούτοις παρὸς ἀποβέβηκε τῶν χρεῶν πολιτῶν ὄμνος.
 οἱ δ' ἄλλοι καὶ φίλοις κτῶ μνοι, καὶ πλουτίζοντες αὐ-
 τοῖς ἀπὸ τῆς βήματος, ἀπαθοσι καὶ παρὸς πᾶσι τῆ πο-
 λιτεία. τὰ δ' ὄντι τοῖς οἰκῆμνος ὁ Νικίου βίος, ὡς τ' αὐτὸν εἰ-
 πῆν τὰ τῆς Ἀγαμέμνονος εἰς αὐτὸν· Γερατῆν δ' τῆς βίου
 τὸν ὄσθιν ἔχοντα, τὰ δ' ὄσθιν δουλῶν ὄσθιν. ὄσθιν δ' τῶν ἐν
 λόγῳ διωατῶν, ἢ τὰ φρονεῖν ἀφῆροντων, ἀποχρεῶν ὄσθιν
 εἰς ἑῖνα τῆς ἐμπείρειας τὸν δῆμον, ὑφορῶν ὄσθιν αἰεὶ καὶ φυ-
 λατῶν ὄσθιν τὴν δεινότητα, καὶ καλύοντα τὸ φρονίμα καὶ
 τὴν δόξαν· (ὡς δὴ ἔλεγον τῶν Γερατῆν καὶ ἀφῆροντων, καὶ τὰ
 Δάμφνος ἐξοστρακισμῶν, καὶ τῆς παρὰ τῆς Ἀφῆροντων τὸν Ρ' α-
 μνούσιον ἀπιστία τῶν πολλῶν· καὶ μάλιστα δὴ τοῖς παρὸς Λά-
 χητα τὸν ἐλόντα Λέσβον, ὅς ἐθῶνας διδοῖς τῆς φρατῆγῆς,
 ἐν αὐτῶν τὰ δικαστῆρα παρὸς ἀφῆροντων ἐξίφως ἀφῆροντων
 τῶν μὲν ἐργῶν δὲ πᾶσι καὶ μικρῶν ἐπέεστο ἀφῆροντων
 φρατῆγῆς, ὅπου δ' αὐτὸς φρατῆγοῖτο, τῆς ἀσφαλείας ἐ-
 χοντος καὶ τὰ πλείστα κατορθῶν, ὡς εἰχῶς, εἰς ὄσθιν ὄσθιν
 αὐτῶν σφίαν ἢ διώαμιν ἢ ἀφῆροντων ἀφῆροντων τῶν παρὸς τῶν
 ἀλλὰ παρερῶν τῆς τύχῃ, καὶ κατέφθην εἰς τὸ θεῖον, τὰ
 φθῶν τῆς δόξης ὑφῆροντων. ἐπεμαρτῦρει δὲ καὶ τὰ παρὸς τῶν
 γῆρας. πολλῶν γὰρ τότε παρὸς κρουσμάτων τῆς πόλεως καὶ
 μεγάλων ἡρομῶν, ὄσθιν ἀπλῶς ἐκείνος μετέσχευ, ἀλ-
 λα παρὸς τῶν ὄσθιν ἡτῆθησαν ἑαυτῶν Χαλκιδέων, Καλ-
 λιάδου τε καὶ Ξενοφῶντος φρατῆγῶν τῶν· ὅ δ' Αἰτωλι-
 κῶν πᾶσιμα σιωδραγῶν Δημοσθένους ἀφῆροντων· ἐν δ' Ἀφῆροντων
 χιλίους αὐτῶν ἀπέβαλον ἰπποκράτους ἡρομῶν. τῶν δ' ὄσθιν
 μὲν τὴν πλείστα ἀφῆροντων ἔλαβε Γερατῆν, ἀφῆροντων τὸν πό-
 λεμον, εἰς τὸ ἄστυ κατὰ κλείσας τὸν ἀπὸ τῆς γῆρας ὄσθιν,
 ἐκ τῆς παρὸς τῶν τῶν τῶν καὶ διατῆς ἀφῆροντων ἡρομῶ-
 νον. Νικίας δὲ τούτων ἀφῆροντων ἀφῆροντων ἔμεινε, καὶ φρα-
 τῆγῶν εἶλε μὲν Κούχῃ, ἡσυχῶν δὲ κατὰ τῆς Λακεδαιμονίως πεφυκῶν, καὶ Λακεδαιμονίως ἔχουσαι οἰκήτορας

Nec sustulit trepidos pedes, ut Nicias.
 Quum ita timeret sibi à calumniatoribus, apud
 neminem civium cenabat, non confabulationi-
 bus, non conuersationibus ad tempus fallendum
 dabat se, nec omnino eiusmodi vacabat oble-
 ctamenti: sed archon hærebat ad noctem usq; in
 prætorio, curiam primus ingrediebatur, nouissi-
 mus egrediebatur. Nihil si haberet in publico ne-
 gotii, difficilis aditus ad eum erat, & conueniendi
 copia, domo autem inclusus desidebat. Amici al-
 loquebantur eos qui ad fores ventitabant preca-
 banturq; veniam vt darent, quòd distentus etiam
 B tum Nicias esset publicis negotiis curisq;. Erat
 Hiero præcipuè huius administer tragœdiæ, fa-
 stumq; & opinionè ei adiungebat. Hic eductus a-
 pud Niciam fuerat, in literisq; ac musica ab eo in-
 stitutus. Filium autem ferebat se esse Dionysii, qui
 dictus Chalcus fuit, cuius extant adhuc poemata.
 Dux is coloniæ fuit in Italiam deducendæ, & Thu-
 rios condidit. Hiero hic arcana cum aruspibus
 Niciæ transigebat, sermonesq; dissipabat in vul-
 gus, reip. causâ, eum ærumnosam & miseram vitâ
 agere: cui ait & in balneo, & super cenam semper
 aliquid obiici publici negotii, & solitudine reip.
 C procurationis priuatam negligentè vix primo so-
 mno incipere eum dormire, vnde corpore esse eū
 affecto, amicis nec placidum nec iucundum, ve-
 rum hos quoq; vnâ cum re familiari in repub. ge-
 renda amisisse. Cæteros parare amicos ex sugge-
 stu, questumq; facere, atq; hos in deliciis viuere, &
 remp. ludos facere. Reuera autem ea vita fuit Ni-
 ciæ, vt de se ipse illud posset Agamemnonis dicere,
Fastus quidem specie reliquis præcellimus,
Verum ministri multitudinis sumus.
 Porro populum animaduertens disertorum &
 insigniter prudentum abuti aliquoties consiliis,
 sed formidare semper & suspectas habere eorum
 facultates, spiritibusque horum & autoritati fra-
 nos imponere, vt ex damnatione Periclis pate-
 bat, atque ex decennali Damonis exilio, & popu-
 li aduersus Antiphontem Rhamnusium suspicio-
 nibus, præcipuè verò ex Pacheris casu, eius Les-
 bum qui in ditionem redegit, (hic rationes refe-
 rens gesti imperii, ipso in tribunali stricto gladio
 semetipso confodit) minutas & operosas expedi-
 tiones elaborabat reiicere. Quòd si quando dux
 esset, securitati studebat, atque ideo nimirum suc-
 cedebant ei res plerumque, quas nulli suæ sapien-
 tiæ vel consilio vel virtuti adscribebat. Verum eas,
 E quòd gloriæ declinaret inuidiam, contentus de ea
 decedere, ad fortunam delegabat, atque ad deos
 confugiebat: & res ipsæ ad stipulabantur. Nam
 quum sæpius id temporis ciuitas Atheniensis &
 grauitè cespitaret, in nullius venit ille consor-
 tium cladis, verum à Chalcidoniis in Thracia
 Calliade & Xenophonte ducibus cæsi sunt. Æ-
 tolicum vulnus est imperatore acceptum Demo-
 sthene. Ad Delium mille ciues amiserunt ductu
 Hippocratis. Pestis collata causa ferè in Periclem
 est, quòd turbam aggressum belli gratia in urbem
 contraxisset, atque ita ex loci mutatione & ratio-
 F ne viuendi insueta contracta esset lues. Omnibus
 his intactus Nicias permansit. Suis autem auspi-
 ciis Cythera cepit insulam, opportunissimam ad-
 uersus Laconiâ, quæ ab Lacedæmoniis colebatur.

Palmer.

Multa item in Thracia, quæ defecerant, recepit subegitq; Megarensibus oppido suo inclusis, confestim insula Minoa potitus est, breuiq; post hinc mouens redegit Nisæam in ditionem. In fines Corinthiorum facta descensione, acie victor magnū eorum numerum cum prætorē Lycophrone occidit. Ibi ille duos forte ex suis, dum sustollit cadauera, mortuos reliquit imprudens: quod vbi rescivit, inhibito statim cursu caduceatorem misit ad hostes recuperandorum cadauerum causa: quā uis de more & vsu qui per inducias cæforū corpora pe issent, renuntiare viderentur victoriæ: neq; legitimū erat vt id qui fecissent, erigerent trophæum. Quippe victores esse eos qui præualerēt, nec præualere qui peterent quod capere non possent. Maluit tamen profundere ille lauream & decus, quam duos ciues relinquere inhumatos. Depopulatus oram Laconiaë maritimam, fusis fugatisq; qui arma contra tulerant Lacedæmoniis, cepit Thyrazam, quam Æginetæ tenebant, captiuosque attraxit Athenas. Postquam munita à Demosthene Pylo, Peloponnesii eo cum terrestribus & maritimis copiis contendere, pugnaq; commissa relictī sunt in insula Spacteria Spartiatæ ad quadringentos, operæ pretium, id quod erat, Athenienses arbitrati sunt eos capere. Cæterum quod difficilis esset & ardua in locis sitiētibus obsidio, quæ ætate longinquam haberet magnique sumptus circumuectionem necessariorum, hyeme verò et iam ancipitem & omnino impossibilem,angebantur, pœnitebatq; eos quod Lacedæmoniorum legatos, qui de fœdere & pace paciscenda venerāt, repulissent, quos reiecerant repugnante potissimum Niciæ causa Cleone. Nam quia alieno erat in hunc animo, videbat autem enixe eum præsto esse Lacedæmoniis, obtinuit ad populum vt pax antiquaretur. Quum obsidio traheretur, & magnis conflictari necessariorum difficultatibus exercitum audirent, Cleoni erāt infensī. Quo detorqueute in Niciam causam, insimulantesq; timiditate eius & mollitia elabi è manibus milites illos: si ipse præfesset exercitui, nō fuisse tandiu restituros: extemplo subiecerunt Athenienses, Quin tu etiā nunc classe in illos pergis? Exurgens autem Nicias cessit ei prouincia expeditionis ad Pylon, iussitq; quantum vellet copiarum sumeret, neque verbis vbi absit periculum insolesceret, sed rem memorabilem præstaret reipub. Ille primum re inopinata percussus tergiuerfabatur: verum adhortante populo Atheniense, & Nicia ei obstrepente excitatus incensusque ambitione suscepit imperium, adiecitq; se intra vigesimum diem quam soluisset, aut hostes ibi oppressurum aut viuos adducturum Athenas. Id dictum libuit populo ridere potius quā credere: quippe soliti erant alioquin hominis leuitatem & insaniam pro ludicro non ingrate ferre. Siquidem ferunt eum quum populus in concione confidens diu eum expectasset, accessisse tandem coronatum atque orasse vt in diem posterum reiiicerent concionem: Nam mihi, (inquit) non vacat hodie, quod sacrificio facto hospitibus epulum præbiturus sim. Ita populum Atheniensem cum risu surrexisse ac concionem dimisisse. At verò prospera fortuna tunc vsus, bellum optime secundum Demosthenem gessit,

Α ἔλαβε ἡ καὶ πολλὰ τῶν ἐπιθρακίης ἀφασίων, καὶ πρὸς ἠγάγετο, κατακλείσας ἡ Μεγαρεῖς εἰς τὴν πόλιν, οὗτος μὲν ἔρχετο Μινώαν τὴν νῆσον· ὀλίγα δὲ ὑστερον ἐκ ταύτης ἐρμώμηνος, Νίσσας ἐκράτησεν. εἰς ἡ τὴν Κορινθίαν ἀποβάς, εὐίχθη μάχη καὶ διέφθρε Κορινθίων πολλοὺς, καὶ Λυκόφρονα τὸν στρατηγόν· ἐντα δὲ αὐτῶν σπυρίων τῶν οἰκείων δύο νεκροὺς ἀπολιπέιν, ἀπολατόντας πρὸς τὴν αἰαρέσιν. ὡς οὖν πρὸς ἐγνώ, πᾶσι τὸν στόλον ἐπιτήσας, ἐπεμψεν κήρυκα πρὸς τοὺς πολεμίους πρὸς αἰαρέσως. καὶ τοὶ κατὰ νόμον ἵνα καὶ συνήσαν ἐδόχουσι οἱ νεκρῶν ἀποσπιδῶν λαβόντες αἰαρέσιν, Β ἀπολέγεσθαι τὴν νίκην καὶ ἔσπαμον ἰσάναι τοὺς τοῦτου τυχόντας, ὅσα ἐνέσποντο ἡ νικᾶν γὰρ τοὺς κρατούντας, μὴ κρατεῖν ἡ τοὺς ἀιτουῦσας, ὡς λαβεῖν μὴ δυνάμενοι. ἀλλ' ὅμως ἐκείνος ἀπέμεινε μάλλον πρὸς ἔσθαι τὴν νίκην καὶ τὴν δόξαν, ἢ καταλιπεῖν ἀτάφοις δύο τῶν πολιτῶν. πορθέσας ἡ παρθελίαν τῆς Λακωνικῆς, καὶ τοὺς ἀνίσταντας Λακεδαιμονίων τε εὐφάμενος, εἶλε Θουράαι, Αἰγινητῶν ἐχόντων, καὶ τοὺς ἀιρέθοντας ἀπήγαγε ζώντας εἰς Ἀθῆνας. ἐπεὶ ἡ Δημοσθένους Γυλον τειχίσαιτος ἐπεσράτευσαν ἅμα πεζῶν καὶ ναυῶν Πελοποννήσιοι, καὶ μάχης ἡμομήνης, ἀπελείφθησαν ἐν τῇ Σφακτικῆι νήσῳ Σπαρτιατῶν ἀνδρες ἀμφὶ τοὺς τετρακιστοὺς, μέγα μὲν (ὡς πρὸς ἡ) ἠγρίμοι δὲ λαβὴν αὐτοῖς Ἀθηναῖοι, χαλεπῆς ἡ καὶ δυσέρρου τὸ πολιορκίας ἔσθης, ἐν χαλεποῖς ἀνύδροις, καὶ ἴσθους μὲν μακρῶν καὶ πολυτελῆ τῶν ἀειαγωγῶν τῶν ἐπιτηδείων ἐχούσης, σφάραξ ἡ χιμῶνος καὶ πρὸς πλῶς ἀπορρῆν, ἡ ζῶντο, καὶ μετεμέλοντο πρὸς εἰσὶν Ἀλακεδαιμονίων ἀπώσμενοι πρὸς ἀσπιδῶν καὶ εἰρήνης ἀφινεμῶν πρὸς αὐτοῖς. ἀπέώσαντο ἡ Κλέωνος ἐναίωθέντος, ἐχῆκισα δὲ Νικίαν. ἐξήρως γὰρ ὡν αὐτῶν, καὶ πρὸς ἡμους ὄραν συμπαρῆτοντα τοῖς Λακεδαιμονίοις, ἐπεῖσε τὸ δῆμον ἀποψηφίσασθαι Δ πρὸς ἀσπιδῶν. ὡς οὖν ἡ τε πολιορκία μῆκος ἡ ἀμειβανε, καὶ δὲ νῆας ἀπορίας ἐπιωθάνοντο πρὸς εἰσάναι τὸ στρατόπεδον, δι' ὄργης εἶχον τὸ Κλέωνα. τῶ δὲ εἰς τὸν Νικίαν ἐκρέποιτος τὸ ἀπῆαν, καὶ κατηρησῶντος οὗ δὲ φιλία καὶ μαλακία πρὸς ἔσθαι τοὺς ἀνδρας ὡς αὐτῶν γε στρατηγῶντος, ὅσα ἀνὲν πρὸς ἡμομένους χροῖον ποσῶν, τοῖς Ἀθῆναῖοις εἰπεῖν παρέση, Τί δὲ οὐχὶ καὶ νῦν αὐτοῖς σὺ πλείους πρὸς τοὺς ἀνδρας; ὁ, τε Νικίας ἀνάσας ἔξισατο τῆς ἐπιπύλον στρατηγίας αὐτῶν, καὶ λαμβάνῃν ὀπίσθους βούλεται δυνάμιν ἐκείλοσε, καὶ μὴ δρασιμῶσθαι λόγους ἀκινδύνους, δὲ ἔργων ἡ τῇ πόλει πρὸς ἀειν ἄξιον ἀσπιδῆς. ὁ ἡ τὸν πρῶτον ἀιεδύετο, πρὸς μὴ πρὸς ἀειν τῶντο πορβούμηνος ἐκείλοσθαι τῶντα τῶν Ἀθῆναῖων, καὶ τῶν Νικίου καταβοῶντος, ἔξαρθῆς καὶ ἀναφλεθῆς τὸ φιλόδημον, πρὸς εἰσάναι τὴν στρατηγίαν καὶ πρὸς ἀειν ἔσθαι, πλῶσας, ἐπὶ ἡμερῶν εἶχον ἡ κατακτενεῖν ἐκεί τοὺς ἀνδρας, ἡ ζῶντας ἀξῆν Ἀθῆνας. τοῖς δὲ Ἀθῆναῖοις ἐπῆλθε γελᾶσθαι μέγα, μᾶλλον ἡ πρὸς ἔσθαι. καὶ γὰρ ἄλλως εἰώθεσαν αὐτῶν τὴν χυφότητα καὶ μαρῆας φέρειν μετὰ πᾶσι δῆας ὅσα ἀνδρῶν. λέγεται γὰρ, ἐκ κλησίας ποτὲ οὐσῆς, τὸν μὲν δῆμον κατῆμνον ἀνω πρὸς ἀειν πρὸς ἔσθαι, ὁ πρὸς εἰσελθεῖν ἐκείνον ἐς εφαιμῶν, καὶ πρὸς ἀειν πρὸς ἔσθαι τὴν ἐκ κλησίαν εἰς ἀειν. Ἀχολομῆ γὰρ (ἔφη) ἡ σήμερον, ἐς ἡν μέλλων ἔξενος, καὶ τεθυκῶς τοῖς θεοῖς. τοῖς δὲ Ἀθῆναῖοις γελᾶσθαι, ἀνάσῶν καὶ δὲ ἀλυ-

σα τὴν ἐκ κλησίαν. οὐ μὲν ἀλλὰ καὶ τότε τὴν χυφότητα ἀγαθῆ, καὶ στρατηγίας ἀειν μὲν Δημοσθένει,

εἰς τὸ οὐ παρέειπε χρόνου, τῶν Σπαρτιατῶν ὅσοι μὴ καὶ τῶν
 μάχῃ ἐπέσον, τὰ ὄπλα παρὰ δὸντας ἕνεκεν ἀχμαλώ-
 πων, καὶ τὸ τοῦ Νικίας μεγάλῃ ἕνεκεν ἀδοξίαν. οὐ γὰρ
 ἀσπίδος ῥίψις, ἀλλ' αἰγιὸν πικρὰ χεῖρον ἔδοκει, ὃ δὲ γὰρ τῶν
 στρατηγῶν ἀποβαλεῖν ἐκείνους, καὶ παρέσθαι τὰ ἐξ ἑρῶν τη-
 λικυῦτου καὶ ῥωμάτου ἀφορμὰς, αὐτὸν ἀποχρῆσθαι τῆς
 τῆς δ' ἑρῶν. σκώπῃ δὲ αὐτὸν εἰς ταῦτα πάλιν Ἀριστοφάνης,
 ἐν μὲν Ὀρνισίν ἔτω πως λέγων,

Καὶ μὲν μὰ τὸν Δί' οὐχὶ νυσῆζ' ἔν γέ πω
 Ὡρ' ὅστιν ἡμῖν, ὅσδ' ἔμελλονικίαν.

Ὁ δὲ Γεωργίος ταῦτα γράφων,
 Ἐθέλω γεωργεῖν. εἶτα τίς σε κωλύει;
 Ὑμεῖς. ἐπεὶ δίδωμι χιλίας δραχμὰς,
 Ἐαί με τῶν δ' ἄρχων ἀφῆτε. Δεχόμεθα.

Διὰ γὰρ ἡμῶν εἰς οὐ τὰς Νικίου. καὶ μὲν τὸ καὶ τῶν
 πόλιν ἐβλάψεν οὐ μικρὰ, τὰ Κλέωνι ἑσπύοντες ἐπὶ τῆς
 δόξης ἐάσαντες καὶ διωκόμενος, ὅφ' ἦς βαρὺ φρόνημα καὶ δρᾶ-
 σος ἐμπειροῦν ἀκράτεον, ἄλλας τε τῆ πόλει παρέσθαι τὰ
 συμφορὰς, ὧν οὐχ ἦκιστα καὶ αὐτὸς ἀπέλαυσε, καὶ τὸν ὅτι
 τὰ βήματος χόσμον ἀνελών, καὶ παρὰ τὸν δὲ ἡμεροεῖν
 ἀνακρῶν, καὶ παρὰ τὸν δὲ ἡμεροεῖν ἀνακρῶν, καὶ παρὰ τὸν δὲ
 τὰς, καὶ δρόμῳ μὲν τὸ λέγαν ἅμα χροσάμενος, τῶν ὀλί-
 γων ὑπερὸν ἀποδύει τὰ παρὰ τὸν δὲ ἡμεροεῖν ἀνακρῶν
 καὶ ὀλιγωρεῖν τὸ παρὰ τὸν δὲ ἡμεροεῖν ἀνακρῶν
 νοῖς. ἦδη δὲ που καὶ Ἀλκιβιάδης ἐνεφύετο τῶν καὶ τῶν
 Ἀθηνῶν δὲ ἡμαγωγῆς, οὐχ ὁμοίως ἀκράτος, ἀλλ' οἷον ἢ
 Αἰγυπτιῶν χῶρα λέγεται δι' ἄρετῶν ἐκφέρειν ὁμοῦ φάρ-
 μακα, Πολλὰ μὲν ἑδὰ ἀμεμνημένα, πολλὰ δὲ λυγρὰ,
 οὕτως ἢ Ἀλκιβιάδου φύσις ἐπ' ἀμφοτέρω πολλὴ ῥυεῖσα καὶ
 λαμπρὰ, μεγάλων ἐπέδωκεν δ' ἄρετῶν νεωτερισμῶν. ὅθεν
 οὐδ' ἀπαλλαγίς τῶ Κλέωνος ὁ Νικίας, καὶ μὲν ἔχε πρῶ-
 τά πασιν αἰαπαῦσαι καὶ καὶ παρὰ τὸν δὲ ἡμεροεῖν ἀνακρῶν
 ὁδὸν τὰ παρὰ τὸν δὲ ἡμεροεῖν ἀνακρῶν ὁδὸν τὰ παρὰ τὸν δὲ
 σφοδρότητι τῆς Ἀλκιβιάδου φιλοπρίας αὐτῆς ἐξωθεῖς
 εἰς τὸν πόλεμον. ἐπὶ τῶν δὲ οὕτως. οἱ μάλιστα παρὰ τὸν δὲ
 λεμοῦντες τῆ εἰρήνῃ τῆς Ἑλλάδος, Κλέων καὶ Βρασίδας
 ἦν, ὃν ὁ πόλεμος, τὸ μὲν ἀπέκρυπτε τῶν καὶ τῶν
 δ' ἄρετῶν ἐκείνῃ. ὅ μὲν γὰρ, ἀδικημάτων μεγάλων, ὅφ' ἦς
 καὶ παρὰ τὸν δὲ ἡμεροεῖν ἀνακρῶν παρῆχε. πύτων οὖν ἅμα πύ-
 τῶν ἐν μὲν ἡμῶν καὶ Ἀμφίπολιν, ὅφ' ἦς ὁ Νικίας πα-
 ραλαβὼν τοῖς μὲν Σπαρτιάταις, ἐκπαλαί τῆς εἰρήνης ὀρε-
 γομήτοις, τοῖς δὲ Ἀθηνῶν οὐδέ τι τὸν πόλεμον παρὰ τὸν δὲ
 τῶν, ἀμφοτέρω δὲ οἷον ἐκλελυμένοι καὶ παρὰ τὸν δὲ ἡμεροεῖν
 τῶν ἐκείνῃ τῶν χεῖρας, ἐπὶ τῶν δὲ ὅπως εἰς φιλίαν τῶν πό-
 λης στωαζαγῶν, καὶ τοῖς ἄλλοις Ἑλλήνας ἀπαλλάξας κα-
 κῶν καὶ ἀνακρῶν ἀμφοτέρω, βέβαιον οὐτῶν τῆς δ' ἄρετῶν ὄνο-
 μα παρὰ τὸν δὲ ἡμεροεῖν ἀνακρῶν τοῖς μὲν οὖν ὀπίσθῃ καὶ
 παρὰ τὸν δὲ ἡμεροεῖν ἀνακρῶν, καὶ τῶν γεωργῶν δὲ πλῆθος αὐτῶν εἰρήνην
 εἶχεν. ἐπεὶ δὲ καὶ τῶν ἄλλων πολλοῖς ἐντυγχάνων ἰδίᾳ, καὶ
 διδάσκων, ἀμβλυτέρω ἐποίησε παρὰ τὸν δὲ ἡμεροεῖν ἀνακρῶν
 ἦδη τοῖς Σπαρτιάταις ἐλπίδας ἐσθλὰς, παρὰ τὸν δὲ ἡμεροεῖν ἀνακρῶν
 παρὰ τὸν δὲ ἡμεροεῖν ἀνακρῶν τῆς εἰρήνης. οἱ δὲ ὅτις ἄνθρωπος αὐτῶν,
 ἀφ' ἧς τε τῶν ἄλλων ὅτις αὐτῶν, καὶ ὅτι τοῖς ἡλωχῶσι παρὰ τὸν δὲ ἡμεροεῖν
 φιλαδέφῳ, ἐλαφρότερον ἐποίησε τῶν ἀτυχῶν. ἦσαν οὖν παρὰ τὸν δὲ ἡμεροεῖν ἀνακρῶν
 ἐπιούσιοι, ἐπὶ ἧς στωιόητες εἰς ταῦτα, καὶ γενομένοι πάλιν ἀδείας καὶ γοῆς, καὶ παρὰ τὸν δὲ ἡμεροεῖν ἀνακρῶν
 ἐπὶ τῶν

Ac Spartiatas illos, quotquot non ceciderunt in
 praelio, armis exutos captivos duxit Athenas. Id
 Niciam fugillavit magnopere. Neq; enim clypei
 visa ea est abiectio, sed turpius quiddam & foedius,
 quod prouinciam timiditate vltro proiecisset,
 atq; inimico praebuisset abdicato sponte imperio
 tatar rei perpetratae occasiones. Quae de Aristo-
 phanes rursus in Ornifin mordet eū hisce verbis,
 Non hercle tempus dormiendi scilicet
 Nobis datur, nec Nicia cunctatio.

In Georgis ita ait,
 Munus colendi agrum volo. Quis impedit?
 Vos. Offero sed mille drachmas, si mihi
 Detraheritis munus hoc imperi.
 Placet. quia bis mille sunt cum Nicia
 Drachmis.

Nec verò parum insuper ciuitati incommodauit,
 qui tantum permisit Cleoni gloriae & opum acce-
 dere. Vnde spiritibus magnis atq; impotenti sumpta
 audacia, cum alias reip. inuexit calamitates, quarū
 in ipsum magna pars redundauit, tum decorū sus-
 tulit in suggestu, inter concionandum exclamauit
 primus, pallium aperuit, femur percussit, & cur-
 su inter dicendum est vsus, atq; hinc ea quae post-
 ea confudit totam rempub. licentia & honestatis
 contemptu imbuunt remp. gerentes. Eadem tem-
 pestate concionator alius succrescebat Athenis
 Alcibiades non perinde impotēs, verum sicut Aeg-
 yptiorum tellus vbertate dicitur edere simul,

Pharmaca multa bonis multis permista maligna:
 ita in partem vtramque exuberans Alcibiadis in-
 genium & excellens ad res multas nouas aperuit
 fenestram. Vnde Cleone Nicias explicatus haud-
 quaquam opportunitatem habuit componendae
 & tranquillandae ciuitatis. Sed quum in viam
 remp. induxisset salutarem, impetu & vehementia

Alcibiadis ambitionis est ea eiectus, atque iterum
 in bellū praecipitatus. Id ad hunc modum gestum
 est: Cleon & Brasidas erant praecipui qui pacem
 Graeciae distinerent: quorum bellum huius orna-
 bat virtutem, illius tegebat improbitatem. quippe
 huic inclytarum rerum ansas gerendarum, illi in-
 gentium scelerum suggerebat. Qui quum simul
 ambo vno in praelio ad Amphipolim occubuis-
 sent, confestim Nicias, quod Spartiatas inueniret
 pacis iam dudum audios, & non item animatos
 ad arma Athenienses, ambos autem fessos & ma-
 nus vltro dimittentes, elaborauit vt reconciliaret
 duas has ciuitates, caeterosq; Graecos malis libera-
 ret & reficeret, atque ita stabiliaret nomen in po-
 steriorum felicitatis. Ac locupletum quidem maio-
 rumque natu & agricolarum protinus habuit ad
 pacem propensam cateruam, caeterorū plerosque
 priuatim appellando monendoq; reddidit ad bel-
 lum tardiores. Inde iam spe Lacedaemoniis pra-
 bita, ad quaerendam adhortatus eos est & excita-
 uit pacem. Qui fidem ei cum ob aliam eius mode-
 rationem habuerunt, tum quod, captorum ad Py-
 lon & victorum curam agens fouensque eos,
 eleuasset calamitatem. Fecerant autem ante in-
 ter se annuas indutias quibus inter se conueni-

entes gustantesque iterum quam dulcis securi-
 tas, & otium hospitumq; familiarium esset vsus,
 Γύλον καὶ δεδεμένους, ὅτι μελέμενος καὶ παρὰ τὸν δὲ ἡμεροεῖν ἀνακρῶν
 πεποιημένοι πινὰ παρὰ τὸν δὲ ἡμεροεῖν ἀνακρῶν ἀλλήλους ἐκχεῖν
 ἐπιούσιοι, ἐπὶ ἧς στωιόητες εἰς ταῦτα, καὶ γενομένοι πάλιν ἀδείας καὶ γοῆς, καὶ παρὰ τὸν δὲ ἡμεροεῖν ἀνακρῶν
 ἐπὶ τῶν

Fragmentary text from the right edge of the page, partially cut off.

vitam exoptabant incruentam ac quietam. Iam A cupide choros audiebant hæc canentes,

Quiescat hasta aranei telis venincta.

Meminerant etiam libenter huius dicti, In pace sopitos non tubis, sed gallorum gallinaceorum excitari cantibus. Insectabantur autem & increpabant eos qui in fati dicebant esse, ut ter novenos annos duraret bellum. Ita inde inter se omnibus de rebus colloquuti, pacem fecerunt. Ac sperabant plerique plane se à malis emeruisse, habebantque in ore, Niciam, quem dicebant virum diis charum esse, illiusque religioni tribuisse deos, ut traheret ab eo maximum & summum bonum nomen. Reuera autem pacis existimabant Niciam autorem esse, ut Periclem belli. Siquidem hic leuibus ex causis in magnas clades coniecisse Græciam videbatur: Nicias contra induxit eos, ut gravissimis obliteratis iniuriis, redirent in gratiam. Unde pacem illam vocant etiamnum Nicieam. Quia verò cautum in fœdere erat, ut præfidia & oppida quæ erant hinc inde occupata, & captivos redderent, utque forte ducti redderent primi, fortem Nicias (ut tradit Theophrastus) clam pecunia redemit, primi ut restituerent Lacedæmonii. Quum iam Corinthios & Bœotios appateret, auerios ab his quæ agebantur, elaborare ut criminationibus & querimoniis bellum denuo exuscitarent, permouit Athenienses & Lacedæmonios Nicias, paci pro neruis & vinculo ut adiecerent societatem, qua terribiliores descendentibus & firmiores inter se efficerentur. Dum hæc aguntur, Alcibiades nec ad otium appositus, & infestus Lacedæmoniiis, quod adhererent & attenderent Nicieæ, se verò despicerent contemnerentque, mox à primo fuerat aduersatus & repugnauerat paci: verum nihil profecerat. Breui post cernens non perinde iam satisfacere Atheniensibus Lacedæmonios, sed facile videri fraudem, quod societatem iunxissent cum Bœotiis, nec Panactum integram tradidissent nec Amphipolim, has arripuit causas, inflammavitque ad singula populum. Tandem euocatis legatis Argiuorum sociare eos molitus est cum Atheniensibus. Ut verò legati Lacedæmoniorum cum libera potestate aduenerunt, ac primo in curia auditi, mandata visi sunt æquissima habere, veritus Alcibiades ne eadem oratione in animum populi influerent, circumuenit eos fallacia & iureiurando, ostenditque se præsto ipsis futurum, si dissimularent & inficias irent liberam potestatem habere. ita enim quæ cuperent, facillime obtenturos. Quos ubi induxit atque ad se ab Nicia traduxit, producens eos in concionem, quæ fuit primo loco, haberentne solutam de omnibus potestatem. Quod quum negarent, præter expectationem eorum variâs, curiâ dictorum testem aduocauit, monuitque populum ne tam aperte mentientibus, & modo hoc modo illud eadem de re dicentibus aures præberent vel fidem adhiberent. His non immerito attonitis, quum non haberet Nicias quid diceret, sed esset stupore & rei nouitate defixus, institit confestim populus Argiuos accire, societatemque cum iis sancire. Verum terræmotus, qui interpellauit & disiecit concionem, opitulatus est Nicieæ. Postridie populo iterum coacto, multa moliendo & dicendo,

ἐπόθουν τὸν ἀμείαντον καὶ ἀπόλεμον βίον· ἠδέως μὲν ἀδόντων τὰ ποιαῦτα χορᾶν ἀκούοντες, Κείσθω δόρυ μοι μίτην ἀρι- Φιπλέκειν ἀραχίαις. ἠδέως ὁ μεμηνημένοι τῷ εἰπόντος, ὅτι τοῖς ἐν εἰρήνῃ καὶ ἡδονῆς οὐ σάλπιγγες, ἀλλ' ἀλεκτρυόνες ἀφυσπνίζουσι. λυιδρογῶτες οὖν καὶ ποροβαλλόμενοι τοῖς λέγῶντας ὡς τοῖς ἐνθάδε ἔτη διαπολεμηθῆναι πέπεσται τὸν πόλεμον, ἔπειθ' οὕτω πρῶτος εἰς λόγους συμβάλλοντες, ἐποίησαντο τὴν εἰρήνην· ἔδξα τε παρέστη τοῖς πλείστοις, ἀπαλλαγῶν κακῶν (αὐτῶν γερονέναι, καὶ τὸν Νικίαν διακόματος εἶχον, ὡς αὐτῶν εἴη θεοφιλῆς, καὶ ὁ δομῶνιον αὐτῶν διδύσεβαν, ἐπωνύμιον ἡμέσθαι τὸ μέγιστον καὶ καλλίστου τῶν ἀγαθῶν δέδωκε. ὁ γὰρ ὄντι, Νικίου τὴν εἰρήνην ἐνόμιζον ἔργον, ὡς Περικλέους, τὸν πόλεμον. ὁ μὲν γὰρ ἐπ' ἀπίσταιμιχρᾶς εἰς συμφορᾶς μεγάλας ἐμβαλεῖν ἔδδκει τοῖς Ἑλλήνας· ὁ δ' ἔτι μεγίστων κακῶν ἐπέσειεν ἐκλαθέσθαι, φίλοις γενομένοις. διὸ καὶ τὴν εἰρήνην ἐκείνῳ ἀρχὴν νῦν Νικίῳ καλοῦσι. ἡγομένων ὅσων θηκῶν ὅπως τὰ χωρία καὶ τὰς πόλεις ἀσείχον ἀλλήλων, καὶ τοῖς ἀχμαλώτοις ἀποδιδῶσι, ἄριστον ἀποδιδόντων τῶν κληρῶν λαχόντων, ὠνήσατο τὸν κληρὸν ὁ Νικίας κρύφα χρήμασιν, ὡς τε περὶ τούτων ἀποδιδῶναι τοῖς Λακεδαιμονίοις. καὶ τοῦτο μὲν ἴσασθαι Θεόφραστον. ἐπεὶ ὁ Κορίνθιοι καὶ Βοιωτοὶ πρὸς τὰ ποροπόνημα διεκδοκῶντες, ἀπίσται καὶ μέμφεσιν αὐτῶν ἔδδκειν αἰσκαλεῖσθαι τὸν πόλεμον, ἐπέσειεν ὁ Νικίας τοῖς Ἀθηναίοις καὶ Λακεδαιμονίοις τῇ εἰρήνῃ τὴν συμμαχίαν ὡς περὶ κράτος ἢ δεσπῶν ὀπθῆναι, φοβερωτέρως τε τοῖς ἀφισπνύοις καὶ βεβαωτέροις ἀλλήλοις ἡμέσθαι. ποροπόνησαν ὅσων τούτων, ὁ Ἀλκιβιάδης, οὔτε πρὸς ἡσυχίαν πεφυκῶς, καὶ τοῖς Λακεδαιμονίοις ἀρῶντος ὅτι τὰς Νικίαν ποροπέσειν καὶ ποροεἶχον, αὐτὸν δὲ ὑπερώρων καὶ κατεφρόνοιον, ἐν δὲ ἄρχῃ μὲν διδύσεβαν ὑπερῶρων τῇ εἰρήνῃ καὶ ἀπίσταις ὅσων ἐπέσειεν. ὀλίγω δὲ ὑπερῶρων ὄραν ὅσα ἐπὶ τοῖς Ἀθηναίοις ὁμοίως ποροπέσειν τοῖς Λακεδαιμονίοις, ἀλλ' ἀδικεῖν δοκῶντας, ὅτι Βοιωτοῖς ἔθεντο συμμαχίαν, καὶ Πάνακτον ἐσῶσαν οὐ παρέδωκεν, οὔτ' ἀμφίπολιν, ἐπεφύετο ταῖς ἀπίσταις καὶ παρῶξιν ἐτὸν δῆμον ἐφ' ἐκείνῃ. τέλος ὅ, ποροπέσειν μετὰ πᾶσι μέρουσιν Ἀργείων, ἐποροπέσειν συμμαχίαν πρὸς τοῖς Ἀθηναίοις. ἐπεὶ ὁ ποροπέσειν ἐλθόντες ἐκ Λακεδαιμόνος ἀποκράτορες, καὶ τῇ βουλήν ποροπετυχόμενοι, ἔδδξαν ὅτι πᾶσιν ἦκειν τοῖς δικαίοις, δείσας ὁ Ἀλκιβιάδης μὴ καὶ τὸν δῆμον ἀπὸ τῶν αὐτῶν λόγων ἐπαρῶνται, ποροπέσειν αὐτοῖς δι' ἀπίσταις καὶ ὄρκων, ὡς ἀπὸ τῶν συμποροπέσειν, ἀπὸ μὴ φανῶσι μηδὲ ὁμολογήσασιν ἦκειν ἀποκράτορες. μάλιστα γὰρ οὕτως ἀβούλονται ἡμέσθαι. πεισθέντων ὅ, καὶ μετὰ πάντων ἀπὸ τῶ Νικίου πρὸς ἐκείνον, ἐμβαλὼν αὐτοῖς εἰς τὸν δῆμον, ἠρώτα ποροπέσειν εἰ πρῶτον ἦκοισιν ἀποκράτορες. ὡς δὲ ἠρῶντο, παρ' ἐλπίδας μετὰ βαλλόμενοι, τὴν τε βουλήν ἐπεκαλεῖτο μαρτυρεῖ τῶν λόγων, καὶ τὸν δῆμον ἐκέλευε μὴ ποροπέσειν μηδὲ τίς θῆναι οὕτω ποροπέσειν ἡδονῆς, καὶ νῦν μὲν ταῦτα, νῦν ὅ, πᾶσαν τῶν αὐτῶν λέγουσι. ποροπέσειν δὲ (ὡς εἶχες) αὐτῶν, καὶ τῶ Νικίου μηδὲν ἔχοντος εἰπεῖν, ἀλλ' ἀρχὴν θαύματι πεπληγῶτος, ὁ μὲν δῆμος ἐξ ἠρῶντο τοῖς Ἀργείοις καλεῖν καὶ ποροπέσειν συμμαχίαις· ἐδοκῶσεν ὅ, τὰς Νικίαν σφῆμας πρὸς διαμέ-

σου ἡγομένων, καὶ διαλύσας τὴν ἐκκλησίαν. τῇ δὲ ὑπερῶρα πάλιν τῶ δῆμου σιωπῶντος, πολλὰ ποιήσας καὶ εἰπὼν,

ἔπεισε μόλις ὄπισθεν τὰ παρὰ Ἀργείοις, αὐτὸν δὲ πέμψαι
 παρὰ Λακεδαιμονίους ὡς πρῶτον καλῶς ἡγησάμενον. ἔλ-
 θὼν δὲ εἰς Σπάρτην, τὰλλα μὲν, ὡς αἰτῆρα καὶ παρὰ θυ-
 μος εἰς ἀλλοίους, ἐπιμήθη, παρὰ δὲ ἑσθὲν, ἀλλὰ κρατηθεὶς
 παρὰ τῶν βουλευσάντων, ἐπιδυλθεῖν, οὐ μόνον ἀδελφῶν καὶ
 κακῶς ἀκούων, ἀλλὰ καὶ δεδίασ τὰς Ἀθηνῶν, λυπου-
 μένους καὶ ἀρμακλιούτας ὅτι πεισθέντες παρὰ ἐκείνου, ἑ-
 σοῦτοι καὶ τοῖοι αἰδράσ ἀπέδωκαν. οἱ γὰρ ἐκ Γύλου χε-
 μιθέντες, ἦσαν ἑξοίκων τε παρὰ τῶν Σπάρτης, καὶ φίλοις
 καὶ συγγενεῖς τοῖς δυνατοτάτοις ἔχοντες· οὐ μὲν ἔπαρξάν τι
 βαχύτερον ὀργῆ παρὰ ἐκείνον, ἀλλὰ τὸ Ἀλκιβιάδην φρα-
 τήρον εἰλόλο, καὶ Μαυριεῖς καὶ Ἡλείου Λακεδαιμονίων ἀ-
 ποστάτας, ἐποίησαν συμμάχους μετ' Ἀργείων, καὶ λησῆς
 εἰς Γύλον ἐπέμψαν, κακουργεῖν τὴν Λακωνικίαν· ἔξ ὧν
 αὐτὸς εἰς πόλεμον κατέστη. ἀκμαζούσης δὲ τῆς παρὰ τὸν
 Νικίαν τῆς Ἀλκιβιάδου διαφορῆς, καὶ γηροδότης ὄφρα-
 χυφείας, (ὡς εἰώθη Ἀλκιβιάδου υἱὸς ὁ δῆμος ποιῆσαι ἕνα
 τῶν ἑσθίων, ἢ Ἀλκιβιάδου ἄλλως ἢ πλοῦτον ὄψιφθονων, τῶν
 ὄφρα καὶ μετὰ εἰς δέκα ἔτη) πολὺς ἰσχυρὸς ἀμφοτέρους
 παρὰ τὸν καὶ κίνδυνος, ὡς πατέρι παρὰ τὸν περὶ
 μέρους τῶν ἑσθίων. τῶν μὲν γὰρ Ἀλκιβιάδου καὶ τὸν βίον
 ἐδεδύθητο, καὶ ὁ Δράκος ὠρῶδιδω, ὡς μάλλον ἐπὶ τοῖς πε-
 ρὶ ἐκείνου γραφομένοις δηλοῦται· τὸν δὲ Νικίαν δὲ, τε πλοῦ-
 τος ὄψιφθονον ἐποίησε, καὶ μάλισα τὸ διαίτης ὁ μὴ φιλαδέφω-
 τον μηδὲ δημικὸν, ἀλλ' ἀμικλόν, καὶ ὀλιγάρχητον, ἀλλό-
 χητον ἐδίδου· πολλὰ δὲ ἦδη ταῖς ὄψιφθοναῖς αὐτῶν ἀντιτί-
 νων παρὰ γῶμιον, καὶ βιαζόμενος παρὰ τὸν συμφέρον, ἐ-
 παρῆς ἔω. ὡς δὲ ἀπλῶς εἰπεῖν, νέων ἔω καὶ πολεμοποιῶν,
 ἀμικλα παρὰ εἰρήνοποιῶν καὶ παρὰ ὄψιφθονων, τῶν μὲν εἰς τοῦ-
 τόν, τῶν δὲ εἰς ἐκείνον ὄφραχον ἔπροντων. Ἐν δὲ διχοστασίῃ
 καὶ ὁ παρὰ καὶ ἑμμερέλιος. ὡς που καὶ τότε διαφορῆς ὁ δῆ-
 μος διχα χωρῶν ἐδῶκε τοῖς ἰταμοτάτοις καὶ παρὰ ὄψιφθον-
 τοῖς. ὧν ἔω καὶ Ὑπερόλοιο ὁ Γεελῶδης, ἀφ' ὁμοῦ ἀπὸ
 ὄψιφθονων ὄψιφθονων, ἀλλ' ἀπὸ τῶν πολυμῶν εἰς δύ-
 ναμιν παρὰ ἑλθῶν, καὶ ἡρόδοτος δὲ ἔω εἶχεν ἐπὶ τῆ πόλει δό-
 ξαν, ἀδελφία τῆς πόλεως. ὄψιφθονων ἐπὶ τῶν τότε χροῖον τῶν μὲν ὄ-
 φραχον παρὰ ἑλθῶν ἑαυτὸν, (ἀπὸ δὲ τῶν καὶ φωνι μάλλον
 παρὰ ἑλθῶν) ἐλπίσαν ὅτι πατέρι τῶν ἀνδρῶν ἐκπεσόντος, αὐ-
 τὸς ἀντίπαλος ὄψιφθονων ἡμέαται, καὶ Ἀφάνης ἔω ἡδό-
 μος τε τῆς διαφορῆς, καὶ παρὰ ἑλθῶν τὸν δῆμον ἐπὶ ἀμ-
 φοτέρους. σιμῶντες δὲ τὴν μορῆσιν οἱ παρὰ τὸν Νι-
 κίαν καὶ τὸν Ἀλκιβιάδην, καὶ λόγον δόντες ἀλλήλοισιν κρύ-
 φα, καὶ τὰς σάφης σιμῶντες εἰς ἐν ἀμφοτέρους καὶ ἀ-
 ναμίξαντες, ἐκράτησαν, ὡς τε μηδέτερον αἰτῶν, ἀλλὰ τὸ Ὑ-
 περόλον ὄψιφθονων καὶ παρὰ ἑλθῶν μὲν ἡδονὴ τῶ-
 τὸ καὶ γέλωτα ὄψιφθονων παρὰ ἑλθῶν, ὄψιφθονων ἡγανάκτων, ὡς
 καὶ ὄψιφθονων ὄψιφθονων τῶν παρὰ ἑλθῶν ἀφ' ὁμοῦ ἀφ' ὁμοῦ
 γερονέται νομίζοντες· εἰ γὰρ πικρὴ καὶ κολάπης ἀξίωμα,
 μάλλον ὅτι κλάσιν τὸν ὄψιφθονων ἡγανάκτων, Ουκυδί-
 δη καὶ Ἀφάνη, καὶ τοῖς ὄμοιοις, Ὑπερόλοιο ὄψιφθονων καὶ
 παρὰ ἑλθῶν ἀφ' ὁμοῦ ἀφ' ὁμοῦ, εἰ ὄψιφθονων τῶν ἐπὶ ἑλθῶν
 τοῖς ὄψιφθονων. ὡς που καὶ Πλάτων ὁ κωμικὸς εἶρηκε παρὰ αὐτῶν,
 Καίτοι παρὰ ἑλθῶν τῶν ὄψιφθονων μὲν ἀξία.
 Αὐτῶν δὲ καὶ τῶν ὄψιφθονων ἀξία. Οὐ γὰρ τοῖς
 τῶν εἰνεκ' ὄψιφθονων ὄψιφθονων. καὶ ὁ παρὰ ἑλθῶν ὄψιφθονων
 καὶ ὁ παρὰ ἑλθῶν ὄψιφθονων ὄψιφθονων, ἀλλ' ἕνα ὄψιφθονων.

argre obtinuit ut societatem cum Argiis produce-
 rent, mitterentque e Lacedæmonem, omnia osten-
 dens ex sententia confere. Ut Spartam venit, cæ-
 tera ut vir bonus atque ipsorum studiosus, cultus
 est, sed re infecta, quod superatus esset a facienti-
 bus cum Bæotiis, reuersus est non modo turpis
 & infamis, verum etiam formidans offensum &
 indignantem populum Atheniensem, quod au-
 tore se tot & tantos viros reddidissent. Quippe il-
 li qui adducti Pylo fuerant, ex primis familiis e-
 rant Spartæ, amicosque & necessarios, habebant
 principes ciuitatis. Nihil ramen ex flamma con-
 suluerunt in eum grauis, sed prætozem designa-
 uerunt Alcibiadem, Mantineaque & Eleos aduer-
 sus Lacedæmonios rebellantes socios cum Argi-
 uis afciure, prædatoresque Pylon ad incurfandam
 Laconiam miserunt. unde recruduit bellum. Por-
 rò flagrante Alcibiadis cum Nicia similtate, atque
 irrogatione instante exilii decennalis, quod sole-
 bat per interualla infligere populus, & aliquem su-
 spectum vel alias ex gloria aut diuitiis inuidiosum
 ostraco in decennium exterminare, ingens viru-
 que pauid periculumque occupauerat, quod alteri
 ipsorum omnino putaret exiliu imminere. Quip-
 pe Alcibiadis exacerabantur vitam, audaciam vei ò
 trepidabant, ut latius sumus in historia illius exe-
 quuti: Nicias opes inuidiam conflagant, maxime
 mores ne humani nec populares, verum ut in-
 sociales & a plebe alieni, importuni videbantur.
 Et quia magnopere iam contra eorum sententiã
 reluctatus ipsorum libidini fuerat, ipsosque ad id
 quod in rem fore adegerat, erat odiosus. Breui iu-
 uenum erat & bellandi cupidorum aduersus pa-
 cificatores & seniores certamen: atque hi exilium
 in hunc, illi detorquebant in illum. At
Dissidio in populi capite & sceleratus honorem.
 Siquidẽ distracta & tunc in duas ciuitas factiones
 dedit audacissimis & versutissimis locum: in qui-
 bus Hyperbolus erat Perithædes, homo ex nullis
 audaciam sumens opibus, sed ex audacia ad opes
 promotus, factusque eo quem habebat in ciuitate
 honorem, ignominia ciuitatis. Hic remotum se
 id temporis ratus ab exilii timore: (nempe potius
 ad furcam pertinebat) quum speraret altero illo-
 rum ciuitate exacto, parem se fore manenti, de-
 monstrabat aperte gaudere eorũ dissidio se, stimu-
 labatque in eos populũ. Cuius animaduersa Nicias
 & Alcibiades nequitia, in secreto colloquuti in-
 ter se, vtraque factionem confuderunt in vnum:
 itaque effecerunt ut neuter ipsorum, sed Hyperbolus
 in decennium expelleretur. Atque id in præsentia
 quidem iocum & risum excitauit in populo: post-
 modum verò tulerunt moleste, quod eam rem per
 hominem factam arbitrarentur indignum. Esse
 enim aliquam & huius dignitatem poenæ. Imo ve-
 rò poenam ducebant decennale exilium Thucy-
 didi, Aristidi, & similibus esse: Hyperbolo verò ho-
 norẽ atque occasionem iactantiæ, quod esset ob im-
 probitatem similitur atque summi viri mulctatus.
 uti de eo Plato comicus quodam loco dixit,
*Quauis quidem sit moribus dignum malis
 Passus, tamen non digna se & notis suis.
 Nam non repertum istius est causa ostracum.*
 Tandem post Hyperbolum nemo omnino, sed
 postremus ille hoc exilii genere est punitus.

Primus fuit Hipparchus Colargensis, propinquus tyranni. Incerta verò res fortuna est, neq; ratione comprehensibilis. Nicias enim, si de exilio aleam iecisset contra Alcibiadem, vel victor securus illo expulso in vrbe mansisset, vel victus ipse extremas clades exilio declinasset, atq; existimationem retinisset optimi ducis. Non me præterit à Theophrasto narrari actum in exilium Hyperbolum, Phxaco non Nicia cum Alcibiade concertante: verū maior pars ita autores sunt. Nicias igitur quū Segestanorum & Leōtinorum legati aduenissent, atq; Athenienses impellerent ad suscipiendam expeditionem in Sicilia, refragatus est his, sed ab Alcibiadis consiliis & ambitione victus est. qui etiā ante indictum populi consiliū, tenebat iam plebem spe & sermombus suis corruptam, vt & in palæstris iuuentus, & senes in officinis hemicyclisq; confidentes, figurā Sicilia, maris circumiecti mores, portus & loca, quæ obuerfa Africæ illa habet insula, definirēt. Neq; enim belli præmium statuebant, sed sedem Siciliam, ex qua arma Pænis moturi, simulq; Africam & mare essent vsq; ad colūnas Herculis occupaturi. Eo quum intenti essent, Nicias, qui aduersus tendebat, neq; multos habebat neq; pollentes suffragatores, quando pecuniosi metu ne munera & impensam in triremes viderentur defugere, præter animi sententiam quiescebant. hic verò non defatigabatur neq; fatiscibat. Verum postquam populus bellum iussit, ac primū ipsum ducem creauit cum Alcibiade & Lamacho, in alia cōcione à cœptis eos testato deterruit. Alcibiadi deniq; exprobrauit priuati quæstus & ambitionis causa in graue conicere eum ciuitatem & transmarinum bellum. At nihil profecit. Imo quod ob peritiam haberetur accommodatior, magnaq; præbiturus securitatem, cum Alcibiadis audacia & Lamachi lenitate illius commissa cautione, magis roborauit suffragia. Exurgens enim, qui præcipue ex cōcionatorib; populū ad bellū incendebat, Demonstratus, Niciam ait se causantem repressurum, promulgauitq; rogationem, vt duces belli domiq; liberam & in consiliis capiendis & rebus gerendis potestatem haberent, atque eam legem pertulit. Atqui multa dira etiam à sacerdotibus aduersus susceptam expeditionem memorantur obnuntiata. Sed alios habuit Alcibiades vates, atq; ex vetustis quibusdam vaticiniis magnum decus prænuntiauit Athenienses ex Sicilia deportaturos. Legatos quoq; subornaerat, qui ab Ioue Ammone reuerſi fuerant cum sortibus, quibus significabatur capiendos ab Atheniēſibus omnes Syracusanos. Aduersa verò verentes male ominari occulebant. Neque enim clara & perspicua prodigia reuocabant eos, nec statuarū, quas Hermas vocant, laceratio omnium eadem nocte truncatarum, vna dempta, quam Andocidis vocabant, à tribu posita Ægeide pro domo que tunc Andocidis erat, nec quod patratū fuerat in duodecim deorum ara. Quidam repente in eam insiliit. Inde insidens ei cruribus vtrinq; demissis defecuit lapide pudenda sua. Delphis aureum Mineræ signum in palma positum ænea erat, à ciuitate Atheniense de manubiis Medicis sacratum, Hoc per multos dies inuolātes corui totonderūt, fructumq; palmæ aureū abroserunt deieceruntq;.

A *πρωτος δὲ ἰππαρχος ὁ Χολαργός, συγγενὴς τῷ τυραννί. ἀκρίβειαν δὲ τῆς τύχης ἀσφαλῆς καὶ ἀληθῆς λογισμῶν. Νικίας γάρ, εἰ τὸν πρὸς ὀφθαλμοῦ κίνδυνον ἀνέστησε πρὸς τὸν Ἀλκιβιάδην, ἢ κερτήσας αἰ ἀσφαλῶς ὑπὲρ τῆς πόλεως κείνου ἐξελάσας, ἢ κερτήσας αὐτὸς ἐξήλθε, πρὸς τῶν ἐχθρῶν ἀτυχῶν ὁδοκίμῳ ἀείψας ἐπὶ στρατηγῶν διεφυλάξας. ὁ δὲ ἀγνοῶν δὲ ὅτι Θεόφραστος ἐξ ὀφθαλμοῦ αὐτῶν φησὶ τὸν ὕψιστον, Φάμαχος οὐ Νικίας πρὸς Ἀλκιβιάδην εἰσαίτων δὲ οἱ πλείους οὕτω γὰρ ἔφασι. ὁ γὰρ Νικίας, τῶν Αἰγυπτίων πρὸς ἑσέων καὶ Λεοντίων πρὸς ἀχρησμένων, καὶ πρὸς οὐκ ἐπιεικῶν τοῖς Β*
Ἀθῆναίους στρατῶν ἐπὶ Σικελίαν, ἀντιστάμενος ἠπάτο τὴν βουλῆν Ἀλκιβιάδου καὶ Φιλιστιμίας, πρὶν ὅπως ἐκκλησίαν ἡγήσασθαι, καὶ ἀσφαλίως ἢ ἢ πλῆθος ἐλπίσει καὶ λόγους πρὸς διεσθαρμένον. ὥστε καὶ νέους ἐν παλαίστραις, καὶ γέροντας ἐν ἐργαστηρίοις καὶ ἡμικυκλίοις συγκαθεζομένων, ὑπογράψαντες ὅλην τὴν Σικελίαν, καὶ τὴν φύσιν τῆς πρὸς αὐτὴν θαλάσσης, καὶ λιμένας καὶ τόπους οἷς τε βραχέως πρὸς Λιβύην ἢ ἠήσας. οὐ γὰρ ἀθλὸν ἐποιούτω τῶν πολέμων Σικελίαν, ἀλλ' ὀρμητήριον, ὡς ἀπὸ αὐτῆς ἀναγινώσκουσιν πρὸς Καρχηδονίους, καὶ γήσονται ἅμα Λιβύην καὶ τὴν ἐπὶ τὸν Ἡρακλείων ἐπὶ τὴν θαλάσσην. ὡς οὖν ὠρμητὸς πρὸς ταῦτα, ὁ Νικίας ἐναντιούμενος ἔτε πολλοῖς οὐτε διωατοῖς εἶχε σωμαγωγίας. οἱ γὰρ ἄποροι, δεδιότες μὴ δοκῶσι τὰς λήθουρίας καὶ τελευτηρίας ἀποδιδράσκον, παρὰ γνώμην ἠσύχατον. ὁ δὲ ὅτι ἐκ ἐκείνου οὐδὲ ἀπηγέρθη, ἀλλὰ μὲν τὸ ψήφισμα πρὸς τὸν πόλεμον Ἀθῆναίους, καὶ στρατηγὸν ἐλέασθαι πρῶτον ἐκείνον μετ' Ἀλκιβιάδου καὶ Λαμάχου, πάλιν ἐκκλησίαν ἡγομένην, αἰσάσας, ἀπέβρεπε καὶ διεμύρτυρε καὶ τελευτῆν διέβαλλε τῷ Ἀλκιβιάδην, ἰδίῳ ἐνεκα κερδῶν καὶ Φιλιστιμίας τὴν πόλιν εἰς χαλεπὸν ἐξωθεῖν καὶ ἀναπύοντι κίνδυνον. ἔ
D *πρὸς δὲ οὐδὲν μᾶλλον, ἀλλ' ὑπὸ ἐμπειρίας δόξας ἐπιτιμώτερος ἐπὶ, καὶ πολλὴν ἀσφάλειαν ἔχειν, πρὸς τῷ Ἀλκιβιάδου τόλμῃ καὶ τῷ Λαμάχου πρὸς τὴν ἐκείνου συγκατανομήν ἡλικίας, βεβαγοτέραν ἐποίησε τὴν χρυσίδα. ἀσάσας γὰρ ὁ μάλιστα τῶν δημοκρατῶν ἐπὶ τὸν πόλεμον παρεξιών τοῖς Ἀθῆναίους Δημοφράτος, ἔφη τῷ Νικίαν ποροφάσις λέγοντα παύσθαι καὶ ψήφισμα γράψας ὅπως αὐτοκράτορες ὄσιν οἱ στρατηγῶν, καὶ ταῦτα κακῶς βουλομένων καὶ πρὸς τὸν πόλεμον, ἐπέσει τὸν δῆμον ψηφίσασθαι. καίτοι λέγεται πολλὰ καὶ παρὰ τῶν ἱερέων ἐναντιοῦσθαι πρὸς τὴν*
E *στρατείαν. ἀλλ' ἐτέροις ἔχον μεθύτις ὁ Ἀλκιβιάδης ἐκ δῆλων λόγων ποροφάσε παλαιῶν, μέγα κλέος τῷ Ἀθῆναίων ἀπὸ Σικελίας εἶσαθαι. καὶ ποροφάτοι πινὲς αὐτῶ παρ' Ἀμμωνος ἀφίκοντο, χρησιμὸν κομίζοντες ὡς ληφόνται Συρακασίους ἀπὸ τῶν Ἀθῆναίων. τὰ δὲ ἐναντία, φοβούμενοι δις φημῶν, ἐκρυπτον. ὁ δὲ γὰρ τὰ ποροφάτα καὶ κατὰ φανῆ τῶν σημείων ἀπέβρεπε ἢ τῷ Ἐρμῶν πρὸς τὴν, (μῆνυκτὶ πρὸς τὴν ἀκρωτηριασθέντων, πλὴν ἐνὸς ὃν Ἀνδοκίδου καλοῦσιν, ἀνάθημα μὲν τῆς Αἰγυπτίας Φυλῆς, κείμενον ἵππῳ τῆς τότε ἔσης Ἀνδοκίδου οἰκείας) καὶ ὁ πρὸς τὸν βωμὸν τῶν δώδεκα θεῶν. αἰθερῶς γὰρ τις δὲ ἀφῆκε αἰαπηδῆσας ἐπ' αὐτὸν, εἴτα πρὸς ἀπέκρυσεν αὐτὸν λίθῳ ὁ αἰθῆρον. ἐπὶ δὲ Δελφοῖς παλαδίον ἔστηκε χρυσῶν, ὅτι φοίνικος χαλκῆς βεβηχῆς, αἰαθημα τῆς πόλεως ἀπὸ τῶν Μηδικῶν ἐπιείων τῶν ἐκρηπτον*
F

ἐφ' ἡμέρας πολλὰς πρὸς πετόμενοι κέραιες, καὶ τὸν κερτῶν ὄντα χρυσῶν τῶ φοίνικος ἀπέβρωρον καὶ κατέβαλλον.

οι δ' αὖτα μὲν ἔφασαν εἶ) Δελφῶν πλάσμα(α, πεπει-
 σμένων ὑπο Συρακοσίων. χρησιμὸν δὲ ἕως κελδόντος αὐ-
 τοῖς ἐκ Κλαζομῶν τὴν ἱερείαν τῆς Ἀθίνας ἀγῆν, μετε-
 πέμφατο τὴν αἰθροπὸν· ἐκαλεῖτο δ' Ἡσυχία. καὶ τὸ τοῦ
 (ὡς εἰκεν) ὁ παρὴν τῆ πόλει ὁ δαμόνοιο, ἐν τῷ παρὸντι τὴν
 ἡσυχίαν ἀγῆν. εἴτε δὴ αὖτα δέσας, εἴτ' αἰθροπὸν λογι-
 σμῶ τὴν φρατείαν φοβηθεῖς ὁ ἀπρόλοχος Μέτων, (ὡς γὰρ ἐφ'
 ἡγεμονίας ἑνὸς τε(α)ρμένους) παρθεποιεῖτο τ' οἰκίαν ὑφάπτεν,
 ὡς μερηνῶς. οἱ δὲ φασιν, οὐ μὲν αὖ σκηφάμδρον, ἀλλὰ νύ-
 κτωρ ἐμπαρῆσα(α) τὴν οἰκίαν, παρθελεῖν εἰς τὴν ἀγορῆν
 τῆσιν, καὶ δεῖσθαι τῆσιν πολιτῶν ὅπως ἐπι συμφορᾶ το-
 σαύτη τ' ἦν ἀπὸ μὲλλον(α) πλεῖν τειρερχον εἰς Σικελίαν,
 ἀφῶσι τῆσιν φρατείας. Σωκράτη δ' ἡ τὰ σφῶ δ' δαμόνοιο, οἷς
 εἰώθη συμβόλοισι χρησάμδρον παρθε αὐτόν, ἐμύνησε κακεί-
 να, τὸν ἐκπλοῦν ἐπ' ὀλέθρου τῆσιν πόλεως παρθετόμδρον. ὁ δ'
 τοῖς σκεῆσι καὶ φίλοισι ἔφρασε, καὶ διήλθεν εἰς πολλοὺς ὁ
 λόχος. ὅκ ὀλίγοι δ' καὶ τὰ τῆσιν ἡμερῶν ἐν αἷσιν τὸν σόλον ἐξέ-
 πεμπον ὑπέφραθεν. Ἀδώνεια γὰρ εἶχον ἀγῆν ἀμικες τότε,
 καὶ παρθεκείτο πολλὰ χόσε τῆσιν πόλεως εἰδῶλα καὶ τῶ φάσιν
 αὐτά, καὶ χροπὸν γυμνακῶν ἦσαι, ὡς τε τοῖς ἐκ λόχου ποιου-
 μδρους ἡν τὰ τῶαυτα, διαχραμῆν καὶ δεδίεναι παρθε τῆσιν πα-
 ρθε σκῆσι ἐκείνης καὶ δυνάμεως, μὴ λαμπαρῆσιν καὶ ἀ-
 κμῶ ἐπι φανερᾶ τῶ χροπῶ, τῶ χροπῶ μαρκαθῆ. ὁ μὲν οὖν
 ἐκαστὸν τῶαυτα ἡφροζόμεν τῆ φρατεία τὸν Νικίαν, καὶ
 μὴ τῶ ἐλπίδων ἐπαρῆσιν, μὴ τε παρθε τῆσιν ἀρχῆς
 μέγδρος ἐκπλαγῆσιν μετατῶσθαι τὴν γῶαμῶν, ἀνδρὸς ἡ
 χροπῶ καὶ σφροπῶ. ἐπεὶ δ' οὔτε τὸν πόλεμου τὸν δῆμον
 ἀπορῆσιν πειρώμδρος, οὔτ' αὐτόν ἐξελέσθαι τῆσιν φρατη-
 γῆσιν δειρόμδρος ἴχουσι, ἀλλ' ὡς παρθε ἀρῆμδρος καὶ φέρων
 αὐτόν ὁ δῆμος ἐπέσθηκε τῆ δυνάμει φρατηγῶν, ὅσδεῖς ἐ-
 πι χροπῶ τῆσιν πολλῆσιν βλαβείας καὶ μελλήσεως, ὡς τε παρ-
 δος δὲ κῶ ἀπὸ τῆσιν νεῶσιν ὀπίσω βλέπον(α), καὶ ὁ μὴ χροπῶ
 τῶαυτα τοῖς λογιμοῖς ἀναλαμδαίνον(α) καὶ φρέφοντα πολ-
 λάχῆσιν, ἐκαστὸν τῶαυτα καὶ τοῖς σκεῆσιν αὐτῶν, καὶ τὴν
 ἀκμῶ ἀφροπῶ τῆσιν παρθεξῶν· ἀλλ' ὁ μὲν οὖν εἰδῶ τοῖς
 πολεμίοισι ἐμφῶσθαι καὶ παρθεκείμδρον, ἐλέγχεῖν τὴν τῶ
 χροπῶ ἐπὶ τῆσιν ἀγῶνῶν. ὁ δ', Λαμάχου μὲν ἀντικρα ἀξιοῦ-
 πος πλεῖν ἐπὶ Συρακοσῶσιν, καὶ μάχῆσιν ἐλπίδα τῆσιν πόλεως
 ὑπῆσαι, Ἀλκιβιάδου δ' τῶσιν πόλεωσιν ἀφιστάσθαι Συρακοσῶσιν,
 εἰδ' οὔτως ἐπ' αὐτοῖς βαδίζεῖν, τὰ ἐναντία λέγον, καὶ κε-
 λδῶν, ἀρῆμα παρθε τὴν Σικελίαν χρομῶσιν καὶ πε-
 εἰπλέον(α), ἐπι δεῖξασθαι τὰ ὄπλα καὶ τῶσιν τειρερῆσιν, εἴτ'
 ἀποπλεῖν Ἀθίνας, μικρὸν τῆσιν δυνάμεισιν Αἰγεσῶσιν
 ἀπαρῆσιν ἀνδρῶσιν, αὐτίκα τε τὴν γῶαμῶν ἐπέξελυσε, καὶ
 κατέβαλε ὁ φροπῶ τῆσιν ἀνδρῶν. καὶ μετ' ὀλίγον χροπῶν
 Ἀλκιβιάδου Ἀθίνας μετ' ἀπεμφάμενων εἰς κείσιν, λό-
 χῶ μὲν ἀποδειχθεῖς δδύ τε φροπῶν, δυνάμει δ' ἑνὸς ἄν,
 ὅκ ἐπαύσατο καθῆμδρος, ἡ παρθεπλέων, ἡ βουλδῶμδρος,
 παρθε ἐγφροπῶ μὲν αὐτῶ τὴν ἀκμῶ τῆσιν ἐλπίδος, ἐκ-
 ρυῖσθαι δ' τῆσιν πολεμίων δ' ἀμῶσιν, καὶ τὸν φόβον, ὃν ἡ παρθε-
 τη παρθεσθῆκεν αὐτοῖς ὄφισ τῆσιν δυνάμεισιν. ἐπὶ δ' τῶ Ἀλκιβιά-
 δου παρθεπτος ἐξῆκοντα ναοὶ πλῶσαντες ἐπὶ Συρακοσῶσιν,
 τῶσιν μὲν ἄλλας ἀγῆσθαι, ὑπὸ τῶ λιμῶν ἐξῶ παρθε-
 τῶσιν, δέκα δ' κατῆλασθαι εἰσω κατῶσθῆσιν εἰνεκα· καὶ Λεοντίοις ἐπὶ τὴν οἰκίαν ἀποκαλοσθαι ἀφῶ κήρυκος
 αὐτά, λαμδαίνουσι ναὸν πολεμίων σαίδας κομίζουσαι, εἰς ἀσ ἀπερῶσθαι κατῶσθῆσιν αὐτοῖς οἱ Συρακοσῶσιν. κεί-
 μδρος δ' ἀπαθεν τῆσιν πόλεως ἐν ἱερῶ Διὸς Ὀλυμπίου, τότε παρθε δέξασθαι κατῶσθῆσιν τῶ ἐν ἡλικία μετεπέμφθη.

A At Athenienses commenta hæc Delphorum di-
 tabant esse à Syracusanis corruptorum. Erat ora-
 culum quod Mineræ sacerdotem adduci ex Cla-
 zomene Athenas præcipiebatur, quam acciuerunt:
 (ca Hesychia id est Quies vocabatur) atque id haud
 dubie fuit, quod civitatem admonuit deus in præ-
 sentia ut quietem agerent. Siue igitur hoc veritus
 est, siue humana reputatione hoc bellum horruit
 astrologus Meton, qui præfecturam certam habe-
 bat, finxit infaniam, ac domui suæ ignem subiecit.
 Alii negant prætexuisse eum infaniam, sed, quum
 noctu domum inflammasset, progressum in forū
 fordidatū cōtendisse à civibus ut sibi tanta icō ca-
 lamitate filium, qui nauigaturus trierarchus in Si-
 ciliam erat, sacramento soluerent. Socrati verò il-
 li sapienti dæmonium eius solitis signis istud quo-
 que indicavit, expeditionem illam in pestem rei-
 pub. versuram. Ille familiaribus & amicis hoc aper-
 uit: qui rumor dimanavit in populum. Iam con-
 turbavit dies, quo classis soluit, non paucos. Nam
 agebāt tunc Adonia fœmina, atq; exposita passim
 per urbem simulacra, eorumq; exequiæ & plan-
 ctus muliebres edebantur, ut illi qui aliquam horū
 rationem ducerent, angerentur, timerentq; ne ille
 apparatus & exercitus ex magnificentia & flore
 splēdido cito euāesceret. Quod igitur, ne sciscere-
 tur ista expeditio, obstiterit Nicias, & neq; spe cla-
 tus, neq; magnitudine obstupēfactus delati impe-
 rii, de sententia discesserit, viri boni fuit & con-
 stantis. At postquam populum auertere à bello, &
 precib. amoliri ab se enitens prouiciam, nihil ob-
 tinuit, sed ipsum quasi impulsū populus ducem
 exercitui imposuit inuitū, non iam ultra locus ni-
 miæ isti cautioni & cūctationi erat, ut pueri modo
 ex nauis respectās, ac crebroq; esset consiliis victus
 repetens, animoq; versans, simul ardore habetaret
 collegarum suorū, & rerum corrūperet articulos,
 verū ilico oportuerat hostes ad orientē iisq; instan-
 tem in ipsis certaminib. periclitari fortunā. At qui
 quum Lamachus plane censere in ipsas eundem
 Syracusas, ac sub ipsis urbis muris decernendum:
 Alcibiades autem retrahenda à Syracusanis cate-
 ra oppida, inde in ipsos mouendum: hic, qui ab il-
 lis dissentit suavitq; ut, sensim littora circumquaq;
 legentes, Siciliæ arma & classem suā ostentaret, in-
 de relicto Segestanis aliquo de militibus suis præ-
 fidio recipere se Athenas, cū in præsentia illorū
 cōsilia peruertit & fregit animos, tū breui post Al-
 cibiade ab Atheniētib. ad iudicium reuocato, verbo
 declaratus alter dux, autoritate verò solus, nul-
 lū finē fecit cunctādi & circūvagādi & deliberādi:
 donec vigor ei spei consenuit, trepidatiōq; & pa-
 uor, quē incusserat primus copiarū aspect⁹, hosti-
 bus excidit. Alcibiade adhuc præsentē nauib. sex-
 aginta in Syracusanos mouere, cæteras sustinue-
 rūt pro portu in acie instructas. Decem speculādi
 causa in portū irruperūt, Leontinoisq; per præco-
 nē ad redeūdū domū euocauere. Ceperūt hæ nauē
 hostilem. Ea portabat tabellas, in quas nomina sua
 Syracusani tributim perscripserāt. Hæ procul urbe
 in æde Iouis Olympii fuerāt depositæ: tūc autē ad
 cōquisitionem & delectū iuuetutis deportabatur.

Quae ut captae ab Atheniensibus & ad duces sunt A
 delatae, atq; ingens numerus conspectus est nomi
 nuti, torstiter vates, ne forte fatum hic impletum
 esset oraculi, quod dicebat, ATHENIENSES CA
 PIENT OMNES SYRACUSANOS. Verum enim vero
 alioid actu aiunt consummatum Atheniensibus
 fuisse, quo tempore Callippus Atheniensis, post
 quam interfecit Dionem, tenuit Syracusas. Vnde
 cessit ex Sicilia cum paucis Alcibiades, autoritas
 iam penes Niciam omnis erat. Lamachus erat qui
 dem vir fortis integerq; & manu in certaminibus
 pugnans, sed vsq; adeo inops & tenuis, ut populo
 Atheniensium, quotiescuq; dux esset, exiguum pe
 cuniole in vestim & crepidas expensum feneret.
 Nicia vero cum alias erat grande, tum ex diuini
 & gloria fastigium. Fama est areh omnibus ab qua
 do ister ferre ariā consultatibus illum ab eo So
 phoclem primum sententiam dicere, quod esset
 eo in collegio antiquissimus, Equidem, inquit, na
 tum maximus sum, sed tu antiquissimus. Ita tunc quo
 que Lamachus sibi subhingenso rei militaris pe
 titionem, bellumq; timide & cunctanter admini
 strando, dum littora Siciliae remotissime ab hosti
 bus circumuehitur, dedit us animum. Mox quod
 obsideret Hybren exiguum oppidulum, & prius
 quam ceperit id, abcessit, est maiorem in modum
 despecta. Catanam demum recepit se, nulla re
 gesta, nisi quod Hyccara barbarorum oppidulum
 excedit. Vnde eadem mere ricem aiunt virgi
 nem et annum fuisse inter captiuos sub hasta ve
 ditam ac deportatam in Peloponnesum. Astate
 exacta, quum nuntiatum esset Syracusanos ere
 ctos ipsam peturos priores equitesq; super be ca
 stis obsequitate rogarent, Ad supplendos Cata
 nensibus ciues venissent, an ad Leontinos cultori
 bus frequentandos: hic tandem instituit Nicias
 classe petere Syracusas. Quo autem tuto & citra
 impedimentum castra collocaret, nisi per fugae
 specie certum hominem ex Catana qui denun
 tiaret Syracusanis sic capere vacua militibus castra
 atque Atheniensium arma vellent, vltata die
 Catanae cum omnibus copiis adessent, & quia a
 gerent fere Athenienses in oppido, statuisse Syra
 cusanorum amicos, vbi aduentum eorum intel
 lissent, simul portas occupare & classem incen
 dere. Multos iam conspirasse, atque illorum ope
 rit accessum. Id vnum ille in Sicilia recte gessit,
 quippe vires omnes elicit hostium, desolaraque
 p'ne vitis urbe soluit ex Catana, potiusque est
 portibus, & locum cepit castris, vbi hostes, qui
 bus rebus praestabant, nihil ei poterant incommo
 dare: quibus autem super orerat ipse, his presu
 rum se speravit citra impedimentum illos. Post
 quam regressi a Catana Syracusani aciem pro por
 tis instruxerunt, adortus cum Atheniensibus eos
 Nicias victoriam retulit, ex hostibus tamen ma
 gnum numerum non interfecit, quod instare fu
 gientibus procluberetur ab equitatu. At dum pon
 tes fluminis rumpit & refendit, materiam praebit
 Hermocrati tactandi ad confirmandos Syra
 cusanos, ridiculam Niciam esse, qui id ageret
 ne pugnaret, quasi non ad dimidium appulset. E
 Verum tamen ingentem pauoreta & trepidatio
 nem incussit Syracusani, ut loco quindecim praetorum,
 quos tunc habebat, tres designarent alios,
 εὐνοίας ἐν εὐεργασίαι τῶν Συρακοσίων, ὥστ' αὐτῶν ὄντων τότε πεντηκίδεκα στρατηγῶν ἑτέρουσ' ἐλεῖσθαι τρεῖς,

ὡς αὖν ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων ἀλοῦσθαι πρὸς τὴν στρατηγίαν
 σκομιόθησαν, καὶ ὁ πλὴν οὐδ' ἐστὶν ὀνοματῶν, ἠδὲ ἀπο
 οἰμήματα μὴ ποτε ἀρεῶν ὁ χρεῶν ἐπὶ αὐτὰ τὸ χρεῖμα πε
 ραίωσι. λέγοντες ὡς Ἀθηναῖοι ἀφ' ὧν τὰ στρα
 τικῶν εἰσὶν ἀπαντᾶς. οὐ μὲν ἄλλ' ἑτέρον φασὶν
 ἔργον ποῦτο τοῖς Ἀθηναίοις ἀρεῖσθαι ὅτι τελεῖς, καὶ ὄν χρο
 νον ἀποκτείναν Δίωνα Καλλιππὸς ὁ Ἀθηναῖος ἐρε Συ
 ρακούσας. ἀποπλάσσαντος ὅτε Ἀλκιβιάδου μετ' ὀλίγων
 ἐκ Σικελίας, ὁ πρῶτος ἦν καὶ οὗτος οὐ Νικίας ἐρεν. ὁ δ' Ἀμα
 χος ἑὺ μὲν ἀνδρῶδες καὶ δικαίος ἀνὴρ, καὶ τὴν χεῖρα ἀνδρῶδες
 ἀφαιδῶς ἐπὶ ταμάχας πέμπει ἵσσοι τῶν χιλιῶν, ὥστε καὶ
 ἐκείνην στρατηγίαν ἀπολογίεσθαι τοῖς Ἀθηναίοις μικρὸν
 ἀνεχόμενος ἐσθῆτα καὶ κρηπίδας εαυτοῦ. τὸ δ' Νικίου καὶ
 ἀφ' ἄλλων μέγας ἔτι ἀφ' ἄλλων τῶν πλείων καὶ τῶν δόξαν, ὁ
 ὄχιος λέγεται δὲ ἐν τῇ στρατηγίᾳ ποτε βελδομένον τὴν κρι
 τὴν τῶν σωμαρχόντων, κελδοθεῖς ὑπὸ αὐτῷ πρῶτος εἰπεῖν
 γνώμην Σοφοκλῆος ὁ ποιητῆς, ὡς ἄρ' οὐκ ἔστι τῶν στρατη
 γῶν, Ἐγὼ (Φαίω) παλαιότερος εἰμι, σὺ δ' ἀρεστέτερος ἔτι
 δὴ ὑπὸ τῶν Ἀμαχῶν ἀγωνίῳ εαυτὸν στρατηγικώτερον ὄν
 ται, καὶ χροῦ μὲν ἀπώτατος τῶν πολέμων ἐκώσθη πλεον
 Σικελίαν, ἄρσος ἐδάκεν αὐτοῖς, ἐπεὶ αὐτῶν ἀλλοτρίων Ἰβλη
 πολυχίμαια μικρῶν καὶ τῶν ἐλεῖν ἀποσας, κομιδὴ καὶ τῶν φρονη
 θῆν. καὶ πέλας εἰς Κατάλιον ἀπήγε, τὰς ἀσας ὅσων ἠκα
 τὰς ἀρεῖαν ἀνδρῶν Ἰκκαερα, βαρβαρικῶν ἀνδρῶν ὅτι λέγεται
 καὶ Λαῖδα τ' ἐπαρεῖν ἐπὶ χροῦ ἐν οἷς ἀχμαλώτας ὡσα
 ῖσαι, εἰς Πελοπόννησον κομισθῆναι. τὸ δ' ἄλλοις διελέγον
 τος, ἐπεὶ τοῖς Συρακοσίοις ἐπισημῶς ἐπὶ πρῶτος ἐπὶ
 αὐτοῖς ἀφίεσθαι τεταρτηκότας· εἰ δ' ἰππεὺς ὕβρει πρῶτος
 ἐλαφρόντες ἦν πρῶτος ὁ στρατοπέδον, ἠρώτων εἰ Κατάλοις
 Δωσωικῆσόντες, ἢ Λεοντίοις καὶ οἰκιστῶν τῶν ἠοιστῶν, μολὶς ὁ
 Νικίας ἀρεῖσθαι πλεῖον τῶν Συρακούσας· καὶ βουλομένους ἀ
 δεῶς καὶ καὶ ποῦ χροῦ, ἰδρῶσαι τὸν στρατὸν, ὡς ἄρ' οὐκ ἔστι
 ἀρεῖσθαι ἐκ Κατάλοις, κελδοθεῖς τοῖς Συρακοσίοις, εἰ βε
 λοντα λαβεῖν ἔρημον αἰδρῶν ὁ στρατοπέδον καὶ τὰ ὄπλα τῶν
 Ἀθηναίων, ἐν ἡμέρᾳ ῥητῇ πρὸς Κατάλιον πορεύσασθαι πα
 ρα ἡρέσθαι τῶν Ἀθηναίων ἐν τῇ πόλει τὰ πλείεστα ἀφ' ἑ
 βόντων, ἐγνωκέναι τοῖς Συρακοσίοις φίλοις, ἵταμ, οὐκ εἰσὶν
 πρῶτος ἀφίεσθαι, τὰς τε πόλεις καὶ τὰ λαμβάνειν ἅμα,
 καὶ τὸν ναυσταθμὸν ὑποπικῶσαι. πολλοὶ δ' εἰς τοῖς σωμα
 χῶν ἦν, καὶ τῶν οὐκ εἰσὶν ἀρεῖσθαι ἀφίεσθαι. τὰ τ' ἀρε
 σα Νικίας ἐστρατηγῆσε πρὸς Σικελίαν. πορεύσασθαι γὰρ εἰσα
 γαλῶν τοῖς πολέμοις, καὶ τῶν πολιν, ὁμοῦ τι ποῖσας ἐρημον
 ἀνδρῶν, αὐτοῖς ἐκ Κατάλοις ἀναστῆναι, τῶν τε λιμένων ἐκρε
 τισσε, καὶ ὁ στρατοπέδον κατελάβε ὡσα, ὅθεν ἠκιστα βλα
 πηρόμενος εἰς λείπεσθαι τῶν πολέμων, ἠλπίσεν εἰς ἀνὰ ἄρρε
 πολέμοισιν ἀκαλοῦτος. ἐπεὶ δ' ἀναστῆσαντες ἐκ Κατά
 λοις οἱ Συρακοσῖοι, παρὰ τὸ εἶναι πρῶτος τὸν πόλεως, ἐπαγαλῶν
 τὰ χροῦ τοῖς Ἀθηναίοις ἐκρετῆσαι καὶ πολλοὺς μὲν ἐκ ἀπεκτε
 νεῖν πολέμων. οἱ γὰρ ἰππεὺς ἐμποδῶν ἐχρῶντο τῇ διασῆ. τὸ δ'
 ποῖσας ἀφ' ἄλλων ἀρεῖσθαι ἀποκτείναν τὰς χροῖσας, παρὰ γὰρ Ἐρ
 μοκράτη λέγειν, ὡς ἀφ' ἄρρενον τῶν Συρακοσίοις, πρῶ
 τοῖς ὄντι οὐ Νικίας ὡς οὐ μαχίται στρατηγῶν, ὡς ἄρ' οὐκ
 ὅτι μαχίται πεπλάκως, ἔμιν ἀλλὰ φοβῶν τε καὶ καταπλη
 γῶν.

οἷς πείσιν ἔδωκεν ὁ δῆμος δι' ὄρκων, ἢ μὴ ἐάσῃν ἄρχειν ἀν-
 τεκράτας. τῶ δ' Ὀλυμπίου πλησίον ὄντος ἄρμισαν οἱ Ἀ-
 θηναῖοι καὶ λαβόν, πολλῶν ὄντων ἐν αὐτῷ χερσῶν καὶ ἄρ-
 γυράν ἀκαθάρτην. ὁ δ' Νικίας ἐπίτηδες ἀναβαλλόμενος ὑπέ-
 ρησε, καὶ ἀπειθεὶ φρουρὸν εἰσελθούσαν τῶν Τῦρ Συρακού-
 σίων, ἠγνούμενος, εἰν τὰ χεῖματα ἀφάρπασσιν οἱ στρατιώ-
 ται, ὁ μὲν κρινόν ὅτι ἀφελήσιν ἴσασθαι, τὴν δ' αἰτίαν αὐτὸς
 ἔξεν τῶ ἀσκήματος. τῆ δ' νίκῃ ἀπέλοτό τ' ἠρομένην χροσάμε-
 νος εἰς οὐδέν, ὀλίγων ἠεραῶν ἀναρρομένων, δι' οὗ ἀεχώρησεν
 εἰς Νάξον, καὶ εἰ διεχίμασε, πολλὰ μὲν αἰαλίσκων στρατιᾶ
 Ἰσταντῆ, πρὸ ἁπλῶν ἢ μικρὰ πρὸς Σικελίους πινας, ἀφισα-
 μήσας πρὸς αὐτὸν. ὡς τε τοῖς Συρακούσιος αὐτῆς ἀναθάρρη-
 σαίτας ἔξελασσαι πρὸς Κατάνην, καὶ τὴν τε χῶρον τε-
 μαῖν καὶ ὁ στρατόπεδον καὶ ἀκαθάρτην τῶν Ἀθηνῶν. ἀδὴ
 πῶντες ἠλιώτη τὸν Νικίαν, ὡς ἐν τῷ ἀφελήσιν καὶ
 μίλλειν, καὶ φυλάττειν τὸν τῶν πρὸς ἄλλων ἀπολλύσθαι κα-
 ρὸν ἐπεὶ ἄς γε πρὸς αὐτοὺς ἀνὴρ μὴ εἶναι τῶ ἀνδρὸς ὄρ-
 μήσας γὰρ ἡ εἰρηγὸς καὶ δραστήσιος, Ἰσταντῆ δ' μελλήτης
 καὶ ἀπλῶς. ὡς δ' οὐκ ἐκίνησε τὴν στρατιάν πάλιν ἐπὶ τὰς
 Συρακούσας, οὕτως ἐστράτηγσε, καὶ μὲν Ἰσταντῆς ὄξυτη-
 ῶς ἄμα καὶ ἀσφαλείας ἐπέλην, ὡς τε λατῶν μὲν εἰς
 Θάσον τὰς ναοὶ πρὸς ἰσταντῆς καὶ ἀπλῶς, φθάσαι δὲ
 πρὸς Ἐπιπολάς καὶ ἄλλων. τῶν δ' πρὸς ἰσταντῆς ἰσταντῆς
 κεραιόσας, εἰλεῖν μὲν τετρακισίους, βέλτασαι δ' καὶ τὴν ἴπ-
 ποι τῶν πολεμίων, ἀμαχὸν εἶναι δὲ ἰσταντῆς. ὁ δ' μάλα πρῶ-
 των καὶ Σικελίους ἔξεπληξε, καὶ τοῖς Ἕλλησιν ἀπίσταν
 παρέχεν, ὀλίγω χρόνῳ ἀπειτέιχε Συρακούσας, πόλιν
 Ἀθηνῶν ὅτι ἐλάττωσα, διεστρεφτέραν δ', χροσίων αἰώμα-
 λίας, καὶ τὰ λατῶν γήτιν ἰσταντῆς, καὶ πρὸς ἀκαθάρτην ἔλεσι, τῆ-
 χος κύκλω πρὸ αὐτῶν ἰσταντῆς ἀναγῆν, ἀλλὰ τῶν δ' ἔξερ-
 γάσασθαι μικρὸν ἔδενσε τῶ πρῶτος ἀφελήσας, οὐδ' ἴσταντῆς
 νοτι χροσίων εἰσταντῆς πρὸς ἰσταντῆς φροσίδας, ἀλλὰ νό-
 σον νοσῶν νεφελῆν, ἢ ὁ μὴ πρὸς ἐκπονηθῆν ἰσταντῆς ποιῶσθαι
 δὲ ἰσταντῆς ἰσταντῆς. τῶν δ' πρὸς ἰσταντῆς τῶν ἰσταντῆς
 τῶν ἰσταντῆς ἀφελήσας ἀφελήσας, ἐν οἷς κατάρτην. ὁ μὲν γὰρ Εὐ-
 ρειπίδης μὲν τῶ ἰσταντῆς καὶ τὸν ὄλεθρον, χροσίων ἐπικη-
 δος, ἐποίησεν,

Οἱ δ' Συρακούσιοι οὐκ ἐπὶ νίκῃς ἐκράτησαν
 Ἀνδρες, ὅτι ἡ τὰ θεῶν ἔξισα ἀμφοτέρους.
 ὅτι οὐκ ἐπὶ νίκῃς ἀλλὰ πλείονας ἀνὴρ ὄντι Συρακούσιοι
 νεοκλήτους ἰσταντῆς, πρὸν ἐκ θεῶν ὄντως ἢ τῆς αἰτί-
 σαῖν ἰσταντῆς ἀφελήσας τοῖς Ἀθηνῶσι, ἐπὶ πλείονσι ἀφελήσας
 δυνάμεως. τῆς μὲν οὐκ πλείονας πρὸς ἰσταντῆς βία ἰσταντῆς ὁ
 σῶμα παρὶν ὁ Νικίας ἀκμῶν δὲ ποτε τῆς ἀφελήσας λαβῆ-
 σης, ὁ μὲν, ἐν τῆς ἰσταντῆς ὀλίγων ἰσταντῆς κατέκτετο, ἢ
 ὁ στρατιᾶν ἔχων ὁ Λάμαχος πρὸς ἐμάχεται τοῖς Συρακού-
 σίοις, ἐκ τῆς πόλεως τῆς ἀφελήσας πρὸς ὁ τῶ Ἀθηνῶν,
 ὁ καλύσθαι ἐμελλε ἀφελήσας τὸν ἀποτιχισμῶν. τῶν δ' κεραιῶν
 τῶν Ἀθηνῶν ἀτακτότερον φροσίδων πρὸς τὰς δὲ αἰτίαις,
 ἀπομονωθεῖς ὁ Λάμαχος, ἰσταντῆς τῶν Συρακούσιων τοῖς ἰπ-
 πῆσι ἐπὶ φροσίδων. ἡ δ' πρὸς αὐτῶν Καλλικράτης, ἀ-
 ἰσταντῆς πολεμικῆς καὶ θυμοειδῆς. πρὸς τῶν ἐκ πρὸς κλήσεως κα-
 τῆσας ὁ Λάμαχος ἰσταντῆς ἀφελήσας, καὶ λατῶν πηλῶν πρῶ-
 τερος, εἴτα δὲ καὶ πεσῶν, οὐκ ἰσταντῆς πρὸς Καλλικράτην.
 καὶ ὁ μὲν σῶμα κεραιῶν αὐτῶν μὲν τῶ ἰσταντῆς ἔξισα οἱ Συρακούσιοι, ἀφελήσας δ' ἐφελήσας πρὸς τὰ πῆχῃ τῶ Ἀθηνῶν,

A quibus populus iureiurando promisit imperium
 se ipsis permitturum liberum. Propinquum erat
 Iouis Olympii fanum, quod capere, quia multa
 ibi dona aurea & argentea erant, cupiebant Athe-
 nienses. Cæterum rem Nicias de industria reiici-
 ens, tempore exclusus est, permittitq; eò præsi-
 dium Syracusanorum ingredi, existimans, si dire-
 ptæ à militibus illæ opes essent, ararium nibilo lo-
 cupletius fore, infamiam verò violati fani in fere-
 casuram. Nobili autè illa victoria nihil vsus, pau-
 cis interpositis diebus, recepit se illicò Naxon, vbi
 hibernavit, sumptusq; fecit cum tanto exercitu
 ingentes, quum res gereret haud magni momen-
 ti cum nonnullis Siculis qui ad eum deficiebant.
 Vnde Syracusani recepto animo excurrerunt Ca-
 tanam, finelq; vastaverunt, & castra Atheniensium
 incenderunt: quorum conferebant omnes in Ni-
 ciam culpam, quòd in consultando, morando, &
 cauendo, tempus rerum gerendarum corruppe-
 rit. Nam in rebus gerendis nemo eū culpe: quip-
 pe in ipso impetu rei gerendæ impiger & strenuus,
 verum ad audendum cunctator erat & timidus.
 Vt igitur iterum cum exercitu mouit Syracusas,
 tam duxit scienter, tamq; velociter & circumspe-
 ctè se hostibus superfudit, nemo vi animaduerte-
 rit eius ad Thapsium appulsum vel excensionem,
 præuenterit etiam occupare Epipolas: delectos
 milites, qui occurrerunt ei, fuderit, ceperit tre-
 centos, & hostium quoque inuictum habitum e-
 quitatum profligauerit. Quod verò supra omnia
 perculit Siculos, & Græcos obstupescit, modico
 tempore Syracusas circumuallauit, vibem Athe-
 nis non angustiozem, sed asperiozem locorum in-
 æqualitate & maris vicinitate & propinquitate
 paludum ad eam muro tam longo in orbem cir-
 cumiiciendam. Confecit autè propemodum to-
 tum homo qui nec firma valetudine ad tantas cu-
 ras videretur, verum laboraret renum dolore: cui
 quòd residuum operis non fuerit exactum, iure
 ferendum est expensum. Ego verò prædicandum
 arbitror ducis sollicitudinem, militumq; fortitu-
 dinem iis in rebus quas præclarè gesserunt. Siqui-
 dem Euripides post eorum cladem & exitium car-
 men hoc funebre fecit,
*Octo Syracusios fudit per pralia victor
 Hic miles spectat dum equus utriusq; deus.*
 Non octo victorias, sed plures reperias de Syracu-
 sanis hos antè retulisse, quàm ex deorum reuera
 voluntate vel fortuna Athenienses, quorum insur-
 gebant plurimum opes, in asperitatem rerum in-
 ciderent. Atq; corpori Nicias vim adhibens, in-
 tererat rebus gerendis plerunq;e. Quum verò
 morbus aliquando esset in summo articulo, de-
 cumbebat ipse paucis cum seruis in castris. Inter-
 ea Lamachus ductans exercitum pugnavit exci-
 tantibus Syracusanis Atheniensium muro opposi-
 tum ex vrbe alium, qui interiectus circumuallari
 vibem impediret. At hic relictus ab Atheniensibus,
 qui victoria elati fusius insequabantur hostes,
 inferentè se equitatum vnus excepit. Euectus an-
 te cæteros Callicrates est bellator insignis & ani-
 mosus. Cum eo Lamachus ex prouocatione solus
 est congressus. Qui quum vulnus prior accepisset
 inde Callicratè vulnerasset concidissetq; vnà cum
 eo expirauit. Huius corpore amissique Syracusani
 potiti, abstulerunt ea, atq; ad murum Atheniensium

in quo destitutus praesidio Nicias erat, citati per-
 rexere. Is necessitate tamen excitatus, quum animad-
 uerteret discrimen, iussit illis qui circa ipsum erant,
 omnem materiam, quae pro muro ad machinas ex-
 citandas iacebat comparata, ipsasque machinas sub-
 iecto igni incendere. Hoc repressit Syracusanos,
 Niciam vero & muros & stipendium Atheniensium
 protexit. Flammam enim, quam elatam in medio
 conspexerunt ingentem, declinauerunt Syracusa-
 ni. Iam his actis, vnus supererat ex praetoribus Ni-
 cias & erat magna in spe. Quippe & vrbes transi-
 tiones ad eum faciebant, & onuste comaeu na-
 ues vndique veniebant in castra, quod secundis reb.
 eius fauerent omnes, ac faciebant Syracusani iam
 de vrbe desperantes verba apud eum de pace. Qua-
 do Gylippus quoque, qui ex Lacedaemone suppetias
 illis veniebat, vt inter nauigandum circumuallatos
 muro Syracusanos atque eorum intellexit difficulta-
 tes, ita reliquum instituit cursum, quasi amissa iam
 Sicilia, vrbes Italicas, modo hoc saltem liceret, de-
 fensurus. Quippe magna percerebuerat fama om-
 nia tenere Athenienses, ducemque habere obfe-
 licitatem & prudentiam inuictum. Nicias ipse ilico
 etiam praeter ingenium suum praesentibus viribus & for-
 tuna fretus, potissimum vero ex occultis Syracusa-
 norum colloquiis nuntiusque, quos ad ipsum miserunt,
 mox vrbe potiturum se per deditioem existimans,
 nullum respectum aduenientis egit Gylippi, neque a-
 cres excubias. Ille autem quod semel despiceretur ac
 contemneretur, clam Nicia potone est in Siciliam
 delatus, appulsusque quam remotissime ab Syracusis
 magnas copias conscripsit, nec scientibus quidem
 adesse eum vel expectantibus Syracusanis. Quapro-
 pter indicta iis concio erat de foedere cum Nicia fa-
 ciendo. Et pergebant iam nonnulli ad concionem, ante
 censentes iungendam pacem quam vnde quaque clausa
 muro vrbs esset. Siquidem perparum supererat operis,
 atque in id omnis iacebat parata materia. In hoc pre-
 sentis articulo discriminis decurrit vna triremi ve-
 niens Corintho Gongylus. Ad quem scilicet quum
 concursus fieret omnium, Gylippum ille significa-
 uit breui adfore, nauesque subsidiarias aduentare a-
 lias. Haud dum satis Gongylo credebatur, quum nun-
 tius adfuit a Gylippo, qui iubebat vt sibi occurre-
 rent. Itaque animis erecti arma sumpsere, mouitque
 euestigio Gylippus signa, atque ex itinere aciem ad-
 dimicandum cum Atheniensibus instruxit: quos quum
 ex aduerso instruxisset Nicias, stans infesta in A-
 thenienses acie Gylippus, misit caduceatorem, per
 quem Atheniensibus significauit, dare se iis fidem
 publicam, si Sicilia decederet: eum non est digna-
 tus Nicias responso. Ex militibus autem nonnulli
 per ludibrium rogauerunt, Ex vniusne praesentia
 lanx & baculi Laconici euassissent repente res Sy-
 racusanorum tam valide vt contemptui haberent
 Athenienses, qui multo robustiores Gylippo, ma-
 gisque comatos trecentos, quos in vinculis ha-
 buerant, reddiderant Lacedaemoniis? Timaeus
 vero neque Siculos ait vlllo loco habuisse Gylip-
 pum, cuius postea rapacitatem quoque & for-
 des improbauerint, ac, vt primum conspectus
 est, lanxam eius comamque deriserint. Indeta-
 mea idem ait ad illius tanquam noctuae con-
 spectum frequentes eos aduolasse prompte no-
 mina dantes. Atque haec prioribus veriora sunt.

Α ενοις ο Νικίας οκ' εχων ποις βοηθου'τας ομους δι' απο
 της αι'αλης δε'ανατας και κειτων τ' κινδυνον, εκελουσε
 ποις καθ' εαυτον οσα ε'υλα παρ' τ' τειχων ε'τυχε'μεν εις μη-
 χανας τ' δε'εβλημε'να, και τας μηχανας αυ'τας, πυρ κημι-
 σαντας, α'ψα. τ'ετο ποις Συρακυσιοις επ'εχε, και τ' Νικιαν
 ε'σωσε, και τα τειχη και τα χε'ματα τ' Α'θηναιων. φλογα γδ
 αρη'ισαν δε' με'σου πολλω ιδοντες απε'β'απησαν οι Συρα-
 κυσιοι. τουτων τ' παρ' ε'φεντων, απολε'λε'φτο μηδ' ο Νικίας μ'ο-
 νος τ' φρατηρων, ην δι' η' πιδος μεγαλης. και γδ πολ'ες μ'ιθ'ε'αν-
 το, και πλοια με'σα ο'ι'ε' πολλα χ'ο'ι'εν εις δε' φρατο'πεδον, τοις
 παρ'ε'μασιν δι' φε'ρμε'νοις π'ο'υτων παρ'ε'πτε'με'νων. και λο-
 γοι π'ι'ες η'δη τ' Συρακυσιων ε'γ'ι'οντο πα'ε'ι συμβ'α'σεως
 παρ'ε'ς αυ'τον, απε'γνωχ'ο'των τ' πολιν. ο'που και Γυλιππος εκ
 Λακεδα'μονος π'λεων βοηθ'ος αυ'τοις, ως η'κουσε κ'τ' π'λου' τ'
 αποτει'χισμ'ον και τας απο'ει'ας, ου'τως επ'λη'ε' λαιπον ως ε-
 χου'με'νης μη' η'δη τ' Σικελιας, Ιταλιω'ταις τ' τας πολ'ες δε'φ-
 φυλα'ξων, ει και τ'ετο πως ε'γ'η'ο'ι'το. μεγαλη γδ η' δε'ξα διε-
 φο'ι'τα τ'ε κ'ρατειν' π'ο'υτα π'ι'ς Α'θηναιοις, και φρατηρον ε'χειν
 α'μαχον δι' τυ'χαι και φρο'νησιν. ο' τ' Νικίας αυ'τος ο'υ'τος και
 τ'ε' φ'ο'βον απο τ' ε'ι' τ'ω παρ'ε'νη ρω'μης και τ'ι'χης ανα-
 τε'τα ρη'κ'αις, μα'λι'στα τ' τοις εκ Συρακυσων δε'φ'ε'ρμε'νοις
 κ'ρ'υ'φα, και πε'μ'πειοι παρ'ε'ς αυ'τον, ο'σον ε'πω' τ' πολιν ε'δ'ιδ'ο'α'ς
 κ'τ' συμβ'α'σε'ς νομι'ζων, ε'δε'να του Γυλιππου λο'γον ε'χε' παρ'ο-
 π'λεοντος, ο'σδε' φυλα'κην ε'ποι'η'σατο κ'ρα'τα'ειν, α'λλα τ'ε'λ'
 π'ο'υτε'λα'ς απο'φρα'δα και κ'ρα'τα' φρο'νη'ας, λαθ'ων αυ'τον ο
 αι'ηρ, ει'σε'π'λε'σε δε'κα πο'ρ'η'μεις' κ'τ' παρ'ο'κοι'μα'ταις απ'ω'π'α'τω
 τ'ω Συρακυσιων, φρα'παι σ'ιω'η'γα'γο πολλω' ου'δ' ει' πα-
 ρε'σι, τ' Συρακυσιων ο'π'ι'σα'με'νων, ο'σδε' παρ'ε'δο'κ'ων'των. δι'ο
 κ' παρ'η'λ'η'το μηδ' αυ'τοις εκ'κ'η'νο'ια πα'ε' τ'ω παρ'ε'ς τ' Νικιαν
 ο'μολο'γα'ν, και π'ι'ες ε'βα'δι'ζον η'δη παρ'ιν η' π'ο'υτε'λα'ς απο'τει-
 χ'α'θ'ω'α τ' πολιν, ο'ιο'με'νοι δε'ιν η'με'α'ς τας δε'φ'α'λυ'σε'ς. β'ε'α-
 χ'η' γδ λ'ω' κ'ρ'υ'μ'η' ο' απο'λη' πο'υ'με'νοι τ'ε ε'ργου' και τ'ετο τ'ε'α-
 β'ε'βλη'με'νι'ω ει'χε' τ' τ'ε'α'σθ'ω'ι'ω τ' τει'χο'δο'μ'ιας συ'μ'π'ασαι.
 ε'ι' τουτω τ' κ'ρα'σ'ου' παρ'ε'ντος τ'ε κινδ'υν'ος, α'φ'ικη'σ'α'ι Γ'ι'γ'υ'λος
 εκ Κο'ρι'νθου μια' τει'ρη'ς' και σ'ιω'δ'ε'α'μ'ον'των παρ'ε'ς αυ'τον
 (ως ει'χε'ς) π'ο'υ'των, ε'φρα'ζ'ε'ν ο'π'ι' Γυλιππος α'φ'ι'ζε'ται δε'φ'ε'α-
 χ'ε'ων, κ'η'π'ες α'λλα β'η'η'ο'ι' παρ'ε'σ'π'λε'ο'ισιν. ε'πω' η' τ'ω Γ'ο'γ'υ-
 λ'ω π'ι'ε'σ'ου'ντων β'ε'βα'μ'ως, η'κ'εν α'λ'η'γ'ος τ'ε'α' τ'ε' Γυλιππου κ'ε-
 λ'δ'οντος απ'ω'π'α'ν. ο'ι' τ'ε', θαρ'ρη'σ'α'ντες δε'ω'π'λι'ζοντο και
 παρ'ε'σ'η'η' ο'υ'τος ο' Γυλιππος δε' ο'δ'ου' τ'ε'α'τε'παρ'η'με'νος ο'π'ε'
 τοις Α'θηναιοις ως τ'ε' και'κει'νοις αι'τε'τα'ζ'ε'ν ο' Νικίας, η'με'ρος
 ο'π'ι' τοις Α'θηναιοις ο' Γυλιππος τα' ο'πλα, και κ'η'ρυ'κα πε'μ-
 ψ'ας, ε'λε'γε δι'δ'οναι τοις Α'θηναιοις α'δ' φαν' απ'ιο'σιν εκ Σι-
 κελιας. ο' μηδ' ο'υ' Νικίας ου'δ'εν η'ξ'ιω'σεν απο'κ'ρι'να'σ'α'ι τ'ω δε'
 φρα'παι τ'ω π'ι'ες κ'ρα'γ'η'αντες, η'ρω'των ει' δε'φ'ε' παρ'ε'σι'αν
 ε'νος τε'λ'ω'νος και βα'κ'η'λιας Λακα'ωνικ'ης, ο'ι' τε'ος ι'α'μ'ε'α' τ'ε'
 Συρακυσιων δε'α'φ'η'ς η'ε'ρ'ονεν, ως τ' Α'θηναιων κ'ε'τα'φρα-
 η'ν, ο'ι' πολ'υ' ρω'μα' λεω'τε'ροις Γυλιππου, και μα'λλον κ'ε'μ'ων-
 τας τει'α'κ'ο'ισι'οις ε'χοντες ε'ο' π'ε'δα'ς δε'δε'με'νοις απ'ε'δ'ω'κα'ν
 Λακεδα'μονιοις. Τι'μ'ε'ρος τ' και τοις Σικελιω'τας φη'σιν εκ
 μη'δε'νι λο'γω ποι'ε'ια'σ'α'ι τον Γυλιππον, ε'φ'ε'ρον μηδ' α'μ'ε'ρο'κ'ε'ρ-
 δε'φ'αν αυ'τ'ε' και μη'ε'ρο'λο'για κ'ε'τα'γ'ο'ν'τας. ως δε' παρ'ε'στον
 ω'φ'θη σ'κω'πο'ι'σ'α'ς εις τον τε'λ'ω'να και τ'ω' κ'ε'μ'ι'ω, ει'τα
 με'νοι φη'σιν αυ'τος ο'π'ι' τ'ω Γυλιπ'ω φαι'εντι, κ'ε'τα'φρα-
 η'ν, ο'ι' πολ'υ' ρω'μα' λεω'τε'ροις Γυλιππου, και μα'λλον κ'ε'μ'ων-
 τας τει'α'κ'ο'ισι'οις ε'χοντες ε'ο' π'ε'δα'ς δε'δε'με'νοις απ'ε'δ'ω'κα'ν
 Λακεδα'μονιοις. Τι'μ'ε'ρος τ' και τοις Σικελιω'τας φη'σιν εκ
 μη'δε'νι λο'γω ποι'ε'ια'σ'α'ι τον Γυλιππον, ε'φ'ε'ρον μηδ' α'μ'ε'ρο'κ'ε'ρ-
 δε'φ'αν αυ'τ'ε' και μη'ε'ρο'λο'για κ'ε'τα'γ'ο'ν'τας. ως δε' παρ'ε'στον
 ω'φ'θη σ'κω'πο'ι'σ'α'ς εις τον τε'λ'ω'να και τ'ω' κ'ε'μ'ι'ω, ει'τα
 με'νοι φη'σιν αυ'τος ο'π'ι' τ'ω Γυλιπ'ω φαι'εντι, κ'ε'τα'φρα-
 η'ν, ο'ι' πολ'υ' ρω'μα' λεω'τε'ροις Γυλιππου, και μα'λλον κ'ε'μ'ων-
 τας τει'α'κ'ο'ισι'οις ε'χοντες ε'ο' π'ε'δα'ς δε'δε'με'νοις απ'ε'δ'ω'κα'ν
 Λακεδα'μονιοις.

γλαυκι, πολλοι παρ'ε'σ'η'σαν ε'πο'ι'μ'ος φρα'το'πε'δ'ο'μ'η'νοι. και τ'ω' τ'ω τ'ω παρ'ω'των α'λη'γε'ς ε'ρε' ε'ισιν.
 YY iij

ον γδ τη βακινεια και τα τετραων δ συμβολον και δ α Α
 ξίωμα της Σπαρτης και θορακτες σιμεις απο. και κεινου δ
 πον ερπον γενησεται φσιν ο Θουκυδιδης μουου. Δλλα και Φι-
 λισοι, και Συρακουσιος και τω παρσηματων δεσπτης γε-
 νομνος τη μωδων παρσηματη κρατησαντες οι Αθωαιοι
 τω Συρακουσιων ολιγοι υνας απεκτησαν, και Γουλπιου τον
 Κοεινιον. εις ο τω οπιουσαι ημεραν εδξεν ο Γουλπιου
 οινουσι μπειρια, τοις γδ αβεις οπλοισ και ιπποισ και χρο-
 ειουι χειρομωρος, ουχ ωσαντως, Δλλα μετ' αβεις τω πε-
 ξιν, σικησαι τοις Αθωαιοις και φησιν ταν εις ο στρατοπεδον, B
 οπισησας τοις Συρακουσιουις, τοις λιποισ οικεινοι παρσημα-
 μιζον και τη υλη, παρσηματω εις Δφωλοας, απεκτη τον
 σκεινιον παρσηματωμον, ω τ αβεις μηδεν ει πλεον κρατη-
 σαν. εκ τουτου ο παρσηματωτοι οι Συρακουσιουις και πε ναυδ
 επληρωσιν, και τοις ιππεουσι τοις εαυτω και ακολουθοις
 παρσηματωμοντες πολλοις ηρωσιν, και ο Γουλπιου οπιων οπι-
 τας πολεις, αυτισ δεσωρα και σιωπη πομωας, ερωαδουας
 υπακτουιτας αυτω, και συλλαμβανουις ωστε τ Νικιαν,
 αυτισ εις σκεινιαις αποδεπομωρον τοις παρσηματωμοις, και
 συμφορδωτω τω τω παρσηματων μετ' ολιγω, αυ- C
 μειν, και γεφειν τοις Αθωαιοις, κελδωρα πεμπειν ετε-
 ρον στρατιν, η και τωτον απαγαγειν εκ Σικελιας. αυτω δε
 πομωτας αυτουμωρον της στρατηγιας αφειν, Δφω τω οσον οι
 δι Αθωαιοι και παρσηματω μω, ωρριμω πεμπειν ετερον
 δυαμιν εις Σικελιαν, φσιν ο τω παρσηματων παρσηματωμων
 παρσηματω τω Νικιου οσαντω, πηλας Δφωτεβας
 εμβαλοντων, ποτε γεω εαυτουδον βοηθειν. και Δημοσθενη
 μω εμελλε μεγαλω στω πλειν σκηματωις. Ευρυμωδων ο
 δεσφωμωρος παρσηματω επωσει, γεμωτα κοριζων και συρα-
 τηριας αποφαμων, ηρημωτοις ω Νικια τω αυτωι στρατοδο-
 μειων, Ευρυμωμον και Μεναδρον. εκ τουτου και τω γεω και
 τω παρσηματων δεσφωμωρος ο Νικιας, ταις μω
 ναυσι ητωμωρος ο παρσηματων, ομωις δεσωσε και τεδωσε πολ-
 λας τ πολεμιαων παρσηματων ο πεζοι σκηματω βοηθειν, αλλ
 αφω παρσηματωτων ο Γουλπιου ειλε ο Πλημμυειον, ερω
 σκωλων τεμπελων και γεμωτων πολλων αποκειμενων, εκ ερω
 ποσι πομωτων, και διεφωρει αυδρας σκω ολιγοις, και ερω
 ελαβε. ο μω γεω, αφειλετο τω Νικιου τ' αρωρεα τ' ο πε-
 τσαν. ω γδ η κωμω η παρσηματω ο Πλημμυειον ασφαλη και
 παρσηματων, τω Αθωαιων κρατωτων σκηματωτων ο, χαλε-
 πη, η μω μαχης εγινετο παρσηματω τοις πολεμιοις εκει ναυλο-
 χωμωτας επω και ναυμωχων τοις Συρακουσιουις σκηματω παρσηματω
 ταις εφανετο νεικημωρον, αλλ απαξια αει τ διαξιν. αυτισ
 ενεπε χειρω παρσηματω σκωμοι λαμωροτερον. ο Νικιας
 σκηματω ερω ναυμαγειν, αλλα πολλω δωλτηναι ειλε και
 ει στωλου οσαντω παρσηματω πλεοντοσ αυτωις και δυαμωμωσ ακραμ-
 φουοις, ω ηγε Δημοσθενησ απευδων, απ ερω παρσηματων και χορη-
 γεμωτων φωλωσ, δεσφωμωσ αρω. τοις ο παρσηματων Μεναδρον F
 και τ Ευρυμωμον δερπιος εις τ δεσφωμω και τωσ αμωμοις φηλω-
 μιμα και σηλωσ ωω παρσηματω αμωμοτεροις ταις ερωτηριας, τον
 μω Δημοσθενησ φηλωσ παρσηματω πηλαμωρον, παρ-
 βαλεατω τον Νικιαν. παρσηματω δι ω η δεσφωμω τ' πολεμωσ,
 ωω απομωστω, η και βαλεατω πομωτα παρσηματω φωσωντες, ει φω-
 βηστανται Συρακουσιουις οπιαπλεοντασ, δεσφωμωσ ναυμαχησων. και και στρατηγηταις τω Αειρωμοσ τω
 Κοεινιω μωερπητου, τοις αει ο δερπιερον (ωσ ειρηκε Θουκυδιδησ) και και παρσηματων ητησων, και πολλοις απεσων

quippe in baculo & lanā in signe & autor itatem
 intuentes urbis Spartaē conglobabatur. Huius quo-
 que quicquid ibi gestum est vni adscribit Thucy-
 dides, & verò etiam Philistus, cuius Syracusanus,
 illarumque rerum spectator. Primo conflictu fusi
 sunt ab Atheniensibus Syracusani, paucitamen
 interfecti, in quibus Corinthius Gongylus. Ve-
 rum postero die Gylippus, quid valeret usus de-
 monstravit: siquidem iisdem armis & equis & lo-
 cis non similiter, sed forma mutata aciei pepulit
 Athenienses. Qui quum in castra fugissent, con-
 uertit ad opus Syracusanos, lapidibusque & mate-
 ria quae illi congesserant, excitauit opera, quibus
 diuisit interfecitque murum illorum, nihil ut il-
 lis ex victoris superesset. Hinc alacres Syracusani
 compleuerunt naues, quoque & sociorum equitatu
 circumvagantes multos exceperunt. Gylippus
 oppida ipse adiuit, omnesque concitauit & incen-
 dit, qui enixe fuerunt edicto audientes, & auxilia
 dederunt. Itaque relapsus est Nicias ad priora con-
 silia, aduertensque rerum conuersionem cepit labas-
 cere animo, atque Atheniensibus scripsit, ut vel al-
 lias copias mitterent, vel has quoque reuocarent ex
 Sicilia: sibi verò omnino mitti postulauit ob son-
 ticam causam, successorem. Statuerant Athenien-
 ses & ante alium exercitum in Siciliam mittere,
 sed quum inuidia rerum priorum gestarum, quae
 tam secundae Niciae fluebant, multas moras inter-
 posuisset, tunc properarunt opem mittere. Demo-
 sthenes erat magna classe exacta hyeme profectur-
 us, Eurymedon media hyeme precessit ad stipen-
 dium portandum & collegas Niciae declarandum,
 qui creati erant ex iis qui sub eo merebant, Euthy-
 demum & Menandrum. Interea Nicias, quum ter-
 ra marique coorirentur in eum repente hostes, et
 si classe primam inferior fuit, profugauit tamen
 & depressit multas hostium naues. Terra verò non
 potuit succurrere in tempore, verum Gylippus
 primo impetu Plemmyrion cepit, vbi multis na-
 uium armamentis & pecunia, quae ibi reposita
 grandis erat, omni potitus est, multosque milites
 occidit & cepit, & quod maximum erat, ademit
 Niciae facultatem comestus: cuius secura subue-
 ctio & expedita erat arcem illam tenentibus A-
 theniensibus, eiectionis ardua, & non nisi pugna cum
 hostibus, qui statione ibi habebant, conferta. Ad-
 haec classem suam Syracusani non virtute rati, sed
 quod esset insectata incoardite, superaram, iam i-
 terum apparatu instruxere magnificentiore. Cate-
 rum classe detrectauit Nicias confingere, perquam
 absit dum esse dicens, tantam quum ipsi classem
 expectarent, & copias recentes, quas Demosthe-
 nes festinus adducebat, minoribus & male in-
 structis pugnam capeffere. At Menandrum & Eu-
 thydemum novos duces ambitio & aemulatio oc-
 cupauerat aduersus virumque imperatorem, ut
 Demosthenem re praclare gesta aliqua praeue-
 nirent & supergrederentur Niciam. Praeterebant
 ciuitatis gloriam, quam concidere & perire om-
 nium aiebant, insultum si extimescerent Syra-
 cusanorum. Itaque expresserunt ut praelio naua-
 li dimicaretur. At hi ab Aristone Corinthio-
 rum gubernatore circumventi in sinistro cornu
 (ut scribit Thucydides) fusi que & fugati sunt,

Multos desiderauerunt, & magna animi consternatio incessit Niciam, qui clades acciperet, quum praefuisset solus, atque iterum collegarum impulsu impingeret. Interea ostendit se ante portum hostibus Demosthenes splendidissimo apparatu & formidandus. Aducebat nauibus LXXIII pedatum quinque millia, iaculatorum, sagittariorum, & funditorum non minus tria millia, armorum fulgore, nauium paratu, numero hortatorum & tibicium pompose atque ad hostium exornatus terrorem. Fuerunt igitur non immerito apud Syracusanos omnia denuo percussa, quod nullum finem vel exitum, sed nequicquam sudare se & perire incassum cernerent. At Nicias haud diuturnum attulit aduentus copiarum gaudium: verum ut primum in colloquium venit cum Demosthene, qui quamprimum adoriendos hostes censebat, & quamcitissime de summa decernendum capiendisque Syracusas ac penates repetendos, veritus & admiratus praecipitantiam atque audaciam eius, orauit eum ne quo temere & inconsulte progrediretur, ac infestam ostendit moram esse hostibus, quos deficeret pecunia & breui relicturni focii essent. Hos, si premerentur inopia, cito rursus sicut ante ad conditiones pacis ab ipso petendas se conuersuros. Siquidem non pauci erant Syracusis, qui secreta colloquia habebant cum Nicias, monebantque eum ut maneret, quod iam quoque fatiscerent bello, & Gylippum grauarentur. Quod si paululum intenderetur inopia, omnem eos animum abiecturos. Ea quia partim ambagibus Nicias inuoluebat, partim nebat propalam denudare, opinionem apud duces incurrit timiditatis, atque eandem ipsius reponi sibi praedicantes cunctationes, moras, & nimium exacta consilia, quibus corruerat articulum, quod non subito fuisset hostes aggressus, sed quum refrixisset iam & despectus esset, assensu sunt Demostheni, Niciam vero aegre adegerunt ut admitteret eius consilium. Ita Demosthenes assumptis terrestribus copiis noctu adortus est Epipolas, ac tanta vsus celeritate est ut partim hostium, priusquam sentirent, conciderit, partim se defendentes pepulerit. nec victoriae modum fecit, verum progressus est, dum incidit in Boeotios. Hi nanque globo facto primi impetum dederunt in Athenienses, eosque infestis lanceis & sublato clamore impulerunt. Multos ibi obruncauerunt, totumque confestim pauore & tumultu perfuderunt exercitum, fugientibusque permista pars adhuc integra & victrix, quique descendebant atque accurrebant, a percussis inhibiti in semetipsos incurrerunt, rati eos qui effusi in fugam erant, instare, & socios pro hostibus ducentes. Quippe incondita inter ipsos confusio cum caeco metu, conspectusque per noctem incertitudo, neque plane opacam neque perlucidam, sed quae faceret (luna nimirum iam in occasum praecipite, ac, quum esset frequentium armorum & corporum inumbrata iactatione, non satis lumine suo figuras ostendente, ut cognoscerent inter se) metu hostium etiam socios suspectos, in graues difficultates atque calamitates coniecit Athenienses. Ad haec habebant forte lunam a tergo: unde semet ipsi inumbrantes multitudinem tuorum & fulgorem inuoluebant armorum. Hostes vero clypei obiecta refulgentes luna multo plures representabant & splendidiore.

καὶ ἀθυμία πολλὴ περιεστῆκει τὸν Νικίαν, τῇ τε μοναρχίᾳ κακοπαροῦντα, καὶ σφαλλόμενον αὐτὸς ὑπὸ τῆς συναρχόντων. ἐν τούτῳ δὲ, Δημοσθένης ὑπὸ τῆς λιμνῶν ἐπεφάνετο λαμπερότατος τῆς στρατιᾶς, καὶ δεινότατος τοῖς πολεμίοις, ἐπὶ νεῶν ἐδομήκοντα καὶ τεταῖνα ἀγωνιστῶν πεντακισχίλιους, ἀκοντιστῶν δὲ καὶ τοξόων καὶ σφενδομητῶν τετρακισχίλιους ἑξακισχίλιους ὅπλων δὲ χροσμῶ καὶ παρρησίοις τετρακισχίλιων, καὶ πλήρη κελύφων καὶ αὐλητῶν, περὶ κλισίας καὶ τῶν ἐκπληξιν πολεμίων ἐξησκημένους. ἰὸν οὖν (ὡς εἶχες) αὐτὸς ἐν φόβῳ μεγάλῳ τὰ Συρακοσίων, εἰς ὅσδεν πέρας ὅσδεν ἀπαλλαγῆναι, ἀλλὰ ποιοῦντας ἄλλως καὶ φθρημένους αὐτοὺς μάτῳ ὀρώντων. τὸν δὲ Νικίαν ἐπολιῶν χρονον ὄφρα φανείη παρρησία τῆς δυνάμεως, ἀλλ' ἅμα τὰς τῶν ἰσχυρῶν ἐν λόγῳ γυμνάσαι, τῶν Δημοσθένους δὲ τῶν ἐπιχρησίων τοῖς πολεμίοις κελύφοντος, καὶ τὰς ἰσχυρῶν τῶν κινδύνων ἀεὶ τῶν πᾶντος ἀγανακτοῦσάντων ἐλεῖν Συρακοῦσας, καὶ ἀποπλεῖν οἴκαδε, δεῖσας καὶ θαυμάσας τὴν ὀξύτητα καὶ τόλμην, ἐδείτο μηδὲν ἀπεγνωσμένως παρρησίαν, μηδὲ ἀνοήτως. τὴν γὰρ τελευτῶν εἶπε καὶ τῶν πολεμίων, οὔτε χρομῶντα κεκτημένων, ἐπὶ μήτε τῶν συμμάχων αὐτοῖς πολὺν χρονον παρρησίωντων· εἰ δὲ θλίβοιτο τῶν ἀπορίας, ἰσχυρῶν παλιν ἐπὶ αὐτοῖς ἐπὶ συμβάσεως στρατηγῶντων, ὡς παρρησιῶν. καὶ γὰρ ἦσαν ἄνδρες οὐκ ὀλίγοι τῶν ἐν Συρακοῦσας ἀγαθῶν τῶν Νικίαν κρύφα, καὶ μὲν κελύφοντες, ὡς καὶ νῦν ὑπὸ ποιοῦντων τὰ πόλεμον, καὶ τὸν Γύλιππον βαρυνόμενον· εἰ δὲ μικρὸν ἐπιτείνωσιν αὐτῶν ἀνάγκη, πᾶν τὰ πασὶν ἀπαγορεύσονται. τούτων δὲ Νικίας τὰ μὲν ἀντιθέμενος, τὰ δὲ οὐ θέλων ἐφαίετο λέγειν, ἀποληρίας παρρησιῶν στρατηγῶν δόξαν· καὶ τούτ' ἐκείνα παλιν ἠέκειν φάσκοντες αὐτὸ μελήμασιν, καὶ ἀφαιεῖσθαι, καὶ ἀκελευσθῆναι, (αἷς ἀπώλεσε τὴν ἀκμὴν, ὅσα δὲ τῶν ἐπιχρησίων τοῖς πολεμίοις, ἀλλ' ἐὼλος καὶ κελύφοντος) τὰ Δημοσθένης παρρησιῶν. καὶ ὁ Νικίας μόλις στυγερῶς ὤφρα ἐκείνα εἶπε. οὕτω δὲ τὴν περὶ τῶν στρατιᾶν ἀγαθῶν ὁ Δημοσθένης νυκτὸς, ἐπεχείρει τῶν ἑπιπολιῶν· καὶ τοῖς μὲν φάσας, παρρησιῶν, τῶν πολεμίων, ἀπέκτενε, τοῖς δὲ ἀμυνομένοις, ἐτρέψατο. καὶ κρατῶν ὅσα ἐμύεν, ἀλλ' ἐχώρει παρρησιῶν μέγιστος οὐ τοῖς Βοιωτοῖς ἐπέτυχε. παρρησιῶν γὰρ ἔπειτα συστρέφαντες ἑαυτοῖς, καὶ στυδαμόντες εἰς τοῖς Ἀθηναίοις ἐναντίοις τοῖς δόρασι μὲν βοῆς ἐώσαντο, καὶ πολλοὺς αὐτῶν κατέβαλον. δὲ ὅλα δὲ τῶν στρατεύματος δὲ τῶν ἰσχυρῶν καὶ ἰσχυρῶν, καὶ τῶν φάσας ἠδὲ κελύφοντος ἐπὶ νυκτὸς δὲ ἀποβάντων καὶ παρρησιῶν ὑπὸ τῶν πεφρονημένων ἀνακατοῦντων, ἑαυτὰς παρρησιῶν, τοῖς μὲν φάσας οἰόμενον δὲ κελύφοντος, τοῖς δὲ φίλοις ὡς πολεμίοις χρομῶντων. ἡ γὰρ ἀπαυκῶς ἀνάμειξις ἐν ταῦτα μὲν φόβος καὶ ἀνοήσια. καὶ τῶν ὀφθαλμῶν ἀπίστον, ἐν νυκτὶ μήτε σκοπὸς ἀκρῶν μήτε φῶς ἐχούσης βέβαιον, ἀλλ' οἷς εἶχες ἠδὲ κελύφοντος σελήνης καὶ παρρησιῶν ὀφθαλμοῖς πολλοῖς καὶ σώμασι κινουμένοις, ἀφαιεῖσθαι, μὴ ἀφαιεῖσθαι τὰ εἶδη, φόβῳ τῶν πολεμίου καὶ τῶν οἰκείων ποιεῖν ὑποπτόν, εἰς δὲ τῶν ἀπορίας καὶ παρρησιῶν τεύχους καὶ τῶν Ἀθηναίων, ἐπύχον δὲ πᾶσι καὶ τὴν σελήνην ἔχοντες ὅπασιν· ὅταν αὐτὸ μὲν αὐτοῖς πᾶσι σκοπῶν ἐπιβάλλοντες, ἀπέκρυσσον τῶν πλήθος τῶν ὀπλων καὶ τὴν λαμπερότητα, τοῖς δὲ ἐναντίοις ὁ παρρησιῶν τὴν σελήνην τῶν ἀσπίδων ἀντιφωτισμός πολὺ πλείονας ὄφρασαι καὶ λαμπερότεροις ἐπὶ οἷς.

τέλος ὃ, πρὸς ἀρχὴν ἀλλοίως, ὡς ἀνέδοσαν, πρὸς κλημάτων
 τῶν πολεμίων, φέροντες οἱ μὲν ἑαυτοὺς ἐκείνων, οἱ δὲ ἑαυ-
 τῶν ἀπέναντον, οἱ δὲ, καὶ τῶν κρημνῶν ὀλισθαίνοντες.
 τοῖς δὲ ἀποσκευασθέντας καὶ πλανωμένους ἡμέρας ὀπίστρο-
 μένους οἱ ἵππεῖς καὶ ἀλαλαχόμενοι διεφθόρον. ἐγγύθι δὲ
 νεκροὶ διχάζοντο, καὶ τῶν ἀπέναντον ὀλίγοι μετὰ τῶν ὀπίλων
 ἀπέναντον. ὁ μὲν οὖν Νικίας πληγῆς ὅσα ἀποσκευασ-
 κήτως, ἢ πᾶσι τῶν Δημοσθένους τῶν ἀποπέταιαν. ἐκείνος δὲ
 πρὸς τοῦτων ἀπολογισμῶν, ἐκέλευεν ἀποπλεῖν τῶν
 ἱερῶν. οὔτε γὰρ ἄλλω ἀφίξεισθαι διώαμιν ἀλλοίως, οὔτε ἀπὸ
 τῆς παρούσης τῶν πολεμίων κρατεῖν. ὅπου γὰρ καὶ κρα-
 τούσας ἐκείνων ἔδει μετὰ τὴν αἰσθησὶν καὶ φυγῆν ὁ χροῖον, αἰ-
 μὲν (ὡς πτωχίζονται) βαρὺ κρημνισθῆναι ὅν φρατόπεδον, καὶ
 δὲ, ὡς βλέποισι, καὶ ἀφ' ἑαυτῶν ὀλίγοι. μετὰ τῶν
 ἐσθλῶν ἢ δὲ καὶ, καὶ πολλοὶ μὲν ἠδένον ἢ δὲ, πρὸς τῶν
 ἡμέρων. ὁ δὲ Νικίας χαλεπῶς ἤκουε τῶν φυγῶν καὶ τὸν
 ἀποπλεῖν, οὐ τὰ μὴ δεδιέναι τοῖς Συρακυσίοις, ἀλλὰ τὰ
 μᾶλλον τοῖς Ἀθηναίοις καὶ τὰς ἐκείνων δίκης καὶ συκ-
 φαντίας φοβεῖσθαι. δεινὸν μὲν οὖν οὐδὲν αὐτῷ πρὸς ἀπο-
 κᾶν ἔφασκεν. εἰ δὲ συμβαῖν, μᾶλλον ἀφίξεισθαι τὸν ἑαυτοῦ τῶν
 πολεμίων θάνατον, ἢ τὸν ἑαυτοῦ πολιτῶν οἰχόμοια φρο-
 νῶν οἷς ἔφερον ὁ Βυζάντιος Λέων εἶπε πρὸς τοῖς ἑαυτοῦ πολι-
 τῶν, Βούλομαι γὰρ (ἔφη) μᾶλλον ὑφ' ὑμῶν, ἢ μὲν ὑμῶν
 ἀποθαιεῖν. πρὸς μὲν τὴν τύπου καὶ χάραξος εἰς τὸ μετὰ τῶν
 οἱ φρατόπεδον, βουλόμην σάσασθαι καθ' ἡσυχίαν. ταῦτα δὲ
 αὐτὸν λέγοντος, ὁ μὲν Δημοσθένης, ὅσπερ τῆς ἀποπέταιαν γὰρ μὴ
 κατετυχῆσθαι ἐπαύσατο βιαζόμενος, τοῖς δὲ ἄλλοις πρὸς
 ἔχε τὸν Νικίαν πρὸς ἀποπέταιαν καὶ πρὸς τὸν ἑαυτοῦ ἑαυτοῦ, οὐ-
 πὼς ἔρρωμένως ἀναμάχασθαι πρὸς τῆς ἀποπέταιαν. διὸ καὶ
 σιωπῶν σιωπῶν. ὡς μὲν τὸ φρατὴ Συρακυσίοις ἐπὶ ἠλθεν ἄλ-
 λη, καὶ μᾶλλον ἠπίετο τῶν Ἀθηναίων ἢ ἰσος, τότε ἦδη καὶ
 τὸν Νικίαν σιωπῶν μετὰ τῶν, καὶ παρήγγειλε τοῖς φρα-
 τῶν ἀφίξεισθαι πρὸς ἀποπέταιαν. ὡς δὲ ἑαυτοῦ ἑαυτοῦ
 ταῦτα πρὸς, καὶ τῶν πολεμίων ὁδοὶς παρεφύλαττε, ἄτε
 δὲ ἢ μὴ ἀποπέταιαν, ἔξελεπε ἢ σελίω τῆς νυκτός, μέγα
 δέως τὰ Νικίαν καὶ τῶν ἄλλων τοῖς ἑαυτοῦ ἀπειρίας ἢ δὲ ἐπὶ
 μονίας ἐκπεπληκίμοις τὰ ταῦτα. τῶν μὲν γὰρ ἠλίου τῶν
 πρὸς τὰς τριακάδας ἐπιπέταιαν ἀμφοτέρωθεν ἦδη σιωπῶν
 φροῖον καὶ οἱ πολλοὶ γινόμενοι ἑαυτοῦ τῆς σελίω αὐτῶν
 ὃ τῶν σελίω, ὅ πῃ τυγχόμεσαν, καὶ πῶς ἀφίξεισθαι ἐκ
 πρὸς τῶν ὁ φράς ἀποπέταιαν, καὶ χροῖος ἢ πρὸς ἀποπέταιαν,
 οὐράδιοι καὶ ἀφίξεισθαι, ἀλλ' ἀλλοκόλον ἠγροῦτο, καὶ πρὸς
 συμφορὰν ἰνῶν μεγάλων, ἐκ θεοῦ γινόμενον σημείον. ὁ γὰρ
 πρὸς σαφῆσθαι γὰρ πρὸς καὶ φρατῶν τῶν πρὸς
 σελίω καὶ τῶν ἀποπέταιαν καὶ οἷας λόγον εἰς φρατῶν καὶ
 φρατῶν Ἀναξαγόρας, οὔτε αὐτὸς ἑαυτοῦ παλαῖος, οὔτε ὁ λόγος
 ἐνδοξος, ἀλλ' ἀποπέταιαν ἐπὶ, καὶ δὲ ὀλίγον καὶ μετὰ ἀφί-
 ξείσθαι ἢ πρὸς βαδίζων. οὐ γὰρ ἑαυτοῦ τοῖς φρατῶν
 καὶ μετὰ ἀφίξεισθαι τότε καλουμένοις, ὡς εἰς ἀφίξεισθαι
 καὶ διώαμιν ἀποπέταιαν καὶ κατὰ τῶν ἀποπέταιαν πᾶσι
 φρατῶν τῶν φρατῶν. ἀλλὰ καὶ φρατῶν φρατῶν, καὶ
 Ἀναξαγόρας εἰρήνην, μάλιστα πρὸς ἀποπέταιαν φρατῶν,
 καὶ φρατῶν, οὐδὲν αὐτῶν τῶν φρατῶν ἀποπέταιαν, ὅσπερ
 ἀπὸ τῶν φρατῶν φρατῶν. ὅπερ δὲ ἢ φρατῶν ἐκλαμ-
 ψασα δόξα, φρατῶν τῶν φρατῶν, καὶ ὅτι τῶν φρατῶν καὶ
 κωλυτέρας φρατῶν ἑαυτοῦ φρατῶν ἀφίξεισθαι φρατῶν ἀφίξεισθαι,

A Postremo prementibus eos undique, vbi pedes
 retulere, hostibus terga dantes, partim ab illis,
 partim ab se mutuo sunt oppressi, alii ex locis ab-
 ruptis delapsi. Alios dissipatos & palantes orta
 luce equites oppresserunt occideruntq;. Cecide-
 runt duo millia, reliquorum pauci cum armis in-
 columes euasere. Nicias haud praeter expectatio-
 nem ictus Demosthenis infectabatur temerita-
 tem. Ille purgabat se de his, suadebatque ut quam
 primum inde reciperent se. Neque enim expe-
 ctandas ipsis copias alias, neque praesentibus viti-
 bus superaturos se hostem, quando si vel sint eo
 superiores, demigrandam & vitandus his locus
 esset, semper ille quidem (vt fama ferret) grauis &
 exercitui insalubris, tunc verò etiam (vt experi-
 rentur) propter anni tempus pestifer. Nam autum-
 ni erat principium, ac cum multi iam morbis ten-
 tabantur, tum summittiebant omnes animum. E-
 nim verò grauius ferebat Nicias mentionem fie-
 ri fugae & decessus, non quin timeret à Syracusa-
 nis, sed quod populum Atheniensem plus, illius-
 que iudicia & calumnias formidaret. nihil autem
 ferebat se ibi grauius expectare. Sin quid accide-
 ret, malle ab hostibus sibi quam ciuibus iri: figi
 mortem, non idem sentiens ac postmodum By-
 zantinus Leo est apud ciues suos loquutus, Prae-
 opto, inquit, per vos quàm vobiscum mortem oppete-
 re. At de loco & regione quo castra transferret,
 per otium dixit deliberandum. Ita fatum Demo-
 sthenes, cui prius consilium male ceciderat, desti-
 tit urgere. Caeteris verò visus est Nicias expecta-
 tione & fide quam habebat certis in vrbe tam per-
 tinaciter de receptu repugnare. Quare etiam ipsi
 assensu sunt. Vt tamen nouae copiae tubuenerunt Sy-
 racusanis, ac grauis morbus saeuit in castris Athe-
 nienisium, tunc comprobauit Nicias quoq; consi-
 lium discessus. itaq; edixit militibus vt vata colli-
 gerent. Omnibus his paratis quum nullus hostium
 asseruaret eos, vt qui nec expectarent id, nocte lu-
 na defecit magno metu Nicias & aliorum, qui ex
 imperitia vel superstitione ea expauescebant. Quip-
 pe solis quidem circa trigesimalum mensis diem de-
 liquium intelligebat aliquatenus etiam vulgus
 subeunte fieri luna: ipsa verò luna non erat com-
 prehensu procliae, cuius obiectu, & quemadmo-
 dum in plenilunio repente tenebris obducatur,
 varioque sumat colores. verum absurdum arbi-
 trabantur esse cladumq; ostentum caeleste magna-
 rum. Etenim qui princeps dilucidissimam omnium
 confidentissimamq;, vnde illuminetur atque in-
 umbretur luna, doctrinam scripto prodidit Ana-
 xagoras, neque ipse erat antiquus, neque celebris
 doctrina, sed abdita, atque versabatur cum cau-
 tione vel sub fide inter paucos. Neque enim fe-
 rebant phisicos & μεπωρολέγας tunc appellatos,
 id est, disputantes de rebus caelestibus, quasi rationi-
 bus absurdis atque improuisis potentiis laboribus-
 que coactis adstringerent id quod deorum est.
 Qua de causa Protagoras in exilium iuit: Anaxa-
 goram in vincula coniectum magno labore li-
 berauit Pericles. Socrates autem, quanuis esset ab
 istis remotissimus, tamen philosophiae nomi-
 ne sublatus est. Tandem Platonis effulgens au-
 toritas, ob vitam eius, & quia principiis subiuga-
 uit vincula naturalia diuinis potentioribusque,

columns in
 m...
 que delata
 Nicias tunc
 beret. Nam
 bar et imper
 ferat Protag
 atque imper
 stum h...
 tu, quare
 in sole & luna
 (vt amantur
 erant h...
 verò alim
 tum quia
 locum h...
 tero...
 gressus h...
 p...
 fra corum
 einxerunt.
 etiam pueri
 nauiculis &
 nientis, effe-
 claris natali
 euectum n...
 dit. Cuius
 cem tunc
 rit. Cae
 sunt. Acc
 obrinere
 llis occu
 moram, &
 ferunt se
 templo ob
 At non est
 erat mag
 rariarum
 impositis
 latorum ro
 cem tunc
 tz. Reliqu
 moris ad fa
 Nicias in
 Herculi non
 duces h...
 uibus iam
 n...
 mitterent
 enim super
 do p...
 lum hoc
 certum, &
 per...
 bus, quod
 quibus
 erant. S...
 na quam
 ubi dimic
 dia, quon
 aliquid p...
 que vitam
 p...
 que, quon

calumnias his præceptis deterfit, ac disciplinis mathematicis viam ad omnes muniuit. Itaq; amicus eius Dion, quo tempore ex Zacyntho soluens contra Dionysium profecturus erat, nihil sane defectione lunæ commotus vela fecit, exegitque delatus Syracusas tyrannum. Atqui accidit Nicias tunc, vt ne peritum quidem hariolum haberet. Nam familiaris eius, qui multum detrahebat ei superstitionis, Stilbides, paulo ante decefferat. Prodigium erat alioquin id (vt Philochorus ait) haud fœdum fugientibus, imo admodum faustum: siquidem occultari, quæ geruntur cum metu, quærun, lucem habent infestam. Et quidem in solis & lunæ laboribus non nisi tribus diebus (vt annotauit in Commentariis Autocles) soliti erant sibi cauere, & eos suspectos habere. Nicias verò alium suadebat expectandum lunæ ambitum. quâ verò non vidisset ilico illustratam, vbi locum inumbratum, & à terra obstructum præterueta est. At ille relictis aliis pene omnibus digressus sacrificauit reses, quousq; supervenerunt ipsis hostes, qui copiis terrestribus murum & castra eorum obfederunt, nauibus portum vndique einxerunt. Neque hi modo extriremibus, verum etiam pueri omni ex parte conscendentes paruis nauiculis & scaphis aduecti laceffuerunt Athenienses, eisq; insultauerunt. Eorum vnum puerum claris natalibus Heraclidem nauigio ante cæteros euectum naus Atica insequuta pene comprehēdit. Cuius periculo patruus motus Pollichus, decem triremibus, quibus præerat, infestus occurrit. Cæteri, Pollichio timentes, pari modo euecti sunt. Acri commissa pugna, Syracusani victoriam obtinuerunt, atque Eurymedonta cum multis aliis occiderunt. Athenienses igitur non ultra passimoram, duces incesferunt conuitiis, ac terra iusserunt se abduci. Victores enim Syracusani ex templo obsepserant & excluderant fauces portus. At non est iis Nicias assensus. Siquidem durum erat magnum numerum relinquere nauium onerariarum & triemes paulo minus ducentas, sed impositis fortissimis quibusque peditum & iaculatorum robustissimis, compleuit centum & decem triemes. nam cæteræ erant remigio nudatæ. Reliquam turbam desertis magnis castis & muris ad fanum Herculis pertinentibus collocauit Nicias in littore. Itaque quod diu solennia sacra Herculi non fecissent Syracusani, sacerdotes & duces ascenderunt eo immolaueruntque. Nauibus iam completis renuntiauerunt Syracusanis læta exta & victoriam aruspices, si non committerent conflictum, sed vim propulsarent (Et enim superasse omnes Herculem se defendendo prius violatum, atque ita prouecti sunt. Prælium hoc nauale multo fuit maximum & acerrimum, neque minores præbuit motus & perturbationes spectatoribus quam præliantibus, quod essent in conspicuo omnia facta, in quibus magnæ inclinationes atque inexpectatæ extitere. Suus apparatus Athenienses non minus quam hostis offendit: quippe confertis nauibus dimicabant, & grauibus aduersus expeditas, quarum alia ex parte alia incurrebant, ac lapidibus petiti, æquabilem habentibus vndique ictum contra ingerebant iacula & fagittas, quorum detorsit fluctus directum iactum,

A ἀφείλε τὴν τῶν λόγων τούτων ἀβελλίαν, καὶ τοῖς μαθηματικῶν ἀποδίδωκεν. ὁ γὰρ ἐπιπέδον αὐτῶν Δίων, καὶ ὁν χρονοῦ ἐμελλεν ἄρα. ἐκ Ζακύνθου. πλεῖν ἔπι Διονύσιον, ἐκλιπούσης τῆς σελήνης οὐδὲν ἀφάρθεις ἀνηρῆθη, καὶ κελάρων ἐν Συρακούσῃς, ὅτε ἐβαλε τὸν τυραννον. τὰ μὲν τοὺς Νικίαν σκευάζοντες τότε, μηδὲ μάστιγιν ἔχον ἔμπειρον· ὁ γὰρ σκευάζοντες αὐτῶν, καὶ ὁ πολὺ τῆς διδασκαλίας ἀφαιρῶν Σπυρίδης, ἐτεθήκη μικρὸν ἔμπειρον, ἐπεὶ ὁ σπυρίδιον (ὡς φησι Φιλόχορος) φθόγγον ἐκ τῶν ποταμῶν, ἀλλὰ καὶ πῶν χρονοῦ. ἔπι κρυφῶς γὰρ αἰσιωφῶς πρὸς ἀξίους δέοντα, ὅτι φῶς, πολέμιόν ἐστιν αὐταῖς. ἄλλως τε καὶ τῶν περὶ ἡλιον καὶ σελήνῃς ἔπι βίαις ἡμέρας ἐποιούτω φυλακίαν, ὡς Αὐτοκλείδης διέγραψεν ἐν τοῖς ἱστορικοῖς. ὁ δὲ Νικίας ἀλλίαν ἐπέσει σελήνης ἀναμύθη πρὸς ἑορτῶν, ὡς ἔστι δὴ τὸ θεασάμενος αὐτῶν ἀποκαθάρθῃσαν, ἕτε τὸ σκίερον τῆς πύλης ὑπὸ τῆς γῆς ἀπὸ φρεσὶ μύρον παρήλαθε. μικροῦ δὲ πύργου ἀφ᾽ ἑλμῶς τῶν ἄλλων, ἐθύετο καὶ θύμῳ, ἕως ἐπὶ ἡλιον αὐτῶν οἱ πολέμοιοι, τὰ μὲν περὶ τὰ τείχη καὶ ὁ στρατόπεδον αὐτῶν πολιορκούτες, ταῖς δὲ ναυσὶ κύκλῳ τὸν λιμένα πρὸς ἀναμύθησαν ἔπι πύργῳ τῶν ἀλιάρων, καὶ ταῖς σκάφῃς ποροπλέοντα, πρὸς ἀναμύθησαν τῶν ἀλιάρων καὶ πρὸς ἡλιον ἐπὶ ἑορτῶν ἕνα πᾶσι γινώσκοντες ἡρακλείδῃ, πρὸς ἐξέλασσαν τὰ πλοῖα, ναὺς Ἀθηναίων δὲ πρὸς ἀναμύθησαν. δεῖσας δὲ πρὸς αὐτῶν Πόλλιχος ὁ θεῖος, ἀντελαύει δίκαια τελέρεσιν, ὡς ἦρχεν. οἱ δὲ ἄλλοι πρὸς τῶν Πόλλιχου φοβηθέντες, ὡς αὐτῶς ἀνήρχοντο. καὶ ναυμαχίας ἰσχυρῆς ἡγομένης, εἰκόσασαν οἱ Συρακούσιοι, καὶ τὸν Εὐρυμέδοντα πολλὰν μετ' ἄλλων διέφθησαν. ἡ δὲ οὐκ ἐπὶ μὲν ἀναμύθησαν Ἀθηναίους, ἀλλὰ τῶν στρατηγῶν κατεβῶν, περὶ κελάρων ἀναμύθησαν. καὶ γὰρ οἱ Συρακούσιοι νικήσαντες, δὴ τὸν ἐπὶ φρεσὶ καὶ ἀπὸ κελάρων τὸν δίκαιον τῶν λιμῶν. οἱ δὲ πρὸς τὸν Νικίαν, τῶν μὲν οὐκ ἐπέστον· (δεινὸν γὰρ ἡ δὲ πόλι πεινὸν ὀλιγάδας τε πολλὰς καὶ τελέρεις ὀλίγον θρημὸν ἀφαιρῶν ἀποδεύσας) ἐμβόλαισσαντες δὲ τῶν περὶ τοὺς ἑρῖους, καὶ τῶν ἀκονιστῶν τοὺς ἀκτιμῶντας, ἐπλήρωσαν ἑκατὸν καὶ δέκα τελέρεις, (οἱ γὰρ ἄλλαι φρεσὶν ἐπὶ δέξῃς ἦσαν) τὸν δὲ λοιπὸν ὄχλον ἐπέσει πρὸς τὴν θάλασσαν ὁ Νικίας, ἐκλιπὼν δὲ μέγα στρατόπεδον, καὶ τὰ τείχη τὰ σκευάζοντα πρὸς τὸν ἡρακλείδῃ Συρακούσιων, ἡύσασαν τότε τοὺς ἱερεῖς καὶ στρατηγῶν ἀναμύθησαν. ἡ δὲ ἡ πλεονεξία τῶν τελερῶν, ὅτι οἱ μὲν τοὺς τοὺς Συρακούσιοι ἀπὸ κελάρων ἐκ τῶν ἱερῶν λαμπαρότητα καὶ νίκην, μὴ κελάρων μάχης, ἀλλ' ἀμυνομένοις, (καὶ γὰρ τὸν ἡρακλείδῃ πύργῳ κατεῖν ἀμυνομένον καὶ πρὸς ἐπιχρησόμενον) ἀνήρχοντο. ἡ δὲ ναυμαχία πολὺ μέγιστη καὶ καρτερωτάτη ἡγομένη, καὶ μηδὲν ἐλάττω παρὰ τὴν ἡρωῶν τοὺς πρὸς ἀναμύθησαν τοὺς θεωμένους ἢ τοὺς ἀγωνιζομένους, ἀφ᾽ ἑπὶ τὴν πύργῳ ἐπὶ τῶν ἑρῶν, ποικίλας μεταβολὰς καὶ ἀποδοκίμους ἐν ὀλίγῳ λαμπαρότος, ἔβλαπτε ταῖς αὐτῶν πρὸς ἀναμύθησαν οὐκ ἦτον τῶν πολεμίων τοὺς Ἀθηναίους. ἀθροῖς γὰρ ἐμάχοντο ταῖς ναυσὶ καὶ βαρείαις πρὸς κούφας, ἀλλὰ ἄλλοι ἄλλοι ἐπὶ φρεσὶ μέλαις, καὶ βαλλόμενοι λίθοις, ὁμοίαν ἔχουσι τὴν πληγὴν πρὸς ἀναμύθησαν, ἀπὸ ἀλλοῦ ἀκονιστῶν καὶ ἐπὶ ἀναμύθησαν, ὡς ὁ σάλος τῶν ἀναμύθησαν διέσπεφεν,

ώστε μη πρότα καθ' αχίλιω παροφείρεσθαι. ταῦτα δ' Α' εἰς ὧν ὁ Κορινθίος κυβερνήτης ἐδίδαξε τοῖς Συραχαιοῖς, καὶ τῶν τῶν μάχην αὐτῶν ἀγωνιζομένων παροφείρεσθαι, ἐπεισὶν ἡδὴ κεραιώτων τῶν Συραχαιῶν. ἤρομένης ὁ μέγας Ἑσπίης καὶ Φτορέας, ἢ μὴ καὶ ἡ γάλασσον φρηγῆ τοῖς Ἀθηναίοις ἀπεκέρχθη. χαλεπῶν δ' καὶ ἀγῶν τῶν σωτηρίαν ὁρῶντες, οὔτε ναὺς ἀτέλκοντες εἰς ἕτερον ἐπὶ τοῖς πολεμίοις ἐκάλουν, οὔτε νεκρῶν ἤτησαν ἀναίρεσιν. ἄτε δὴ τῆς ἐκείνων ἀπαφίας, τῶν τῶν νοσοῦτων καὶ τεθωμένων ἀπόλειψιν οἰκθροτέρων οὐσαν. ἀδὴ παρὸς ὀφθαλμῶν ἔχοντες, αὐτοῖς δ' ἀκείνων ὅτι κινωτέροις ἤσπιδμοι, μὲν πλείονων κακῶν ὅτι τῶν τοῦ πρότα ἀφισομένους τέλος. ὠρμημένων δ' αὐτῶν ἀπαίρειν ἀφ' ἑκείνων, εἰ μὴ καὶ τῶν Ἰύλιππον ὁρῶντες ἐν θυσίαις καὶ πόποις τοῖς Συραχαιοῖς ἀφ' ἑκείνων ἰκίω καὶ τῶν εὐρῶν ὄντας. οὔτε πείσθη, οὔτε βιάσασθαι προέδοκον, αἰσάντας ἡδὴ παροφείρεσθαι τοῖς πολεμίοις ἀποδοῖν. Ἐρμικράτης δ' αὐτὸς ἀφ' ἑαυτοῦ σιωπῆς ὅτι τὸν Νικίαν ἀπατίω, ἐπεισὶν πῶς τῶν ἐπαίρων παρὸς αὐτὸν, ἀπ' ἐκείνων μὴ ἦκειν τῶν αἰδρωῶν φάσκοντες, οἱ καὶ παρὸς ἐπὶ εἰώθησαν κρυφατὰ Νικίαν ἀφ' ἑκείνων παρανομοῦντες ὅτι μὴ πορθέσθαι ἀφ' ἑκείνων, ὡς τῶν Συραχαιῶν ἐνδράς πεποιθμένων ἀδύς καὶ παροφείρεσθαι παρὸς αὐτοῖς. πύττω δ' κατὰ στρατηγῆς ὁ Νικίας, διέκρινε ἀφ' ἑκείνων, καὶ ἐδύσε μὴ ὅτι τῶν πολεμίων ἀληθῶς παθεῖν. παροφείροντες γὰρ αὐτῶν ἡμέρας τὰς δευτέρας τῶν ὁδῶν κατέλαβον, καὶ τὰς ἀφ' ἑκείνων τῶν ὁδῶν ἀπετείχισαν, τὰς τε γέφυρας ἀπέκοψαν, ἐν δ' ὅτις ὀμαλοῖς καὶ πεδίοις τοῖς ἰππέσις ἐπέσαν, ὡς τε μηδὲν ἀλεῖσθαι τοῖς Ἀθηναίοις τόπον ἀμαχεῖ παροφείρεσθαι. οἱ δ' καὶ τῶν ἡμέρων ἐκείνων καὶ τῶν νύκτων τῶν ἐτέρων ὅτι κινωμένοι, ἐπορθεῖν το κλαυθμῶ καὶ ὄλοφουμῶ, κατὰ ἀφ' ἑκείνων παρὸς αὐτοῖς οὐ πολεμίας ἀνιστάμενοι ἀφ' ἑκείνων ἀπορίας τῶν ἀγαθῶν, καὶ τὰς ἀπολείψεις τῶν ἀδυνάτων φίλων καὶ σιωπῶν ἔμψα τὸ παρὸς καὶ κρυφότερα τῶν παροφείροντων νομοῦντες εἶναι. πολλῶν δ' δειῶν ἐπὶ τῶν ἐπαρθεῖν φαινομένων, ὅθεν οὐ οἰκθροτέρων αὐτῶν Νικίου ἡγάμα, κεκακωμένου καὶ τῶν ἀσθενείας, σιωπῶν ἀδύς ὅτι παρ' ἀξίαι εἰς ἀναίρεσιν διατῶν καὶ τὰ σμικροτάτα τῶν ἐφοδίων εἰς ὄσσημα, πολλῶν ἀφ' ἑκείνων νόσον διόρμον. παρὸς αὐτοῖς δὲ μετ' ἀρρώστας, καὶ καρτεσιώτος, ἀ πολλοὶ τῶν ἐρρωμένων μόλις τῶν ἀδύς καὶ φαινοῦς ὅτι πᾶσιν ὄντος, οὐ δὲ αὐτὸν ὅθεν τὰ φιλοψυχεῖν, τοῖς πόποις ἐμμένοντος, ἀλλὰ δι' ἐκείνοις τῶν ἐλπίδα μὴ παροφείρεσθαι. καὶ γὰρ εἰς δάκρυα καὶ ὄδυρμούς τῶν ἄλλων τῶν φόβου καὶ λύπης βεποκίμων, ἐκείνος εἰ ποτε βιάσασθαι τῶν ποιῆσαι, δῆλος οὐδ' ἀίχρον καὶ ὁ ἀκλεῖς τῆς στρατείας ἀναλογιζόμενος παρὸς ὁ μέγας καὶ τῶν δόξαι ὡν ἠλπίζε κατὰ παροφείρεσθαι. οὐ μόνον δ' αὐτῶν τῶν ὄφιν ὁρῶντες, ἀλλὰ καὶ τῶν λόγων μνημονύοντες, καὶ τῶν παρανομοῦντων ἀφ' ἑκείνων τῶν ἐκπλοῶν, ἐπὶ μᾶλλον ἐνόμιζον ἀναίρεσιν ἀλαμπυρῶν. καὶ παρὸς τὰς ἐκείνων ἐλπίδας ἀθύρως εἶχον, ἐνοσοῦντες ὡς αἰὲρ κοφίλης καὶ πολλὰ καὶ μέγαρα λαμπαρῶν ὄντων παρὸς ὁ θεῶν, οὐδ' αὖτε οὐδ' ἀπὸ τῆς τύχης χεῖρα τῶν κακῶν ἐπὶ τῶν στρατεύματι καὶ ἀπνοτάτων. οὐ μὴν δὲ ὅτι Νικίας ἐπεισὶν καὶ φωνῆ καὶ παροφείρεσθαι καὶ δειῶν κρείττων ὄσασθαι τῶν δειῶν. καὶ τῶν πᾶσαι γε τῶν πορείαν ἐφ' ἡμέρας ὀκτὼ βαλλόμενος καὶ τε αὐμαπόμενος τῶν πολεμίων, ἀπῆλθον ἐφύλαττε τῶν σὺ αὐτῶν δυνάμιν, ἀχίς

ne spiculo adigerentur. Id suggestit Syracusan's Corinthius Aristo, qui in iplo conflictu strenue dimicans vincens iam Syracusanis cecidit. In genti clade & strage data, Atheniensibus fuga mari praecisa est: qui quum terra item difficilem salutis expeditionem cernerent, neque hostes, quum abstraherent ex propinquo naues, arcuerunt, neque corpora petierunt ad sepulturam, quando agrorum & sauciorum, qui deserendi erant, qua illorum insepulorum sortem ducebant miserabiliorem. Quae quum ante oculos haberent, semetipfos etiam illis calamitosiores existimabant, qui per plures arumnas eodem tandem essent omnino recasuri. Molientibus autem his noctu ab vrbe mouere signa, cernens Syracusanos Gylippus sacrificiis & poculis ob victoriam & solenne immerfos, desperavit vel monendo & cogendo excitaturum se eos ut abeuntes adorirentur hostes. At Hermocrates dolum ex semetipso in Nicias commentus, misit ad eum cer os ex amicis suis, qui venire simulabant se ab illis qui ante consueuerant clam cum eo colloqui. Hi monuerunt eum ne se nocte moueret, quod ipsis locassent Syracusani infidias, angustiasque, quibus transeundum erat, infidissent. Ita circumscriptus Nicias remansit simpliciter, ac veritus est ne non vere in hostium retia incideret: siquidem prima luce praecurrerunt, saltus obsederunt, vada fluuiorum munierunt muris, pontes resciderunt, locis planis & caestribus equites locauerunt, nullus ut esset relictus. Atheniensibus locus sine dimicatione progrediendi. Athenienses quum & illum diem & insequentem noctem ibi commorati essent, ob necessarium inopiam & imbecillos amicos familiarisque, quos relinquebant, quasi ex patria migrarent non ex hostico, cum eiulatu perrexerunt & lamentatione. Attamen praesentia mala ducebant imminentibus leuiora. Quum essent autem acerba spectacula in exercitu multa, nullam ipso erat Nicias arumnosius, tum valetudine corporis affecto, tum indigne contracto ob viatici exiguitate ad curam angustam corporis, quod multa morbi causa requirebat. Quum faceret tamen in hac imbecillitate & toleraret ea quae multi vix sustinebant valentes, quem perspiciebant omnes non sui causa nec vitae cupiditate in illis perdurare arumnis, verum ipsorum causa spem non abiicere. Nam quum alii ad lacrymas & gemtus extimore atque mactore conuerterent se, illum, siquando esset eo compulsus, liquebat maculam & deformitatem reputare huius expeditionis cum magnitudine & gloria rerum, quas sperauerat perpetrare. Neque vero quum speciem illius intuerentur, verum etiam quum dictorum reminiscerentur ac monitorum eius, quum ab ea expeditione deterreret populum, multo censebant indigniorem eius fortunam, neque spem in diis ullam reponerent, volentes secum virum religiosum, qui prolixissimus in deos fuerat, nihilo sorte uti clementiore quam teterrimi in exercitu & abiectissimi. Verum tamen enitebatur Nicias voce, vultu, comitate contemnere videri calamitatem, atque itinere toto, dum per dies octo iaculis percutitur & vulneratur, copias, quas ipse ducebat, seruaui integras,

donec captus Demosthenes est, & manus, cui A ille praeerat, ad Polyzeliam villam inter dimican- dum & restitandum circumuenta. Demosthe- nes quidem districto ense percussit seipse, sed ictu non lethali, quod citò eum cingerent & com- prehenderent hostes. Vt Nicias Syracusani ad- uercti casum nuntiarunt illius, atque hic missis equitibus illas copias cognouit in deditioem venisse, petijt à Gylippo inducias, vt Athenien- ses ex Sicilia dimitterent incolumes, obsidibus acceptis de impensa, quam eo bello fecerant Sy- racusani. At hi cum id reiecerunt, tum superbe atrociterque minitantes profcindentesque iaculis B omnium iam rerum egenum perierunt. Sustinuit tamen illam noctem, & postero die processit in- ter hostium tela ad Asinarum amnem. Illic ho- stes alios vi impulerunt in flumen, alij occupa- runt praesidi abijcere semetipsos. Atque ibi in fluvio, dum simul & bibunt & contrucidantur, maxima strages & cruentissima edita est, quo- usque genibus aduolutus Gylippi Nicias, Mi- fereat, inquit, vos Gylippe victores, nequaquam mei quidem, qui ex tantis cladibus nomen & fa- mam comparavi, sed Atheniensium reliquorum, memores belli communem esse aleam, ea autem moderatè clementerque aduersus vos in rebus suis secundis vsos Athenienses. Ita fati Nicias non- nihil est Gylippus conspectu & oratione motus. Sciebat enim in componenda pace bene meri- tum de Lacedaemonijs Niciam. Magnificum simul ad gloriam putabat, si duces hostium ca- ptiuos abduxisset. Itaque Niciam comiter exci- pit & confirmat, edicitque vt caeteros capiant. Caeterum perlato tardè ad omnes edicto, longè minor fuit captorum quam interfectorum nu- merus, quanuis multos subducerent milites. Con- tractis omnibus qui propalam capti erant, pul- cherrimas & excelsissimas arbores secundum D amnem spolijs captiuorum exornauere. Ipsi coro- nati equis suis eximie excultis & hostium totis urbem sunt inuecti, quod ex nobilissimo certami- ne, quod Graeci contra Graecos decertauerant, solidam victoriam maxima contentione & sum- ma vi strenuitatis ac virtutis reportassent. Inde totius populi Syracusani & sociorum concione aduocata, Eurycles concionator legem rogauit, primùm, vt diem quo ceperant Niciam festum agerent, eoque sacrificarent atque ab operibus fe- riarentur, eumque diem festum à fluvio appel- larent Asinarium. Dies fuit decimusseptimus E mēsis Carnei, quem Metagitneona Athenienses vocant: Atheniensium seruitia & alij socij subha- starentur: ipsi, & siqui essent eorum socij Siculi, in vinculis haberentur, & in Latomias conde- rentur, exceptis ducibus: illi vt necarentur. Sci- fcente haec populo Syracusano, Hermocrates, quum commemorauisset Bene vti victoria praestan- tius esse quam vincere, non mediocri est tumultu exceptus. Gylippum verò, duces Atheniensium deposcentem sibi condonari, quò ducere eos La- cedamonem posset, luxuriantes iam rebus se- cundis infectati Syracusani sunt, alioquin eius et- iam in bello asperitatem & Laconicum pertaxi F imperium. Sordes quoque eius (vt ait Timaeus) auaritiamque damnauerunt; vitium paternum: sicuti, & ceteros, dicitur, te & dicitur t' πόλεμον, αὐτὸ τὴν τραχύτητα καὶ τὸ Λακωνικὸν τῆς βίτης αἰτίας οὐ ραδίως ἐκλυοχότες. ὡς δὲ Τίμαιος φησι, καὶ μικρολογίαν ἰνὰ καὶ πλεονεξίαν κατεργασότες. ἀρρώστημα πῶρρον.

ἀγχοῖς οὐ Δημοσθένος ἐδύω, καὶ δὲ μετ' ἐκείνου φράττω- με, πρὸς τὴν Πολυζήλῳ ἐκλίω ἐν τῷ ἀφ' ἡμῶν χαράτῳ καὶ ὑπολείπεσθαι κυκλαδῶν. αὐτὸς δὲ Δημοσθένης ἀπα- σαύματος δὲ ξίφος, ἐπλήξε μὲν ἑαυτὸν, οὐ μὲν ἀπέθανε, ἄλλ' οὐδὲ πολεμίων ἀπέθοντο καὶ συλλαβόντων. ὡς δὲ τῷ Νικίᾳ ἀπερσελεύσαντες ἐφραζοντο οἱ Συραχούσιοι, καὶ πύμ- λας ἰππίας, ἔγνω τὴν ἐκείνου τῆς φραττώματος ἀλλοθιῆς ἡσίου ἀπέσαισθαι πρὸς τὸν Γύλιππον, ὅπως ἀφ' οὗ τοῖς Ἀ- θηναίοις ἐκ Σικελίας, ὁμηρολαβόντις ὑπὸ τῷ χερμα- τῶν ἴσα Συραχούσιοις ἀλλήλωτο πρὸς τὸν πόλεμον. οἱ δὲ οὐ πρῶτον, ἀλλὰ πρὸς ὑβερν καὶ μετ' ὀργῆς ἀπειλοῦν- τες καὶ λαιδοροῦντες ἐβόηον, ἠδ' ἠ' πύμων ἐνδεῶς ἐχρίτα τῷ ἀισαλίῳ. οὐ μὲν ἀλλὰ καὶ τὴν νύκτα διεκέρτηρη- σε, καὶ τὴν ἑπιποδῶν ἡμέραν πρὸς τὴν βόθροδρον πρὸς τὸν Ἀσινᾶρον ποταμὸν. ἐκ δὲ τῆς μὲν οἱ πολεμιοὶ σιωπῆ- νελόντες ἐπέσταν εἰς τὸν ῥεῖθρον, οἱ δὲ, φθάνοντες ὑπὸ δὲ τοῖς ἐρρίπτον ἑαυτοῖς καὶ πλῆθος ἐν τῷ ἄμα καὶ ὡμότατος, ἐν τῷ ποταμῷ πινόταν ἄμα καὶ σφαττομέ- νων. ἀγχοῖς Νικίας Γυλίππον ἀπερσεύσαν, εἶπεν, Ἐλεος ὑ- μάς, Γύλιππε, λαβέτω νικῶντας, ἐμοὶ μὲν μηδεὶς, ὅς ἐστι τῆλικαύτως ἀτυχίας ὄνομα καὶ δόξα ἔχον. τῷ δὲ δήλων Ἀθηνᾶων ἐπισηθῶν ὅτι χριστὴ μὲν αὐτῶν τῆς πολέ- μου μετείως δὲ αὐτῶν καὶ πρὸς τὴν ἐχρήσαντο ἐν οἷς νύτῳ χου Ἀθηνᾶων πρὸς ὑμᾶς. οἰαῦτα τῶ Νικίου λέγοντες, ἔπειθε μὲν ἡ καὶ πρὸς τὴν ὄψιν αὐτῶν καὶ πρὸς τῆς λόγους ὁ Γύλιππος. (ἠδ' ἔτι τῶς Λακεδαίμονιοις δὲ πεπονητῶς ὑπὸ αὐτῶν πρὸς τὴν ἡμορδίας ἀφ' αὐτῶν) μέγα δὲ ἠγεί- το πρὸς δόξα, εἰ ζώντας ἀπαγάγει τῶς δύπτερα τῆς. δὲ τὸν τε Νικίαν ἀισαλίῳ ἐθάρρυνε, καὶ τοῖς δήλοις ζωρῶν παρήγελε. βραδέως δὲ τῶ πρὸς τὴν ἀφ' ἡμῶν δίκου μῆρου, πολλῶ τῷ φονδῶντων ἐλάττονος οἱ ἀφ' αὐτῶν ἐχρήσαντο. καὶ τοῖς πολλοὶ διεκράτησαν ὑπὸ τῷ φραττώτῳ. τοῖς δὲ φα- νερῶς ἐδύωκτας ἀφ' αὐτῶν, ἔτι μὲν κέλιμα καὶ μέγιστά δένδρα τῷ πρὸς τὸν ποταμὸν ἀπέδυσαν ἀχμαλώτοις πύμο- πλίας, ἐπεφαιωμένοι δὲ αὐτῶν καὶ χρυσήσαντες ἵππους ἀφ' αὐτῶν, κείραντες δὲ τοῖς τῷ πολεμίων, εἰσήλαυον εἰς τὸ πόλιν, ἀγχοῖς λαμοσρότατον, ὃν Ἐλλίως πρὸς Ἐλλίως ἠ- γανίσαντο, καὶ πύμων τελεωπάτω καὶ τῶ πύμων καὶ ῥώμη μέγιστη πρὸς τῆς κατὰ τῆς κατὰ τῆς. ἐκκλη- σίας δὲ πύμων Συραχούσιων καὶ τῷ Συραχούσιων ἡμο- ρδίας, Εὐρυκλῆς δημαγωγὸς ἐχρήσαν. πρὸς τὴν μὲν τὴν ἡ- μέραν ἐν τῷ Νικίᾳ ἐλαβον, ἐπὶ τῷ ἔχον, ἡμορδίας καὶ ἀφ' αὐτῶν ἔχοντες ἔργον, Ἀσινᾶσι τὴν ἐορτὴν ἀπὸ τῶ ποταμοῦ κα- λουπίας, ἡμέρα δὲ τὴν τετάρτην φθίνοντος δὲ Καρνείου μηνός, ὃν Ἀθηνᾶων Μεταγχιτιῶνα ἀπερσεύσαντο. τῷ δὲ Ἀθη- ναίων τοῖς μὲν οἰκέτας ἀποδοῦναι, καὶ τῶς δήλοις Συραχού- σιους, αὐτοῖς δὲ καὶ τοῖς ἀπὸ Σικελίας φερούσιν, ἐμβαλόντας εἰς τῶς λαμοσρίας, πύμων τῷ φραττώτῳ ἐκείνοισι δὲ ἀπο- κτείναν. οἱ αὐτῶν πρὸς τὴν Συραχούσιων, Ἐρμού- κροῦ μὲν εἶπὼν ὅτι τῶ νικῶν κρῆττον ὅτι δὲ καλῶς χερ- μάτῳ τῆ νίκη, οὐ μετείως ἐφορῶνται. Γύλιππον δὲ τοῖς φρα- τηρῶν τῷ Ἀθηνᾶων ἐξαπομῆροι ζώντας ἀγαγὼν Λα- κεδαιμόνιοις, ὑβείζοντες ἠδ' ἠ' τοῖς ἀτυχήμασιν οἱ Συραχού- σιοι, καὶ κῶς ἐλεγον, δὲ τῶς τε καὶ πρὸς τὸν πόλεμον, αὐτὸ τὴν τραχύτητα καὶ τὸ Λακωνικὸν τῆς βίτης αἰτίας οὐ ραδίως ἐκλυοχότες. ὡς δὲ Τίμαιος φησι, καὶ μικρολογίαν ἰνὰ καὶ πλεονεξίαν κατεργασότες. ἀρρώστημα πῶρρον.

εφ' ᾧ καὶ Κλεανδρίδης ὁ πατήρ αὐτῶν δώρων ἀλοῦς ἔφυγε. καὶ οὐκ αὐτὸς ἀπὸ τῶν ἑλλήνων ἀγαθῶν, ἀλλ' Ἀλυσανδρος ἐπεμψεν εἰς τὴν Σπάρτην, ὑφελθοῦντος τελέωντα, καὶ χρύ-
 βας. ὑπὸ τῷ ὀρθοῖ τῆς οἰκίας, εἴπα μύνησις, ἀγροῖα
 πώματι ἐξέπεσεν. ἀλλὰ ταῦτα μὲν ἐν τῷ Ἀλυσανδρου βίῳ
 μάλλον διηγήσεται. Δημοσθέλιον δὲ καὶ Νικίαν ἀποθαίψαν
 Τίμαχος οὐ φησὶ ὑπὸ τῶν Συρακυσίων καταλωθεῖσθαι,
 ὡς Φίλιππος ἔγραψε καὶ Θουκυδίδης, ἀλλ' Ἐρμοκράτους
 πέμψαντος, ἐπὶ τῆς ἐκκλησίας συνήντησεν, καὶ δι' ἐνός τῶν
 Φυλάκων παρέντων, ἀλοῦσι δὲ αὐτῶν ἀποθαίψαν. ταῦτά τινες
 κρίματα παρὰ τῆς πύλας ἐβλήθησαν, καὶ ὡς φαίνεται
 τοῖς δεομένοσι τὸ κρίματός. πωθήσαντο δὲ μέγα καὶ ἐν
 Συρακούσας ἀπώδα καὶ μύνησις παρὰ ἱερῶν δεικνύσθαι, Νι-
 κίου μὲν λευκοῦ, χρυσοῦ δὲ καὶ πορφύρας ὅπως παρὰ
 δὴ καὶ μεμνημένων δι' ὑφῆς σκελετοθηρίων. τῶν δὲ Ἀ-
 θηναίων οἱ μὲν πλείστοι διεστράθησαν ἐν ταῖς λαμπυρίαις
 ὑπὸ νόσου ἢ διαίτης ποιηθείς, εἰς ἡμέραν ἐκείνην κατύλας
 δυοκρίαν λαμβάνοντες, καὶ μὲν ὕδατος οὐκ ὀλίγοι δὲ
 ἐπὶ πύλαις ἀνακλαπέτες, ἢ καὶ ἀναλατόνες, ὡς οἴεται.
 καὶ οὐτοὶ ὡς οἴεται ἐπὶ πόλει, σὺν τοῖς ἵπποις εἰς τὸ μέ-
 γατον. ἀλλ' ἦσαν οἱ καὶ τὰς πύλας ἐπιβάντες ὑπὸ
 μύνησις. ἐβόησαν δὲ καὶ οὐτοὶ ἢ τ' αἰδῶσθαι καὶ τὸ κρίματι. ἢ γὰρ
 ἢ ἠδὲ περὶ τὸ κρίματι, ἢ ἡμῶν μὲν παρέχοντες τοῖς κερτι-
 μένοι. ἐνοιοῖ καὶ δι' Εὐριπίδου ἐσωθῆσαν. μέγιστα γὰρ
 (ὡς εἴοικε) τῶν ἐπιπλοῦντων ἑλλήνων ἐπέθρησαν αὐτῶν μού-
 σαν οἱ πρὸ Σικελίας καὶ μικρὰ τῶν ἀφικνουμένων ἐκείσο-
 τε δειήματα καὶ γόματα κρῖνοντων ἐκμαρτάνοντες,
 ἀγαπητῶς μετιδίδουσι ἀλλήλοις. τότε γὰρ παρὰ τῶν
 Σικελίων οἴκαδε συχοῖς ἀπαύσαται τῷ Εὐριπίδου φιλο-
 φρόνας, καὶ διηγεῖσθαι τοῖς μὲν, ὅτι δουλοῦντες ἀφείδησαν,
 ἐκδιδάξαντες ὅσα τῶν ἐκείνου ποιημάτων ἐμέμνητο, τοῖς
 δὲ, ὅτι πλάκωμένοι μὲν τὴν μέγιστον, ἔσφραξεν καὶ ὕδατος με-
 τέλαβον τῶν μελῶν ἀστεινῶς. οὐ δὲ ἴσθαι μὲν, ὅτι τῷ Καν-
 νίου φασὶ πλοῖον παρὰ Φερεσίου τοῖς λιμένειν, ὑπὸ λη-
 στῶν διωκομένων, μὴ μεταχέσθαι τὸ πλοῖον, ἀλλ' ἀπείρ-
 γαν. εἴπα μύνησις ἀναπυθάνοντες εἰ γινώσκουσιν ἀσφα-
 τα τῷ Εὐριπίδου, φησάντων ἐκείνων, οὕτω παρὰ τῶν κα-
 ταλαίων ὅτι πλοῖον. Ἀθηναίοις δὲ φασὶ τὴν Συμφροσίνον ἔχ-
 ἠκιστα ἀφ' ἧς ἀγέλων ἀπισοῖ γινώσθαι. ἕτερος γὰρ τις (ὡς
 εἴοικεν) ἀπὸ τῶν εἰς Πύραμα, καὶ κατίσας ὅτι κρυφῶς, ὡς ἐγνώ-
 κῆται ἢ τῶν Ἀθηναίων, λόγους ἐποίησε πρὸς τῶν γεγο-
 νότων. ὅτι κρυφῶς ἀκούσας, παρὶν ἄλλοις πωθήσαντο, ὁρῶ-
 μω συτῆνας εἰς τὸ ἄστυ, καὶ παρὰ βλαβῶν τοῖς ἀρχοῖσι, δι-
 ῆς κατ' ἀγορῆν ἐβόησε τὸ λόγον. ἐκπληξέως δὲ καὶ ἑτα-
 ραχῆς (ὡς εἴκεις) ἡμοῦντος, οἱ μὲν ἀρχοῖτες ἐκκλησία
 συναγαγόντες, εἰσηγάραν τὸ ἀποθαίψαν. ὡς δὲ ἐρωτώμενος
 παρ' οὐ πύλοισιν, ἄφρατος ὅσῳ εἴχε φερέσθαι, δόξας λογοποιῶς
 εἶναι, καὶ ἑταρῶν τὴν πόλιν, εἰς τὸ ἕρπον καταδέχεται ἐσπ-
 ἐλθῶτε πολὺν χρόνον. ἕως ἐπὶ ἡλοῖ οἱ τὸ πᾶν κατέν ὡς εἴχεν
 ἀπαθῆγοντες. οὕτω μάλιστα ὁ Νικίας ὅτις ἄθρη παθῶν ἀπολλόμαις ἀλοῦσι παρὰ τῶν.

ob quod Cleandrides item pater eius reperunda-
 rum damnatus, exilij causa solum vertit: & hic
 ipse ex mille talentis, quæ Lylander Spartam mi-
 fit, depeculatus triginta, quæ sub tecto recondi-
 derat, inde detectus scdidissime conscivit sibi exi-
 lium. Caterum hæc in historia Lylandri exequuti
 sumus fufius. Demosthenem & Niciam perisse
 Timæus refellit lapidibus ab Syracusanis cooper-
 tos, ut Philistus & Thucydides scriptum relique-
 runt, sed certiores factos ab Hermocrate quid
 ageretur, quum nondum dimissa concione misif-
 fet ad eos certum, qui ab vno fuit ex custodibus
 admissus, sibi metipfos mortem cōsciuisse. Corpora
 tamen ante portam proiecta in publicum ad cui-
 uslibet spectaculum fuiffe. Accepi Syracusis et-
 iam hac ætate ostendi in templo quodam fixum
 clypeum, quem Niciæ autumant fuiffe, auro &
 purpura affabrè inter se contextis compactum.
 Athenienses plerique in Latomijs morbo & victu
 prauo absumpti sunt: siquidem hordei hemine bi-
 næ, singula aquæ illis in dies præbebantur. Non
 paucos sive reptos venum-dedere, aut non cogni-
 tos pro seruis distrahere equo in fronte compun-
 ctos, ac fuerunt qui præter seruitutem hoc etiam
 tulere. Verum si beleuauit hos verecundia & mo-
 destia sua. quippe vel breui manumissi fuerunt,
 vel in honore habiti remanserunt apud dominos.
 Fuerunt & nonnulli Euripidis causa conseruati.
 Nam præter cæteros interiores Græcos desidera-
 uerunt illius versus ij qui Siciliam incolebant.
 Quod si qua specimina & gustus horum adfer-
 rent ij qui quotidie appellebant, ea ediscebant, le-
 tique inter se communicabant. Plures autem tunc
 commemorant, qui sospites domum reuertu sunt,
 Euripidem benignè salutauisse, ac prædicasse alios
 fuiffe se manumissos, quod quæ ipsius carmina
 tenuerant memoria, illos ea docuissent, alios pa-
 lantes post pugnam fuiffe cibo & potu adiutos,
 quum verius illius canerent. Neque id novum
 est. quia Caunium nauigium ferunt, quum littori
 appelleret Siculo prementibus nauibus prædator-
 riu, Siculos primò nõ recepisse, sed repulisse: tan-
 dem rogatos nõ sentent cantica Euripidis, vbi sci-
 re ostenderunt, tum applicare nauigiũ permississe.
 Athenienses ferunt hanc cladem maximè propter
 nuntium noluisse credere. Siquidem peregrinus
 quidam qui in Pyrazum descenderat, & in tonstri-
 na sedebat, quasi re Atheniensibus iam nota, ser-
 monem habuit de gestis illis. Tonsor, vbi audiuit,
 priusquam divulgaretur apud alios, cursu contendi-
 dit in urbem, ac quum ad archontas contulisset
 se, detulit ilico ea dicta in forum. Pauore & trepi-
 datione haud immeritò insequuta, archontes ad-
 uocata cōcione hominem produxere. Qui inter-
 rogatus de quo accepisset, quum nihil certi habe-
 ret dicere, pro mendace & ciuitatis turbatore in
 rotam deligatus & diu tortus est, donec aduene-
 runt qui totam cladem ordine annuntiarunt. Ita
 tandem fides habita Niciæ est, quum in eas, quas
 crebro illis prædixerat, incidisset calamitates.



PLVTARCHI

Γ Λ Ο Υ Τ Α Ρ Χ Ο Υ

M. C R A S S V S.

ΜΑΡΚΟΣ ΚΡΑΣΣΟΣ.



. C R A S S V S patrem habuit cen-
forium & triumphalem. Edu-
ctus est angustis in ædibus in
duorum fratrum contubernio.
Fratres eius vxores superstiti-
bus adhuc parētibus duxerant,
vtebanturque mensa omnes

eadem. Ob quod vel maximè vita temperans
fuisse & moderatus videtur. Altero defuncto fra-
tre, vxorem eius duxit, liberofque suos ex illa ge-
nuit, neque in his continentia cuiquam cessit Ro-
manorum: licet ætatis progressu stuprata virginis
vestalis Liciniae aspersus suspicione fuerit. cæte-
rum Licinia Plotino quodam accusatore, est abso-
luta. Possidebat villam illa suburbana amœnam,
quam dum auferre Crassus vili pretio cupit, eã af-
fectando & colendo in istam incidit suspicione, &
atque auaritia quodammodo crimen incestus di-
luens, à iudicibus liberatus est. Liciniam tamen
non antè dimisit quam prædio esset potitus. Perhi-
bent Romani multarum Crassi virtutum vnũ hoc
vitium luminibus obstruxisse auaritiam. In specie
quidem erat vnum: verum, omnium in eo vitiorum
quum esset valentissimum, offuscavit cætera. In-
dicia eius auaritiæ hæc potissima censent, ratione
questus & facultatum amplitudinem. Nam quum
ab initio non excederent septuagies bis 1-15, inde
republicam tractans, decimam facultatum sua-
rum partem Herculi sacrasset, præbuisset etiam
populo epulum, ad hæc singulis ciuibus Romanis
tesseram annonariam trium mensium de suo de-
didisset, tamè antequam ad bellum Parthicum pro-
ficisceretur, subducto secum fortunarum suarum
calculò, reperit incensu millies septingenties qua-
ter 1-15. Harum diuitiarum pleraque, si eum illius
proferenda ignominia veritas est, ex igne & bello
confluit, ex publicis calamitatibus maximum
quæstum faciens. Siquidem quum Sylla capta vr-
be bona ad se interemptorum subhastaret, prædã
eam suam & censens & appellans, idque agens vt
quamplurimis ex potentissimis ciuibus illud inu-
reret piaculum, nullum donum vel sectionem re-
pudiavit. Iam considerans pestes vrbs Romæ co-
gnatas & familiares, ædificiorum propter molem
& frequentiam, incendia ac sedimenta, seruos com-
parauit architectos & fabros. Quibus ad quingen-
tos paratis, emptitabat inflammata & vicina in-
flammati, quæ domini metu & incertitudine ca-
sus vili pretio dimittebant. Ita pars vrbs maxima
in illis recidit mancipium. Qui quum manum
tantam haberet artificum, nisi propriam domum
nihil ipse ædificauit, cupidos dicens ædificandi, à
femetipsis euerti sine aduersarijs. Ciuibus verò,
qui ædificare vellent, operas eorum locabat mer-
cede, ac simul aræ spatium cuique pro suo arbi-
trio ad ædificandum vendebat. Multas possidebat
argentifodinas, agrum pretiosum, multosque qui
eum exercerent. Veruntamen omnia hæc mi-
nimè sunt cum seruorum pretio comparanda:



ΑΡΚΟΣ ὁ Κράσος, ὡς ἡμιπικρὸς
καὶ θριαμβικὸς πατὴρ· ἐτερέθη δὲ ἐν
οικίᾳ μικρᾷ μετὰ δυοῖν ἀδελφῶν, καὶ
τοῖς ἀδελφοῖς αὐτῶν ζωαῖκες ἦσαν, ἐπὶ
τῶν γυναικῶν ζώντων καὶ πρότερος ἔπι
τὴν αὐτὴν ἐφοίτων τετραπύρα. ὅθεν οὐχ

ἦκαν δοκῆ καὶ ἀφ' αὐτοῦ ἄφρων καὶ μέτερος γυνεῶν παρὶ
τῶν διατομῶν ἀποθανόντος ἢ τῶν ἐτέρων τῶν ἀδελφῶν τῆ γυ-
ναικὶ στυγερῶς, καὶ τὴν παῖδας ἐξ ἐκείνης ἔσχε, ὅθεν οὐδὲ
ἦσαν καὶ παρὶ ταῦτα Ρωμαίων ὑπακτος γυνώμενος. καίτοι
παρῶν καὶ ἠλικίας, αἰτίαν ἔσχε Λικινία Σωκράτη τῆς Ε-
στράδων μιᾶς παρθένων· καὶ δίκην ἐφυγῆναι Λικινία, Πλωτί-
ου υἱὸς δώκοντος. ὡς ἢ παρὰ τὴν αὐτὴν καλὸν, ὁ βουλό-
μενος λαβὴν ὀλίγης ἡμῆς ὁ Κράσος, καὶ ἀφ' αὐτοῦ παρῶν
κεῖνος αἰετὶ τῆ γυναικὶ καὶ τετραπύρων, εἰς τὴν ἑσπέρην ἐ-
κείνου ἐπέπεσε· καὶ ἐξ ἑπομένῃ τῆ φιλοπλουτίας τῶν αἰτίων
τῆς φθορᾶς ἀπολυσαμένους, ὑπὸ τῶν δικαστῶν ἀφείθη. τὴν
ἢ Λικινίαν ἐκ αὐτῆς παρῶν ἢ τῶν κτήματος κερτήσας.
Ρωμαίων μὲν οὐκ ἐλάττωσι, πολλὰς ἀρετὰς τῶ Κράσου κα-
κίαν μόνον ὑπερκατήσας, τὴν φιλοπλουτίαν. εἴκοις ἢ μία, πα-
σῶν δὲ ἐρρωμένους ἔσχε τὴν αὐτὴν κακίαν ἡμομένη, καὶ ἄλ-
λας ἀμαυράσας, τεκμήρια ἢ τῆ φιλοπλουτίας αὐτῶν μέγιστα
ποιούτων, τὸν τε ἔσπον τῶ πλεονισμοῦ, καὶ τῆς οἰσίας ὁ μέγε-
θος. τετρακισίων γὰρ οὐ πλείω κεκτημένος ἐν ἀρχῇ ἑτα-
λάντων, εἴτα παρὰ τὴν πολιτίαν ἀποθύσας μὲν τὰς ἑτα-
κλῆ τὴν δεκάτην, καὶ τὴν δῆμοι ἐστάσας, ἄλλοις ἢ μιᾶς ἐκάσας
Ρωμαίων σιτηρέσιον ἐκ τῶν αὐτοῦ παρῶν, ὅμως παρῶ
τῆς ὅτι Γάρμης στρατείας, αὐτὸς αὐτῶν ἑμῶν ἐκλογι-
σμοῦ τῆς οἰσίας, ἄρην ἐκάτων ἑταλάντων ἡμιμα παρῶν ἐ-
πλακίονοις. καὶ ἢ πλεῖστα τούτων, (εἰ δὲ μετὰ βλασφη-
μίας εἰπεῖν ὁ ἀληθὲς) ἐκ πλεονῶν Σωκράτη καὶ πολέμου,
ταῖς κρινῶν ἀτυχίαις παρῶν τῆ μεγιστῆ χρησάμενος.
ὅτε γὰρ Σύλλας ἐλὼν τὴν πόλιν, ἐπώλησεν τῆς οἰσίας ἀ-
νηρημένων ὑπὸ αὐτῶν, λατρεῖα καὶ ἰομίτων καὶ ὀνομάζων,
καὶ βουλομένων ὅτι πλείους καὶ ἀρετῆτοις παρῶν ὁμο-
ξαστας ὁ αἶψος, οὐτε λαμβάνων οὐτ' ὠνούμενος ἀπέπτε.
παρῶν ἢ τέρας, ὁρῶν τῆς Συκένεις καὶ συνοίκοις τῆς Ρώ-
μης κῆρας, ἐμωρησιμῶν καὶ συλλήσας, ἀφ' αὐτῶν καὶ
πλήθος οἰκονομημάτων, εἰς τὸ δούλους ἀρχιτέκτονας καὶ
οἰκονόμοις, εἴτ' ἔχον τούτοις ὑπὸ πέντακισίους ὄντας, ὄξυ-
γύρας καὶ κατόματα καὶ γαττανῶν τοῖς κακομένοις, ἀφ' αὐ-
τοῦ καὶ ἀδελφότητα, τῶν διαποτῶν ἀπ' ὀλίγης ἡμῆς
παρῶν ὡς τῆς Ρώμης ὁ πλείστον μέρος ὑπὸ αὐ-
τῶν γυνεῶν. ἑσπούτοις ἢ κεκτημένος τεχνίτας, ὅθεν οὐδὲ
μῆσαι αὐτὸς, ἢ τὴν ἰδίαν οἰκίαν, ἀλλ' ἔλεγε τοῖς φιλοχρ-
δόμοις αὐτοῖς ὅτι ἐαυτῶν καταλύεσθαι, χωρεῖς ἀνταγω-
μῶν. ὅτων δὲ αὐτῶν παρῶν πολλῶν ἀργυρίων, πολυμή-
που ἢ χύρας, καὶ τῶν ἐργαστομένων ἐν αὐτῇ, ἑμῶν αἰψὸς ἡγή-
σατο μηδὲν εἶναι ταῦτα πρότερον παρῶν τῶν οἰκῶν τῶν ἡμῶν

apud nullum ausus fuit se detegere, sed agrum ma-
 ritimum Vibij Paciani ingressus, in quo ampla
 erat spelunca, eò abdidit se, atque ad Vibium pe-
 riclitandum vnum seruum misit viatico quoque
 iam deficiente. Vibius re nuntiata, exultavit eius
 incolumitate, acceptoque comitatus numero &
 loco, non inuisit ipse eum, verum accito procura-
 tori prædiorum præcepit ut cœnam quotidie ap-
 pararet, eamque ad petram deportaret, qua ibi re-
 licta silentio abiret, neu curio: è rimaretur vel
 scrutaretur, denuntiata nece si id faceret, & si se
 addiuisset libertate ostensa. Ea spelunca haud
 procul abest à mari, quam rupes coeuntes vndiq;
 claudunt, tenuemque & lenem auram intromit-
 tunt. Vbi ingressus sis, altitudo exurgit ingens,
 atque in spatio interiore sinus habet inter se per-
 uios mirè laxos. Neque verò aquæ exors est vel
 luminis, sed fons delabitur ex rupe amœnissimi
 laticis. Rimæ petræ natiuæ, quâ maximè coit, lu-
 men extrinsecus excipiunt, estque lucidus inter-
 diu locus. Interior aer non madet, sed est purus,
 quòd liquorem & madorem in fontem exprimat
 densitas petræ. Agenti ibi Crasso afferebat procu-
 rator quotidie necessaria: neque hic illos vel vidit
 vel cognouit, sed conspiciebatur ipse ab illis qui
 tempus sciebant & obseruabant. Cœnæ paratus
 vel ad voluptatem affluens erat, nedum ad neces-
 sitatem. quippe statuerat omni benignitate profe-
 qui Crassum. Nempe venit ei in mentem ætatem
 quoque respicere, quòd admodum esset adole-
 scens Crassus, atque aliquid etiam indulgendum
 ætatis flori. Nam extra ea quibus opus haberet ni-
 hil suppeditare necessarij potius ducebat quàm
 prompti esse officij. Itaque ancillas duas venustas
 accersit, ac cum his pergit ad mare. Vbi ad locum
 ventum est, monstrato ascensu imperat vt sine
 trepidatione ingrediantur. Aduenientes Crassus
 conspiciatus, metuit ne cognitus locus & ipse pro-
 ditus esset. Igitur rogat eas quid querant & quæ
 sint. Vt responderunt doctæ, latentē se ibi dominū
 querere: perspecto Crassus Vibij cum ipso ludo &
 comitate, recepit puellas, easq; , quoad illic hæsit,
 retinuit secū. Hæ quibus haberet opus significabāt
 & renuntiabant Vibio. Earum alteram ait Fene-
 stella se iam anum vidisse, ac crebrò ex ipsa audi-
 uisse libenter hæc commemorantem & narran-
 tem. Postquam ita Crassus mentes octo delituit &
 transegit, simulatque exitum Cinnæ accepit, pro-
 diit in lucem. Ibi frequentes mortales concurre-
 rerunt ad eum. Delectis duobus millibus quingē-
 tis adiit oppida, atque vnam Malacam, vt multi
 tradidere, diripuit. Ipsam Crassum tamen aiunt
 id inficiatū, & si quis diceret, repugnare solitum.
 Hinc contractis nauibus traiecit in Africam, con-
 tulitque se ad Metellum Pium, clarum virum, qui
 non contemnendum exercitum conscripserat.
 Non diu tamen hæsit apud illum, sed dissensio-
 ne inter eum & Metellum orta, ad Syllam contē-
 dit, apud quem fuit in summo honore. Vt trans-
 misit Sylla in Italiam, omnium iuuenum voluit,
 qui ipsum sequerentur, opera vti, atque alium
 aliæ rei præfecit. Hic Crassus, quum in Marcos
 ad delectum destinaretur, præsidium postulauit.

ὅθεν ἤνθεα φαεινὸς ἐπαρρησεν, ἀλλ' εἰς ἀγροὺς ἐμβα-
 λῶν ὄρεαλίους Οὐίβιον Πακίανον, ἀπλάγον ἔχοντες ὀ-
 μέγετες, ἔκρυψεν ἑαυτὸν. πρὸς δ' τὸ Οὐίβιον ἐπέμψεν ἑνα
 δούλον, ἀποπειρώμενος, ἥδη καὶ τῶν ἐφοδίων ἀπολιπόντων. ὃ δ'
 Οὐίβιος ἀκούσας, ἠόησε τὸν ἄνθρωπον, καὶ πηλοῦμενος ὁ πλῆ-
 θος τῶν σκῶν αὐτῶν καὶ τὸν ἄνθρωπον, αὐτὸς μὲν οὐκ ἦλθεν εἰς ὄψιν, τὸ
 δ' τῶν χειρῶν ὅτι ἔσποντο πρὸς τὰς ἀγροὺς, ἐκέλευσε καθ'
 ἡμέραν δέσποντον πεπονημένον χρημίσιν, καὶ ἵκναι τὸν
 πέτραν, ἀπὸ χειρῶν σιωπῆ, καὶ μὴ πολιπραγμαίνειν μηδὲ
 ἐξετάζειν. πρὸς τὸν πολυπραγμανοῦντι, θάνατον, Συμ-
 φέρωντι δ' ἕτερο πρὸς, ἐλάθειαν. ὃ δ' ἀπλάγον οὐκ ἄ-
 πωθεν μὲν ὅτι θαλάσσης, κρημνοὶ δ' ὡς αὐτὸ Συμφερό-
 μνοι λεωθῶν καὶ ἀσαφῆ πρὸς ἀπέμποισιν αὐτῶν ἀνάγεισιν
 εἶσω. παρρησὶν δ' ὕψος τε θαλάσσης αἰαπέωταται, καὶ
 κατ' ὄρεα ἔχει κελύπεις δι' ἀγῶν ἀνοήτων μεγάλαις
 πρὸς φερείαις. ἀμοιβὴ δ' οὔτε ὕδατος, οὔτε φωτός, ἀλλ' ἀ-
 πηγὴ μὲν ἠδίστου γάλακτος ὑπορρῆς πρὸς τὸν κρημνόν. αὐ-
 τῶν δ' ὄρεα μὲν τῆς πέτρας, ἡ μάστις πρὸς πηλῆς ὅπως
 ἐξώθεν ὑπολαμβάνουσι, καὶ καταλαμβάνεται ἡμέρας ὁ χω-
 εῖον. ὃ δ' ὅτις ἀνὴρ, ἀσαλευτός καὶ κατὰ πρὸς πυκνότητι
 τῆς πέτρας, ὅνοτερον καὶ ἀποτηκόμενον εἰς τὴν πηλῶν ἐκ-
 πιεζούσης. ὅθεν δὲ ἀπὸ τῶν πρὸς Κεράσων τῶν ὅτι
 τῆς πέτρας καὶ ἡμέρας ἐφοῖτα χρημίσιν ὁ ἀδελφός, αὐτὸς μὲν
 οὐκ ὄραν ἐκείνους ὅσοι γινώσκων, ὑπὸ ἐκείνων δ' ἀπο-
 ρώμενος, εἰδότες καὶ πρὸς φυλακίοντων τὸν κρημνόν. ἡ δ'
 ἀφρονα καὶ πρὸς ἠδονίω, οὐ μόνον χρεῖαι ποιούμενα τῶν
 πρὸς δ' εἶπον. ἐγὼ γὰρ ὁ Οὐίβιος ἀπάση φιλοφρο-
 σιῶν πρὸς τὸν Κεράσων. ὃ γὰρ καὶ ὅτις ὄρεα ἐν ἰσ-
 λαβῆν ἐπῆλθεν, ὡς πρὸς τὰς νεαίας εἶη, καὶ ἡ καὶ τῆς
 καθ' ἡλικίαν ἠδονίω αὐτῶν χρεῖται. ἐπεὶ τὴν γὰρ χρεῖται,
 ἀναγνώσας μάλλον ἢ πρὸς τὸν ὑπορρῆτος εἶη. δύο
 δὲ πρὸς τὰς ἀγροὺς ἀναλαβῶν ἐβάδιζεν ὅτι
 τὴν θαλάσσης. ὡς δ' ἦλθεν ὅτι τὸν ἄνθρωπον, δείξας τὴν ἀ-
 νοδόν, ἐκέλευεν εἶσω πορεύεσθαι καὶ παρρησῆν. οἱ δ' ὡς
 τὸν Κεράσων ἰδόντες πρὸς τὸν κρημνόν, εἰδότες μὴ κατα-
 φανῆς καὶ γνώσειν εἶη ὁ χωρεῖον. ἀνέκρινον οὖν αὐτῶν τὴν
 βούλησιν καὶ ἡμέρας εἶπον. ὡς δ' ἀπεκρίναντο δεδιδάκμενοι,
 δεσπότην ζητεῖν ἐν τῶν κρημνόντων, μεθ' ὧν ὁ Κεράσων
 τῶν Οὐίβιον τὴν πρὸς αὐτὸν παιδίαν καὶ φιλοφροσύ-
 νην, ἀέλαβε τῶν παιδίσκας καὶ σιωπῆσαι αὐτῶν τὸν
 κρημνόν, ὡς εἰδότες πρὸς τὸν Κεράσων καὶ ἀπὸ τῶν
 Οὐίβιον. τούτων φησὶ τὴν ἕτερον ἥδη πρὸς τὸν οὐσαν ὁ
 Φερεσέλλας ἰδεῖν αὐτὸς, καὶ πολλάκις ἀκούσας μεμνημέ-
 νης τῶν καὶ διεξιούσης πρὸς τὸν κρημνόν. ὃ δ' Κεράσων ἐκ τῶν
 μύθων οὐτὸν ἀναγῶν καὶ ἀνακλαπείς, ἀμα τῶν πρὸς
 τὴν Κίνα τελευτήν φαεινὸς γηρόμενος, σιμδραμόν-
 των πρὸς αὐτὸν οὐκ ὀλίγων ἀνδρῶν, ὅτι λεξάμενος διε-
 χύλους καὶ πενταχόσις, ἐπῆρχετο τῶν πόλεως καὶ μίαι γὰρ διήρ-
 πασε Μαλακίω, ὡς πολλοὶ γὰρ ἔφασιν αὐτὸν δὲ φασιν ἀρ-
 νῆσαι καὶ ἀναμῆσαι πρὸς τοὺς λέγειν, ἐκ τούτου σιω-
 παραγῶν πλοῖα καὶ ἀναπράσας εἰς Λιβύην, ἀφίκετο πρὸς
 Μέτελλον Πίον, ἐνδοξόν δούρα, σιωφλήχοντα στρατιᾶν οὐκ ὀ-
 λήσας.

καὶ πρὸς τὸν οὐ πολὺν ὅτι χροῖον ἐν τῶν παρῶν, ἀλλὰ σαπάσας τῶν Μετέλλων, πρὸς Σύλλαν ἀπῆρε καὶ σιωπῆ
 ἐν τοῖς μάστις ἡμέρας. ἐπεὶ δ' ἀναβῆς εἰς Ἰταλίαν ὁ Σύλλας, πρὸς τὴν ἠδονίω τοῖς σιωπῆ αὐτῶν ἔφασιν ἔχει ὅτι
 γὰρ, καὶ πρὸς τὴν διῶν ἔταπῆ πρὸς τὴν, ἀποπελώμενος εἰς Μαρσίαν ὅτι στρατεῖαν ὁ Κεράσων, ἡτὶ φύλακας.

(ὡς γὰρ ἡ παρέσθως τῶν πολεμίων) εἰπόντος δὲ τῷ Σύλλᾳ
 « λαοὶ οὐκ ὄργη καὶ σφοδρὰ πρὸς αὐτὸν, Δίδωμί σοι φύλακας,
 « τὴν πατέρα, τὸν ἀδελφόν, τοὺς φίλους, τὰς συγγενεὺς, ὧν τῶν
 « νόμος καὶ ἀδίκως ἀναφρέντων, ἔργα μετέρχουσι τοῖς φο-
 « ροῖς οὕτω παθῶν ἢ καὶ παροξυνθεὶς ὁ Κράσος, διὸς ἐξήλ-
 « θε καὶ διὰ τῆς πολεμίων ὡσαύτως ὁρῶντος, διωαμίν
 τε συχίω ἠδραστε, καὶ παροξυμον αὐτὸν ἐν τοῖς ἀγῶσι τῶν
 Σύλλα παρήγεν. ἀπὸ ἐκείνων δὲ τῆς πρῶτης λέγειται
 αὐτῷ παροξυμον ἐγένεσθαι πλὴν τῶν πομπηίων ὑπὸ δόξης ἀ-
 μιλλαν καὶ φιλοτιμίαν. ὁ γὰρ Πομπηῖος ἠλικία τε ἀπο-
 μνησθέντος ἔχαστον μῖστος ὑπὸ τῆς πολιτικῆς, ἐν ἐκείνοις
 τοῖς πρῶτοις ἐξέλαμψεν καὶ διεφθάρη μέγας, ὥστε Σύλλᾳ
 ἀπαροξυνθεὶς καὶ ἰσοτιμίαις οὐ πόρῳ πολλάκις παρή-
 χεν, ὑπεξάνισσασθαι παροξύνοντος αὐτὸν, καὶ κεφαλῶν ἀπο-
 καλύπτειν, καὶ παροξυνθεὶς ἀποκρίσασθαι. ταῦτα δὲ ἔλαμψε
 καὶ παροξυνθεὶς Κράσος, ἐκ ἀλόγως ἐλασσόμενον. ἐμ-
 πειρίας τε γὰρ ἐνδείκνυται, καὶ τῆς πρῶτης λέγειται αὐτῷ χάριν
 ἀφ᾽ ἧσιν αἱ συγγενεὶς κήρας, ὅτι περὶ αὐτῶν, φιλοκέρδεια καὶ
 μικρολογία. καὶ γὰρ πόλις Ὀμβρικῶν Τουρδετῶν ἐλῶν, ἐ-
 δόξε πλῆστα τῆς χρημάτων σφετερίσασθαι, καὶ διεβλήθη
 πρὸς Σύλλαν. ἀλλ᾽ ἐν γὰρ τῶν πρῶτων ἀγῶσι πόρῳ
 τῶν ἡμετέρων μεγίστη καὶ τελευτήσῃ, Σύλλας μὲν ἠτήθη,
 τῆς κατ᾽ αὐτὸν ὡσθέντων ἐπίων καὶ ἑπιτελείων. Κράσος
 δὲ δόξιν κέρους ἔχων, εἰκόησε, καὶ μετρητὸς διώξας τοῖς
 πολεμίοις, ἔπεμψε πρὸς Σύλλαν, δεῖπνον αὐτῷ τοῖς τρα-
 γούτοις, καὶ τὸ κερτορῶμα φράζων. ἐν τῷ ταῖς παροξυ-
 φῶσι καὶ δημόσιοι πάλιν κακῶς ἤκουσεν, ὠνούμενος τε ἡ-
 μῆς βραχίαις μεγάλα πρῶτα, καὶ δωρεὰς αὐτῷ. ἐν
 τῷ Βρετῆσι λέγεται καὶ παροξυνθεὶς ἵνα, οὐ Σύλλα κελύ-
 σαντες, ἀλλ᾽ ὅτι χρηματισμῶ. διὸ καὶ Σύλλαν καταγνόν-
 τα, πρὸς μηδὲν ἐπιχρησάσαι δημόσιον αὐτῷ. καί ποτε δὲ φησὶ
 τοῖς ὡς Κράσος πόρῳ ἀπὸ τῶν ἀπὸ τῶν κερτορῶν κατεργά-
 σασθαι, πάλιν δὲ αὐτὸς ὑπὸ πόρῳ διὰ κερτορίας ἀνά-
 λωτος. ἴδιον δὲ κακῶς πρὸς αὐτὸν λέγεται, φιλοκέρδεια πρὸς
 ὄντα, μάλιστα μισεῖν καὶ λοιδορεῖν τὰς ὁμοίους. ἠλικία δὲ Πομ-
 πηῖος αὐτὸν ἀνήμερον ἐν ἡγεμονίαις, καὶ τῶν ἠβουλήν με-
 τραβῆν, θριαμβεῖν, καὶ Μάγνος (ὅσῳ ὅσῳ μέγας) ὑπὸ
 τῆς πολιτικῆς ἀναγερθεὶς. καὶ ποτε φησὶσαντός ἵνος ὡς
 Πομπηῖος Μάγνος πρὸς φῶσι, γελῶντας ἠρώτησεν ὡς πηλί-
 κος. ἀπογοῖς δὲ τοῖς πολεμικοῖς ἐξισώσασθαι πρὸς ἐκείνους,
 ὑπεδύετο πλὴν πολιτικῆς, ἀπουδῆς καὶ συνηθείας καὶ
 ἀμφοτέρων, καὶ τῶν Συμπεριλαμβῆσαι καὶ συνέστασασθαι
 τοῖς δεομένοις τῷ δήμῳ, κτώμενος διωαμίν ἀντήπαλον
 καὶ δόξαν ἢ Πομπηῖος εἶχεν ἀπὸ πολλῶν καὶ μεγάλων
 τραγῶν. καὶ πρῶτον συνέβαινε αὐτοῖς ἴδιον· μεῖζον γὰρ
 ἢ ἀπὸ τῶν ὀνομα τῶν Πομπηῖου καὶ κράτος ἐν τῇ πόλει,
 διὰ τῆς τραγῶν παρῶν δὲ πολλάκις ἠλαττοῦτο τῶν Κράσο-
 σου, διὰ τὸ ὄγκον καὶ τὸ πρὸς χημῶ τῶν τοῦ, φέροντα πλῆ-
 θη, καὶ ἀναδουμένους ἐξ ἀγορῆς, καὶ τῶν δεομένων ὀλίγους καὶ
 μὴ πόρῳ παροξυμῶ βοηθῶν, ὡς ἀκμασιότερον ἔχει πλὴν
 διωαμίν ὑπὸ αὐτῷ χρώμενος. ὁ δὲ Κράσος ἐνδείκ-
 νησθε χρησίμων ἔχων, καὶ ἀπὸ τῶν οὐκ ὄντων, ὅσῳ δὲ ἀποσοδός,
 ἀλλ᾽ ἐν μέσῳ αἰεὶ ταῖς ἀπουδῆς ἀναφρένόμενος, τῶν κρινῶν καὶ φιλανθρωπῶν ἀπερῆντο τῆς ἐκείνου σπουδή-
 τος. ὁμοίως δὲ ἀξίωμα, καὶ λόγῳ πειθῶ, καὶ παροξύνου χάριν ἀγῶσιν ἀμφοτέρων ὁμοίως παροξύναι λέγειται.

A erat enim ei praeter hostes transeundum. Cui cum
 stomacho Sylla & acriter respondit, Do praesidi-
 um tibi parentem, fratrem, amicos, propinquos:
 quorum indignè & iniquè interemptorum perse-
 quor ab homicidis pœnas. Ita commotus & sti-
 mulatus Crassus, confestim profectus est, fortiter-
 que per medios hostes perripit, magnasque con-
 scripsit copias, atque impigritum in certaminibus
 se Syllæ præbuit. Ex his factis ortam referunt hu-
 ius cum Pompeio de gloria contentionem & æ-
 mulationem. quippe ætate eo inferior Pompeius,
 cuius pater infamia Romæ flagrauerat, & in sum-
 mo fuerat civium odio, illis in bellis effulsit & elu-
 xit magnus: ut Sylla, quæ ætate maioribus ac di-
 gnitate paribus perquam rarò tribuebat, assurgeret
 adeunti, caput aperiret, & salutaret imperato-
 rem. Ea vrebant & mordebant Crassum, licet non
 immeritò postponeretur Pompeio. Nam & vsu
 deficiebatur, & factorum eius insiti morbi pro-
 dentes se auferabant avaritia & sordes gratiam. Et-
 enim quum oppidum Umbriae Tuder cepisset,
 prædam penè totam habitus est interuertisse. qua
 de causa apud Syllam est delatus. At magno illo &
 nouissimo, qui pro portis urbis commissus est, con-
 flictu, Sylla pulsus fuit, profligatis illis qui in cor-
 nu eius stabant aliquatenus & obtritis: Crassus
 verò, qui læuum cornu tenebat, victor fuit, atque
 hostes in noctem vsque insequitus, misit ad Syl-
 lam cœnam militibus petitum & nuntiatum victo-
 riam. In proscriptionibus & sectionibus rursus
 malè audiuit, quòd exiguo pretio magnos redi-
 meret centus, & dona posceret. In Brutij: proscri-
 sisse eum quendam ferunt, inscio Sylla, tantum
 quaestus gratia. Quapropter re comperta, in nullo
 vsus est eo postea publico negotio. Quauis autè
 esset ad omnes homines Crassus assentationibus
 subigendos peritissimus, idem erat tamen vicissim
 adulationibus opportunus omnium. Peculiare
 insuper de eo hoc narratur, quum esset ipse inten-
 tissimus lucto, odio & conuitio persequutum fuis-
 se sui similes. Agitabat eum Pompeij in rebus ge-
 rendis successus, & quòd priusquam esset in sena-
 tum lectus, triumpharet appellareturque a civibus
 Magnus. Ac quum aliquando diceret quispiam
 Pompeium Magnum adesse, ridens quaesivit,
 Quàm magnus? Cæterum abiecta spe illum rebus
 bellicis æquandi, confugit ad togam, atque offi-
 cij, defensionibus, mutuum dando, commen-
 dando, & suffragando candidatorum petitioni-
 bus, opes & auctoritatem comparauit parem atque
 ex multis magnisque bellis gestis Pompeius ha-
 bebat. Fuit autem quiddam in illis singulare. Ma-
 ius erat absentis Pompeij nomen & potentia in
 vrbe ob res eius bello gestas: præsens verò conce-
 debat frequenter Crasso, quòd ex fastu & gravita-
 ta morum multitudinem declinaret, & deuita-
 ret forum, paucis autem & agrè petentibus ad-
 vocatum se præberet, quòd fauorem haberet vege-
 tiorem, vbi pro se ageret. Crassus verò, cuius pa-
 tebat perpetuus fructus, qui rarus non erat ne-
 que difficilis aditu, sed in medijs voluebatur ne-
 gotijs, ciuilitate ac humanitate antecelluit il-
 lius supercilio. Corporis maiestas, facundia, oris
 blanditia suppetebat (vti ferunt) vtrique ex æquo.

Ad inimicitiam tamen aut simultatem non deduxit hæc æmulatio Crassum. Nam Pompeium & Cæsarem ægrè ferebat quidem in maiore honore esse: verùm ei ambitioni offensionem vel malevolentiam non adiungebat: licet captus à piratis Cæsar atque in custodia asseruatus exclamauerit, Quanto gaudio, Crasse, perfunderis nūtiata mea captiuitate! Cæterum intercessit postmodum familiaris inter eos vsus. At quum Cæsar in Hispaniam prætor profecturus soluendo non esset, instantibus creditoribus & impedimentis eius manū iniicientibus, succurrit ei Crassus, explicauitque eum, intercedens pro eo cēties nonagies nouies 11 s. In summa quū distracta ciuitas Romana in tres factiones esset, Pōpeij, Cæsaris, Crassi, (nam Catonis nomen maius quàm opes erat, & opinio virtutis eius plus pollebat) pars cordatior & constantior ciuitatis Pompeium colebat, præceps & leuis sectabatur Cæsaris spes, intermedius Crassus vtraque utebatur. In actionibus suis fuit vatiùs plerunque, neque amicus firmus, neque implacabilis inimicus, sed vtilitate obiecta citò à gratia & ira discedebat. Vnde sæpe homines, sæpè leges paruo interuallo eadem defendit & oppugnavit. Valebat gratia & metu, verum metu præcipuè. vnde qui plurimum negotij sui temporis magistratibus atque ducibus populi exhibuit Sicinius, roganti cuidam, quid vnum non laceraret Crassum, sed hunc omitteret: Fœnum habet, inquit, in cornu. Solent autem Romani bobus cornu petentibus, quo obuij sibi cauere, cornu fœno circumligare. At gladiatorum motus & vastitas Italiae, quæ inde sequuta est, quam multi bellum Spartacium nominant, ex huiuscemodi est causa orta: Lentulus Batiatus Capuæ gladiatorum familiam alebat. hi magna ex parte Galli erant & Thracæ, qui nullum ob scelus, sed iniuria domini vincti & compulsi erant ad artem gladiatoriam discendam. Eorum ducendi de fuga Consilium iniere. Quo detecto duodecoginta, qui id rescuerant, præuenerunt, atque ex popina quadam cultris coquinarijs verubusq; correptis eruperunt ex oppido. Offenderunt in itinere plaustra, quæ arma gladiatoria ad aliud oppidum portabant. Hæc rapuerunt armaueruntque se. Occupato autem firmo præsidio, duces tres legere, quorum fuit Spartacus primus, ex Thracia ortus de genere pastoralis. Fuit hic non solum animo & viribus ingēs, sed & supra conditionem suam prudens modestusq; & ciuilior quàm pro natione sua. Eius aiūt, quum primùm Romam Venalis ductus est, draconem dormientis circumiectum faciem visum. Vxor autem popularis Spartaci, fatidica & numine afflata Liberi patris, annuntiauit ea re ingentem potentiam horrendamque, quæ desitura in lætum exitum esset, portendi. Hæc tunc quoque cum eo erat, & comitabatur fugientem. Fugauerunt primùm eos qui ex Capua ipsos persequēbatur. Ibi armis multis bellicis potiti, lecti sumpserunt hæc, ac gladiatoria, vt fœda & barbarica, abiicere. Inde Clodius prætor contra hos ex vībe cum tribus millibus militum missus est. Obsidente illo feruos in monte qui vnum habebat asperumq; & angustum ascensum, quem obsepferat statione,

οὐ μόνον πρὸς ἔξωρα ἡ ἀπὸ τῆς Κεραίας ἢ κακίοντον ἐξέλιοντο, ἀλλὰ καὶ τὸν ζῆλον. ἀλλὰ καὶ Πομπηίου καὶ Καίσαρος ἡμιμένοισι ὑπὲρ αὐτὸν ἦρθε, τῆ δὲ φιλοτιμία ταύτη διεσπάρησεν ἢ κακώθησεν οὐ σικησθε. καίτοι Καίσαρ, ὑπὸ ληστῶν ἀλωθεὶς ἐν Ἀσία, καὶ Φερουμένιος, ἀνδοκῆσαι, Ἡλίκης, ὡς Κεραίας, ἡ χάρις ἀπολαύσας, πύλοισι πύλῳ ἀλωσιν, ἀλλ' ὕστερον γὰρ φιλικῶς ἀλλήλοισι παρεσεφείροντο, καὶ ποτε ὡς Καίσαρ μέλλοιτι μὴ εἰς Ἰβηρίαν ἐξείσαι στρατηγῶν, χεῖματα δὲ οὐκ ἔχοντι, τῶν δαμνῶν ἐπιπεσόντων, καὶ τῶν ἀποσπασθῆναι ἐπιλαμβασομένων, ὁ Κεραίας οὐ παρέδεν, ἀλλ' ἀπήλαξεν, ὑπολαίς αὐτὸν ἔχοντα τεύχεσσι καὶ ὀκτακυσίων ἑλάντων. κατόλου δὲ τῆς Ρώμης εἰς βίαις νεμεμημένης δυνάμεις, τῶν Πομπηίου, τῶν Καίσαρος, τῶν Κεραίας, (Κάτωνος γὰρ ἡ δόξα μείζων ἢ τῆς δυνάμεως, καὶ ὁ θαυμαζόμενοι πλέον ἴσμεν) ἢ μὴ ἔμψρων καὶ κακιστῶσα μετὰ τὴν πόλιν Πομπηίου ἐτεροπύδεν. ὁ δὲ ὄξύ καὶ Φερουμένιον μετ' ἀχρείας, ταῖς Καίσαρος ἐλπίσιν ἐπηχολούθη. Κεραίας δὲ μέσος ὢν, ἀμφοτέρας ἔχρητο, καὶ πλείστας μεταβολὰς ἐν τῇ πολιτείᾳ μεταδομένης, οὔτε φίλος ἢ βέβαιος, οὔτ' ἀίθετος ἔχρητο, ἀλλὰ ραδίως καὶ χρείταις ἐργῆς ἐξέπιπτεν ὑπὸ τῷ Συμφέροντος, ὡς τε πολλάκις μὴ ἀνδραπέτων, πολλάκις δὲ νόμων ἐν ὀλίγῳ φαίτωσιν τῶν αὐτῶν Συνηγῶν καὶ ἀντίδικος. ἴσμεν δὲ χρείταις καὶ φόβῳ, φόβῳ δὲ οὐκ ἔλαθον. ὁ γὰρ πλείστα πρῶτα πρῶτα καὶ ἀπὸ αὐτῶν ἀρχοῖσι καὶ δημαγωγοῖσι, Σικίνιος, πρὸς τὸ εἰπόντα, ἢ δὴ μόνον οὐ σαπείησιν τῆς Κεραίας, ἀλλὰ παρήσιν αὐτὸν, χόρτον ἔχον Φοῖν ἐπὶ τῷ κέρας. εἰώθησαν δὲ Ρωμαῖοι τὴν κρείττοντα τῶν βῶων, ὑπὲρ τῶν φυλάττεσθαι τοῖς ἐντυχούμενοι, χόρτων πρὸς ἐλπίσιν τῶν κέρας. ἢ τῶν μονομάχων ἐπιδράσασιν καὶ λεηλασία τῆς Ἰταλίας, ἢ οἱ πολλοὶ Σπαρτάκων πόλεμον ὀνομάζουσιν, ἀρχῶν ἔλαβεν ἐκ ταύτης αἰτίας. Λέντιου υἱὸς Βαπιάτου μοιολογῶν ἐν Καπύῃ βέροντος, ὡν οἱ πολλοὶ Γαλαταὶ καὶ Θρακῆς ἦσαν, ἐξ αἰπῶν οὐ πονηρῶν, ἀλλ' ἀδικία τῶν παλαιῶν, σικειραχθέντες ὑπὸ ἀνάγκης ἐπὶ τῶν μονομαχίῳ, ἐβουλόσαντο μὴ ἀφαιρέσειν φάσιν. ἡμιόνης δὲ μινύσεως, οἱ πρῶτοι ἀπὸ τῶν καὶ φθάσαντες, ὀγδοήκοντα δυφὶ δέοντες, ἐκ ἴνους ὀπτανείου χροπίδας ἀφαιρέσειν καὶ ὀβελίσκους, ἐξέπῆδονσαν. ἐντυχόντες δὲ καὶ τῶν ὀδῶν ἀμάξιας ὄπλα χρομίζουσας μονομαχῶν εἰς ἑτέραν πόλιν, ἀφῆρπασαν καὶ ὀπλίσαντο, καὶ τόπον ἡνὰ καρτερόν καταλαβόντες, ἡγεμόνας εἶλοντο τρεῖς, ὡν πρῶτος ἦν Σπάρτακος, ἀνὴρ Θραξ τῶν Νομαδικῶν γένους, οὐ μόνον φρόνημα μέγα καὶ ῥόμῳ ἔχων, ἀλλὰ καὶ σικειρῶ καὶ πρῶτη τῆς τύχης ἀμείων, καὶ τῶν ἡρώων Ἑλλενικώτερος. ὑπὸ τῷ ἰλέγσει, ὅτε πρῶτον εἰς Ρώμῳ ὡνιος ἦρθη, δρῶντα χρομῶντα πρὸς ἐπιπέπλημον φαίτωσιν πρὸς τὸ πρῶτον. ἢ γυνὴ δὲ ὀμόφυλος οὔσα τῷ Σπαρτάκῳ, μαρτυκῆ δὲ καὶ καποχρῶσιν πρὸς τὸ Διόνυσον ὀργασμοῖς, ἐφραξέσθαι σημείον εἶναι μεγάλης καὶ φοβερῆς πρὸς αὐτὸν εἰς ἀτυχῆς τέλος ἐσομένης δυνάμεως. ἢ καὶ τότε σικειρῶ αὐτῶν καὶ σικειρῶ καὶ πρῶτον μὴ τοῖς οὐκ Καπύης ἐλθόντες ὡσάνοι, καὶ πολλῶν ὀπλων ἐπιλαβόμενοι πολέμησειον, ἀσπῶν ταῦτα μετελάμβανον, ἀπορρίψαντες ὡς ἀπῶ καὶ βαρῶσα, ὡς τῶν μονομάχων. ἔπειτα Κλωδίου στρατηγῶν μὴ τριχλίων πεμφθέντος ἐκ Ρώμης, καὶ πολιόρκουτος αὐτοῖς, ἐν ὄρῃ μίαι ἔχοντι καὶ χρομῶν καὶ σικειρῶ αὐτοῖς, ἢ ὁ Κλωδῖος ἐφραξέσθαι

ὅτι διὰ χρημοῖς ἀποτόμοις καὶ λιπαράδας, ἀμπελον ἢ
 πολλῶν ἀγρίων ἐπιπολῆς πεφυκῆαι, ἔτεμνοι τῶν κλημά-
 των τὰ χεῖρῶμα· καὶ συμπλέκοντες δὲ αὐτῶν κλημάδας
 δῖπνοις καὶ βαθείαις, ὡς τ' αἰῶθεν ἀηρητιμίας τῶν δὲ
 κρημνοῦδες ἀπέσταν τῶν ἐπιπέδων, κατέβαινον ἀσφραδῶς
 δι' αὐτῶν, πλὴν ἐνός. ὅτι ἢ τ' ὄπλων ἕνεκα μείνας, ἐπεὶ
 κατέβησαν, ἠφίη καὶ τὰ ὄπλα, καὶ βδελῶν ἀπὸρτα, τελευ-
 τῶς ἀπεσώζετο καὶ αὐτός. ταῦτ' ἠγνόουσι οἱ Ῥωμαῖοι· δι'
 ὃ καὶ ἐκείνοιτες αὐτοῖς, ἐξέπληξαν τὰ ἀφροδίω, καὶ φυ-
 γῆς ἠμομῆρας, ἔλαβον δὲ στρατοπέδον. καὶ παρῆγοντο πολ-
 λοι τῶν αὐτῶν βοτήρων καὶ ποιμῆρας αὐτοῖς, πλῆκται καὶ
 ποδάκεις αἰδρες· ὧν τοῖς μὲν ὠπλίζον, τοῖς δὲ παρορμόμοις
 καὶ ψιλοῖς ἐχρῆντο. δούτερος ἐκπέμπεται παρὸς αὐτοῖς
 στρατηγός, Γούπλιος Βαεῖνος, οὗ παρῆται μὲν ἕσπερα-
 τηρῶν Ἰνα Φερούειον, ἔχοντα διςχιλίους στρατιώτας, ἐτρέφαν-
 το συμβαλόντες. ἔπειτα σύμβουλον αὐτῶν καὶ σωμαρῆντα
 Κροσίνιον ἀποστέλλεται μετὰ πολλῆς δυνάμεως ἐπιτηρή-
 τας ὁ Σπάρτακος λουοῦμενον παρὶ Σδηλεύας, μικρὸν ἐδέησε
 σωμαρῆσαι. χαλεπῶς ἢ καὶ μάλιστα ἐκφυγῆτος, δῆλός μὲν
 ἐκράτησε τῆς ἀποσκύτης. ἐκ ποδῶν ἢ κατέχων καὶ διώκων
 φόνος πολλῶν δὲ στρατοπέδον εἶλεν. ἔπειτα ἢ καὶ Κροσίνιος.
 αὐτὸν ἢ τ' στρατηγὸν διῆκας μάχης πολλῶν καταγωνι-
 σάμενος, τέλος τοῖς τε βαβδύχοις ἢ τ' ἵππων αὐτῶν λαβῶν,
 ἠδὲ καὶ μὲν μέγας καὶ φοβερός ἦν· ἐφείδεν ἢ τ' αἰεὶ εἰς τα, καὶ μὴ
 παρῆδοκῶν ἕσπερα δόξα τῶν Ῥωμαίων δυνάμειν, ἢ ἦν
 ἐπι τῶν Ἀλπεῖς τὸν στρατὸν, οἰόμενος δεῖν ἕσπερα δόξα
 αὐτοῖς ἐπι τῶν οἰκεία χωρεῖν, τοῖς μὲν εἰς Θράκιον, τοῖς δὲ
 εἰς Γαλατίας. οἱ δὲ, πλῆθ' ἢ τε οἴητες ἰσχυροὶ καὶ μέγα φρο-
 νοῦντες, οὐχ ὑπήκουον, ἀλλ' ἐπόρθου ἐπιπορτοῦμοι τῶν
 Ἰταλίων. οὐκέτ' οὖν δὲ παρ' Ἀσίας καὶ δὲ αἰχρὸν ἰσχυρῶν
 τῆς ἀποσκύτης τῶν σὺν κλητοῖ· ἀλλὰ δὲ ἀφ' ὀφείον τε καὶ
 κίνδυνον, ὡς παρὸς ἕνα τῶν διςχιλιωτῶν πολέμων καὶ με-
 γάλων ἀμφοτέροις ἐξέπεμπον τοῖς ἕσπεροις. ὧν Γέλλιος
 μὲν δὲ Γερμανικὸν ὑβρὸς καὶ φρονηματι, τῶν Σπαρτακίων
 ἀπορῆδεν, ἐξείφην ἐμπεσῶν ἀπὸρτα διέφθηρε. Λέιπλου ἢ
 τ' Σπάρτακον μετὰ τοῖς στρατοπέδοις παρῆλαβόντος, ὁρμή-
 σασ ὁμοῦτε, καὶ μάχην σωμαρῆσαι, ἐκράτησε μὲν τῶν παρῆ-
 βω τῶν, ἔλαβε ἢ τῶν ἀποσκύτων ἀπασαν. ὧν μὲν μὲν αὐ-
 τῶν παρὸς τῶν Ἀλπεῖς Κρόσιος ὁ τῆς παρὶ Παίδων Γαλατίας
 στρατηγός ἔχων μυριάδας, ἀπήνησε ἢ ἠμομῆρας μάχης κα-
 τηγῆς, καὶ πολλοὺς ἀποβδελῶν, μάλιστα αὐτὸς ἐξέφυγε· ταῦτ'
 ἢ βουλήν πυρομῆρας, τοῖς μὲν ἕσπεροις παρὸς ὄργῶν ἐκέ-
 λωσεν ἠσυχία ἄγαν, Κροσῶν ἢ τῶν πολέμων στρατηγὸν εἶ-
 λοντο. καὶ πολλοὶ ἀφ' ὀφείον αὐτῶν καὶ Φιλίαι συνεστράτευον
 τῶν ἐπιφαιῶν. αὐτὸς μὲν οὖν ἕσπεροις παρὸς τῆς Γικη-
 νίδος, ὡς τ' Σπάρτακον ἐκεῖ φερούμενον δόξα ὀφείον. Μάμιον
 ἢ παρῆται τῶν ἀγρίων δύο τάγματα, κύκλῳ παρῆεπεμ-
 ψεν, ἔπειτα κελύσας τοῖς πολεμίοις, συμπλέκεσθαι ἢ μὴ,
 μηδὲ ἀφίμαχῆν. ὁ δὲ ἅμα τῶν παρῆτον ἐπ' ἐλπίδος ἠγέ-
 σθαι, μάχην ἠμῶν ἢ τῆς καὶ πολλοὶ μὲν ἔπεισον, πολ-
 λοι δὲ αὐτῶν τῶν ὄπλων φέροντες ἐσώθησαν. ὁ δὲ Κροσῶν
 αὐτὸν τε τ' Μάμιον ἐδέξατο τρεχέας, καὶ τῶν στρατιώτων ὀπλίζων αὐτοῖς, ἐφίη τῶν ἢ τῶν ὄπλων, ἢ τῶν φυλάξοισι.
 πενταχοῖοις ἢ τοῖς παρῆτοις, καὶ μάλιστα τῶν ἠμῶν, εἰς πενήκοντα ἀφίμαχῆς δεκάδας, ἀφ' ἐκείνης ἀπέκτει-
 νεν ἕνα τὸν κληρὸν λαχόντα πατερίων τῶν ἀφ' ὀφείον πολλῶν χροῶν κλάσμα τοῖς στρατιώταις ἐπαγαγόν. καὶ γὰρ αἰχρῶν
 τῶν θανάτου τῶν ἕσπεροις παρῆσαι, καὶ δρῶται πολλὰ φερούμενα, καὶ σωμαρῆσαι παρὶ τῶν κλάσων, ἀπὸρτων δυνάμεων.

A cæteris partibus abruptas rupes atque crepidines,
 frequenti autem labrusca erat in supercilio vesti-
 tus, ex ea palmites, qui esse vsui possent, secuerunt,
 scalasq; complicauerunt validas & longas, vt super-
 nè ex rupe suspensæ pertinerent ad planiciem. His
 sine periculo descenderunt præter vnum, qui ar-
 morum causa remansit. Vbi descenderunt, demisit
 ea, inde omnium postremus euasit ipse quoq;. Hæc
 latuerunt Romanos. quare adorti eos sunt, ac re-
 pentino aduentu perculere, pulsifq; his, castra ce-
 pere. Frequentes ibi eius regionis bubulci pasto-
 resq; strenui viri & pernices, aggregauerunt se ad
 B illos: quorum partim armauerunt, partim pro ante-
 curforibus & leui armatura sunt vsi. Alter inde ad-
 uersus eos dux mittitur P. Varinus. cuius primò le-
 gatum Furium cum duobus millibus militum si-
 gnis collatis profligauerunt. Hinc consiliariū eius
 & collegam Cossinium cum valida manu missum
 nihil propius factum est quàm vt lauantes ad Sa-
 linas Spartacus circumuenerit & oppresserit. quæ,
 quum ægrè & difficulter aufugisset, extemplo ex-
 uit impedimentis, ac vestigijs institit magna cæ-
 de persequi, castraque eius expugnauit. Cecidit
 etiam Cossinius. Ipsum prætorem crebris alijs præ-
 lijs fudit. cepit denique lictores eius & equum. Vn-
 C de ingens iam & formidabilis erat. Verumtamē in-
 stituit consilium suum sapienter. Quum enim opes
 Romanas opprimere diffideret se posse, mouit
 cum exercitu versus Alpes, censuitque ijs supe-
 ratis domum cuiq; abeundum, alijs in Thraciam,
 alijs in Galliam. At illi numero subnixi & elati ani-
 mis non auscultabant ei, sed Italiam popula-
 bundi percurfabant. Igitur non iam indignitas &
 turpitude rebellionis sollicitauit senatum, verum
 ob metum & periculum quasi ad vnum ex grauif-
 simis & maximis bellis ambos consules misit, quo-
 rum Gellius cohortes Germanicas contemptu &
 arrogancia diuulsas à Spartacijs repentino ad-
 uentu omnes oppressit: Lentulus magnis copijs
 circumvallauit Spartacum, qui huius legatos ad-
 ortus pugna commissa fudit, atque omnibus exuit
 impedimentis. Contendenti ad Alpes Gallie cir-
 cumpadanae occurrit prætor Cassius decē milli-
 bus militum, atq; acie fufus multos milites amisit,
 ipse ægrè fuga quasiuit salutem. His nuntiatis sena-
 tus infensus iussit consulibus nihil pro imperio a-
 gere, & bellum Crasso mandauit. Eum multi ex
 nobilitate autoritatis eius & amicitia causa sequi-
 ti sunt. Hic pro agro Piceno confedit tendentem
 E illuc Spartacum excepturus. Legatum Mommium
 cum duabus legionibus circummisit imperans vt
 hostes sequeretur, signa non conferret neque la-
 cesseret eos. Ille verò, vt primùm oblata spes est,
 manum cōseruit, & fufus est: multi cecidere, multi
 abiectis armis fuga salutem petiere. Crassus ipsum
 Mommium asperè increpauit, milites iterum ar-
 mans sponsores exegit arma non amissuros. Quin-
 gentos primos, à quibus initium fugæ ortum fue-
 rat, decimauit. quod vetus supplicij genus longo
 interuallo reduxit in exercitu. Huic enim generi
 præna adiuncta infamia est: inspectantibusque
 F omnibus horrendum & triste spectaculum editur.

Ita correctis militibus duxit in hostem. At Spar-
 tacus cessit per Lucaniam ad mare. In freto nauig-
 ia prædatoria Cilicum naetus, animum adiecit
 ad tentandam Siciliam, ac, duobus millibus arma-
 torum in eam insulam coniectis, bellum feruile il-
 lic denuò conscuit, quod non ita dudum sopitum
 facile potuit pestiferis facibus resuscitari. At Cili-
 ces inito cum eo pacto muneribusq; acceptis im-
 posuerunt ei ac subdixerunt se. Ita recepit se à ma-
 ri, atq; in Reginorum confedit peninsula. Ibi su-
 peruenit Crassus, qui videns naturam loci quid
 faciundum esset subijcientem, fauces muro insti-
 tit sepire, simul vt otium militibus, & hostibus
 commeatus facultatē adimeret. Quod, etsi gran-
 de esset & laboriosum opus, breui spatio tamen
 præter omnium opinionem perfecit & absoluit,
 fossamque ex mari in mare per ceruicem triginta
 septem millia quingentos passus, longam, latam &
 altam quindecim pedes duxit. Super fossa murū
 excitauit mira altitudine & firmitate. Ea Sparta-
 cus primū floccipendebat & contemnebat. Vbi
 verò deficiente præda, quum vellet progredi, ad-
 uertit se interclusum muro, neque ex peninsula
 quicquam capere valuit: noctem niue infestam ac
 ventum procellosum pro se capiens, exiguam par-
 tem fossæ compleuit humo, materia, & arborum
 ramis, ac tertiam partem exercitus traduxit. Hic
 timuit Crassus ne impetus Spartacum Romam
 raperet, verū confirmatus est, quod multi ex dif-
 fensione desciussent ab illo, & castra scorsum su-
 per stagno Lucano posuissent. Hoc certis tempo-
 ribus variari ferunt, ac modò dulce, modò salsum
 nec potabile fieri. Eos Crassus adortus repulit à
 stagno: sed ne delere eos vel consecrari posset, per
 superuenientem propere Spartacum & fugam si-
 stentem factum est. Pœnituit autem eum quòd
 senatui scripisset, Lucullū ex Thracia & Pompei-
 um ex Hispania vt excirent, maturabatq; ante il-
 lorum aduētum patrare bellum, quòd sciret fore,
 vt ei qui sibi adiunctus esset & subuenisset, nō sibi,
 attribueretur decus. Certus igitur illos qui defe-
 cerant & scorsum posuerunt castra, quos C. Can-
 nicus & Castus ducebant, aggredi, mittit sex mil-
 lia militum ad occupandum collem quendam.
 His imperat vt quàm possint occultissimè iter fa-
 ciant, qui studentes hostem fallere, galeas frondi-
 bus contexere: conspecti autem à duabus mulie-
 ribus quæ sacrificabant pro salute hostium, in pe-
 riculo fuissent, ni celeriter interueniens Crassus
 pugnam commisisset multo acerrimā, in qua duo-
 decim millibus trecentis cæsis solos duos inuenit
 qui auersa vulnera haberēt, reliqui in acie omnes
 stantes & dimicantes cum Romanis occubuerunt.
 Spartacum, post horum cladem recipientem se ad
 montes Petilinos, Quintus Crassi legatus & quæ-
 stor Scrophia tergo inhærentes carpebant. Verū in
 vbi ille agmen tandem conuertit, fœdè fugerunt
 Romani atque agrè saucio erepto quæstore inco-
 lumes euasere. Hæc victoria, quòd nimios spiri-
 tus fecisset fugitiuis, perdidit Spartacum. Nole-
 bant enim vltra pugnam detrectare, neque duci-
 bus dicto erant audientes, sed in itinere armis cin-
 ctos coegerunt retrò per Lucaniam ducere in Ro-
 manos, eodemque quò Crassus prosperauerunt.

Α οὕτω δὲ ὑπερέβη τις ἀνδρῶν, ἢ ἤδη ὑπὲρ τῶν πολεμίων,
 ὃ ὁ Σπάρτακος ὑπεξέχρησεν ἄλλο Λαχρῶν εἰς τὴν θα-
 λασσαν. ἐν ᾧ πορθμῶν ληστῆσι Κιλίσιας ὑπερτεχῶν, ὠρ-
 μησεν ἄφαστα Σικελίας, καὶ διεσχίλιος ἀνδρῶν ἐμβολῶν
 εἰς τὴν ἴσσην, αὐτῶν ἐξέζωπύρησε τὸ δουλικὸν ἔκαστον πόλεμον,
 οὕτω πολὺν χρόνον ἀπεσώθηκα, καὶ μικρῶν πάλιν ὑπεκ-
 καυμάτων δεινότητων. ὁμολογησάμενοι οἱ Κιλίικες αὐτῶν, καὶ
 δῶρα λαβόντες, ἐξηπάτησαν καὶ ἀπέπλευσαν. οὕτω δὲ ἡ
 πάλιν ἀπὸ θαλάσσης ἀναβύβας ἐκάλει τὸ στρατὸν, εἰς
 τὴν Ῥηγίων χερσόνησον ἐπὶ θῶν δὲ ὁ Κράσος, καὶ τὸ τοῦτο
 Β τὴν φύσιν ὄρων ὑψηλοτέρῳ ὄρει, ὠρμησεν ἀποτειχί-
 σαι τὴν ἰσθμὸν ἅμα καὶ τὴν γολῶ τῶν στρατῶν ὑφαίρων,
 καὶ τὴν ἀπορείαν τῶν πολεμίων. μέγα μὲν οὖν ἔργον καὶ χα-
 λεπὸν τὸ ἔργον, ἦν ὅτι καὶ κατεργάσατο τὸ εὖ δόξαν ἐν
 ὀλίγῳ χρόνῳ, ἄφρον ἐμβολῶν ἐκ θαλάσσης εἰς θάλασ-
 σαν ἄφα τὸ ἀνέχον, ἰσθμῶν τετακτοῦν, ἄλλος ὅτι βά-
 ρος πεντεκαίδεκα ποδῶν. ὑπὲρ ὅτι τῆς ἄφρονος τείχους ἐποίησεν
 ὑψὺ καὶ ῥῶμη θυμασόν. ὡν ὁ Σπάρτακος ἠμέλει καὶ κα-
 τεφρόνῃ ἠεὶ ἔσθον. ὡς ὅτι τῆς λείας ὑποληπούσης παρῆ-
 γαι βουλομένης στυγρῶς τὸ ἀποτειχισμῶν, καὶ λαμβά-
 C νη ὄσθεν ἦν ἐκ τῆς χερσονήσου, νύκτα νιφετώδῃ καὶ πνέ-
 μάτῃ χιμῆριον ἄφα φυλάξας, ἔλασε τῆς ἄφρονος μέγας οὐ-
 πολὺ γῆ καὶ ὕλη καὶ κλάδους δένδρων, ὥστε τῆς στρατείας
 παραιῶσαι ὁ τείτων. ἐφοβήθη μὲν οὖν ὁ Κράσος μὴ λα-
 βῶι τις ὁρμὴ τὸ Σπάρτακον ἐπὶ τὴν Ῥώμιον ἐλαυνῆν. ἔ-
 θάρρησε ὅτι πολλῶν ἐκ ἀφροσύνης ἀποσάντων αὐτῶν, καὶ
 στρατοπέδου σαλευθῶν καθ' αὐτῶν, ὅτι Λαχρῶν δὲ λίμνης,
 ἦν φασὶν ἕπεσθαι ἄλλο χρόνον, γνομένην γλυκίαν, καὶ
 αὐτῶν δὲ μύρον καὶ ἀποτον. τούτοις ἐπὶ θῶν ὁ Κράσος
 ἐξέεωσε μὲν ἀπὸ τῆς λίμνης, ἀφῆρέθη ὅτι τὸ φόνον καὶ τὴν
 D δίωξιν αὐτῶν ὑπεφρόνεντος ὅξενος τῶν Σπάρτακος, καὶ τὴν
 φυγὴν ὑπετήσαντος. γρηγορῶς ὅτι τῆ βουλῆ παρῆτερον
 ὡς γρη καὶ Λουκυλλοὶ ἐκ Θράκης καλεῖν, καὶ Γομπήιον
 ἐξ Ἰβηρίας, μετενόη, καὶ ὠρῆσαι ἐκείνοις, ἔσπευδε ἄφα-
 παρῆξασθαι τὸν πόλεμον. εἰδὼς ὅτι τὸ παρῆρομῶν καὶ
 βοηθήσαντος, οὐχ αὐτῶν ὁ κατόρθωμα δόξῃ. παρῆτον μὲν
 οὖν ἄφα γνοίς τῶν ἀφροσύνης καὶ κατ' ἴδιαν στρατομοῖοις,
 ὡν ἀφῆρσάτο Γάιος Κανίκιος καὶ Κάσος, ἐπὶ θῶσθαι, ἄ-
 φρον ἵνα παρῆκαταληφομένων ἀνδρῶν ἐξακιχλίους ἀπέ-
 σῆλε, λαβῶν καὶ κλάδους περῆσθαι. οἱ δὲ ἐπειρώτη μὲν
 τὴν ἀφροσύνην ἀποκρύπτῃν ἄφα καὶ κατὰ μπεχόντες ὀφθέν-
 E τες δὲ ὑπὸ δουρῶν γυμνασῶν παρῆρομῶν τῶν πολεμίων,
 ἐκινδύνωσαν. εἰ μὴ Κράσος ὅξενος ὑπεφρόνεις, μάχην
 ἔπειτο πασῶν κερτερωτάτων, ἐν ᾗ τετακτοῖοις ὑπὲρ διεσχί-
 λιοις καὶ μυρίοις κατὰ βολῶν, δύο μόνους ἄλλο κατὰ ἰώτου τε-
 τρωμένους. οἱ δὲ ἄλλοι πάντες ἐσῶτες ἐν ἄλλῃ, καὶ μαχό-
 μῶν τῶν Ῥωμαίων, ἀπέθανον. Σπάρτακος ὅτι μετὰ τὴν
 τούτων ἦσαν ἀναχωροῦν παρῆσθαι ἄφα Πέτηλινα, Κόιν-
 τος τῶν παρῆ Κράσον ἠγεμόνων, καὶ Σκρόφας ἄλλας,
 ἐξαποτόμοι παρῆρομῶν. ὑπερέβητος ὅτι γίνεται φυ-
 γὴ μεγάλη τῶν Ῥωμαίων, καὶ μόνις τρωθέντα τῶν ἄλλων
 ἀρῆσάμενοι ἀπεσώθησαν. τούτω τὸ Σπάρτακον ἀπώλεσε
 F ὁ κατόρθωμα, φροσύνητος ὑπεφρομῶν τῶν δραπέτης.
 ὅξενος γὰρ ἠέλιον φροσῆσαι, οὐδὲ ἐπὶ ἴσσην τῶν ἀφροσύνης,
 ἀλλ' ἠδὲ καὶ ὄσθεν οὐκ ἐν τῶν ὄσθεν παρῆρομῶν
 τῶν ἠνάγκασαν αὐτῶν ὀπίσω ἄφα τῆς Λαχρῶν ἀγῶν ἐπὶ τῶν Ῥωμαίων,
 εἰς τὴν τὴν Κράσῳ ἀπέδοι τῶν.

οὐκέτι γὰρ ἠέλιον φροσῆσαι, οὐδὲ ἐπὶ ἴσσην τῶν ἀφροσύνης, ἀλλ' ἠδὲ καὶ ὄσθεν οὐκ ἐν τῶν ὄσθεν παρῆρομῶν τῶν ἠνάγκασαν αὐτῶν ὀπίσω ἄφα τῆς Λαχρῶν ἀγῶν ἐπὶ τῶν Ῥωμαίων, εἰς τὴν τὴν Κράσῳ ἀπέδοι τῶν.

ἦδη γὰρ ὁ Πομπήιος πρὸς τὴν ἀπὸ τῆς ἡμέρας καὶ δὴ δὲ στρα-
 τὰς ἔχοντες ἦσαν οὐκ ὀλίγοι τῶν νικῶν ἐκείνῳ τῶν πολέμου
 πρὸς αὐτὸν. ἐλθόντα γὰρ δι' αὐτὸν μαχεῖσθαι καὶ καταλύσειν τὸν
 πόλεμον. ἐπειγόμενος οὖν διαγωνίσασθαι, καὶ πρὸς στρα-
 τὸν πεδύσασθαι τοῖς πολεμίοις, ὠρυθὲν ἔλαβεν πρὸς αὐτὸν
 ἐκπηδῶντες οἱ δούλοι πρὸς ἐμάχοντο τοῖς ἐργαζομένοις.
 αἰεὶ δὲ πλεόντων ἐκατέρωθεν ἐκβοηθούτων, ὄρασι τὴν ἀνὰ
 κίον ὁ Σπάρτακος, ἀπὸν παρέλαξε δὲ φράγμα. καὶ πρὸς
 τὸν μὲν τοῦ ἵππου πρὸς αὐτὸν ἔχοντος αὐτῶν, σπασάμενος δὲ ἔ-
 φος, καὶ εἰπὼν ὅτι νικῶν μὲν ἔσθι πολλοὺς ἵππους καὶ καλοὺς
 τῶν πολεμίων, ἠτήσμενος δὲ οὐ δείπαι, κατέσφαξε τὸν ἵπ-
 πον. ἔπειτα πρὸς Κράσσον αὐτὸν ὠνούμενος, δια πολλῶν
 ὀπλων, καὶ τετραμέτων, ἐκείνου μὲν οὐκ ἔτυχεν, ἐκατοπιάρ-
 χας δὲ δύο Συμπεσίτας ἀπέλε. τέλος δὲ, Φυρζήτων τῶν πρὸς
 αὐτὸν, αὐτὸς ἑστῶς, καὶ κυκλωθεὶς ὑπὸ πολλῶν, ἀμυνόμενος
 κατεκράπη. Κράσσου δὲ τῆς τύχης χρησαμένου, καὶ στρατηγί-
 σαντος δρίστα, καὶ δὲ σῶμα τῶν κινδύων πρὸς αὐτὸν, ὅμως οὐ
 διέφυγε δὲ κατόρθωμα τῶν Πομπηίου δόξαν. οἱ γὰρ δια-
 πεσοῖτες αὐτῶν, διεφθάρησαν. ὥστε καὶ γράψαι πρὸς τὴν
 σύγκλητον, ὅτι μάχη μὲν τοῖς δραπέτας Φανεραὶ Κράσσος
 νενίκηκεν, αὐτὸς δὲ τῶν πολέμου τῶν ῥίξαι ἀνήρηκε. Πομπήιος
 μὲν οὖν ἀπὸ Σερτωείου καὶ Ἰβηρίας ὀπιφανῶς ἐδριάμ-
 βωσε. Κράσσος δὲ τὸ μὲν μέγιστον δριάμβον οὐδὲ αὐτὸς ἀ-
 τεῖν ἐπεχείρησεν. ἐδὲ καὶ καὶ τὸ πεζόν, οὐδὲ αὐτὸν κελούμε-
 νον, ἀγῆνας καὶ παρ' ἀξίαν ὀπι δουλικῶν πολέμων δριάμβω-
 σαι. ἡ δὲ εἰς ἐκείνου διαφέρῃ, καὶ πρὸς τῆς κλήσεως, ὡς
 τῶν Μαρκελλοῦ βίῳ γέγραπται. μὲν δὲ ταῦτα τῶν Πομ-
 πηίου αὐτὸν ὅτι τῶν ὑπατεῖαι καλουμένου, ἐλπίδας
 ἔχων Κράσσος σιωπῆσεν, ὅμως οὐκ ὤκησε τῶν Πομπηίου
 δεηθῆναι. δὲ ἀμυνόμενος τῶν χρεῖαν ἀσμένως ἐκείνος, (ἐ-
 πεθύμει γὰρ ἀμφοτέρωθεν αἰεὶ χρεῖαν ἵνος ὀφλέτω λα-
 βεῖν τὸν Κράσσον) ἐσπούδασε πρὸς αὐτὸν. καὶ τέλος, εἶπεν
 ἐκκλησιάσων, ὡς οὐκ ἐλάττωσα πρὸς τῶν σιωπῆσεντος ἔξῃ
 χρεῖαν ἢ πρὸς τῆς στρατῆρος. οὐ μὲν ἐμφανῶς ὀπι αὐτῆς φι-
 λοφροσύνης εἰς τὴν στρατῆρὸν καταστάντες, ἀλλ' ὀλίγου δεῖν
 πρὸς αὐτῶν διαφροσύνη, καὶ πρῶτα διεκλαίοντες δι-
 λήλοισι καὶ φιλοφροσύνῃ, ἀπολίθων καὶ ἀσφακτον
 αὐτοῖς τῶν ὑπατεῖαι ἐποίησαν πλὴν ὅτι Κράσσος Ἡρα-
 κλῆς μεγάλῃ θυσίαι ποιησάμενος, ἐστάσε τὸν δῆμον ἀπὸ
 μυρίων τετραπέζων, καὶ ὅτι ἐμέβησεν εἰς τείμεν. ἦδη
 δὲ τῆς στρατῆρος αὐτοῖς τελευτῶσης, ἔτυχον μὲν ἐκκλησιάσων-
 τες. αὐτὸν δὲ οὐ τῶν ὀπιφανῶν, ἰπποδῶν Ρωμαίων, ἀρχι-
 κτος δὲ τῶν βίῳ καὶ ιδιώτης, Οὐάπιος Αὐρήλιος, ἀναβάς ὀπι δὲ
 βῆμα καὶ πρὸς αὐτῶν, ὅτι δὲ διηγεῖτο καὶ τῶν ὑπνοῖς αὐτῶν
 ἡμιόλιον. Οὐ γὰρ Ζεὺς (εἶπε) μοι Φανείς, πρὸς ἐτάξεν εἰς χρι-
 νὸν εἰπεῖν ὅπως μὴ πρὸς αὐτὸν πρὸς αὐτῶν τῶν ὑπατεῖαι ἀπο-
 τῆσαι τῶν στρατῆρὸν ἢ φίλοισι γνέσθαι. ταῦτα λέγωντος δὲ αὐ-
 τῶν, καὶ τῶν δῆμου διαμαρτυρῶν κελθόντος, ὁ μὲν Πομ-
 πηίος ἠσυχία ἦν ἕως, ὁ δὲ Κράσσος ἐμβόλων τῶν δε-
 ξίων αὐτῶν πρὸς αὐτῶν, Οὐδὲν (εἶπε) ὡς ἀνδρες οἶμα, πολί-
 ται, ἔλαττον πρὸς αὐτῶν οὐδὲ ἀνάξιον ἐμμενός, καπαρχόμε-
 νος δὲ νοίας καὶ φιλίας πρὸς Πομπηίου. ὃν ὑμεῖς μήπω γ-
 νῶντα μέγιστον ἀνηρβύσατε, καὶ μήπω μετέχοντι βουλῆς ἐ-
 ψήφισατε δριάμβον. ἡ μὲν οὖν ὑπατεῖαι τῶν Κράσσου ταῦτ' ἔχον ἀξία μνήμης. ἡ δὲ ὑμητεῖαι πρῶτα πασι ἀτελής
 καὶ ἀσφακτος αὐτῶν διήλθεν. οὐ γὰρ βουλῆς δέξασθαι, οὐδὲ ἰπποδῶν ὀπισκεψῆν, οὐδὲ ἀποτίμησιν πολιτῶν ἐποίησαν,

A iam enim adesse nuntiabatur Pompeius. Fre-
 quentes autem iam iactabant in concionibus ad
 illum pertinere huius palmam belli: quem, simul-
 atque hostem vidisset, pugnaturum & debellatu-
 rum. Maturans igitur cum hostibus dimicare, ad
 castris hostium castra conferre, ducebat fossam,
 ad quam eruptione facta ferui infestabant operi
 intentos. Pluribus semper hinc inde affluentibus
 cernens Spartacus necessitatem omnes copias ex-
 plicauit. Primum stricto gladio admotū equum,
 fatus victorē multos se & eximios hostium equos
 habiturum: sin victus esset, non fore sibi eo opus,
 B confodit. Deinde impressione facta per tela mul-
 ta & vulnera Crassum petens, illum non est asse-
 quitus, verum duos centuriones, qui manus cum
 eo conseruere, interemit. Postremò effusis in fu-
 gam ijs qui circa eum erant, dum ipse locum tenet
 & hostium globo cingitur, pugnant trucidatur.
 Quauis autem Crassus fortuna vsus est secunda,
 bonique imperatoris & militis strenui munus pre-
 stitit, victoriæ tamen non fuit Pompeij gloria ex-
 ors, siquidem qui ex prælio fugerunt, ab illo fue-
 runt oppressi. Vnde senatui scripsit, fufos quidem
 à Crasso signis collatis fugituios, se verò radices
 belli excidisse. Pompeius de Sertorio & Hispanis
 clarum triumphum duxit, Crassus triumphum ne
 ipse quidem sustinuit petere: etiam ouantē ex bel-
 lo feruili inisse urbem abiectū visum & putidum.
 C Quid autem hoc ab illo differat, atque de vocabu-
 lo in vita Marcelli differuimus. Hinc quum voca-
 retur ilicò ad consulatum Pompeius, Crassus,
 quanquam in spe esset vnà se cum eo cōsulem fo-
 re, non dubitauit tamen Pompeiū rogare. Quam
 occasionem ille libenter arripiens (desiderabat
 enim quocunq; modo Crassum semper benefi-
 cijs suis obstructum habere) adiuuit eum enixè, at-
 que ad extremū pro concione dixit, nō minorem
 gratiam de collega se quàm de ipso habiturum ho-
 nore. Inito magistratu tamen haud in eadem con-
 stiterunt beneuolentia, sed, fermè in omnibus dif-
 sentientes, mutua vbiq; acerbitate & concerta-
 tione, nihil domi vel foris gesserunt in consulatu
 memorabile, nisi quòd Herculi Crassus pollucēs,
 populo epulum decem millibus mensarum præ-
 buit, ac frumentum in tres menses ad mensus est.
 Quum abituri iam magistratu concionem habe-
 rent, eques Romanus ex obscurioribus quidam
 ruri agens & à repub. remotus, Onatius Aurelius,
 conscendit in rostra, progressusque visionem nar-
 rauit sibi in somnis oblatam: Iupiter, inquit, mihi
 obuersatus præcepit vt pro concione vobis nun-
 tiarem, ne prius deponere consules honorem,
 quàm in gratiam redierint, permittatis. Ea vbi di-
 xit, & iussit populus reconciliatiōnem, diu Pom-
 peius immobilis siluit: Crassus verò prior dexte-
 ra illi porrecta, Nihil arbitror, inquit, Quiri-
 tes, demissum aut me indignum facere, qui be-
 neuolentiam & amicitiam exordiar cum Pom-
 peio, quem vos imberbem adhuc Magnum ap-
 pellauistis, & nondum in senatum lecto decre-
 uistis triumphum. Hæc sunt in Crassi consulatu
 F memoranda. Censura eius ignauia planè & segnis
 transacta. Neque enim senatum lustrauit, neque
 recognouit equites, neque recensum populi egit,

quanuis Romanorum modestissimū Luctatium Catulum haberet collegam. At fama est acerbam actionem & violentam suscipienti Crasso, vt efficeret populo Romano vestigalē Ægyptum, enixē Catulum restitisse: hinc dissensione exorta, vtrō eos magistratum deposuisse. In magna illa Catilinæ coniuratione, quæ præpē Romanam euertit rempubl. nonnulla adspersus suspicione Crassus fuit. Atque extitit quidam qui eum inter coniuatos nominauit. verū fidem homini adhibuit nemo. Cicero tamen in quadam oratione aperte Crasso & Cæsari eam notam inurit. sed edita est post vtriusque fata ea oratio. In oratione De consulatu Crassum noctu dicit cum epistola, quæ Catilinæ faceret mentionem, adisse se, sic vt coniurationem, de qua quærebatur, vt certam iam confirmantem. Quamobrem Ciceroni semper infestus Crassus fuit: verū ne propalā eum læderet, est per filium impeditus. Publius enim, qui eloquentiæ & literarum studiosus esset, cupidus erat Ciceronis, adeo vt cum eo vestē mutaret, ac reliquam iuventutem ad idem faciendū impelleret. Induxit deniq; parentem vt rediret cum Cicrone in gratiam. Iam Cæsar ex provincia reuersus parabat consulatū petere: qui vt novum inter Crassum & Pompeium dissidiū vidit, noluit adiuncto altero contrahere sibi alterius odiū, neque sperabat neutro opitulante voti se fore compositē. quare reducere eos in gratiam molitus est, sedulo admonens eos semetipfos euertere: Cicrones autē, Catulos, & Catones augere, qui nullo numero essent, si collatis in vnum partibus & factionibus, vnīs viribus reip. atq; vno moderarentur consilio. Quibus suafu suo reconciliatis, potentiam contraxit & conflauit ex tribus inuictam, quæ senatū & populum convulsit: neq; mutua opera illos maiores, sed per eos se effecit maximum. Nam extemplo vtriusq; factionis suffragijs gloriose est consul declaratus. Cui consulatum egregiē gerenti legiones decreverunt, Galliamq; tradiderunt, atq; ita tanquam in arce collocauerunt: rati, si prouincā illi, quam erat fortitus, firmarent, reliqua se nullo negotio inter se partituros. Pompeium quidem impulit eō immodica dominandi cupido: Crassum verō quum ad inueteratum morbum suum auaritiā nouam affectationē assumpsisset, & estum ex Cæsaris victorijs trophæorum & triumphoū, quod, qui cæteris rebus antecelleret, illis foret inferior, non remisit antē studium neq; conqueuit quam in fœdum exitium & clades recidit publicas. Nam quum Lucam Cæsar ex Gallia venisset, frequentesque Romani ad eum essent profecti, Pompeius quoque & Crassus priuatim cum eo colloquuti statuerunt acius summam rerum capessere, ac totam rempublicam sui iurisfacere: Cæsar vt in armis maneret, alias prouincias exercitusq; Pompeius & Crassus caperent. Eō vna patebat via, aliter consulatus petitio, cuius illos Cæsar candidatos adiuvare scribendo ad amicos, & frequentes milites ad comitia mittendo debebat. Hac dere Crassus & Pompeius ad urbem regressi, ilicō in suspitionem venerē, eratque in omnium ore, nullius fuisse eos rei salutaris causa congressos. In senatu Marcellino & Domitio Pompeium interrogantibus an petiturus consulatum esset,

A καίτοι σιωπάρχοντα Ρωμαίων έχρητι τον παρότατον, Λου-
 τάτιον Κάτιλον. ἀλλά φασι ὅτι δι' ὀν ὀρμήσα. τι τῶ Κράσ-
 σω πολίτῳ μαχά βίαιον, Αἴγυπτον ποιῆ. ὑποτελή Ρώ-
 μαίοις, ἀντιβῶναι τ' Κάτιλιν ἐρωιδῶς. ἐκ τ' οὗτου γε-
 νομένης Διαφορῆς, ἐκείνους ἀποδέσσει τὴν δόξαν. ἐν τ'
 οἷς πρὸ Καπιλίῳ παρῆμασι μεγάλοις καὶ μικροῖς δεήσα-
 σιν ἀναβῆσαι τ' Ρώμῳ, ἤφατο καὶ ἵς ὑποιοῖα ἔ Κράσ-
 σου, καὶ παρῆλθεν ἀνθρώπος ὀνομάζων ἀπὸ τῆς Συωμο-
 σίας: ὁ δὲ οἷς ἐπίστρεψεν ὄμιον: ὁ Κικέρων ἐν τῷ λόγῳ φα-
 νερός καὶ Κράσσω καὶ Καίσαρι τὴν αἰτίαν παρῆσειδόμενος.
 Β ἀλλ' οὗτ' ἄνδρ' ὁ λόγος ἐξεδόθη μὲ τὴν ἀμφοῖν τελευτή.
 ἐν τ' πρὸ Καίσαρος ὁ Κικέρων νύκτωρ φησι τ' Κράσ-
 σον ἀφικέσθαι παρῆς αὐτόν, ὅτι σολὺ κερμίζοντα πρὸ τ' Κα-
 τιλίᾳ, καὶ ζήτου μὲν ὡς ἡδὴ βεβασιώτα τ' συωμοσίαν. ὁ δ'
 οὗ Κράσσω ἀεὶ μὲν ἐμίσθη τ' Κικέρωνα ἐξῆ τῆς τ' βλά-
 πτην ἀναφασδόν, ἐμποδῶν εἶχε τ' ἕον. ὁ γὰρ Πόπλιος ὠν φιλο-
 λόγος καὶ φιλομαθῆς, ἐξήρητο τ' Κικέρωνος: ὡς τε καὶ συμμε-
 ταβόλην αὐτῶ τὴν ἐδῆτα κρινομῶν, καὶ τῆς δῆλους ἰεῖος ταυτῆ
 ποιῆσαι παρῆσαι τέλος τ' πατήρα πείσας, φίλον ἐποίη-
 σεν. ὁ γὰρ Καίσαρ, ὡς ἐπομῆλθεν ἀπὸ τ' ἐπαρχίας, παρῆσε βα-
 C ζόμενος ὑποατείας μετένειναι, καὶ Κράσσω ὄραον καὶ Πομπηῖον
 αὐτῆς ἐν διαφορῆς παρῆς ἀλλήλους ὄντας, οὔτε πατέρου δεη-
 θεῖς, ἐβέλετο λαβῆναι ἐξῆρον τ' ἕτερον, οὔτε μηδετέρῳ σιωερ-
 γῆντος, ἢ λπῆξε κατωρθώσθαι ἐπαρῆσαι οὗ Διαμαχῆς αὐ-
 τοῖς, παρῆσειδόμενος ἀεὶ, καὶ διδάσκων ὡς καταλύοντες ἀλλή-
 λους, αὐξοῖσι Κικέρωνας καὶ Κάτιλιν καὶ Κάτωας ὡν ὁ δὲ οἷς
 λόγος ἀν' ἐκείνοι σιωενεῖκόντες εἰς ταυτὸ τῆς Φιλίας καὶ τῆς
 ἐπαρῆσαι, ἐνὶ κερῆτι καὶ μιᾷ γνώμῃ τὴν πόλιν ἀγῶσι πείσας τ'
 καὶ ἐξελμάξας σιωήγαγε καὶ σιωῆσθαι ἐκ τῆς τειανῆ ἰσχυρῶ
 ἀμαχῆν, ἢ κατέλυσε Ρωμαίων τὴν βουλήν καὶ τ' δῆμον, ὅκα
 D ἐκείνοις δι' ἀλλήλων μείζονας, ἀλλὰ δι' ἐκείνων ἑαυτὸν μέγα-
 ρον ἀπαρῆσαι μὲν. ὁ δὲ γὰρ αἰρεθείς ὑπὸ ἀμφοτέρων ὑπάτος
 ἀπεδέσθη λαμπαρῆς. ὑποατεῦοντι δὲ αὐτῶ καλῶς, ψηφί-
 σάμενοι στρατῶματων ἡγεμονίαν, καὶ Γαλατίας ἐξῆσειαν-
 τες, ὡς παρ' εἰς ἀκρόπολιν κατέστησαν, οἰόμενοι κατ' ἰσχυρίαν
 νερμῆσαι τῆς λοιπῆς παρῆς δῆλους, ἐκείνῳ βεβασιώτες
 ἡ ἐλαχῆν δόξαν. Πομπηῖος μὲν οὗν ὑπὸ φιλαρχίας
 ἀμέτερον ταυτ' ἐπαρῆσε. τῆς γὰρ Κράσσω νοσημῆς δὲ παρῆ-
 χαῖρον ἢ φιλοκλυτία, καμῶν ἐρωτα παρῆς λαβούσα καὶ ζῆλον,
 ὅτι τ' Καίσαρος παρῆσαι, ἔπαρῆσαι καὶ ἀριάμῶν, ὡς τε μῶ-
 E νοῖς ἐλατῆροσθαι παρῆσοντα τοῖς δῆλοις, ἑαυτὸν οὐκ ἀπῆ-
 κεν οὗτ' ἐλάφισε, παρῆς εἰς ὀλεθρον ἀκλήθη καὶ δημοσίας Συρε-
 φορῆς τελευτήσασθαι. Καίσαρος γὰρ εἰς Λουκίαν πόλιν ἐκ Γα-
 λατίας καταβαίτος δῆλοι τε πολλοὶ Ρωμαίων ἀφίχοντο,
 καὶ Πομπηῖος καὶ Κράσσω ἰδίᾳ Συλημόμενοι παρῆς αὐτόν,
 ἐνωσῶν ἐν κερῆτερον ἐλατῆσαι τῆς παρῆματων, καὶ παρῆ-
 σῶν ὑπὸ ἑαυτοῖς ποιῆσαι τὴν ἡγεμονίαν. Καίσαρος μὲν οὐ
 τοῖς ὀπλοῖς μόνοντος, δῆλος τ' ἐπαρχίας καὶ στρατεύματα
 Πομπηῖου καὶ Κράσσω λαβόντων. ἐν ταυτῶ δὲ ὁδῶς ἡ
 μίαν, δὲ τῆρας ὑποατίας αἰτησίς. ἡ μετόντων ἐκείνων,
 F ἐδὲ Συμπαρῆσθαι Καίσαρα, τοῖς τε φίλοις γράφοντα, καὶ τῆς
 στραπωτῆς πέμποντα πολλοὺς παρῆσαι ἰσχυρίαν. ὅτι τοῖς
 οἱ πρὸ Κράσσω εἰς Ρώμῳ ἐπομῆλθόντες, ὁ δὲ ἡσῶν ὑπο-
 πατοῖ καὶ πολίς ἐκέρθη ἐξῆ παρῆτων λόγος οὐκ ἐπ' ἀγαθῶ
 γηρονῆσαι τὴν σιωῶδον αὐτῶ. ἐν τ' τῆ βουλή Μαρκελλίνου καὶ Δομιτίου Πομπηῖοι ἐρωτῶντων εἰ μετέπειν ὑποατείδην,

μηρονῆσαι τὴν σιωῶδον αὐτῶ. ἐν τ' τῆ βουλή Μαρκελλίνου καὶ Δομιτίου Πομπηῖοι ἐρωτῶντων εἰ μετέπειν ὑποατείδην,

απεκρίνατο, τυχόν μὴ μετέναι, τυχόν ἢ μὴ μετέναι, καὶ πάλιν ἐρωτώμενος, ἔφη μετέναι τοῖς δικαίοις πολίταις, μὴ μετέναι ἢ τοῖς ἀδικοῖς. Τούτου ὃ δόξαντος Ἰσθμίου Φαίωνα, ἀποκρίσας καὶ τετυφωμένως ποιῶναι, μετεώτερον ὁ Κράστος εἶπεν, εἰ τῆ πόλι μετέναι Συμφέρει τὴν ἀρχὴν. εἰ ἢ μὴ, πεπαύσασθαι. δὲ καὶ ἄλλοι ἐπαύθησαν ἰσοστασίαν μετελθεῖν ὡν ἴω καὶ Δομίτιος. ἤμορμων ὃ Φαίωνα ἐκείνων ἐν ταῖς ἀρχαῖς, οἱ μὲν δὲ οἱ δεισαντες ἀπέστησαν, Δομίτιον ὃ Κάτων, οἰκείον ὄντα καὶ φίλον ἐπαύθησαν, ἐκελευόμενος καὶ παρορμηθῆναι ἔλασας τὴν ἐλπίδα, ὡς Ἰσθμίου Φαίωνα τῆς κρινῆς ἐλδοθείας, οὐ γὰρ ἰσοστασίας Γομπήιον δεῖσασθαι καὶ Κράσων, ἀλλὰ τυρανίδος, οὐδὲ ἀρχῆς ἀΐτησιν, ἀλλ' ἀρπαγῆν ἐπαρχῶν καὶ στρατοπέδων (εἰ) τῆς ἀρχῆς ἴω. Ταῦτα ὃ καὶ λέγων οὕτω καὶ Φρονῶν ὁ Κάτων, μονὸν ἐπισημῆν εἰς ἀρχῆν τὸ Δομίτιον, καὶ σωσίαντο πολλοὶ πρὸς αὐτοῖς καὶ ὁ θαυμάζων οὐκ ὀλίγον ἴω, Ἦ δὲ δούτερας οὕτοι ἡρῶσιν ἰσοστασίας; ἢ ἢ πάλιν μετ' ἀλλήλων; ἢ δὲ οὐ μὴ ἢ ἑτέρων; πολλοὶ δὲ εἰσὶν ἄλλοι ἡμῶν, οὐκ αἰδέσονται δῆπου Κράσων καὶ Πομπήϊω στυαρχῆν. ἐκ τούτου δεισαντες οἱ πρὸς Γομπήιον, ὁ δὲ οὐκ ἀπέστησαν τῆν ἀκρομαχίαν καὶ βιασπάτων. ἀλλὰ πρὸς πᾶσι τοῖς ἀλλοῖς λόγον ὑφέντες τῶν Δομίτιω νυκτὸς ἐπὶ μὲν τῆν ἀρχῆν κατερχομένη, κτείνουσι μὲν τὸ ἀέχοντα ὁ φῶς πρὸς αὐτὸ, σωσίαντο οὐ πολλοὶ. ὡν ἴω καὶ Κάτων. Ἦ δὲ ἀλλοῖς ὃ καὶ κατακλείσαντες εἰς τὴν οἰκίαν ἐκείνοις, ἀνηρῶσιν ὅσοι ὑπατοὶ καὶ μετ' οὐ πολλὴν χρόνον αὐτῆς ὄπλοις πρὸς αὐτὸς ὁ οἶκον, καὶ τὸ Κάτων τῆς ἀρχῆς ἐκβαλόντες, καὶ ἴω ἰσοστασίας ἀποκτείναντες, Κράσων μὲν δὲ ἴω ἀπέδοσαν πενταετία τῆς ἀρχῆς, αὐτῆς ὃ τῆν ἐπαρχῶν ἐψηφίσαντο Συρία, καὶ Ἰβηρίας στυαμοφότερας. κληρονομήσαν ὃ, Συρία ἐλάχε Κράστος, ἢ δὲ Ἰβηρία Πομπήϊος. ἴω ὃ οὐκ ἀκούσιος ὁ κληρονομάσων. οἱ τε γὰρ πολλοὶ Πομπήϊον μὴ μαχεῖν εἰ τῆς πόλεως ἐβούλοντο, καὶ Πομπήϊος ἐρῶν τῆς γυναικὸς, αὐτῆι τὰ πολλὰ ἀφειδίαν ἔμελλε. Κράστος ὃ ἰσοστασίας ἀρχῆς ἐκπέσειν τῶν κληρῶν, καταφανῆς ἴω ὁ δὲ οὐκ ἀτύχημα λαμπερότερον ἑαυτῶν γεγενῆσαι ὃ παρόντος ἡγεμόνος, ὡς μόλις ἐν δημοτελείῃ καὶ πολλοῖς ἡσυχίαν ἀρχῆν πρὸς ὃ τοῖς σωτήρις πολλὰ καὶ μὴ ἀσχετῶν λέγειν, παρ' ἡλικίαν τὴν ἑαυτοῦ καὶ φύσιν, ἡκιστα κτείναντες ἢ ἑβάρως τῶν βίω γενοῦσιν. τότε δὲ ἐπὶ ἡγεμόνος κτείναντες καὶ διεφθαρμένους, οὐ Συρία, ὁ δὲ Παρθοῖς ὅσον ἐποίησεν τὸ ἀποστασίας, ἀλλ' ὡς παιδιὰν ἀποφαιῶν τῶν Λουκουλίου πρὸς Τηγεῖν, καὶ Πομπήϊου πρὸς Μιθριδάτην, ἀρχῆς Βακτρίας καὶ Ἰνδῶν καὶ τῆς ἐξω θαλάσσης ἀρχῆς ἑαυτὸν ταῖς ἐλπίσι. καὶ τοῖς τῶν γραφῆν πρὸς τούτων νόμων παρόντος πόλεμος οὐ πρὸς ἴω. ἦδεναν ὃ πρῶτες ὅτι πρὸς τὴν Κράστος ἐπὶ ὀήται. καὶ Κράσων ἐκ Γαλατίας ἐγχαψεν αὐτῶν, τὴν ὀριμὴν ἐπαρχῶν, καὶ παρξυῶν ὅτι τὸ πόλεμον. ἐπεὶ ὃ δημόρων Ἀπτήιος ἔμελλε πρὸς τὴν ἔξοδον ἐλατῶσασθαι, καὶ σωσίαντο πολλοὶ, χαλεπαίνοντες εἰς τὴν ἀρχῆς πρὸς ὁ δὲ ἀδικούσιν, ἀλλ' ἐλατῶν πολεμήσαν ἀπέσι, δεισας ὁ Κράστος ἐδέθησεν Πομπήϊον πρὸς ἀρχῆς, καὶ συμπερὸς πέμψαι. (μέγα γὰρ ἴω ἐκείνου ὁ πρὸς τὸ ὄχλον ἀξίωμα) καὶ τότε παρξυῶν πολλοῖς ἐλάσασθαι καὶ καταβοῶν, ὁ δὲ ἡγεμόνος πρὸς αὐτὸ Φαίωνα βλέμματα καὶ πρὸς ὁ πρὸς κατε πρὸς αὐτὸν ὁ Πομπήϊος, ὡς ὃ ἰσοστασίας σωπῆ δὲ αὐτῶν πρὸς ὁ δὲ Ἀπτήιος

A respondit, fortassis se petiturum, fortassis non. Instantibus illis ait, æquis ciuibus petiturum se, non petiturum iniquis. qui quum superbe visus esset & arroganter respondisse, moderatius Crassus dixit, si è republica foret, honorem se petiturum, sin minus, queturam. Quare aliqui, quorum de numero fuit Domitius, animum sumpserunt ad consulatum ambiendum. Verum ubi hi candidati procefferunt, cæteri metu deterriti abiecerunt petitionem. Domitium Cato propinquum & amicum suum confirmavit, adhortans & incitans eum, vt, qui pro libertate publica propugnaret, spem sequeretur suam. Neque enim Pompeium vel Crassum consulatum quærere, sed dominationem: neuidagi, vt magistratum peterent, sed vt prouincias & legiones raperent. Ita dicens hæc & sentiens Cato, Domitium deduxit tantum non vi in forum, multiq; se ad illos aggregauerunt: nec pauci mirabantur quidnam iterum hi consulatū peterent: quid iterum vnà, quidni cum alijs. Atqui multos dicebant esse non indignos, qui quidem consulatū cum Crasso & Pompeio caperent. Hinc timens Pompeij factio, non temperauit à summa indignitate & violentia: æ præter alia, locatis insidijs Domitio, qui ante lucem in comitium cum alijs descendebat, seruum ei præluentem occidit, multos vulnerauit, atque inter hos Catonem, quibus fugatis & domo inclusis consules renuntiati sunt. Nec multo post cincta denuo armis Domitij domo, Catone foro deiecto, & nonnullis, qui substiterunt ibi, interfectis, prorogauerunt Casari in quinquennium prouincias, sibi procurarunt prouincias Syriam & vtranque Hispaniam. Sortientibus, Syria Crasso, Pompeio Hispaniæ obuenerunt. Sors fuit omnibus haud ingrata. Quippe nolebat remotum plebs ab vrbe Pompeium, & vxoris Pompeius amore deperiens erat circa urbem plerunque commoraturus. Crassus simul ac fors exijt, exultans, fortunam præ se tulit arbitrari se præsentem accidisse sibi splendidior nullam, vix vt apud alienos & vulgus temperaret sibi, apud interiores verò multa vana & insolentia iuuenum more effunderet præter ztatem & ingenium suum, qui minimè gloriosus atit iactabundus per totam vitam fuisset. Tunc verò mirum in modū elatus & dissolutus, non Syriam nec Parthos, metā destinabat suæ prosperitatis, verum pro ludo habens Luculli contra Tigranem res gestas, & contra Mithridatem Pompeij, vsq; ad Bactros & Indos & Oceanum proferebat spes suas. Atqui, quæ de imperio eius lata lex fuit, bellum Parthicum non complectebatur, sed nouerant omnes gestienti animo id affectare Crassum, & Cesar ex Gallia literis ardorem eius commendauit, inflammavitque eum ad bellum. Quia verò Attæius tribunus plebis parabat profectioem eius in terpellare, multique coibant indignantes quòd pacatis & fœderatis gentibus bellū moturus proficisceretur, timens Crassus orauit Pompeium vt sibi præstò esset & prosequeretur se. Erat enim magna eius ad plebem autoritas. Atque in præsentia frequentes, ad impediendum & conuictijs lætandum Crassum paratos, conspectus ante Crassum placido intuitu ac vultu leniuit Pompeius, vt fileno locū darent per medios progredientibus,

ὁ δὲ Ἀπτήιος

Atteius verò occurrit ei, ac primum, ne proficisceretur, verbis interdixit & testato denuntiavit, deinde viatori iussit manu corpori iniecta eum retinere. Aliis tribunis intercedentibus non dimisit viator Crassum, & præcurrit ad portam Atteius. Ibi focum accendit. quò quum peruenisset Crassus, suffitibus iniectis factisque libaminibus, diras capiti eius atroces & horrendas imprecatus est: adhæc immanes deos & tetros ibi inuocauit & appellauit. Has Romani arcanas & vetustas deuotiones ea præditas vi ferunt, vt nemo, aduersus quem conceptæ sint, euitare illas queat, nec bene cedant etiam concipientibus eas. Vnde neque qualibet de causa has, neque inultos imprecari. Ac tunc quoque Atteium reprehenderunt, quòd cuius reipub. gratia Crasso infensus erat, deuotionibus eam tanta obstrinxisset religione. At Crassus Brundisium peruenit. Pelago autem etiamnum ex tempestate turbido non expectauit, sed conscendit, magnumque numerum nauigiorum amisit. Reliquis copiis properauit pedestri itinere per Galatiam. Ibi quum reperisset regem Deiotarum, qui ætate iam grauis urbem condebat, dicto incessit eum, ac, Duodecima hora, inquit, rex, ædificare exordiris? Cui Galata ridens, Atqui neque tu, inquit, imperator, admodum matutinus contendis in Parthos. Excesserat autem annum Crassus sexagesimum, facie tamen apparebat quàm ætate grandior. Aduenienti res primò pro ipsius expectatione respondere. Etenim nullo negotio Euphratem ponte iunxit, exercitum traduxit sine impedimento, oppidis multis Mesopotamiæ se vltro deditibus potitus est. Vni, cuius erat Apollonius tyrannus, vbi milites centum amisit, admouit signa, captamque diripuit, & captiuos sub corona vendidit, Zenodotiam Græci dicebant. Qua capta, quum saluari se ab exercitu imperator iustiuisset, magnam subiit infamiam, abiectusque est habitus, nec maiora sperare, successu qui tam se effert tenui. Postquam oppidis, quæ deditioem fecerant, imposuit præsidium, quod fuit peditum septem millium & mille equitum, retrò in Syriam hybernatum cessit. Ibi venientem ex Gallia a Cesare excepit filium, qui donis militaribus ab illo ornatus mille delectos equites adduxit. In eo primò visus est impingere Crassus secundum expeditionem ipsam, in qua maximæ offensiones extitere, quòd quum progrediendum vltra & Babylon esset tentanda Seleuciaque, Parthis semper infestæ vrbes, spatium dederit hostibus ad se instruendos. Deinde commorationes in Syria eius lacerauerunt quæstuaris potius quàm imperatorias. Non enim lustrauit exercitum, non instituit ad exercendos milites certamina, sed vectigalia tantum supputauit, deæ Hieropolitanae thesaurum ponderibus & trutinis per multos dies examinauit, indicebat populis dynastisque militum delectus, mox pecuniæ causa remittebat. His rebus malè audiuit & contempitui fuit. Omen primum ei offertur ab hac dea, quam Venerem, alii Iunonem, nonnulli eam quæ incunabula & femina omnibus ex humido præbuit, causam & naturam arbitrantur esse, & quæ principium omnium bonorum docuit mortales. Nam templo quum excederent, primus in foribus adolescens Crassus lapsus est,

A ο δὲ Ἀττίος ἀποκρίσας, πρῶτον μὲν ἀπὸ Φωνῆς ἐκώλυε καὶ διεμύρτυρετο μὴ βαδίζειν, ἔπειτα τὸ ὑπερήλυτον ἐκέλευεν ἀφαιρῆσαι τὸ σῶμα κατέχειν. ἄλλων δὲ δημῶν ὄσον ἑόντων, ὁ μὲν ὑπερήτης ὄσον αἶψα τὸ Κράσσον· ὁ δὲ Ἀττίος πρὸς δρᾶμῶν ὅτι τὸ πύλιον, ἔθηκεν ἐραεῖδα καὶ ἰσχυρῶς καὶ τὸ Κράσσου ἡμοῦ κατ' αὐτῶν, ὅτι θυμῶν καὶ κατὰ πεινῶν, δρᾶς ἐπηρεῖτο δεινὰς μὲν αὐτῶν καὶ φεικώδεις, δεινοὺς δὲ πινὰς θεοῦ καὶ ἀλλοκότους ἐπὶ αὐταῖς καλῶν καὶ ὀνομάζων. Ταῦτα φασὶ Ρωμαῖοι τὰς δρᾶς ἀποθέτους καὶ παλαγὰς τοιαύτῳ ἔχειν δυνάμιν ὡς περὶ φυγῆν μηδένα τὸν ἐραχθέντων αὐταῖς· κακῶς δὲ πρὸς αὐτοῖς καὶ τὸν χρυσάμυρον· ὅτι ὄσον ὅτι τοῖς τυχοῦσιν αὐτῶν οὐδὲ ὑπὸ πολλῶν δρᾶσιν, καὶ τὸ ὄσον ἐμέμφοντο τὸ Ἀττίον, εἰ δὲ ἡ ἐραχθέντων τῶν Κράσσου πόλιν, εἰς αὐτῶν δρᾶς ἀφείκε καὶ δεισιδαιμονίαν πρὸς αὐτῶν. ὁ δὲ Κράσσος εἰς Βρεντέσιον ἦλθεν· ἐπὶ δὲ ἀσάτου ἕως χειμῶν τὸ θαλάσσιον, ὅπως ἐμείνειν, ἀλλ' αἰήθη καὶ συχρὰ τὸ πλοῖον ἀπέβαλε. τὴν δὲ ἄλλῃ ἀναλαβὼν δυνάμιν, ἠπειροῦ περὶ τὴν Γαλατίας, ὅρων δὲ τὴν βασιλεῖα Διόπαρον πρὸς μὲν ὄντα γρηγιὸν ἦδη, κτίζοντα δὲ νέαν πόλιν, ἐπεσκώψεν, εἰπὼν, ὦ βασιλεῦ, δωδεκάτης ὄρας οἰκοδομεῖν ἀρχῆ; γλασας δὲ ὁ Γαλατίας, Ἀλλ' οὐδὲ αὐτὸς (εἶπεν) ὡς αὐτοκράτωρ, ὡς ὄρα, πρὸς λίαν ὅτι Πάρθοις ἐλαμῶεις. ἡ δὲ ὁ Κράσσος ἐξήχετο μὲν ἐπὶ τῶν ἀλλήλων, πρὸς δὲ ἑαυτῶν ὅτι τὸ ὄσον ἢ καὶ ἡλικίαν. ἀφικόμενον δὲ αὐτὸν ἐδέξατο τὰ πρὸς ἑαυτῶν τὸ ἐλπίδος ἀξίως τὸ πρῶτον καὶ γὰρ ἐδέξατο ῥαδίως τὸν Εὐφράτην, καὶ διήγαγε τὸν στρατὸν ἀσφαλῶς, καὶ πολλοὺς ἐπὶ τῇ Μεσοποταμίᾳ κατέχευε, ἐκείνους πρὸς θελήμας, ὅπως δὲ ἡς Ἀπολλωνίου πρὸς ἐτυχεῖν ἑραλιωτῶν ἐκατὸν ἀναμεινῶν, ἐπαγαγὼν τὴν δυνάμιν αὐτῶν, καὶ κεραιήσας, διήγαγε τὰ πρὸς ἑαυτῶν, καὶ τοῖς ἀνδράσι ἀπέδωκε. Ζηνοδοτῆαν ἐκάλει τὴν πόλιν οἱ Ἕλληες. ὅτι ταύτης ἀλούσις δεξιάμυρος αὐτοκράτωρ ὑπὸ τὸν στρατὸν ἀναγρῶν δυνάμιν, πολλῶν ὄφλεν αἰσχυρῶν καὶ ἀπεινὸς ἐφαίη, καὶ πρὸς τὰ μείζονα δύσελπις, ἔτω πλεονέκτημα μικρὸν ἡγαπηκῶς. ἐμὲ δὲ ὄσον φρεσὶς τὸ πρὸς κεραιήσας πόλεσιν, (ὡν δριμύς ἡ ἐπὶ ἀκτινῶν περὶ τοῖς χίλιοι δὲ ἵππαις) ἀνεχώρησεν αὐτὸς ἐν Συρίᾳ δεξιάμυρος, καὶ δεξιάμυρος αὐτῶν τὸν ἡγεῖν τὸν Κράσσος ἐκ Γαλατίας, αὐτὸν τε κεραιήσας δριμύς, καὶ χίλιους ἵππαις ὅτι λέκεις ἀγρῶν, τὸ πρῶτον ἀμύρτιν ἐδέξατο ὁ Κράσσος, μετὰ γὰρ τὸν στρατὸν αὐτῶν, μεγίστων ἀμύρτιν ἡμοῦ, ὅτι πρὸς ἑαυτῶν δέον, ἔχεσθαι τε Βαβυλωνίους καὶ Σελυκείας, δεξιάμυρον αὐτῶν Πάρθοις πόλεων, χεραιον ἐπέδωκε τοῖς πολεμίοις πρὸς ἀσφαλίαν, ἔπειτα τὰς ἐν Συρίᾳ δεξιάμυρος ἡγεῖν, κεραιήσας μάλλον ἕσας ἢ στρατηγῶν, ὅτι ὄφλων δριμύτων ἐξέπειζων, ὅσοι γυμνασίων ποιήμυρος ἀμίλλας, ἀλλὰ πρὸς πόλεων ἐκλογισμῶν, καὶ τὰ πρὸς ἑαυτῶν τὸν Ἰερα πόλει θεοῦ σαθμοῖς καὶ βυτῶν μετὰ κεραιήσας ὅτι πολλὰς ἡμέρας ὅτι γράφων ὅτι δριμύς καὶ δυναστείας ἑραλιωτῶν κατὰ λόγους, εἰτ' αὐτοῖς δριμύτων δίδοντας, ἡδέξει καὶ κατεφρονεῖτο τῶν τοῖς. γίνεται δὲ πρῶτον αὐτῶν σημειὸν ἀπὸ τὸν θεοῦ ταύτης, ἡ οἱ μὲν Ἀφροδίτῳ, οἱ δὲ Ἡρα, οἱ δὲ τὸν δρᾶς καὶ ἀμύρτιν πᾶσιν δὲ ὑγρῶν πρὸς ἀσφαλίαν αἰτίαν καὶ φύσιν νομίσοις, καὶ τὸν πρῶτον εἰς ἀμύρτιν δρᾶς ἀγαθῶν κατὰ δειξασαν. ἐξίοντων γὰρ ἐκ τοῦ ἱεροῦ, πρῶτος ἐσφαλίη καὶ τὰς πύλας ὁ νεαλίας Κράσσος,

είτ' ἐπ' αὐτὰς ἐπεσὼν ὁ παρσούτερος. ἦδη δὲ τὰς διωά-
 μεις ἐκ τῶν χειμαδίων στωαθροίοντος αὐτῶν, παρσούεις ἀ-
 φίκοντο παρ' Ἀρσάκου βασιλέως πῶς λόγον κημιζόντες.
 ἔφασαν γὰρ, εἰ μὴ ὑπὸ Ῥωμαίων ὁ στρατὸς ἀπέσταται, πό-
 λεμον ἀσπονδὸν εἶναι καὶ ἀδύνατον εἶναι τῆς πατρίδος
 ἀκρίσης, (ὡς τῶν ἰσχυρῶν) Κεράσος ἰδίῳ ἐνεκα κερδῶν ὀ-
 πλα Περσέσι ἐπεινώχε, καὶ χῶρον κατέληφε, μετελάζειν
 Ἀρσάκῳ, καὶ ὁ Κεράσος γῆρας οἰκτείρειν. ἀφίεμαι δὲ
 Ῥωμαίοις τὴν ἀδύνατον, ἕως ἄρα φερούμενοι μᾶλλον ἢ φερού-
 ῳίτας. παρσού τῶντα, Κεράσος κημιζόντων, ὡς ἐν Σε-
 λυκία δώσει τὰς ἀποκρίσεις, γελῶντος ὁ παρσούτατος τῶν
 παρσούτων Οὐαγίσης, καὶ τῆς χεῖρος ὑπὸ τῆς δειξίας ὁ μέσος,
 "Εἰ τεύθην (εἶπεν) ὁ Κεράσος, φύσονται τείχεα, ἢ σὺ ὄντ' Σε-
 " λυκίασιν. οὗτοι μὲν οὖν ἀπὸ λαίων ὡς βασιλέα Ἰρῶδῳ,
 " πολέμητα φερόντες ἐκ τῶν πόλεων ἀσφύρατον Ῥο-
 μαῖοι τῆς Μεσοποταμίας, παρσούτως τινὲς δικηπεσοῦτες,
 ἄξια φερόντων ἀπὸ ἡλλοι, αὐτόπῳιαι γερνόντες τὴν τε πλή-
 ρους τῶν πολέμων, καὶ τῶν ἀγῶνων οἷς ἠγωνίσαντο παρσού-
 μαχόμενοι ταῖς πόλεσιν, οἷα δὲ φιλεῖ, πᾶντα παρσού ὁ δει-
 νότερον ἐξ ἀγγέλλοντες, ὡς ἀφυκτοὶ μὲν οἱ ἀνδρες, διώκοντες,
 ἀληθοὶ δὲ φερόντες, βέλῃ δὲ κημιζόντες παρσού τῶν ὄψεως, καὶ
 παρσού ὄφθῳ τῶν βόθῳ τῶν χερσῶν τῶν δὲ τῶν παρσού τῶν
 ἢ καὶ φερόντων ὄπλων τὰ μὲν δὲ παρσού τῶν ὄψεως, τὰ δὲ
 παρσού μὲν ἐν δίδοναι πεπονημένα. τῶντα τῶν στρατῶν τῶν ἀ-
 κημιζόντων, ὁ Κεράσος ὑπέπῳσε. πεπεισμένοι γὰρ ὄντες Ἀρ-
 μάκῳ ἀφ' ἑρῳ Περσέσι, ὄντες Καππαδοκῶν, οἷς ἀγῶν καὶ
 φερόντων Ἀλέκκλος ἀπέπῳσε, καὶ τῶν πολέμων ὁ χαλεπώτατος ἠ-
 γασμένοι μακρῶν ὁδῶν ἐσπῳσε, καὶ δὲ τῶν ἀγῶνων εἰς χεῖρας
 οἷα ἀφ' ἑρῳ τῶν, παρσού ἐλπίδας ἀγῶνα καὶ κίνδυνον μέγῳ
 παρσού ἐδοκῶν, ὡς τε καὶ τῶν ἐν τῶν πῶς οἷα δὲ δεινὸν ὄντα τῶν
 Κεράσῳ, αὐτῶν τῶν ὄλων γῶν τῶν παρσού τῶν τῶν
 Κεράσος ὁ ταμίας ἠσυχῆ δὲ παρεδῳκεν καὶ οἱ μᾶντες ὡς ἀεὶ
 πονηρῶν σημεῖα καὶ διέκρητῶν παρσού φαίνοιντο τῶν Κεράσῳ δὲ
 τῶν ἰρῶν. ἀλλ' οὐτε τῶν παρσού εἶχεν, οὐτε τῶν ἐτερον πῶ
 πῶν ἐπείγῳ τῶν παρσού οὐχ ἠκίσα δὲ αὐτῶν Ἀρτα-
 βάσῳ ὁ Ἀρμακῶν βασιλέως ἐπέρρῳσεν ἠλθε γὰρ εἰς ὁ στρα-
 τῶν πεδῶν μὲν ἐξακιχλῶν ἰπῶων. καὶ οὗτοι μὲν ἐλέγῳ
 φύλακες καὶ παρσού βασιλέως ἐτερον δὲ μῆρους
 ὑπὸ χεῖρῳ καὶ φερόντων, καὶ τῶν μῆρους περὶ οἷα
 αἶτους. ἐπεισε δὲ Κεράσῳ ἐμῳ δὲ Ἀρμακῶν εἰς τῶν Περ-
 σῳ. οὐ γὰρ μόνον ἐν ἀφῳ οἷς δὲ τῶν στρατῶν, αὐτῶν παρ-
 χόντες, ἀλλὰ καὶ παρσού δι' ἀσφαλείας, ὄρη πολλὰ
 καὶ λῳφῶν σῳχεῖς, καὶ χεῖρα δύσῳ παρσού τῶν ἰπῶων (ἢ
 μόνῳ Παρθῶν ἀλκῆ) παρσού ὄντων. ὁ δὲ τῶν παρσού
 αὐτῶν καὶ τῶν λαμῳ τῶν τῶν βοθητίας μετῳ ἠγάπη-
 σε βαδιῶν δὲ ἔφη δὲ Μεσοποταμίας, ὅπου πολλοὶ
 καὶ ἀγαθοὶ Ῥωμαίων ἀνδρες ἀπέλιπεν. ὁ μὲν οὖν Ἀρ-
 μένιος ἐπὶ τῶν ἀπὸ λαίων. τῶν δὲ Κεράσῳ ἀφ' ἑρῳ
 τῶν στρατῶν καὶ ὁ Ζῳγῳ, πολλὰ μὲν ὑπὸ φερόντων βε-
 ρῳ παρσού ῳ, πολλὰ δὲ καὶ ἠστῳ τῶν στρα-
 τῶν. πῶν δὲ νέφῳ καὶ παρσού μεμῳ ἑρεῖσαι αὐτῶν
 καὶ τῶν χεῖρας ἀεὶ ῳ πολλὰ καὶ σῳ τῶν. ἐβλήθη
 δὲ καὶ κημιζόντων οὐδὲν ὁ χῶρος οὐδὲν παρσού ἐμῳ
 λεν. ἰπῶος δὲ τῶν στρατηγῶν ὄντων καὶ κημιζόντων
 βία σῳ τῶν τῶν ἠῳ, εἰς ὁ ῳ ὑπὸ ῳ ἠστῳ. λέγῳ δὲ καὶ τῶν ἀστῳ ὁ παρσού,

A inde incurrens in illum senex. Quum iam ex
 hybernis legiones euocaret, adierunt eum Arfacis
 legati cum breui oratione. Ea hæc fuit, Si missus à
 populo Romano exercitus esset, gesturum illum
 implacabile & inexpiabile bellum: sin patria inui-
 ta priuati Crassus quæstus gratia arma Parthis in-
 tulisset, & vrbes occupasset, acturum Arfacem mo-
 deratè, & Crassi misericordiam senectutis captu-
 rum, populoq; Romano remissurum milites, quos
 obsessos teneat potius quàm in præsiidiis locatos.
 Ad ea Crasso iactante Seleuciæ se responsum datu-
 rum, ex legatis Vagifes, qui cæteros etate anteibat,
 ridens, manus supinæ ostensa vola, Hinc prius, in-
 quit, pili, Crasse, exorientur, quàm tu aspicias Se-
 leuciam. Ita ad regem Hyrodem discessere, bellan-
 dum renuntiantes. Ex oppidis Mesopotamiæ, vbi
 Romana præsidia erant, euaserant quidam magno
 cum periculo. Hi non læuia nuntiauerunt, quòd
 numerum ipsi hostium ac prælia eorum oppida
 oppugnantium spectassent, atque (vt fieri solet) om-
 nia in grauius extollerent, vbi instarent, nullum
 esse effugium, nec fugientes assequi vllum posse,
 tela inaudita, quæ oculorum aciem anteuertent,
 & antequam conspiceretur is qui emiserit, quic-
 quid obuium esset, penetrarent, arma cataphra-
 ctorum partim ad omnia perrumpenda, partim ne
 vlli rei cederent, fabricata. Ea audientes milites
 ceciderunt animis. Persuasi enim nihil Parthos
 præstare Armeniis vel Cappadocibus, quibus a-
 gendis ferendis fatigatus Lucullus fuerat, difficil-
 limum autem eo in bello rati longinquum iter fore
 hominumq; insectationem cominus non pu-
 gnantium, præter expectationem certamina & in-
 gens discrimen cernebant proposita. Itaque qui-
 dam etiam ex præfectis subsistendum Crasso cen-
 sebant, atq; ex integro de summa rerum consilium
 aduocandum. In his quæstor erat Cassius. Aru-
 spices quoque nuntiauerunt testè Crasso nun-
 quam litare victimas & dira semper denuntiare.
 Cæterum neque his auscultauit, neque vlli qui a-
 liud quàm ad maturandum hortaretur. Imprimis
 erexit eum Armeniorum rex Artabazes, qui in
 castra sex millibus equitum venit. Dicebantur hi
 esse regis stipatores & satellites, alia pollicebatur
 decem millia cataphractorum, & x x x. millia
 peditum, qui sumptui ei non forent. Suadebat
 autem Crasso, per Armeniam vt irrueret in Par-
 thiam. Omnia enim affacim se subministratu-
 rum exercitui, tutum etiam iter fore, quòd mon-
 tes frequentes & continentes colles, regionem-
 que asperam obiectam habituri essent equitatu,
 quo Parthi vno pollerent. At Crassus collaudata
 modicè promptitudine eius & subsidii amplitu-
 dine, ducturum se ostendit per Mesopotamiam,
 vbi multos & egregios milites Romanos reli-
 quisset. Ita discessit Armenius. Traducente exer-
 citum iuxta Zeugma Crasso crebra eruperunt &
 atrociam tonitrua, frequentia fulmina ex aduerso
 exercitui emicauere, ventus cum atra nube & pre-
 stere procellosus in pontem eius temporarium
 incumbens magna ex parte conuulsit & dirupit
 eum. Locus item, vbi metaturus erat castra, bis est
 de cælo tactus. Equus ex prætoriis insigniter ex-
 ornatus, ablato vi rectore, in flumine submersus
 atque ex oculis est ablatu. Dicitur prima aquila,

quum sublata esset, retrò conuersa fuisse. Adhæc accidit, postquam transmisit amnem, vt quum militibus frumentum metiretur, præberet ante omnia lentes & salem, quæ Romani habent pro feralibus, & defunctis apponuntur. Iam ipsi Crasso excidit concionanti vox, quæ maiorem in modum consternauit exercitum: siquidem pontem dixit se rescissurum, nequis eorum regrederetur. Ac quum oportuisset, vbi aduertit dicti importunitatem, lenire id & declarare apud trepidos, ex peruicacia postmisit. Postremò quum iustraret solenni sacrificio exercitum, porrecta ei ab aruspice extra exciderunt manibus, vnde vel maximè perculsam coronam cernens risit, ac, Ea adfert senectus, inquit: verum haudquaquam elaborantur manibus meis arma. Hinc secundum flumen progressus est. Habebat sub signis septem legiones, equites paulò minus quatuor millia, leuis armatura æquabat equitatum. Speculatores aliquot à contemplanda ex specula regione reuersi, nullum hominem nuntiauerunt vsquam comparere, incidisse verò in frequentium equorum vestigia se, quasi ad fugam retrocedentium. Vnde aucta Crasso est spes, cœperuntque milites Parthos vt manus non conferturos contemnere. Cassius tamen iterum Crassum conuenit, monuitque, maximè vt, dum aliquid de Parthis allatum esset certi, in aliqua vrbiæ, in quibus præsidium habebat, reficeret exercitum. Sin minus, vt secundum flumen Seleuciam signa moueret. Commeatus enim naues frumentarias facultatem supeditaturas, simulque castra sequuturas, & præstaturum amnem ne circumueniri possent, sed pari opportunitate semper dimicarent cum hostibus. Hæc voluentem adhuc & perpendentem Crassum adit præfectus alæ Arabum Ariamnes nomine, homo astutus & versipellis, qui omnium quæ ad exitium Crassi coaceruauit fortuna malorum maximum fuit caput. Hunc aliqui, qui sub Pompeio meruerant, meminerant munificentia Pompeii affectum, habitumque Romanorum cupidum. Verum is fuerat tunc in Crassum ex consilio præfectorum regionum subornatus & missus, vt comitans eum, quam remotissimè, si qua posset, à flumine & locis inæqualibus in vastum campum coniceret, vbi cingi valeret equitatu. Quiduis enim quàm fronte concurrere malebant cum Romanis. Barbarus ergo vbi Crassum accessit (& erat facundus) Pompeium extulit vt bene de se meritum. Copias verò miratus Crassi, moram eius improbauit cunctantibus, & in apparatu occupatis, quasi armis, non manibus & pedibus opus esset habiturus in homines, qui iam pridem pararent rebus creptis pretiosissimis & corporibus ad Scythas vel Hyrcanos euolare. Et quidem si vel pugnandum sit, inquit, properandum erat priusquam resumpto rex animo vires in vnum contraheret omnes, quando nunc quidem Surenas vobis & Sillaces obiecti sunt, qui ab insequendo sunt vos moraturi: illo verò apparet nusquam. Ficta hæc erant omnia. Quippe Hyrodes bipertito statim exercitu ipse Armeniam vastabat Artuasdem vlciscens, Surenam Romanis immiserat, nulla quidem (vt nonnulli autumant) despicientia. Neque enim vt Crassum dedignaretur aduersarium, virum inter Romanos primarium, conueniebat,

A ἄρχεις ἀπὸ τῆς τομαίου μεταγραφῆς. πρὸς δὲ τοῖς, σιωπέσει μὲν τὴν ἀφ᾽ ἑαυτοῦ μετ᾽ ἑαυτοῦ τὰ ἐπιτήδεια τοῖς γραπτοῖς, πρὸς τὰ πρῶτα δὲ διῶμα φακίς καὶ ἄλλας ἀνομιζοῦσι Ρωμαῖοι πένθημα, καὶ πρὸς ἴθνηται τοῖς νίκουσι. αὐτῶν τε Κράσσου δημηγοροῦτος, ἐξέπεσε φωνή, δεινῶς συλῆσασα τὴν γρατὸν. ἔφη γὰρ ὁ ζῆγμα τὸ ποταμὸν ἀγαλῆν, ὅπως μηδεὶς αὐτῶν ἐπιτρέθη. καὶ δέον, ὡς ἦαυτο τὸ ρήματος τὴν ἀποκίαν, ἀναλαβεῖν καὶ ἀφ᾽ ἑαυτοῦ πρὸς τὸς ἀποδειλιαντῶν εἰρημῶν, ἠμέλησεν ὑπὸ αὐτᾶς δεινῶς. τέλος ὅ, τὴν εἰσησῶν καὶ ταρμῶν ἐσφαγιάζετο, καὶ τὰ ἀλλὰ γὰρ τὸ μὲν πρὸς αὐτᾶς πρὸς δόντος, ἐξέβλεπε τὴν χερῶν. ἐφ᾽ ὅ, καὶ μάλιστ᾽ ἀδισχεαίνοντας ἰδὼν τοῖς παρῶν εἰμειδίασε, καὶ, Τοιοῦτον (ἔφη) ὁ γῆρας ἀλλὰ τῶν γε ὅπλων ὁστέν ἀνὸς φῶντι τῶν χερῶν. ἐκ τούτου πρὸς τὸ ποταμὸν ἀγαλῆν ἐπὶ μὲν ἔχων ὅπλα τῶν πάγματος, καὶ τετρακιςλίω ὄλιγον ἀποδόντῶν ἰππέως, ψιλῶς ὅ, τοῖς ἰππέσσι πρὸς ἀπλοῖας. τὴν ὅ, πρὸς δρόμων τινὲς ἀπὸ σχηπᾶς ἐπιτρέποντες ἠγῆμον, ἀνδρῶν μὲν ἔρημοι (ἔ) τὴν χερῶν, ἰππέων δὲ ἐπιτετραχένας πολλῶν ἔχουσιν, ὅ, ἐκ μετ᾽ ἑαυτοῦ ὀπίσω διωκῶντων. ὅθεν αὐτὸς τε Κράσσος ἐπὶ μάλλον ὕελλας ἔειπε, καὶ τοῖς γραπτοῖς πρῶτα πασι τὴν Πρῶτον παρῆσθαι καὶ ἀφ᾽ ἑαυτοῦ, ὡς ἐκ ἀφ᾽ ἑαυτοῦ εἰς χερῶν. ὅμως δὲ οἱ πρὸς Κράσσον αὐτῶν διελέγοντο τῶν Κράσσου, καὶ παρῶν, μάλιστ᾽ αὐτῶν ἐπὶ τὴν φερούμενων ἀναλαβεῖν τὴν διῶμα, ἀλλ᾽ ὅ, ἐπὶ τὴν πρῶτον πρὸς τὸ πολεμῶν βίβασον εἰ ὅ, μὴ, χωρεῖν ἐπὶ Σελδκείας πρὸς τὸ ποταμὸν. ὁποῖαν γὰρ τὰ σιτηγὰ τῆς ἀγροῦς πρὸς ἀγροῦ, ἀμῶν συλῆσασθαι πρὸς τὸν γρατὸν πεδῶν, καὶ φύλακα τὸ μὴ κωκλωδιῶν τὸ ποταμὸν ἔχοντας, ἀπὸ ἴσως αὐτῶν πρὸς ἐναγῶν μαχίῶν τῶν πολεμῶν. τῶν τε Κράσσου ἀφ᾽ ἑαυτοῦ ὅ, ἐπὶ καὶ βελδομῶν, πρὸς ἀγροῦ φύλακας Ἀφ᾽ ἑαυτοῦ Αἰεῶν D μῆς ὄνομα, δολερός καὶ παλίμβολος ἀνὴρ, καὶ πρῶτον ὅσα σιωπῆσει εἰς ὅλεθρον ἢ τύχη κακῆ, μέγιστον αὐτοῖς καὶ τελεώτατον ἡρόμῶν. τῶν δὲ ἠδῶσαι ἐνιοὶ τὴν Πομπηῖον σιωπῆσει γρατεῶν ἀπολαύσαντά πὲρ ἐκείνου φιλανδρῶπίας, καὶ δόξαν ἀφ᾽ ἑαυτοῦ ἔχων (ἔ). τότε δὲ ὕφειτο τῶν Κράσσου μὲν γνώμης τῶν βασιλέως γρατηγῶν, εἰ διῶμα πρὸς ἀπεμῆρας αὐτῶν ἀπῶν τῶν ποταμῶν καὶ τῶν ἠπείρων, εἰς πεδίον ἐκδοθεῖν ἀχρῶν πρὸς ἐλαμῶντων. πρῶτα γὰρ διανοοῦντο μάλλον, ἢ καὶ ὅ, σῶμα συμφέρεσθαι Ρωμαῖοις. ἐλθὼν δὲ πρὸς τὸν Κράσσον ὁ Βάρβαρος (ἔειπε καὶ πιθανὸς εἰπεῖν) Πομπηῖον E μὲν ὡς ἀεργῆτι ἐπῆναι Κράσσον ὅ, τὴν διῶμα μὲν μακρῆσας ἐμῆμεθε τῆς ἀφ᾽ ἑαυτοῦ, μέλλοντα καὶ πρὸς ἀσθενοῦντων, ὡς ὅ, ὅπλων αὐτῶν δεσπόντων, οὐ χερῶν ὅ, πρὸς ποδῶν τῶν παλῶν, ἐπὶ ἀνδρῶν οἱ πάλαι ζητοῦσιν ἀρπάσαντες τὰ ἡμιώτα τῶν χερῶν καὶ σωματῶν, εἰς Σκύθας ἢ Ὑρκανοὺς ἀνασῶσαι. Καίτοι μάχεσθαι μέλλοντα (ἔφη) ἀπῶν εἰδει, πρὸς ἀπῶν ὅ, τῶν ἡμέρας τὴν διῶμα ἀνασῶσαντος βασιλέως. ἐπὶ νῦν γε Σουρῶν ἡμῶν πρὸς ἐλῆται καὶ Σιλλάκης, ἐφ᾽ αὐτῶν ἀναδῆσῶν μῶν τὴν διῶμα ὅ, δὲ οὐδαμῆ φανερός ἐπὶ. τῶν τε δὲ ἔειπε F ψευδῆ πρῶτα. διχῆ γὰρ ἀπῶν Ὑρῶν διελὼν τὴν δύναμιν, αὐτὸς μὲν Ἀρῶν ἐπῶν, ἡνῶντος Ἀρταουάσδου Σουρῶν δὲ ἀφῆκεν ἐπὶ Ρωμαῖοις, οὐχ ὑπ᾽ ἀφ᾽ ἑαυτοῦ χερῶν, ὡς ἐνιοὶ φασιν, (οὐ ἔειπε αὐτῶν Κράσσον μὲν ἀπαξιοῦν αἰταγωνιστῆν, ἀλλὰ Ρωμαῖων πρῶτον,

Αρταξάσδ η' ἡ παρὰ πολέμειν, καὶ ταῖς Ἀρμενίων ὀπιόντα χεί-
 ραις ἔξαιρειν) ἀλλὰ καὶ πάλιν δοκεῖ κελαιδεύσας τὴν κίνδυνον,
 αὐτὸς μὲν ἐφεδρῶν καὶ κελαιδεύειν τὸ μέλλον. Σουρῶνας δὲ
 παρὰ κελαιδεύειν πειρασόμενον μάχης, καὶ ἐπιέλεξοι τοῖς πο-
 λεμίοις. ὅσδε γὰρ ἰὼ τὴν τυχόντων ὁ Σουρῶνας, ἀλλὰ πλούτω
 μὲν καὶ ἡρεῖ καὶ δόξῃ, μὲν βασιλέα δούτερος ἀνδρεία καὶ δεινό-
 τητι τὴν κατ' αὐτὸν ἐπὶ Παρθοῖς ποσῶτος ἐπὶ ἡμεγέται καὶ ἀλλ-
 λει σώματος, ὡς ὁσδεῖς ἔτερος. ἔζηλαυε ἡ καὶ ἑαυτὴν ἀεὶ
 χιλίας σκλοφορέμνος καμήλοισ, καὶ ἔλακτοῖς ἀπώλας
 ἐπήγετο παλλακίδων ἰπποῖς ἡ κατὰ φρακτοὶ χίλιοι, πλείονες
 ἡ τὴν κρύφων παρέπεμπον. εἶχε ἡ τοῖς σύμπροσθεν ἰπποῖς ὁμῶς
 πελάγας τε καὶ θύλας, μυρίων ὅσον ἀποδέοντα, καὶ ἡ μὲν
 οὖν δὲ δόξης ἐκέκτητο, βασιλεῖ ἡμοῦ Παρθῶν ὀπι-
 ῶντα ἡ δὲ δόγμα ποσῶτος. Ἰρώδην ἡ τὸν αὐτὸν ἔζηλα-
 μῶν εἰς Παρθοῖς κατήγαγε, καὶ Σελεύκιδου αὐτῶν τὴν μεγ-
 ἄλυν εἶλε, ποσῶτος ὀπιῶντα ἡ πύχους καὶ βελάμνος ἰδία χεῖ-
 ραὶς ἀντιπύλας. ἔπειτα ἡ γερωνὸς ἐπὶ τειάκωντα κατ' ἐκείνον τὴν
 χρονον, ὀπιῶντα καὶ στωέσεως δόξα εἶχε μεγίστην. οἷς ἔχ-
 ἡκιστα καὶ τὴν Κεράσον ἔσφηλε ἡ δὲ ἡ ἡρσος καὶ φρονημα
 ποσῶτος, εἶτα ἡ τὸν δόξαι καὶ συμφορῶν, ταῖς ἀπάταις ἡ χεί-
 ρα ἡ τὸν ἡμοῦ μῶν. τὸ τὸν οὖν ὁ βάρβαρος ὡς ἐπέσειεν αὐτὸν, ἀ-
 ποσάσας ἡ τὸν ἀμῶν ἡ δὲ μῶν ἡ γὰρ τὴν πεδίων, ὀδὸν ὀπιῶντα
 καὶ κρύφω τὸ ποσῶτος, εἶτα μορῶντα, ἀμῶν βασιλέας ἡ τὸν
 δεχόμενης, καὶ πεδίων ἀδείδων καὶ αὐδῶν καὶ ποσῶτος οὐ-
 δὲν οὐδαμῆ πύλας ἐφικτὸν ἀμῶντα παυομένων ὡς τὴν μὴ μῶ-
 νον δὲ τὴν καλεπότητι τῆς πορείας ἀπαρῶντα, ἀλλὰ
 καὶ τὴν ὀπιῶντα ἀπὸ ἀμῶντα ἀμῶντα παρέχειν, οὐ
 φυτὸν ὀπιῶντα, οὐ ρεῖ ἡρσος, οὐ ποσῶτος ὀπιῶντα ὀπιῶντα, οὐ
 πύλας ἡ τὸν ἀμῶντα, ἀλλ' ἀπὸ τῶν πελάγιον τὴν χεί-
 ρα ἡ τὸν ἡμῶν ἐρήμων ποσῶτος τὸν στρατὸν. ἰὼ μὲν οὖν
 καὶ ἀπὸ τούτων ὁ δόξαι ὀπιῶντα. ἐπεὶ δὲ καὶ τὸν ἡ
 Αρταξάσδου τὸν Ἀρμενίου παρῶντα ἀγγελοῖ, φρονημα ὡς
 πολλῶν ποσῶτος πολέμω, ρυέντος ἐπὶ αὐτὸν Ἰρώδου, καὶ
 πέμπειν μὲν ἐκείνῳ βοήθειαν ἡ δὲ αὐτῶν, τὸν μὲν ἡ Κερά-
 σος, μέγιστα μὲν ἐκείνῳ βασιλέα, καὶ ἡμοῦ μῶν μετ' Ἀρ-
 μενίων, ὁμῶν δὲ ἀμῶντα ποσῶτος τὸν Ἰρώδην. εἰ ἡ μὴ, ποσῶ-
 ὀπιῶντα καὶ στρατοπέδου, αἶε τὰ ἡ τὸν ἀμῶντα φρονημα, καὶ
 ποσῶτος ἡ τὸν ποσῶτος ὀπιῶντα Κεράσος μὲν ὀπιῶντα ἀμῶντα
 ἡ τὸν ὀπιῶντα καὶ σκαμῶντα, ἀπὸ τῶντα, μὲν Ἀρμενίοις μὴ
 χροῦντα, αὐτῶν δὲ ἀμῶντα δὲ τὸν ὀπιῶντα Ἀρταξάσδ ἡ τὸν
 ποσῶτος. οἱ δὲ τὸν Κεράσον αὐτῶν ἡ τὸν ἀμῶντα, καὶ
 Κεράσον μὲν ἀμῶντα αὐτῶν ἐπαύσαντο ἡ τὸν ἀμῶντα, ἰδία
 .. δὲ τὸν βάρβαρον ἐλοιδόρην, Τίς σε δάμων ποσῶτος, ὡ καὶ κίτε
 .. ἀμῶντα, ἡ γὰρ ποσῶτος ἡμῶν; τίσι δὲ φαρμάκους καὶ γρη-
 .. τῶντα ἐπέσειεν Κεράσον, εἰς ἐρήμια ἀμῶντα καὶ βυθὸν ἐκ-
 .. χροῦντα τὸν στρατὸν, ὀδὸν ὀπιῶντα Νομάδι λησάρχη μῶντα ἡ
 .. Ρωμαίων ἀμῶντα ποσῶτος ποσῶτος; ὁ δὲ βάρβαρος, ἀμῶντα
 .. ὀπιῶντα ποσῶτος, ἐκείνοισ μὲν ἡ τὸν ἀμῶντα ἐπάρρησε, καὶ παρε-
 .. χεῖται μὲν ἐπὶ κερτερῶντα. τοῖς δὲ στρατιώταις, ἀμῶντα συμ-
 .. τῶντα καὶ τῶντα ποσῶτος, ἐπέσειεν μὲν γέλωτος, ἡ μῶντα
 .. δὲ τὸν Καμπηρίας ὀπιῶντα οἶσθαι, κρύφω καὶ νάμῶντα, καὶ
 .. σκιάς, καὶ λουῶντα ἀμῶντα καὶ ποσῶτος ποσῶτος. οὐ
 .. μέμνητε δὲ τῶν Ἀμῶντα διεξιόντες καὶ Ἀσσυρίων μετῶ-
 .. τῶντα; οὕτω μὲν ὁ βάρβαρος διεπαιδαγῶντα τοῖς Ρω-
 .. μῶντα, καὶ τὸν ἡ τὸν ἀμῶντα φαίτερος ἡ τὸν ἀμῶντα, ἀμῶντα ποσῶτος,

A cum Artualde verò bellaret atque Armeniorum
 praefidia expugnaret. Verum qui, meo iudicio,
 impensè timeret periculum, spectator volebat
 esse & expectare euentum: Surenam autem
 priorem praemittere ad periclitandum praelium,
 & circumueniendos hostes. Neque enim vul-
 garis vir Surenas erat, sed opibus, genere, au-
 toritate à rege secundus, virtute verò & consilio
 suæ ætatis Parthorum primus, ad hæc corporis
 statura eminenti & venustate nemini compa-
 randus. Solus semper iter faciebat mille camelis
 impedimenta eius portantibus, rhedasque secum
 ducentas trahebat pellicum. Equites eum cata-
 phracti mille, leuis armaturæ maior manus co-
 mitabatur. Equites in summa, qui essent clientes
 sui & serui, non minus habebat decem millia.
 Prærogatiua erat ei antiquitus gentilitia, regi
 Parthorum designato vt imponeret princeps
 diadema. Hunc ipsùm Hyrodem reduxit exa-
 ctum in Parthos, ac Seleuciam magnam in po-
 testatem eius redegit, qui in murum euasit pri-
 mus, hostesque sua manu pepulit. Habebatur id
 temporis annos nondum natus triginta, confi-
 lio atque prudentia primus, quibus artibus potif-
 simum euertit Crassum, ex audacia & confiden-
 tia primum, per pauorem deinde & elades impo-
 situris opportunum. Tunc ergo barbarus, vbi
 impulit eum, à flumine abstractum mediis duxit
 campis, via leni & facili initio, inde succedente
 alta arena nudisque & sitientibus campis, qui ter-
 minari nusquam oculis poterant, odiosa. Nec
 tantum sitis & itineris morositas torporem in-
 ducebat militibus, sed præbebat etiam prospe-
 ctus tristitia horrorem, stirpem nullam conspi-
 cientibus, non riuum, non montis supercilium
 se summittentis, non virentem herbatam, verum
 reuera fluxum quendam marinum vastæ arenæ
 exercitum amplectentis. Erat iam vel hinc suspe-
 ctus dolus. At vbi nuntii quoque ab Armenio
 Artualde aduenerunt bello eum graui premi-
 ruente in ipsùm Hyrode, ideò mittere non posse
 illi auxilia, monere autem Crassum, maximè il-
 luc vt se conuertat, iunctisque cum Armeniis co-
 piis vnà decernant cum Hyrode: quòd si non
 placeat, ita semper incedat, & locum capiat castris,
 vt regiones declinet equitabiles, & montosas se-
 quatur: Crassus præ stomacho & saturitate nihil
 rescripsit, sed respondit, Armeniis se in præsentia
 non vacare, verum post aditurum eos, vt de Ar-
 tuafdis proditione expetatur poenas. Porro Crassus
 iterum fremuit, & Crassum quidem infensum si-
 bi destitit monere, barbarum verò seorsum in-
 crepauit, ac, Quis te malus genius, inquit, homo
 scelestissime, ad nos adduxit? quibus medicamen-
 tis & præstigiis Crassum fascinauit, vt coniecto in
 vastam & profundam solitudinem exercitu, inter
 ingrediatur Arabi latronum duci magis quàm
 imperatori Romano consentaneum? Barbarus,
 qui versipellis esset, suppliciter agens confirmauit
 illum, hortatusque est vt paulisper adhuc sustine-
 ret. Milites verò simul subueniens & succur-
 rens deridebat, Quid vos, num per Campaniam,
 inquit, iter facere putatis, fontes, riuos, vmbas,
 balnea scilicet & diuersoria quaeritis? Non venit
 in mentem Arabum & Assyriorum peragrarè
 vos confinium? Ita Romanos barbarus delin-
 cebat, qui priusquam compertus doli esset, aufugit,

non clam Crassum tamen, verum & hoc ei persuaserat, exercitum se hostium circumuenturum & perturbaturum. Fama est Crassum illo die non (vt solenne Romanis imperatoribus est) paludamento purpureo processisse amictum, sed toga pulla) eamque vbi animaduertit, mutasse: signa autem quaedam velut immolita vix magno labore valuisse signiferos conuellere, quos Crassus irridens urgebat iter, cogens agmen cursum æquare equitum, quousque pauci speculatores accurrentes reliquos nuntiauerunt ab hostibus occisos, se agrè elapsos, hostes adesse ingenti multitudine & animo ad dimicandum. Ibi omnes perculsi sunt. Crassus planè obstupuit, ac præ properatione non satis sui compos instruxit aciem. Primum ex Cassii sententia raros ordines legionum, ne circundarentur, quam longissimè per campum produxit, equites distribuit in cornua. Mox consilium mutauit, ac contractis copiis ancipitem aciem & profundam quadratamque fecit. Erant in singulis lateribus duodenæ cohortes. Adiunxit cuique cohorti alam equitum, nequa pars equestri subsidio careret, sed concurreret vndeque iuxta obseptus. Alterum cornu Cassio, alterum Crasso filio attribuit, ipse in media acie constitit. Ita processerunt ad riuum (Balissus appellatur) non magnum nec largum, verum, in tanto squalore & æstu per viam reliquam laboriosam & sitientem, gratum tamen eo tempore militibus. Ibi plerique duces castra ponenda & pernoctandum censuerunt explorandumque, quatenus fieri posset, quàm magnæ hostium copiarum essent, & quemadmodum instructæ, inde prima luce in illos mouendum. At Crassus filio suo atque equitibus eius prælium cientibus fretus imperauit vt in acie stantes, quibus liberet, cibum caperent & biberent. Priusquam hoc per omnes ordine factum esset, processit non composito gradu, neque vt ad prælium interquiescens, sed propero & concitato agmine, quoad in conspectu fuere hostes, qui neque numerosi (vt expectabant) neque pomposi visis Romanis sunt. Nam multitudinem post primam aciem oculauerat Surenas, splendoremque armorum texerat tunicis & sagis pelliceis, quibus edixerat, vt se velarent. Vbi appropinquauerunt, & signum pugnae sublatum à duce est, primum graui sonitu atque fremitu terribili compleuerunt campum. Neque enim cornibus aut tubis classicum canunt, sed clauas ex corio concauas æramentis intentas resonantibus pulsant vndique. Hæ fuscum clangorem & dirum edunt velut vlulatu beluino & tonitru asperitate mistum. Ac rectè aduerterunt ab auditu sensu animum turbari maximè, eiusque ocyssimè cieri affectus, ac potissimum de statu mentem deiici. Eo strepitu expauescentibus Romanis repente abiiciunt armorum integumenta. Tum illi rutilare visis galeis loricisque ex Margiano ferro factis coruscante & refulgente. Equi erant æreis & ferreis operti velamentis. Ipse eximia statura Surenas ac pulcherrimus venustatis mollitia opinionem non æquans suæ virtutis, verum erat potius ad Medorum morem fucata facie & coma redimitus discriminata, quum cæteri Parthi etiam tum Scythico modo horrent capillo incompto.

A οὐ λαθὼν τὸ Κράσσον, ἀλλὰ καὶ τὸ πείσας ὡς ὑπεργράσεται, καὶ διαπαράξει τὰ τῶν πολεμίων λέγεται ὅτι ἡμέρας ὀκταεὶς τὸν Κράσσον, οὐχ ὡς ἄλλοις ἐστὶ Ρωμαίων στρατηγῶν, ἐν φοινικίδι παρελθὼν, ἀλλ' ἐν ἰματῶν μέλαι. καὶ τὸ μὲν ἐξ ὧν ἀλλὰ εἶπε παρεποίησα. τὸ δὲ σημεῖον εἰς μάχην, ὡς ἄρ' ἐπεπηγάς, πολλὰ παθόντας ἀελέσθαι τὸν Κράσσον, καὶ ἀγελάων ἐπεπαύχων τὸ πορεύειν, παρεσβιάζομενος ἀκροαθῆναι τὸ φάλαγγα τοῖς ἰσπεδοῖσι. πρὶν γὰρ δὴ τὸ ἐπιπλεῖν ἀποσταλέτων ὀλίγοι παρεσπλάσαντες ἀπήγειλαν ἀπολωλέναι τὸν ἄλλον, ὑπὸ τῶν πολεμίων, αὐτοῖς
B ὅτι μάλιστα ἐκφυγεῖν ὀπίσθαι ὅτι μαχόμενοι πλήθει πολλῶν καὶ θάρσει τὸν ἀνδρα. ἀπορῆτες μὲν ἐν ἐξορῆσθαι οὐδὲ Κράσσος ἐξέπληγαν πρὸς τὰ παρὰ, καὶ εἰς ἀσπιδῶν καὶ πρὸς κρητικῶν παρέπαυσε. πρῶτον μὲν (ὡς οἱ περὶ Κράσσον ἠξίου) εἰς τὸ φάλαγγα τὸ ὄπλιτῶν ἐπὶ πλείστον ἀνάγων τὸ πεδίου πρὸς τὰς κυκλώσεις τὸν δὲ ἰπποῖς εἰς ἀνέμῳ τοῖς κέραισιν. ἐπειτα μετέδωκε, καὶ σωμαγαγῶν, ἀμφίσομον ἐποίησε καὶ βαρὺ πλῆθον, ἐν δώδεκα ἀπέραις πρὸς ἐρχομένης τὸ πλῆθος ἐκείνης. πρῶτον δὲ ἀπέειπεν, ἵλιον ἰπποῶν ἐτάξεν, ὡς μηδὲν ἔχει μέρος ἐνδεῆς ἰπποικῆς βοηθείας, ἀλλὰ πρὸς ἀρχὴν ὀμαλῶς πρὸς τὸν περὶ φάλαγγος. τὸ δὲ Κράσσον τὸ μὲν Κασσίω, τὸ δὲ τῶν Κράσσου παρέδωκεν, αὐτὸς δὲ εἰς μέσον κατέστη. καὶ πρὸς ἀρχὴν ἔταξε, ὅτι πρὶν ἔλθον ὁ καλεῖται Βάλισσος, καὶ πολὺ μὲν ἄλλως, ὅσοι ἀφθονοῖν, ἀσπιδῶν δὲ τότε τοῖς στρατιώταις φανέν, ἐν αὐχμῶν καὶ καύματι, καὶ πρῶτον δὲ ἄλλω ἐπιπλέον καὶ ἄσπιδον πορείας. οἱ μὲν οὖν πλείστοι τὸν ἠγμένων ὄντος δεινὸν ἐπὶ τὰ καὶ τῶν ἰσπιδῶν καὶ νυκτερῶν ἰσπιδῶν, καὶ πυρομύθους ἐφ' ὅσον οἶον τε τὸ πλῆθος καὶ τάξιν τῶν πολεμίων, αὐτὴ ἡμέρα φρεῖν ἐπὶ αὐτοῖς. Κράσσος δὲ τῶν παιδῶν καὶ τοῖς περὶ αὐτὸν ἰσπιδῶν ἐγκελευόμενοι ἀρχὴν καὶ σωμαγαγῶν, ἐπαρῆς, ἐκέλευσεν ἐπὶ τὰς ἐπὶ τὰς φαγεῖν καὶ πρὶν τὸν δεομύθους καὶ πρὶν τὸ πρῶτον γυμναστῶν καλῶς, ἠγρὸν ἔα εἰδῶν, ἐπὶ ὡς ἐπὶ μάχην εἰς ἀναπαύων, ἀλλ' ὅξεια καὶ σωμαγαγῶν γυμναστῶν τῆ πορεία μέγιστος ἔκατ' ὄφθησαν οἱ πολεμοῖ περὶ δόξαι, ἔτε πολλοὶ φανέντες, ἔτε σφοδρῶν τοῖς Ρωμαίοις. τὸ μὲν γὰρ πλῆθος ὑπερέβη τοῖς στρατιώταις Σερύνας, τὸ δὲ λαμπερῶν κατέκρυβε τὸ ὄπλων, ἰμάτια καὶ διφθέρας πρὸς ἀρχὴν καλῶσας. ὡς δὲ ἐπὶ εἰς ἐξόντος, καὶ σημεῖον ἦρθη πρῶτον τὸ στρατηγῶν, πρῶτον μὲν ἐπὶ πλάτος φθογῆς βαρείας καὶ βρομῶν φεικῶδους τὸ πεδίου. Πρῶτοι γὰρ ἔκέραισιν, ὅσοι ἐπὶ πρὸς ἐπὶ πορῶν εἰς αὐτὸν εἰς μάχην, ἀλλὰ ῥῶτα βυρσοπαγῆ καὶ κρητικῶν ἀετῶναιτες ἠχείοις χαλκῶν, ἀμα πολλὰ ἔλθον ἐπὶ δ' ἔπαισι. τὰ δὲ φθέρηται βύθιοιτι καὶ δεινόν, ὠρυγῆ θηριώδει καὶ βαχὺ τῆ βρομῆς μεμνημένων. ὅπως σωμαγαγῶν ὅτι τὸ ἀσπιδῶν ἀκρῆ, ταρκακῶν τῶν ὅτι τὸ ψυχῆς, καὶ τὰ περὶ τῶν πᾶσι τάχιστα κινεῖ, καὶ μάλιστα εἰς τὴν δόξαι. ἐκπεπλημένων δὲ τῶν Ρωμαίων ἀρχὴ τὸ ἦρον, εἰς ἀφθονίας τὰ πορκαλύμματα τὸ ὄπλων καταβαλόντες, ὡφθησαν αὐτοῖς τε φλογοειδεῖς, κέραισιν καὶ θώραξι τὸν Μαρμαροῦ σιδῆρος εἰς λῶντος ὅξυ καὶ περὶ λαμπρῶν. οἱ δὲ ἰπποῖ κατὰ
F περὶ φάλαγγος χαλκῶν καὶ σιδῆρος ὑφάσμασιν. ὅτι Σερύνας μέγιστος καὶ κάλλιστος αὐτὸς, τῆ καὶ ἀνδρείας δόξαι, τὸν ἀπύτητα τὸν κάλλους ὅσοι εἰκῶς, ἀλλὰ Μηδικώτερον εἰσκασμένους εἰς τὴν μετὰ πρὸς ὅτι καὶ κόμης ἀρχαίσι, τῶν ἄλλων Παρθῶν ἐπὶ Σκυθικῶς ἐπὶ τὸ φοβερόν τὸ ἀνασίλων κρημῶν.

καὶ πρῶτον μὲν διενουῶντο τοῖς χυνοῖς εἰσελάμωντες ὡ-
 θῆν καὶ βιάζεσθαι τὰς παρτάκτας· ὡς δὲ ἐώρων τὸ τε βιά-
 ζος τὸ σωμασμοῦ, καὶ τῶν αἰδρωῶν τὸ μόνιμον καὶ παρετηχῆς,
 αἰῆρον ὀπίσω· καὶ σκιδνασθαι δοκῶντες ἄμα καὶ ἀφελύειν
 πῶ πάντων, ἐλάθονον ἐν κύκλῳ περὶβάλλοντες τὸ πλινθίον
 αὐτῶν. Κράσος δὲ τὰς ψυλοὺς ἐκδραμεῖν κελύσαιτος, οὗτοι
 μὲν οὐ πολὺ παρετήληον, ἀλλὰ πολλοὺς τοξόμοισιν ἐντυχόν-
 τες ταχὺ καὶ συμπαρέντες, αὐτῶν ἐπεδύοντο τοῖς ὀπλίταις, καὶ
 παρείχον ἀκρομίας ἀρχῶν καὶ δέους, ὁρῶσι τὸ τόνον τῶν οἰσῶν
 καὶ πῶ ῥάμῳ, ὅπλα τε ῥυγνῶτων, καὶ ἀφελύειν φερομέ-
 νων ὁμοίως ἀντιτύπε καὶ μελαχρὸν πῶ πάγματος. οἱ δὲ Παρ-
 θοὶ ἀφάντες, ἐκ μήκους ἤρξαντο πρὸ βάλειν ἄμα πρὸ ἀφελύ-
 ζον, οὐτὶ ἀκρίβη πάντων, (ἢ γὰρ σιωπέχια καὶ πυκνότης τῶν Ῥω-
 μαίων ὅσοι τὰ βυλομῆα ἀφελύειν ἀνδρῶν παρείχον)
 διτόις δὲ τὰς πληγὰς καὶ βιαίοις διδόντες ἀπὸ τῶν κρα-
 τῶν καὶ μεγάλων, καὶ τῆ σκληριότητι τῆς χαμπῆς ἰσχυροσμέ-
 νων τὸ βέλος ἀποσελλόντων. ἰὼ οὖν αὐτοὶ ἤδη μορθηρεῖ
 τὰ Ῥωμαίων, καὶ γὰρ μόνοντες ἐν τάξει, σιωπῆ δὲ ὄσκητο, καὶ χω-
 ρεῖν ὁμοίως πειρώμενοι, τὸ μὲν πεινῆ ἴσον, ἀπειχον, ὁμοίως δὲ ἐ-
 παρον. Ἐπὶ φάσμα γὰρ ἄμα βάλλοντες οἱ Παρθοὶ, καὶ τὸ το
 κρατίστα ποιοῦσι μὲν Σκύθας· καὶ σφώτατον ὅστιν, ἀμυνομέ-
 νοις ὅτι τὰ σώζεσθαι τὸ φυγῆς ἀφαιρεῖν τὸ ἀφελύειν. ἀλλὰ μὲν
 οὖν ἠλπίζον αὐτοὺς ἐκ χαμῶν τὰ βέλη ἀφελύειν, ἢ
 σιωπῆ εἰς χεῖρας, ἐκ ἀφελύειν ὡς δὲ ἐγνωσαν ὅτι πολ-
 λαὶ καὶ μὲν παρταῖσι τοξόμοισιν πλήρεις, ἀφ' ὧν ἀφελύ-
 λαμώντες οἱ πρῶτοι λαμβάουσιν, ὅσοι ἐν πέρας ὁρῶν ὁ
 Κράσος, ἢ ἡμίαι· καὶ σκρῆν ἐκέλευεν, ἀγγέλοις πέμψας
 πρὸς τὸν ὄν, ὅπως πρὸς μίση βιάσεται τοῖς ἐναντίοις, πρὸν
 ἢ κυκλωθῆναι. μάλιστα γὰρ ἐκείνη πρὸς ἐπιπτε καὶ ἀφελύ-
 πτε τὸ χεῖρας, ὡς καὶ ἐν τῷ γρησομῶν. λαβῶν οὖν ὁ νεαῖος
 ἰππῶν τε χίλιος τετρακισίοις, (ὧν οἱ χίλιοι πρὸς Καίθρος
 ἦσαν) καὶ τοξότας πεντακισίοις, καὶ τῶν ἐπίστα θυροφόρων, ὅκτω
 ἀφελύειν, ἀφελύειν εἰς ἐμβολίω. τῶν δὲ Παρθῶν οἱ πε-
 ρελαμώντες, εἴτε σιωπῆμασιν ἐντυχόντες, (ὡς ἐνοῖ φα-
 σιν) εἴτε λαβεῖν τὸν Κράσον ἀπὸ τῶν τῶν σφραττη-
 γνῶτες, ὀπίσω φρέψαντες, ἐδίωκον. ὁ δὲ, βοήσας ὡς οὐ
 μῦθον οἱ ἀνδρες, ἠλαμνε, καὶ σιωπῆ αὐτῶν Κίωσων ἐνός τε καὶ
 Μεγάβακχος, ὁ μὲν, ἀψυχία καὶ ῥώμη ἀφελύειν, Κίω-
 σωεῖνος δὲ βουλομῆα ἔχων ἀξίωμα, καὶ δεινὸς εἰπεῖν, ἐπαί-
 ρει δὲ Κράσου, καὶ πρὸς πλησίον καὶ ἠλικίαν. ἔπι-
 σιωμῶν δὲ τῶν ἰππῶν, ὅσοι τὸ πρὸν ἀπελείπει πρὸς
 θυμῆα καὶ γὰρ τῆς ἐλπίδος. νικῶν γὰρ ὄντο καὶ διώκειν,
 ἀλλὰ οὐ πολὺ παρελθόντες ἠαυτοῦ πῶ ἀπῆλθον, μετὰ
 βαλομῶν ἄμα τῶν φάσμασιν δοκῶντων, καὶ πλείονων
 ἄλλων ὅτι φερομῶν. ἐπὶ αὐτὰ ἐσησαν, οἰομένοι σιωπῆ
 ἦν αὐτοῖς εἰς χεῖρας ὀλίγοις οὗσι τοῖς πολεμίοις· οἱ δὲ,
 πῶς κελύειν πρὸς τῶν ἐναντίοις τοῖς Ῥω-
 μαίοις, πῶ δὲ ἄλλω ἰππῶν ἀπῆλθον πρὸς αὐτοὺς ἐλάμωντες
 καὶ σιωπῆ πρὸντες τὸ πεδίον, ἀφελύειν ἐκ βυθοῦ, ἦ-
 νας ἀμμου, χυνορτὸν ἐπαρτίσας ἀπλετον, ὡς μήτε δὲ
 εἶν ῥαδίως μήτε φάσμασιν τοῖς Ῥωμαίοις, εἰλουμῶν δὲ
 ἐν ὀλίγῳ καὶ συμπίπτοντες ἀλλήλοις, βάλλεσθαι καὶ
 ἀποθνήσκον οὐ ῥάδιον οὐδὲ ὄξω θάνατον, ἀλλὰ ἔτι
 σασμοῦ καὶ ὀδυμῆς διδραμασμοῦ, καὶ κυλινομῶ-
 νοῖς πρὸς τοῖς οἰσῶν, ἐπὶ ἀποθνήσκον τοῖς τραύμασι,

A Institerunt primùm infestis hastis antesignanos
 impellere & mouere. Cæterùm vt altitudinem
 confertæ aciei & militum videre stabilitatem im-
 mobilitatemque, gradum retulerunt. Dissipari
 autem atque dissoluere ordines quum viderentur,
 priusquam aduerterent Romani, vndique seipso-
 rum aciei circumfundere. Quum verò leuem ar-
 maturam Crassus procurrare iussisset, haud longè
 sunt progressi, sed grandine sagittarum malè acce-
 pti & elanguescentes retrò se in grauem armatu-
 ram receperunt, initiumque tumultus & pauoris
 præbuerunt cernentibus vim & robur iaculo-
 rum arma lacerantium, & iuxta omnia penetran-
 tium, siue dura arma siue molle foret corpus. At
 Parthi diuulserunt se, cœperuntque eminus vni-
 dique sagittare, non exactè dirigentes tela. siqui-
 dem efficiebat Romanæ aciei spissitudo ac densi-
 tas, vt ne de industria quidem ictu possent aber-
 rare, validasque plagas & violentas incusserunt
 grandibus atq; firmis arcubus, qui ex tortuosa fle-
 xura impellebant magna vi telum. Erant iam hinc
 res afflictæ Romanorum, quando si ordines serua-
 rent, conuulnerabantur, & si conferre conarentur
 pedem, quum nihilo magis læderent, pariter ipsi
 infestabantur. quippe fugiebant, atq; interim iacu-
 labantur Parthi: atque id faciunt secundum Scy-
 thas peritissimè. quod quidem egregium est com-
 mentum, dum pugnant ad euolandum, demendi
 fugæ turpitudinem. Quousque autem speraue-
 runt effusis telis temperaturos illos pugna, aut ad
 manus venturos, pertulerunt Romani. Vt verò
 cognouerunt multos camelos illis præstò esse sa-
 gittis onustos, à quibus circumuecti primi sume-
 bant, neque vidit Crassus finem, obtorpuit, iussitq;
 per nuntios filio, eniteretur manum cum hosti-
 bus antè conferere quàm eum circumuaderent.
 Illum enim incurfabat potissimùm, illique cir-
 cunfundebat se hostium cornu, vt auersum ado-
 rirerentur. Igitur adolescens mille trecentos equi-
 tes, ex quibus adduxerat mille à Cæsare, sagitta-
 rios quingentos, & ex proximis scutatis octo co-
 hortis orbe facto infestos duxit in hostem. Par-
 thi, qui se circumfundebant, vel quòd in compe-
 sitam aciem incurrebant (vri dictitant nonnulli)
 vel artificio molientes vt Publium quamlongif-
 simè retraherent à patre, retrò fugerunt. Ille verò,
 clamans terga hostes dare, subdit equo calcaria.
 Sequuntur eum Cenforinus & Megabacchus, hic
 animi celsitudine & vi corporis insignis, ille se-
 natoria dignitate & eloquentia clarus, Crassi so-
 dales & æquales, qui quum traherent secum equi-
 tes, non concesserunt iis pedites alacritate & spe
 elati. Vincere enim putabant se & consecrari ho-
 stes, quoad perceperunt longè progressi dolum,
 circumagentibus se iis quos fugere putabant, &
 pluribus aduolantibus aliis. Itaq; substiterunt ibi,
 rati hostes cum ipsis paucis manus conferturos.
 Enimuerò cataphractos illi in fronte opposuerunt
 Romanis, reliquo equitatu incondito circumiec-
 cerunt eos, campumque conturbantes cumulos
 arenæ ex imo excitauerunt. vnde ingens edita est
 pulueris vis, vt nec dispicere commodè Romani
 nec loqui valerent, volutati autem in angusto
 atque in se mutuo incurrentes configerentur ca-
 derentque, non facili neque celeri morte, sed
 conuulsione & dolore intolerabili cruciati, ia-
 ctatiq; inter iacula, vulneribus immorerentur:

fi vero eniterentur, cuspides hamatas, quæ venas & nervos perruperant, elidere, lacerarent in super & dilaniarent semetipsi. Ita multis occumbentibus, erant etiam superstitites ad dimicandum inutilis. Quum hortaretur eos Publius, in cataphractos ut darent impressionem, manus suas ostenderunt scutis affixas pedesque traiectos, & solo adstrictos, ut neque fugere neque valerent præliari. Igitur concitatis equitibus, ipse magna vi intulit se in hostes, dimicavitq; cum iis. Cæterum haudquaquam par erat certamen vel inferendis ictibus vel declinandis. Nam imbecilibus & breuib; lanceis cædebat loricas ex corio crudo confectas vel ferreas, contra præbebat contorum ictibus expedita & nuda corpora Gallorum. His enim fidebat imprimis, horumq; virtute insignia facta edebat: siquidem contos prehendebant, hostesque complexi deturbabant ex equis armorum pondere immobiles. Complures equis suis relictis hostium equos subeuntes ventres eorum fodiebant. Exiliebant illi præ dolore, obterentesque simul seffores & hostes promiscuos, emoriebantur. Præcipue affligebat Gallos æstus & fitis, quorum utriusque eagens est impatientissima. Equi pleriq; perierunt in contos infestos admissi. quare coacti sunt ad pedites se recipere. Habebant in medio Publium vulneribus iam grauitè affectum. Conspicati autem in propinquo clium fabulosum, eo contenderunt, religatisque in medio equis, foris se clypeis contegebant, atque ita commodius putabant protecturos se aduersus barbaros: verum longe cecidit seculus. Vbi enim in plano consistunt, præbent aliquatenus in fronte collocati securitatem posterioribus. Ibi vero ex loci inæqualitate alii aliis editiores, prioribusq; posteriores excelsiores non poterant tela deuitare, sed omnes iuxta figebantur mortem suam deplorantes ingloriam & ignauam. Erant cum Publio Græci duo, qui eo in tractu Carras colebant, Hieronymus & Callimachus. Hi suadebant ei ut cum ipsis subduceret se & confugeret Ischnas oppidum partium Romanarum, quod non procul aberat. Verum ille nullam ait tam acerbam occursum sibi mortem, cuius ipse metu deserturus esset illos qui sua causa occumberent, iussuq; ut suam ipsi salutem expedirent, complexu dimisit eos. Mox, quod impotens manus esset telo traiecta, latus armigero præbuit & haurire iussit. Pari fato aiunt cecidisse Cenforinum. Megabacchus semetipso interemit, similiter nobilissimi quiq; Residuos subeuntes barbari collem contis confodere pugnantes. Viui non amplius quingenti dicuntur in eorum potestatem venisse. Capite detruncato Publii contenderunt ilico in Crassum. Eius res hoc in statu erant. Postquam filio imperauit inuehere in Parthos, ac quispiam effusam acriter instante Publio fugam esse nuntiaffet, cerneret autem sibi obiectos non perinde instare, quod pleriq; eorum illuc cõcurrissent, recepit aliquantulum animi, & conglobatum exercitum ad loca subuexa, retraxit mox regressurum à consecrandis hostibus expectas filiū. Qui missi fuerant à Publio, postquā in discrimen venerat, primi à barbaris, in quos in-

A βία τε πειρωμένους δ' ἐλκεῖν ἠγχι στρωμένους ἀκίδας καὶ δε-
 δυκίνας ἀφ' ὧν φλεβῶν καὶ νῦντων πρὸς ἀναρρήγνυσαι, καὶ λυ-
 μένεσθαι σφῆρας αὐτοῖς. οὕτω δὲ πολλῶν ἀποθνήσκοντων, ἀ-
 πωρακτοὶ καὶ οἱ ζῶντες ἦσαν πρὸς ἀλκίῳ. καὶ τῷ Ποπλίου
 πρὸς ἀκλιωτοῖς ἐμβαλεῖν εἰς τὴν κατὰ φρακτὸν, ἐπεδεί-
 κνυσαν, ἐαυτῶν χεῖρας τε θυρεοῖς συμπεπερημένους, καὶ πό-
 δας ἀφ' ἑμπαξέως πρὸς ἀλλήλους πρὸς πύδαφος ὥστε
 καὶ πρὸς φυγὴν ἀμνηστούς εἶναι, καὶ πρὸς ἀμύνας. αὐτὸς ἔν-
 τοῖς ἵπποις παρηρησῆσθαι, πρὸς ἐβόλῃ μὲν ἔρρωμένους, καὶ στυγ-
 ῆς τοῖς αἰδράσιν. ἡ δ' αἰσὸς ἐν τε ταῖς πληγαῖς, καὶ τῷ φυ-
B λάτῃ αὐτοῦ, παύων μὲν ἀσθενέσι καὶ μικροῖς δοξαπίοις θάρα-
 χος ὠμοῦρσοις καὶ ἀσθροῖς, παύων μὲν ἢ χυνοῖς εἰς δὲ σαλῆν
 καὶ γυμνά σώματα τῶν Γαλατῶν. τοῖσι γὰρ ἐθάρρει μάλιστ',
 καὶ μὴ τῶν ἔργων σαμασὶ διεπράττετο. τῶν τε γὰρ χυ-
 νῶν ἐπεμβαλοῦντο, καὶ συμπρὸς ἀλλήλους τοῖς αἰδράσιν
 ἀπὸ τῶν ἵππων ἐώθου, τῇ βαρύτητι τῶν ὀπλισμοῦ διεκινή-
 τοις ὄντας. πολλοὶ δὲ τοῖς ἐαυτῶν ἀπολιπόντες ἵπποις, καὶ δυό-
 μνοι τοῖς ἐκείνων, ἐτυπὸν εἰς τὰς γαστέρας· οἱ δὲ αἰεσκήτων
 ὑπὸ ὀδυμῆς, καὶ συμπατοῦτες ἐπὶ τῶν τοῖς ἐπιβάτας καὶ
 τοῖς πολεμίοις ἀπαπεφυρμένοι ἀπέθνησκον, ὅτι ἐξεῖ τῶν
C Γαλατῶν μάλιστ' ἄλλοι, τε θάλασσοι καὶ δὲ δίψος, ἀμφοτέρων
 ἀήεις ὄντας· καὶ τῶν ἵππων ἀπολώλεισαν οἱ πλείστοι, πρὸς
 ἐπιπίοις ἐλαυνόμενοι τοῖς χυνοῖς. ἐβιάσθησαν οὖν ἀναχωρή-
 σαι πρὸς τοὺς ὀπλίτας, ἔχοντες τὸν ἴππιον ὑπὸ τραυ-
 μάτων ἢ δὴ κακῶς ἐχέμενοι. ἰδόντες δὲ θίνα βεννώδην πλη-
 σίον, ἐχώρην ἐπ' αὐτῷ, καὶ τοῖς μὲν ἵπποις ἐν μέσῳ κατέ-
 θησαν ἔξωθεν ἢ τοῖς θυρεοῖς συγκλείσαντες, ὡν ὁ ῥῆθρον ἀμύ-
 νεαὶ τοῖς βαρβάροις ἀπέβαντο τῶν αἰσίων. ἐν μὲν γὰρ τῷ
 ὁμοῖοι, τοῖς ὀπίσθεν ἄμφω γέπως παρέχουσιν οἱ πρὸς τακτοὶ
 ῥασιώων· ἐκεῖ δὲ ἄλλον ὑπὸ ἄλλοι ἀφ' ἑμπαξέως πρὸς ἀλλήλους
D ἔχοντες τῶν χυνοῦ, καὶ μάλλον αἰεῖ τῶν κατόπιν δὲ ἀέροντος, οὐκ
 ἐδύνατο ἀφ' ἑμπαξέως, ἀλλ' ἐβάλλοντο πρὸς ὁμοῖους, ὅ-
 δυοῖσιν τὴν ἀκλήν καὶ ἀπωρακτὸν αὐτῶν τελευτήσιν. ἦσαν
 δὲ πρὸς τὸν Πόπλιον ἄνδρες Ἑλλήνες δύο τῶν αὐτῶν κατοι-
 κησίων ἐν Καρναῖς, Ἰερώνυμος καὶ Νικέμαχος· οἱ στυγέ-
 πειστον αὐτοῖς ὑπὸ ἐξελθῆναι μετ' αὐτῶν, καὶ ἀφ' ἑμπαξέως εἰς Ἰ-
 σχνας, πόλιν ἠρημνῆσαν τὰ Ρωμαίων, καὶ οὐ μετὰ ἑαυτοῦσαν. ὁ
 δὲ φήσας, ὁ δὲ δεινὸν ἔστω ἔστω θάνατον, ὃν φοβηθεὶς Πό-
 πλιος ἀπολείπει τοὺς ἀπολλυμένους δι' αὐτὸν, ἐκείνοισιν
 μὲν ἐκέλευε σάξασθαι, καὶ δεξιωσάμενος ἀπέλυσεν. αὐτὸς δὲ τῇ
E χειρὶ χεῖρα μὴ διωάμενος (διελήλατο γὰρ βέλῃ) τῶν ὑπα-
 ποιστῶν ἐκέλευσε πατάξαι ἐξ ἑξῆς, πρὸς ἀλλήλους δὲ πλεονέ-
 μοῖως ἢ καὶ Κίωσων ἀποθνήσκοντες λέγεται. Μεγάβακχος
 δὲ αὐτὸν διεχρήσατο, καὶ τῶν ἄλλων οἱ δοκιμώτατοι. τοῖς δὲ ἀ-
 πολελεμμένους ἀναβαίνοντες οἱ Παρθοὶ τοῖς χυνοῖς διήλα-
 νον μαζομένους ζῶντας δὲ ἢ πλείονας ἀλῶναι φασὶ πενταχθ-
 σίων, τῶν δὲ κεφαλῶν τῶν δὲ Πόπλιον ἀποκείραντες, ἤλα-
 νον δὲ ἄλλοι τὸν Κεράων. εἶχε δὲ τὰ κατ' αὐτὸν ἔστω· ὡς ἐ-
 κέλευσε τὸν υἱὸν ἐμβαλεῖν τοῖς Παρθοῖς, καὶ πρὸς ἠγγεῖλαι αὐτῶν
 μακρῶν (ἔσπιν εἶναι), καὶ δὲ ξινίχου ἐπὶ πολεμίων, ἐώρετο
F καὶ τὰς κατ' αὐτὸν οὐκ ἐπὶ πρὸς κειμένους ὁμοῖως, (ἐκεῖ γὰρ
 ἔρρησαν οἱ πλείστοι) μικρὸν ἀεθάρρησε, καὶ στυγαγῶν ὑπέ-
 σπειλεν ἐν χυνοῖς πρὸς αὐτοῖς τῶν φρατῶν, αὐτῶν πρὸς δὲ

κῶν τὸν υἱὸν ἐπλημῆξεν ἀπὸ τῆς διώξεως. τῶν δὲ πεμφθέντων ὑπὸ τῷ Ποπλίῳ πρὸς αὐτὸν, ὡς ἐκινδύωθεν, οἱ μὲν
 πρὸς τοὺς διεφθάρησαν, ἐμπεσόντες εἰς τοὺς βαρβάρους, οἱ δὲ ὕστερον, μόλις ἐξέφυγον, ἀπὸ τῆς ἐλλοι οἰχῆς τῷ Πόπλιον,

ει μη ταχεια και πολλη βοηθεια παρ εκεινου ηραιοτο. τον δ
 Κρασον αμα πολλα παθη κατεχε, και λογιση μιν, οσοδεν
 επι τω παρηματων εωρα, φοβω δ παρ τω συμπτωτος α-
 μα, και ποτω τω παιδος, ελχοντος βοηθειν, τέλος ωρμησε
 παρταειν τω δυνάμιν. εν τούτω δ οι πολέμιοι παρσε-
 φεροντο, κλαγγη και παανι, φοβερωτεροι, και πολλα τ τυμ-
 πων αυτης παειμυκατο τοις Ρωμαίοις, ετερας μαχης αρ-
 χων παρσεδοκωντας. οι δε τω κεφαλω τω Προπλιε κριμι-
 ζοντες παρ αιχμησ ανιπεπηγηαι, εγεις παρσελασαντες
 " αυειδειξαι, υβρει πιωθανοιμοι ποκεας αυτη και ημος. Ου γαρ
 " δη παρειπειν γε Κρασου παεις ανιπροτατου και κακισου
 " ηναιον ετω παιδα και λαμπαρον ερετη ημεας. τωπο δ
 " θαμα Ρωμαίων παρ απωτα παλλα δεινα τω ψυχαις κα-
 " τεκλασε και παρελυσειν, ου ημωδ παρσε αμωσαι (ωσπαρ ιω
 " ειχης) δλλα φεικας και εμου πασιν εχονομδου, και τοι τον
 " γε Κρασον αυτη λαμπαρον εν τω ποτε παρει φωνωαι
 " λεγοσιν. εβσα γαρ οπιων τω ταξεις, Εμων, ω Ρωμαίοι, τωπο
 " ο πεντος ιδιον εστιν η ε μεγαλη τυχη και δδξα της Ρωμης εν
 " υμιν εσηκε σωζομδου εδραυτος και ανητητος. ει δ και εμου
 " τις οικτος αφηρημδου παιδα πομτων αεισον, οπιδειξα-
 " οτε τωπο οργη παρσε τοις πολέμιοις. αφελεσε τω χραδ
 " αυτων, πιμφρησασε τ ωμωτητα μη καπαπλαγητε τοις γε-
 " ημημδου, ει δε πι και παρειν, μεγαλων εφιεμδου. οσοδεν
 " Λουκυλλος Τιγραιω δυναμωπη και ηιλεν, οσοδεν Σικτιων
 " Αντιοχον. χιλιας δε ναυς οι παλαιοι παρ Σικελιαν απω-
 " λεσαν εν δ Ιταλια, πολλοις αυθεκροτοις και στρατηγαις
 " ων οσοδεις παρητηηται εκωλυσειν αυτοις κρατησαι τω νει-
 " κηκτων. ου γδ διτυχια τα Ρωμαίων, δλλα τλημωσωη και
 " ερετη παρσε τα δεινα χωρωτων εις τωπο παρηλη δυνά-
 " μεως. ποιωτα λεγων και παρσε παρσεωων ο Κρασος ου
 " πολλοις εωρα παρσευμωσ παραχυοντας, δλλα και σιωα
 " λαλαξαι κελδωσας, ηλεγξε τω στρατοδ τω καιτηφειαι, ως
 " αδενη και ολιγλω και δυναμωλον κραυγλω εποιησατο. η δε
 " παρσε τω βαρβαρων, λαμπαρε και δραστια κατειχε. θα-
 " πομδου δ παρσε εργον, οι μιν ιπωσται, πλαγιοι παρσελαω-
 " νοντες, ετωξθου αιτοι δε τοις κρητοις οι παρσετακτοι ηρωμε-
 " νοι, σιωεσελλον εις ολιγρον τοις Ρωμαίοις, πλω οσοι τον παρ
 " τω παρσεματων φδηνοντες θανατον, απετολμων παρσεβο-
 " λωσ εις αυτοις φερεαδ, μικρα μιν βλατηοντες, οξεωσ δ ηνη-
 " σκοντες, παρσεματων μεγαλων και κηρειων, παχυ ε-
 " παρωτων τω οδ ηρα τον κρητον εις τοις ιπωταις, πολλαις δ
 " και δλα δυοιν αυδρων παρσε ρυμης δλα πομδου. ουτω
 " δλα ηνισαμδου, νυκτος οπιουσης απηλλαησαν ει ποιτες,
 " οπι Κρασω ηρειζονται νυκτα μια δποδρηωησαι τον ηον, ην
 " αρα μη βελπον παρσε εαυτω σκεφαμδου, ελθειν μαλλον
 " ετεληση παρσε Αρσακω, η κρηματωαι. ουτοι μιν οτω ε-
 " παυλισαμδου πλησιν, εν ελπισι μεγαλας ησαν. νυξ δε
 " χαλεπη τοις Ρωμαίοις κατελαμβαιεν, ουτεταφης τ και-
 " μδων, ουτε παρσεπιας τω τρωμδων και ψυχωραρωω-
 " των ποιουμδου λογον, εκασου δ αυτον δποκλαμοντος. αφυ-
 " κτα γδ εφανητο, τω τε ημεραν αυτη παρσεμεινασι, και νυ-
 " κτωρ εις πεδιον αχρωες εμβαλλουσιν. οι τε παρσεματια,
 " πολλω δπορεια παρειχον, και κρημιζειν, εμποδων τω ταχει
 " της φυγης εσομδου, και δπολιπειν, βοη τω δποδρασιν
 " δξαηελοωτες. τω δε Κρασου, και παρ αιπον απωτων ιομιζοντες, εποδωω ομωσ τω τε οφιν και τω φωνω.

nisi mature & firmum subsidium ab ipso mittere-
 tur. Crassus autem multis vno tempore distineba-
 tur motibus, ac consilio iam nihil expediebat, ve-
 rum metu simul de summa reium & filii desiderio
 incitatus ad ei succurrendum, institit deniq; cum
 exercitu progredi. Interea superuenerunt hostes
 clangore & victorialibus carminibus formidabi-
 liores, simul crebra tympana iterum obstrepbant
 Romanis alterius pugnae expectantibus exordi-
 um. Qui Publii caput suffixum hasta ferebat, pro-
 prius aduecti ostentabant id Romanis, ac per ludi-
 brium parentes eius & gentem querebant. neque
 enim oportere Crassi, patris ignauissimi & foedif-
 simi, tam fortem & virtute praestantem filium fuisse.
 Hoc spectaculum supra reliqua omnia acerbam
 animos debilitauit & infregit Romanorum. Ne-
 que enim ira ad vindictam (vt docuerat) sed hor-
 ror tremorque incessit cunctos. At Crassum fe-
 runt in ea acerbitate supra quam ante celsum ani-
 mum praese tulisse. Vociferabatur enim circum-
 uectus ordines, Meus est, milites, priuatus hic lu-
 dus. Incluta fortuna & gloria vrbis Romae in ve-
 stra consistit incolumitate integra & intacta. Quod
 si quis meam quoq; vicem dolet omnium optimo
 filio orbat, id ira in hostes ostendat. Extorquete
 his exultationem, vindicate saeuitiam. Nolite ob-
 stupescere acceptis cladibus. Aliquid etiam per-
 petiendum magna affectantibus. Nec Lucullus
 Tigranem sine sanguine peruertit, nec Antiocha
 Scipio. Mille naues maiores nostri circa Siciliam
 amiserunt, in Italia multos imperatores & duces,
 quorum ante oppressus obstiuit nemo, quo minus
 illi superarent ipsos victores. Neque enim secun-
 da fortuna res Romana, sed tolerantia, & virtus
 asperis rebus obnitentium ad tantas opes euasit.
 Du hisce dictis eos excitat Crassus, raros animad-
 uertit commoueri. Sed & quum tollere imperaf-
 let eis clamorem, animum deiectum exercitus co-
 perit, vbi languidum & tenuem & inaequalem e-
 didere: a barbaris vero clarus resonabat atq; ani-
 morum plenus. Quum iam ad rem gerendam con-
 uerteretur, equites ex latere obequitantes ingesse-
 runt sagittas, antesignani contis Romanos in an-
 gustum coegerunt, nisi qui, ne conficerentur sagit-
 tis, temere in illos ausi sunt ruere. Atqui parum hi
 quidem hosti intulerunt detrimenti, verum celeri
 fato sunt defuncti, quod ampla vulnera & lethalia
 ipsis ferro adactus infligeret crassus contus, qui
 subinde duos viros simul ipso impetu transuerbe-
 rabat. Ita quum essent praeliati, appetente nocte re-
 ceperunt se, iactantes vnam noctem se Crasso lar-
 giri ad lugendum filium, nisi rectius saluti suae con-
 sulens mauelit ire ad Arfacem quam portari. Atq;
 hi in propinquo pernoctantes magna in spe erant.
 At Romanos tristis nox excepit, qui nullam cogi-
 tationem sepeliendorum mortuorum, nec curae
 vulneratorum, & algore expirantium habebant
 rationem, sed complorabat semet quisque. Ne-
 que enim euadere se videbant posse, siue lucem i-
 bi operirentur, siue in campum se noctu conice-
 rent vastum. Iam adferebant faucii perplexitatem,
 si auferrentur, fugae celeritatem moraturi, sin relin-
 queretur, fugam vociferatione significaturi. Cras-
 si vero, etiam omnium eum autorem existima-
 rent, conspectum & vocem desiderabant tamen.

He vno tempore
 distinebatur
 motibus, ac
 consilio iam
 nihil expediebat,
 verum metu
 simul de summa
 reium & filii
 desiderio
 incitatus ad
 ei succurrendum,
 institit denique
 cum exercitu
 progredi. Interea
 superuenerunt
 hostes clangore
 & victorialibus
 carminibus
 formidabiliores,
 simul crebra
 tympana iterum
 obstrepbant
 Romanis alterius
 pugnae expectantibus
 exordium. Qui
 Publii caput
 suffixum hasta
 ferebat, proprius
 aduecti ostentabant
 id Romanis, ac
 per ludibrium
 parentes eius &
 gentem querebant.
 neque enim
 oportere Crassi,
 patris ignauissimi
 & foedissimi,
 tam fortem &
 virtute praestantem
 filium fuisse.
 Hoc spectaculum
 supra reliqua
 omnia acerbam
 animos debilitauit
 & infregit
 Romanorum. Neque
 enim ira ad
 vindictam (vt
 docuerat) sed
 horror tremorque
 incessit cunctos.
 At Crassum
 ferunt in ea
 acerbitate supra
 quam ante celsum
 animum praese
 tulisse. Vociferabatur
 enim circumuectus
 ordines, Meus est,
 milites, priuatus
 hic ludus. Incluta
 fortuna & gloria
 vrbis Romae in
 vestra consistit
 incolumitate
 integra & intacta.
 Quod si quis
 meam quoque
 vicem dolet
 omnium optimo
 filio orbat, id
 ira in hostes
 ostendat. Extorquete
 his exultationem,
 vindicate saeuitiam.
 Nolite obstupescere
 acceptis cladibus.
 Aliquid etiam
 perpetiendum
 magna affectantibus.
 Nec Lucullus
 Tigranem sine
 sanguine peruertit,
 nec Antiocha
 Scipio. Mille
 naues maiores
 nostri circa
 Siciliam amiserunt,
 in Italia multos
 imperatores &
 duces, quorum
 ante oppressus
 obstiuit nemo,
 quo minus illi
 superarent ipsos
 victores. Neque
 enim secunda
 fortuna res
 Romana, sed
 tolerantia, &
 virtus asperis
 rebus obnitentium
 ad tantas opes
 euasit. Du hisce
 dictis eos
 excitat Crassus,
 raros animaduertit
 commoueri. Sed
 & quum tollere
 imperaflet eis
 clamorem, animum
 deiectum exercitus
 cooperit, vbi
 languidum &
 tenuem &
 inaequalem
 edidit: a barbaris
 vero clarus
 resonabat atque
 animorum
 plenus. Quum
 iam ad rem
 gerendam
 conuerteretur,
 equites ex
 latere obequitantes
 ingesserunt
 sagittas, antesignani
 contis Romanos
 in angustum
 coegerunt, nisi
 qui, ne conficerentur
 sagittis, temere
 in illos ausi
 sunt ruere. Atqui
 parum hi
 quidem hosti
 intulerunt
 detrimenti, verum
 celeri fato
 sunt defuncti,
 quod ampla
 vulnera &
 lethalia ipsis
 ferro adactus
 infligeret
 crassus contus,
 qui subinde
 duos viros
 simul ipso
 impetu transuerberabat.
 Ita quum
 essent praeliati,
 appetente nocte
 receperunt se,
 iactantes vnam
 noctem se
 Crasso largiri
 ad lugendum
 filium, nisi
 rectius saluti
 suae consulens
 mauelit ire
 ad Arfacem
 quam portari.
 Atque hi
 in propinquo
 pernoctantes
 magna in spe
 erant. At
 Romanos
 tristis nox
 excepit, qui
 nullam cogitationem
 sepeliendorum
 mortuorum,
 nec curae
 vulneratorum,
 & algore
 expirantium
 habebant
 rationem, sed
 complorabat
 semet quisque.
 Neque enim
 euadere se
 videbant posse,
 siue lucem
 ibi operirentur,
 siue in campum
 se noctu
 conicerent
 vastum. Iam
 adferebant
 faucii
 perplexitatem,
 si auferrentur,
 fugae celeritatem
 moraturi, sin
 relinqueretur,
 fugam
 vociferatione
 significaturi.
 Crassus vero,
 etiam omnium
 eum autorem
 existimarent,
 conspectum &
 vocem desiderabant
 tamen.

Ille vero capite obuoluto in tenebras abdiderat se, vbi exemplum iacebat in vulgus fortunæ, sapientibus præcipitantis & ambitionis, cui non satis fuit quod esset in tam immenso hominum numero maximus, sed quod infra duos duntaxat viros existimaretur, omnium se ducebat infimum. Ibi Octavius legatus eius & Cassius conati sunt alleuare & confirmare eum: qui quum plane obtorpuisset, ipsi centuriones & manipulares conuocauerunt, atq; vbi in concilio visum est capiendam fugam, excitauerunt exercitum sine tuba: ac silentio primum, mox relinqui se debilibus sentientibus ingens tumultus & confusio cum eiulatu & comploratione occupauit castra. Inde perturbatio pauorq; sicut instantibus hostibus inuasit progredientes. Crebro autem deflectendo, crebro aciem struendo, faucibus, qui sequebantur, partim sustollendis, partim deponendis moram interponebant præter trecentos equites, quibus cum Ignatius nocte concubia peruenit Carras ad muros. Ibi Latine appellat excubias. Vbi exaudire, iussit præfecto Coponio nuntiarî ingentem pugnam Crassum cum Parthis commisisse. Nihilo præterea addito, nec qui esset ipse, properauit ad urbem Zeugma. Seruauit hic quidem suos, sed male audiuit, quod deseruisset imperatorem. Profuit Crasso tamen ea vox ad Coponium coniecta. Intelligens enim infauistam rem nuntiantis tam properam & confusam esse orationem, edixit vt milites extemplo arma caperent, atq; vt primum Crassum accepit venire, occurrens excepit eum, exercitumq; in vrbem deduxit. Parthi, quanquam fugam nocte senserunt, haud tamen sunt eos insequuti. Vt vero diluxit, in castra Romana profecti, relictos non intra quatuor millia occuparunt contrucidaueruntq;. Multos in campo palantes exceperunt equitatu. Quatuor simul cohortes, quæ decesserant de via, Varguntinus legatus adhuc nocte auulsit. Has in colle circumuecti pugnantes oppreserunt præter viginti milites, quos strictis gladiis per medios perrumpentes admirati, cessauerunt eis, & locum dederunt eundem lento gradu Carras. Porro ad Surenam falsus perlatus rumor est Crassum cum primoribus euolasse: illos qui Carras confluisserant, colluuiem miscellaneam esse nihili hominum. Existimans igitur victoriæ fastigium sibi de manibus elapsum, anceps tamen adhuc & volens rem ipsam cognoscere, quo vel subsisteret ibi & urbem obsideret, vel Crassum consecraretur omissis Carrenis, summittit quendam ex iis quos secum habebat vtriusque linguæ peritos, imperans ad moenia vt Latine ipsū Crassum aut Cassium euocaret, colloqui Surenam cum iis velle. Vbi dicta eius, qui ambas linguas callebat, sunt Crasso annuntiata, accepit oblatum. Mox aduenerunt à barbaris Arabes, qui, quod in castris ante prælium fuissent, prope noscebant de facie Crassum & Cassium. Hi conspecto ex muris Cassio, nuntiauerunt cupere Surenam pacisci cū ipsis fœdus, & dare, si iungere amicitiam vellent cum rege, incolumitatem, modo excederent Mesopotamia. Idem enim è re fore vtriusque partis illum videre, nisi experiri vltima vellent. Quod vbi est Cassius amplexus, locumque & tempus postulauit, quo Surenas & Crassus congressuri essent,

Βασιλέως σώζεσθαι, Μεσοποταμίῳ ἐκλιποῦσι. κῆς δεξιάμῃ οἱ τῷ Κρασίῳ, καὶ πόπῃ ὀρειῶν καὶ χεῖρῃ ἀξιωματῶς ἐπὶ σιναΐῃ Σουρήνας καὶ Κράσσου,

A ὁ δὲ καθ' ἑαυτὸν ἐγκεκαλυμμένος ὑπὸ σκῆπτρῷ ἐκείτο παρὰ δειγμάτων τοῖς πολλοῖς, τύχης, τοῖς δὲ δι' ἄφροσύνην ἀβελτίας καὶ φιλοτιμίας· δι' ὧν οὐκ ἠγάπα μὴ πρῶτος ἂν ἦσεν μέγιστος ἐν μυριάσιν ἀνθρώπων τοσαύταις, ἀλλ' ὅτι δυοῖν μόνον ἀνδράν ὑπερῶς ἐκείνετο, τῶν περὶ τὸν ἀποδεῖν νομίζων. τότε δὲ οὖν αὐτὸν Ὀκταούσιος ὁ πρεσβυτέρης καὶ Κάσιος ἀνίστασθαι καὶ παρεστῆριον ὡς δ' ἀπηγορεύει πᾶσι πᾶσι, αὐτοὶ συγκαλέσαντες ἐκαστοὺς ἀρχαίους καὶ λοχαγοὺς, ὡς ἔδοξε βεβλημένοις μὴ μῦθῳ, ἀνίστασθαι τὸν στρατὸν, ἀρῶν σάλπιγγος, καὶ δι' ἠσυχίας τὸ πρῶτον εἶπ' ἀποδιδῶν ὡς ἀπελείποντο τῶν ἀδυνάτων, ἀχρηστία δεινὴ καὶ σύγχυσις, μετ' οἰμωγῆς καὶ βοῆς, τὸν στρατὸν πεδὸν κατέειχεν. ἐκ τούτου ἡ παραχρῆ καὶ τοῖα πρῶτοι αὐτοῖς ὑπελάμβανεν, ὡς ἐπιφροσύνων τῶν πολεμίων. καὶ πολλάκις μὲν ἐκβεβλημένοι, πολλάκις δὲ εἰς τὰξιν καὶ δεξιὰ μὲν τῶν τε τραυματιῶν ὅσοι παρηκροῦσθαι, τοῖς μὲν ἀελαμάβαιοντες, τοῖς δὲ ἀποστρέφοντες, ἔχοντες τε δὴ εἶχον, πλείω τριακοντῶν ἰππέων, οἷς Ἰγνάτιος ἔχον πρῶτος ἐμίξε τῆς Κάρρας πρὸς μέσας νύκτας. φησὶ γὰρ ἀμύμων ὁ Ῥωμαῖσιν τοῖς περὶ Κράσσου ἀποστρέφοντες, ὡς ὑπέκρουσαν, ἐκείδοντες Κωπωνία ἢ ἀρχὸν φησὶ ὅτι γέγονε μάχη μεγάλη Κράσσου πρὸς Παρθοῖς. ἄλλο δ' ὁμοῦ εἰπὼν, οὐδ' αὐτὸν ὅστις μὲν ἀπήλαυεν ὅτι τὸ ζῆλον, καὶ διέσωσε μὲν τοῖς σιῶν αὐτῶν, κακῶς δὲ ἤκρουσε, καταλιπὼν τὸν στρατὸν. οὐ μὲν ἀλλ' ὥτισι γε τὸν Κράσσον ἢ πρῶτος εἰσεῖσα τότε ἢ Κωπωνία φωνή. συμφροσύνης γὰρ ὅτι ἐδὲν χρεῖσθαι ἀγγέλλειν ἔχοντος, ὅτι τὸ πάχος καὶ τὸ συγκεχυμένον τὸ λόγῳ, παρηκροῦσθαι ἀδύνατος ἐξοπλίζεσθαι τοῖς στρατιώταις. καὶ ἄμα τῶν πρῶτων ἀδύνατος τὸ Κράσσον ἐπὶ ὁδῷ γένηται μὲν, ἀπυρτήσας, ἀελαμάβαιοντες καὶ παρέπεμπε τὴν στρατὸν εἰς τὴν πόλιν. οἱ δὲ Παρθοὶ, νυκτὸς μὲν ἀποστρέφοντες τὴν ἀπὸ δρόμου, οὐκ ἰδίωκον, ἄμα δὲ ἡμέρας, τοῖς μὲν ἐπὶ τῶν στρατοπέδων καταλείφοντας, ἑμείους τε βακχευμάτων, ἐπελθόντες ἀπέσφαξαν· ἐπὶ τῶν πεδίων πλαιωμένοις πολλοῖς ἰππαστάμῃσι σιῶν ἔλαβον. τέσσαρας δὲ ὁμοῦ σπέριτας ἐπὶ νυκτὸς ἀπέρρηξε Βαρζοντίνος ὁ πρεσβυτέρης, ἐκπεσούσας τῆς ὁδοῦ ἀσπείροντες ἐν πνι λόφῳ, διέφθειραν ἀμυμονίαν, πλείω ἀνδράν εἴκοσι. τούτοις δὲ γυμνοῖς τοῖς ξίφεσιν ὠθουμένοις δὲ αὐτῶν θάμματα, εἶσαν, καὶ διεξῆδον ἀπιδοσι βάνδῳ εἰς τὰς Κάρρας ἐδίδοσαν. τῶν δὲ Σουρήνας πρῶτος ἐπέσει ψευδῆς λόγος, ἐκπεφθῆσθαι Κράσσον μὲν τῶν χεῖρων τῶν δὲ εἰς Κάρρας σιῶν ἔρρηκτότατον ὄχλον, εἶθ' ὁ σύμμικτον οὐκ ἀξίων ἀποστρέφοντων ἀνθρώπων. οἱ μὲν οὖν οὖν ἀποστρέφοντες τὸν νίκης τέλος, ἐπὶ δὲ ἀμφιδόξων, καὶ μακρὴν βουλόμηνος τὸ ἀληθές, ὅπως ἢ πρῶτος ἀδύνατος πολιορκεῖν, ἢ Κράσσον διώκει, χεῖρῃν εἰσάσας Καρρῶσι, ὑποπέμπει πινὰ τῶν παρ' αὐτῶν διγλώτων πρῶτος τὰ τεύχη, καλεῖσας ἴεντα Ῥωμαῖκῶν ἀλέκτων, καλεῖν Κράσσον αὐτὸν ἢ Κάσιον, ὡς Σουρήνας ἀλέκτων ἐθέλοντος αὐτοῖς συγγενέσθαι. ταῦτα τῶν διγλώτων φησὶσαντες, ὡς ἀπηγέλη τοῖς πρὸς Κράσσον, ἐδέχθη τὰς πρῶτας κλήσεις, καὶ μὲν μικρὸν ἤκει, ἀπὸ τῶν βαρβάρων Ἀραβες, οἱ Κράσσον δὲ καὶ Κάσιον ἀπὸ ὀφθαλμοῦ ἐγνώριζον, ἐπὶ τῶν στρατοπέδων πρὸς τῆς μάχης γερονότες. εἶθι τὸν Κάσιον ἰδόντες ἀπὸ τῶν τεύχων, ἔλεγον ὅτι Σουρήνας σπείδεται, καὶ δίδωσιν αὐτοῖς φίλοις οὖσι τῶν γὰρ ὁρᾶν λισιτελὲς ἀμφοτέρους, πρὸς τῆς ἐξείτης ἀνάγκης σιναΐῃ Σουρήνας καὶ Κράσσου,

τῶν γὰρ ὁρᾶν λισιτελὲς ἀμφοτέρους, πρὸς τῆς ἐξείτης ἀνάγκης σιναΐῃ Σουρήνας καὶ Κράσσου,

οὐτω φάμμοι ποιήσιν, ἀπήλαυεν. ἦσθε οὖν ὁ Σουρήνας
 ἔπι τῶν τοῦ ἀνδρα ἐπέχραζ τῆ παλιονκία, μεθ' ἡμέραν ἐ-
 πήγε τοῖς Πάρθοις, πολλὰ καθεύδοντες, καὶ κελθόντας,
 εἰβούλονται τυχεῖν ἀποιδῶν Ρωμαῖοι, Κράσσοι ἐγχειρίσασθαι
 σφίσι καὶ Κράσσοι δεδεμένους. οἱ δ' ἤρποντο μὲν ἠπατημένοι,
 μακρὰς δ' ἐκείνας τὰς Ἀρμενίων ἐλπίδας καταβάλλειν
 ὧ Κράσσοι φερόσαντες, ἔχοντο δρασμοῦ. καὶ τὸτ' ἔδει μηδὲν
 να παρ' ἡμερῶν Καρρῖων πύθεσθαι. πωθάνεται δ' ὁ πρῶ-
 τῶν ἀπιστότατος Ἀνδρόμαχος, ὑπὸ Κράσσου καὶ τῶτο πι-
 τευθῆς, τῆς οὐδὲ τῶν ἡγεμονίας. ὁ δὲ οὖν ἔλαθε τοῖς Πάρ-
 θοις, ἔξαγγελτονος τῶ Ἀνδρομάχου καθ' ἕκαστον. ἐπεὶ δ' ἡ-
 κτομαχεῖν οὐ πάτερον αὐτοῖς ἔστιν ὁ δὲ ῥάδιον, ἔξῃ δὲ ὑ-
 κτωρ ὁ Κράσσοι, ὅπως μὴ καθευθῆσσι πολὺ τῆ διώξει,
 φρατηγῶν ὁ Ἀνδρόμαχος ἄλλοτε ἄλλας οὐδὲ ὑφηγεῖτο. καὶ
 τέλος ἔξέτρεψεν εἰς ἔληθα βατὰ καὶ χωρία πάφρων μετὰ τῶ
 πορείαι χαλεπῆν καὶ πολυπλατῆ ἡμομήλιω τοῖς ἔπιπρω-
 μένοις, ἐγύοντο γὰρ τίνες, οἱ μηδὲν ὑγῆς τὸν Ἀνδρόμαχον ἐρέ-
 φῃ καὶ ἀειελίθειν εἰκάσαντες, ὅτι ἠκράθησαν ἄλλα Κρά-
 σσοι μὲν ἐπὶ μῆλθεν εἰς Καρρῖας πάλιν, καὶ τῶν οὐδ' ἡγῶν (Ἀρα-
 βες δ' ἦσαν) ἀναμῆρῃν κελθόντων ἄλλοι δὲ οὐδὲ πᾶ-
 ραλλάξῃ τὸν σκέρπιον, Ἀλλ' ἔγωγε (εἰπὼν) ἐπὶ τῶτου μάλ-
 λον φοβῶμαι τ' τοξότιω, ἀπήλαυεν εἰς Ἀσσυρία μεθ' ἵπ-
 πῶν πεντακισίων. ἄλλοι δὲ χροσάμμοι πιστοῖς οὐδ' ἡρῶν ἐλά-
 βοντο χωρίων ὀρειῶν, ἀ καλείται Σίννακα, καὶ κατέστησαν ἐν
 ἀσφαλεῖ παρ' ἡμέρας. οὗτοι παρ' ἑντακισχίλιους ἦσαν, ἠγῆτο
 δ' αὐτῶν ἀνὴρ ἀγαθὸς Ὀκταούσιος. τὸν δὲ Κράσσοι ἡμέρα
 κατελάμβανεν ἔπι κελθόντων ὑπὸ Ἀνδρομάχου παρ' ἑ-
 τὰς διωχίας καὶ τὸ ἔλος. ἦσαν δὲ τέσσαρες σπειραὶ σὺν
 αὐτῶν ὑρεοφόρων, ἵππῶν δ' ἑκατὸν ὀλίγοι, καὶ πέντε ῥα-
 βδοῦχοι μεθ' ὧν ἔπι πόνως εἰς τ' ὄδον καὶ μόλις κατατάς, ἠδὲ
 τ' πολεμίων ἔπι κελθόντων ὅσων δώδεκα σταδίους ἀπολιπὼν τῶ
 συμμίζῃ τοῖς παρ' Ὀκταούσιον, ἐπ' ἄλλον ἀναφύγει λό-
 φον, οὐχ οὐτω μὲν ἀφιππων οὐδ' ὄχρον, ὑποκείμενον δὲ
 τοῖς Σιννάκῃσι καὶ συνηρητημῶν αὐχένι μακρῶν ἀφ' ἑμῶν κα-
 πατείνοντι τῶ πεδίου παρ' ἑτῶν. ἡ δὲ οὖν ἐν ὄψει τοῖς παρ' Ὀ-
 κταούσιον ὁ κίνδυνος αὐτῶν καὶ παρ' Ὀκταούσιος ἔγει-
 μετ' ὀλίγων ἀνῶν ἔπι βουθῶν εἶτα οἱ λοιποὶ κακίσαντες
 εἰσὶν ἐπέφεροντο καὶ παρ' ἑσπῶντες καὶ ὠσάμμοι τοῖς πο-
 λεμίοις ἀπὸ τῶ λόφου, παρ' ἑσπῶν ἐν μέσῳ τὸν Κράσσοι, καὶ πε-
 ριεβάλλοντο τοῖς ὑρεοῖς, μεγαληροσῶντες, ὡς ὅτι ἐστὶ Πάρ-
 θοις βέλος ὁ παρ' ἑσπῶνται τὰ σώματι τῶ ἀποκράπερ
 παρ' ἡ σφᾶς ἀπὸ τῶ ὑπὸ αὐτῶ μαχομένων ἀποθανεῖν.
 ὁρᾶν οὖν ὁ Σουρήνας τοῖς τε Πάρθοις ἀμειβόμενοι ἠδὲ κιν-
 διωδόντας, καὶ ἡ τὴν ἔπι τῶ σφᾶ, καὶ τ' ὁρᾶν οἱ Ρωμαῖοι λά-
 βωνται, πᾶσι πᾶσιν αὐτοῖς ἐσπῶντες ἀλήπτες, ἐπήγε τὰ
 Κράσσοι δόλον. ἀφείθησαν μὲν γὰρ ἔπειτα τ' ἀχμαλώτων, ἀκη-
 χότες ἐν τῶ φρατοπέδῳ τ' βαρβάρων παρ' ἑσπῶντες ἀλλήλοισ ἐπί-
 τηδες ἔξαλεγεμῶν, ὡς ἐ βέλεται βασιλῆς ἀσπιδῶν αὐτῶ
 τὸν πόλεμον εἶναι παρ' ἑσπῶντες, τ' δὲ φλ' ἀναλαβῆν χά-
 ρει, Κράσσοι χροσάμμος φιλανθρώπως, ἔχοντο δ' μάχης
 οἱ βαρβαροι, Σουρήνας δ' ἡ τ' τ' ἔπι τῶ παρ' ἑσπῶντες ἀτρέ-
 μα τὰ λόφου, ἔ μὲν τῶ τὸν τόνον αἴηκε, τῶ δ' ἐξῆς παρ' ἑ-
 τεινε. καλεῖ δὲ τὸν Κράσσοι ἔπι συπτάσις, εἰπὼν ὅτι τῆς
 μὲν ἀσπιδῆς καὶ διωάμεως ἀκρῶν πεπείσεται βασιλῆας,
 παρ' ἑσπῶντες δ' αὐτοῖς καὶ φιλοφροσῶντες ἔχων ἔπι δείκνυσθαι, ἀσπιδῶν ἀπιδῶν καὶ παρ' ἑσπῶντες σῶζεσθαι.

A praefiniri, ita facturos se fati regrediuntur. Sure-
 nas igitur, quod implicatus Crassus obsidioni ef-
 fet, exultans postero die admovit Parthos oppido
 vehementer insultantes Romanis imperantibusq;
 si cupiant inducias obtinere, ut Crassum & Cassi-
 um dederent sibi victos. Fremuerunt hi impo-
 situm sibi esse, mittendamque longinquam & ina-
 nem subsidii Armeniorum spem Crasso dicentes,
 fugam intenderunt. Id quum nullum Carreno-
 rum intelligere ante tempus oportuisset, intelligit
 ex Crasso perfidissimus omnium Andromachus,
 quem insuper delegit itineris ducem. Itaque nihil
 Parthos fefellit enuntiante singula Andromacho.
 B Quia vero Parthis de nocte pugnare nefas est &
 difficile, Crassus autem nocte movit, ne multo se-
 rius insequerentur machinans Andromachus, du-
 xit eos aliis atque aliis viis. Postremo in profun-
 das paludes & loca fossis concisa deflexit, iter la-
 boriosum & caecum sequentibus. Erant enim
 nonnulli qui, ex ambagibus & circumflexio-
 nibus Andromachi nihil fani coniciantes, nol-
 lent eum sequi. verum Cassius retulit se Carras. Du-
 cubus itineris (Arabes hi erant) ut operiretur mo-
 nentibus eum, dum esset scorpionem luna praeter-
 uecta, Atqui sagittarium ego, inquit, magis quam
 C hunc exhorresco. Ita cum equitibus quingentis
 abripuit se in Assyriam. Alii fidos nacti duces, lo-
 ca montosa, quae Sinnaca dicuntur, ceperunt, per-
 ueneruntq; ante lucem in tutum. Hi erant quinq;
 millia, quibus vir fortis praeter Octavius. Cras-
 sum Andromachi insidiis implicatum in locis il-
 lis difficilibus & palude occupavit dies. Habebat
 secum cohortes legionariorum quatuor, equites
 plane paucos, & quinque lictores. quibuscum
 magno labore tandem in viam peruenit incum-
 bentibus iam hostibus. qui quum non plus mille
 quingentos passus abesset, quo minus se coniu-
 geret cum Octavio, in alium collem confugit non
 D perinde inequitabilem vel munitum, subiectum
 tamen Sinnacis, ac longo dorso per medium ex-
 porrecto campum cum illo commissum. Igitur e-
 rat in conspectu Octavii illius periculum. Prin-
 ceptis autem cum paucis decurrit Octavius ad o-
 pem ei ferendam. Mox reliqui semetipsi inse-
 ctantes aduolant, factaq; impressione deiiciunt
 E ex cliuo hostes, ac Crassum in medio sepiunt, cir-
 cumiiciuntque eum scutis, nullum telum iactan-
 tes Parthis esse quod ante attacturum corpus im-
 peratoris esset quam ipsi pro eo propugnantes
 omnes occubissent. Considerans ergo Parthos
 Surenas segnius pugnare, & si nox ipsos op-
 pressisset, tenuissentque Romani montes, plane
 fore eos explicatos, dolum nescit Crasso. Ca-
 ptiuos aliquot dimisit, qui Parthos in castris au-
 diuerant ex composito colloquentes, nolle bel-
 lum sibi regem cum Romanis internecinum,
 verum amicitiam beneficio velle rediategrare,
 F benigne cum Crasso agendo. Simul sustinue-
 runt barbari praelium. Surenas autem cum
 principibus ad collem sensim aduectus, neruum
 arcus remittit, dextram protendit, Crassum ad
 paciscendum inuitat, inuito rege ferens se virtu-
 tem & potentiam eius ipsis ostendisse, nunc leni-
 tatem & benignitatem vltro velle induciis faci-
 endis & salute concedenda abeuntibus ostendere.

Verbo summo
 re, immo
 Condit, quod
 committitur
 scilicet, sed
 conclamant
 Surena, in
 quod obitu
 boicum
 ad collem
 eos, si quod
 de ipso
 stenda tum
 tis abeunt
 crepantem
 hostes, ac
 & Perro
 manum
 fiti in fine
 ris mortali
 fuerit, de
 uibus de
 tamen ille
 colle est
 sus. Primi
 qui Cras
 Græce ap
 ret, quib
 stendere
 distet Ca
 habere
 ret se: d
 super
 quod
 cum per
 inquit, ped
 himaxi Si
 spondit
 quod cong
 tum Hyro
 cem esse,
 dum ad
 vos Roman
 ram. Iub
 opus esse. N
 admodum Cr
 ris, strator
 festinant
 stant prae
 lun vultu
 comitibus
 qui ex v
 Tum imp
 verberant,
 barbari equ
 tiam. Per
 colli in
 lum Parth
 Uti vult
 fite, immo
 comitibus
 cum
 fessit, quod
 cum, quod

Verba Surenæ cæteri magnò cum assensu audiuerunt, maioremque in modum erexerunt animos. At Crassus, qui nusquam non impostura eorum circumuentus impegisset, & mutationis repentinæ arbitraretur nullam subesse causam, volebat auscultare, sed deliberabat. Cæterum ubi milites conclamantes voluerunt ut colloqueretur cum Surenæ, inde conuitia & probra ei ingesserunt, quod obiiceret se ad pugnandum cum illis, quibuscum congregari ipse inermibus non sustineret ad colloquium, tentauit primum orare ac docere eos, si quod superesset diei pertulissent, posse nocte ipsos ad loca montosa & aspera recipere se. Ostendit viam, hortatusque est ne propinquæ salutis abiicerent spem. Ut vero infensi & armis concrepantes sunt ei comminati, exterritus pergit ad hostes, ac tantum ait conuersus, Vos, Octaui & Petroni, & quotquot adestis præfecti Romani, itineris mei cernitis necessitatem, & testes estis indigne me & violenter tractari: verum cæteris mortalibus omnibus nuntiate, ubi incolumes fueritis, deceptum ab hostibus Crassum, non à ciuibus deditum ad supplicium perisse. Non hæsit tamen illic Octauius, verum descendentem de colle est comitatus. lictores sequentes abegit Crassus. Primi ex barbaris occurrerunt duo semigræci, qui Crassum ex equis desilientes adorauerunt, ac Græce appellantes dixerunt ei, ut certos premitteret, quibus Surenas se comitetque suos inermes ostenderet & pacatos accedere. His quum respondisset Crassus, si vel minimam vitæ suæ rationem haberet, non facturum se fuisse ipsis ut committeret se: duos Roscios fratres misit percunctorum super quibus conditionibus, & quot conuenirent, quos extemplo correptos Surenas detinuit, atque eum primoribus equo aduectus, Quid hoc rei est, inquit, pedes Romanus imperator, & nos equo vehimur? Simul iussit adduci ei equum. Quum respondisset Crassus neque se peccare neque ipsum, quod congregarentur more uterque patrio: iam tum Hyrodi regi cum Romanis ait fœdus & pacem esse, verum ad leges scribendas progrediendum ad fluuium. Neque enim fœderum, inquit, vos Romani memores estis: porrexitque ei dexteram. Iubente Crasso equum adduci, negauit ille opus esse. Nam rex, inquit, hunc tibi donat. Simul admotus Crasso equus est aureis exornatus phaleris, stratoresque sustulerunt eum in equum, & affectati sunt verberibus equum concitantes. Ibi Octauius primus arripuit frænum, & secundum illum vnus ex tribunis Petronius, mox reliqui circumfusi inhibere parauerunt equum atque illos qui ex vtraque parte urgebant Crassum retrahere. Tum impulsu sequuto & tumultuatione, mox verberibus, stricto Octauius gladio occidit vnus barbari equisonem, alius Octauium, à tergo feriens. Petronius non habebat scutum. Hic percussus in loricam resiliit ab equo illæsus. Crassum Parthus Pomaxathres nomine interfecit. Id alii negant, alium autem asserunt percussorem fuisse. hunc vero iacentis caput & dexteram detruscasse. Cæterum hæc coniectura potius quam certa veritate feruntur, quando qui præsentibus erant, partim pugnantes circa Crassum confossi sunt, partim confestim in collem recurrere.

A Ταῦτα τῆ Σουρήνια λέγοντες, οἱ μὲν ἄλλοι παρορμηθῆς ἐδίξαστο, καὶ ἀπεχάρεισεν ἡσαν. ὁ δὲ Κράσος, ὁ δὲ πρὸς ἀπάτης ἐσφραγισμένος ὑπὸ αὐτῶν, καὶ ὁ ἀφ' ἑαυτοῦ τῆς μεταβολῆς ἀλογησύνῃ μῆκος, οὐχ ὑπέκρινεν, ἀλλ' ἐβουλόβετο. τῶν δὲ στραλιωτῶν βοώντων καὶ κελθόντων, εἶπα λοιδορούντων καὶ κελθόντων, ὡς παρεβάλλοντα μαχουμένους ἀλλήλους οἱ αὐτὸς ἀνόπλοις εἰς λόγους οὐ φάρρει σιωπῆσαι, πρῶτον μὲν ἐπεισάτο δεῖσθαι, καὶ λέγειν ὅτι ὁ λειπόμηνος μέγας τῆς ἡμέρας ἀφ' ἡμερῶν πάντες ἐν τοῖς ὄρειοις καὶ τετραχέσι, διώκοντα ἀφ' ἑκαστοῦ ἑνάμα, καὶ τὴν ὁδὸν ἐδείκνυε, καὶ παρεκάλει τὴν ἐλπίδα μὴ παρεῖσθαι τῆς σωτηρίας ἐγγὺς οὐσίας. ὡς δὲ χάλειπαίνοντες αὐτῶν, καὶ τὰ ὄπλα κρούοντες ἠπέλθω, φοβηθεὶς ἐχώρει· καὶ τοσούτων εἶπε μεταφραθεὶς, Ὀκταούσιος καὶ Περσῶν, καὶ ὅσοι παρέτε Ρωμαίων ἀρχόντες, ὑμεῖς ὄρατε τὴν ἐμῆς ὁδοῦ τὴν αἰάγκην, καὶ σιώητε παρόντες ὡς ἀσχετὰ πᾶσι καὶ βίαμα· τοῖς δὲ ἄλλοις ἀπασιν ἀνθρώποις λέγετε ὡς σιωπῆτες, ὡς Κράσος ἀπατηθεὶς ὑπὸ τῶν πολεμίων, ὡς ἐκδιδῆς ὑπὸ τῶν πολιτῶν, ἀπέλωτο. οὐ μὲν ἔμειναι εἰς τὸν Ὀκταούσιον, ἀλλὰ συγκρατῆρα ἴσθαι τὸν λῆφον. τοῖς δὲ ῥαβδούχοις ἐπομῆρους ὁ Κράσος ἐπήλασε. πρῶτον δὲ τῶν βαρβάρων ἀπήνησαν αὐτῶν, δύο μὲν ἑλλήνας· οἱ καὶ παρεσκευάσαντο τὸν Κράσον ὑπὸ τῶν ἵππων ἀλόχοιοι, καὶ παρεσχησάντες Ἑλλάδι Φωίῃ, παρεκάλωσαν τὸν πρῶτον πινᾶς, οἱς ἐπιδείξεται Σουρήνιας ἑαυτὸν καὶ πρὸς τὸν αὐτὸν ἀνόπλους καὶ ἀσπῆρους παρεσχησάντο. ὁ δὲ Κράσος ἀπεκρίνατο μὲν ὡς εἰ καὶ τὸν ἐλαχιστὸν εἶχε τῆς ζῆν λῆφον, ὡς αὐτὸς χεῖρας ἀλλήλους ἦλθον· δύο δὲ Ρωμαίων ἀδελφοὺς ἐπέμψεν πρὸς τοὺς ἐπιπέσει, ὅτι τίσι καὶ πόσοι σιώησαν. οἱ δὲ ἄλλοι συλλαβῶν ὁ Σουρήνιας κατέχον, αὐτὸς δὲ μὲν τῶν ἀεικων ἵπποτης παρεσῆει, καὶ τί τῆς; (ἔφη) περὶ ὁ Ρωμαίων ἀσχετῶν, ἡμεῖς δὲ ὀργυμέθα; καὶ παρεσχησάντο ἐκελθόντες ἵππων αὐτῶν. τῶν δὲ Κράσου φησάντων, οὐτε αὐτὸν ἀμαρτῶμεν, οὐτ' ἐκείνον, ὡς ἐκαστέρω πατρίων ὅτι πρῶτον μῆκος τὴν ὁδοῦ εἶναι μὲν αὐτῶν ἔφη σιωπῆσαι καὶ εἰρηλίω ὁ Σουρήνιας Ἰρῶν τε βασιλεὶ καὶ Ρωμαίοις. δεῖν δὲ γράψασθαι τὰς σιωπῆρας, ὅτι τὸν ποταπὸν παρεσχησάντο. Οὐ γὰρ ὁ μῆκος γε (ἔφη) μνήμονες ὁμολογῶν, οἱ Ρωμαῖοι. καὶ παρεσῆει τὴν δεξιά αὐτῶν. μεταπεμπομένου δὲ ἵππων, ὁ δὲ ἔφη δεῖν. βασιλεῖς γὰρ σοὶ δίδωσι τῆτον. ἅμα δὲ ἵππος τῶν Κράσου παρέση χυσοχάλιος, οἱ τὴν ἀιαβολαίς αὐτὸν ἀσπῆροι παρεβίβασαν, καὶ παρείποτο, πληγῇ τὸν ἵππον ἐπιταχύνοντες. Ὀκταούσιος δὲ πρῶτος ἀπὸ λαμβάνεται τῶν χαλιῶν, καὶ μετ' ἐκείνον, εἰς τῶν χαλιάρων, Πετρῶνιος, εἶτα οἱ λοιποὶ ἐδίξαντο, τὸν τε ἵππον ἀμαρτῶμεν πειρώμενοι, καὶ τοῖς πρῶτοις Κράσον δὲ ἐκαστέρω μέγους ἀφελχόντες. ὡπλισμὸς δὲ ἡρμοσίου καὶ παρεσῆει, εἶτα πληγῶν, Ὀκταούσιος μὲν ἀμαρτῶν τῶν ἐξ ἑνὸς τῶν βαρβάρων κτείνει τὸν ἵπποκῆμον ἔτερος δὲ τὸν Ὀκταούσιον, ἐκ τῶν ὄπισθεν πατάξας. Πετρῶνιος δὲ ὄπλου μὲν ὡς ἀπόρησεν, εἰς τὸν θῶρα καὶ πληγῆς, ἀπεπήδησεν ὑπὸ τῶν ἵππων ἀτρωτος. τὸν δὲ Κράσον, ὄνομα Προμαξάδης Πετρῶνιος ἀπέκτεινεν. οἱ δὲ οὐ φασιν, ἀλλ' ἔτερον μὲν εἶναι τὸν ἀπὸ κτείναντα· πρῶτον δὲ κειμένου τὴν κεφαλὴν ἀπὸ κτείναντα καὶ τὴν δεξιά. εἰκάζεται δὲ ταῦτα μάλλον ἢ γινώσκονται. τῶν γὰρ παρόντων οἱ μὲν ἐκείνους μαχόμενοι πρὸς τὸν Κράσον ἀνῆρέθησαν, οἱ δὲ ἄλλοι ἀπεπήδησαν ὅτι τὸν λῆφον.

σκετα. τῶν γὰρ παρόντων οἱ μὲν ἐκείνους μαχόμενοι πρὸς τὸν Κράσον ἀνῆρέθησαν, οἱ δὲ ἄλλοι ἀπεπήδησαν ὅτι τὸν λῆφον.

ἐπελθόντων ἃ τῶν Πάρθων, καὶ λεγόντων ὅτι Κράσους μὴ δίκην ἔδωκε, τοῖς δὲ ἄλλοις κελδοὶ Σουρήνας κατένειμαθάρρου ἔταξεν, οἱ μὲν ἐνεχείρησαν αὐτοῖς καταδρότες, οἱ δὲ τῆς νυκτὸς ἐσπάρησαν, καὶ τούτων ὀλίγοι πρὸς τὰ πασι διεσώθησαν. τοῖς δὲ ἄλλοις ἐκθνήσκοντες οἱ Ἀραβες σιωλελίμβανον καὶ διέφθειρον. λέγονται δὲ οἱ πρῶτες, δισμύριοι μὲν ἀποθάνειν, μύριοι δὲ ἀλώμενοι ζῶντες. ὃ δὲ Σουρήνας τὴν κεφαλὴν τῆς Κράσους καὶ τὴν χεῖρα πρὸς Ἰράδην ἐπέμψεν εἰς Ἀρμυρίαν, αὐτὸς δὲ, ἀφ' ἑαυτοῦ λόγον ἔχων ἀγέλων, εἰς Σελδουκίαν ὡς ζῶντα Κράσον ἀγορεύει, παρεσθάζετο πομπῆν τινα γελῶσαι, ὅβριον πρὸς ἀγαθὸν ἀνδράμβον. ὁ μὲν γὰρ ἐμφορέετα πρὸς Κράσους τῶν ἀρχμαλώτων, Γάιος Πακκίαιος, ἐσθῆτα βαρβαρικῶς ἐσθῆτα, καὶ διδαρθεὶς Κράσους ὑπακούειν καὶ ἀνταρξάτωρ τοῖς κελδοῖς, ἐφ' ἵππου καθήμενος ἦγετο. πρὸς αὐτὸν δὲ σαλπικταὶ καὶ ραβδούχοι πινεσὶ οὐχούμοι καμῆλοις ἤλαυνον. ἐξήρητο δὲ τῶν ραβδῶν βαλαίτια, καὶ πρὸς τοὺς πελέκεις πρὸς φατοί. κεφαλῆν Ῥωμαίων ἀποτετμημένην. κατόπι δὲ εἶποντο Σελδουκίαιδες ἐταίροι μοισυργεῖ, πολλὰ βωμολόχα καὶ γελῶσαι δι' ἀσμάτων εἰς θηλύτητα καὶ ἀδωδρία τῆς Κράσους λέγουσιν. ταῦτα μὲν οὖν πρῶτες ἐθεώρητο. τὴν δὲ γερούσιαν τῆς Σελδουκίαν ἀφροσύνας, εἰσπνεύειν ἀκρόατα βιβλία τῆς Ἀριστοτέλους Μιλησιακῶν. ἔτε ταῦτα γε καταψευσάμενος. θύρεθρον δὲ τῆς Ῥουσίου σκόλοφορος. καὶ παρέχετο τῶν Σουρήνας καθεύδουσαι πολλὰ καὶ κατακλῆσαι τῶν Ῥωμαίων, εἰ μὴδὲ πολεμοδύτες ἀπέχεσθαι πρὸς ἀγαθῶν καὶ γραμμῶν διώων τοῖς τῶν. τοῖς μὲν τοῖς Σελδουκίαι ἐδόκει σφοδρῶς ἀντιτάσσοντες, τῆς Σερύνας ὁρασι τὴν μὲν τῆς Μιλησιακῶν ἀκρόασημάτων πῆραν ἐξήρητο μὲν πρὸς ὅσων, ὅτι οὐδὲν τῆς Παρθηκῆν Σύβαριν ἐφελκόμενοι ἐπὶ ποσάταις παλλακίδων ἀμύξαις, ἔθρον πρὸς ταῖς λεγόμεναις ἐχιδναῖς καὶ σκυτάλαις ἀντιμόρφοις, τὰ μὲν ἐμφανῆ καὶ πρὸς ὅσα μέρη, φοβερά καὶ θηριώδη, δόξασι καὶ πόροις καὶ ἵπποις πρὸς ἀγαθὸν μύω, κατ' οὐρανὸν τῆς φάλαγγος, εἰς πόρνας καὶ κρόταλα καὶ ἵψαλμοὺς καὶ πλυνυχίδας ἀκρόασις μετὰ γυναικῶν τελευτῶσαν. ψεκτὸς μὲν γὰρ ὁ Ρούσιος, αἰαδέης δὲ τῶν Πάρθων τὰ Μιλησιακῶν ψήροντες, ὧν πολλοὶ βεβασιλεύουσιν, ἐκ Μιλησίων καὶ Ἰωνίδων ἐταίρων γεγενῆσιν, Ἀρσακίδων. τῶν δὲ πρὸς ἀγαθῶν, Ἰράδης ἐτύγχευεν ἢ διηλλαγμένος Ἀρταουάσδην τῶν Ἀρμυρίαν, καὶ τὴν ἀδελφὴν αὐτῆς γυναικῶν Πακέρων τῶν παιδὶ καθωμολογημένος ἐστάσεις τε καὶ πότοι δι' ἀλλήλων ἦσαν αὐτοῖς, καὶ πολλὰ παρεισήγετο τῶν ἀπὸ τῆς Ἑλλάδος ἀκροσμάτων. ἡ γὰρ οὔτε φωνῆς οὔτε γραμμῶν Ἰράδης Ἑλλητικῶν ἀπειρεσ. ὁ δὲ Ἀρταουάσδης καὶ τετραγώνιας ἐπίσης, καὶ λόγους ἐξαφῆ καὶ ἰσορίας, ὧν ἔνιοι ἐξασάζονται. τῆς δὲ κεφαλῆς τῆς Κράσους κρημαθείσης ἐπὶ θύρας, ἐπηρμένη μὲν ἦσαν ἀτρεπέζαι. τετραγώνια δὲ Ἰσοκρίτης, Ἰάσων ὄνομα, Τραλλιανὸς, ἦδεν Εὐειπίδου Βακχῶν τὰ πρὸς τὴν Ἀγαύην. Διδοκίμου δὲ αὐτῆς, Σιλλάκης ἐπίσης τῶν ἀνδρῶν καὶ ποροκωήσας, πρὸς ὕβαλλεν εἰς μέσον τῆς Κράσους τὴν κεφαλὴν, κρότον δὲ τῶν Πάρθων μετὰ κραυγῆς καὶ χροῦς ἀεχόμενοι, τὸν μὲν Σιλλάκην κατέκταναν οἱ Ἰσπερέται, βασιλέως κελδοσάντος. ὁ δὲ Ἰάσων, τὰ μὲν τῆς Πειθῆως σκόλοποιήματα παρέδωκε πρὸς τῶν χροῦτων, τῆς δὲ τῆς Κράσους κεφαλῆς λαβόμενος καὶ αἰαλακχεύσας, ἐφῆρμεν ἐκείνη τὰ μέλη μετ' ἐπισημασμοῦ καὶ φῶνης, Φέρομυρ δὲ ὄρεος ἔλικα νεότομον Ἐπί μέλαθρα, μακρείαν θῆκεν, καὶ ταῦτα

A Hos Parthi sequuti, Crassum dixerunt poenas exoluisse, reliquos Surenas iubere bono animo esse & descendere. Ita alii de colle digressi dediderunt se, alii nocte dilapsi sunt: quorum salui evaserunt omnino pauci. Caeteros Arabes venati assequuntique peremere. Summa interfectorum xx millia dicitur fuisse: eorum qui viui in potestatem hostium venerunt, decem millia. Caput Crassi & dexteram misit Surenas ad Hyrodem in Armeniam. Inde rumore per nuntios Seleuciae disperso se Crassum vivum adducere, pompam quandam ridiculam instruxit, quam contumeliaz causa appellabat triumphum. Siquidem qui in captivis confirmillimus Crassi erat, C. Pacianus amiculo barbarico velatus, doctusque Crassus & imperator vocari, insidens equo ducebatur. Eum tubicines & lictores quidam in camelis praecedebant. Dependebant ex virgis zonae & alligata securibus Romanorum recens defecta capita. Pone sequebantur Seleuciades meretrices cantrices, vernilia multa & ridicula cantilenis in mollietiam & ignaviam Crassi modulantes. Hoc spectaculum publice fuit editum. Senatu coacto Seleucensium intulit lascivos libros Aristidis, Milesiacos inscriptos. Neque fuit hoc commentitium. Fuerant enim in Roscii impedimentis reperti, praebueruntque Surenas argumentum multis modis suggillandi & eludendi Romanos, quod nec in bello temperare iis rebus & scriptis valerent. Atqui sapientem virum habuerunt Aesopum quum Surenas contemplarentur Seleucenses, ante dependentem qui gerebat Milesiacarum manticam lasciviarum, pone vero Sybarim Parthicam trahebat tam multis pellicum curribus, viperas quodammodo & scytalas representantem: quae partes praeferebat conspicuas & anteriores saevas & feras hastis, arcibus, equis: extremo autem agmine in scorta, crotala, cantus, lustra terminaret. Dignus quidem reprehensione Roscius, verum impudentes Parthi, delicias qui reprehendebant Milesiacas, apud quos regnauerunt complures ex Milesiis & Ionicis nati meretricibus Arsacidae. Dum haec aguntur, composuerat iam pacem Hyrodes cum Artuasde Armenio, cuius sorore filio suo Pacoro desponsa, agitabant inter se epulas & conuiuia, quae multis acroamatibus Graecis interpolabant. Nec erat linguae & litterarum Hyrodes Graecarum rudis. Artuasdes etiam tragcedias scripsit: orationes quoque & historias commentatus est, quarum adhuc extant quaedam. Vbi iam allatum caput Crassi ad fores fuit, nondum sublatae erant mensae, & tragcediarum actor Iason, cognomine Trallianus, recitabat ex Bacchis Euripideis Agauen. qui quum placeret, ingrediens conuiuium Sillaces, postquam regem adorauit, proiecit in medium caput Crassi. Ibi Parthis plausum cum clamore & gratulatione tollentibus, ministri Sillacem regis iussu inuitauerunt ad accubandum. Iason autem tradita vni de mimis Penthei persona corripuit caput Crassi, corporisque fanatica iactatione carmina illa cum furore & cantu pronuntiavit.

Ex monte ferimus nos recens casum
Cervium bonam pradam domum.

καὶ ταῦτα

Atque hæc omnes oblectauerunt. Dum verò se- quentes alterni versus ad chorum decantantur,

Cho. Quis occidit?

Ag. Meum decus est,

Ibi exiliens Pomaxæthres, qui tunc cœnabat, apprehendit caput, quasi sibi ista dicere, quàm illi, potius conueniret. Rex lætus, donis eum de more auxit, laconi largitus est talentum. In huiuscemodi aiunt exodium Crassi expeditionem quasi tragœdiam terminasse. Pœnas tamen & crudelitate Hyrodes & periurio Surenas pependit dignas. Surenam enim breui post inuidia gloriæ eius necauit Hyrodes: Hyrodi verò, postquam amisit acie à Romanis fufum Pacorum, implicito morbo, qui in hydropisum desuit, Phraates filius ad maturandam mortem aconitum dedit. Id venenum quum morbus vicisset, atq; vnà cum eo esset expulsum, corpus autem recreatum regis, ad celerrimam viam Phraates conuersus, suffocauit eum.

IN collatione primùm Niciz opes cum Crassi comparatæ opibus, acquisitionem habent inculpatiore. Nemo alioqui quæstum probet ex metallis, quæ ferè per facinorosos & barbaros, nonnullos etiam vinctos & fatigatos locis insalubribus pestilentibusque exercentur. Hic quæstus tamen si opponatur hastæ Syllæ & redempturis ex incendiis, longè eum dicas probiorem. eas enim Crassus aperte vt agriculturam & fœnus exercebat. Quæ verò inficias ibat obiecta, sententiam suam in curia ipsum quæstui habere, socios expilare, passim mulierculis adulari, defensionem suscipere improborum, horum nihil Niciz est ne falsò quidem exprobratum vnquam. Imò verò quòd argentum donis profunderet extimiditate in delatores, derisus est. Quæ res indigna Pericle fortassis & Aristide fuisset, verùm necessaria illi qui natura esset meretriculosus. Quod etiam Lycurgus Orator postea ad populum iactauit, quum improperatur ei quòd sycophantam quendam redemisset, Gaudeo, inquit, quòd tam diu vestra republ. gesta prius datæ pecuniæ arguar quàm captæ. Iam sumptibus Nicias ciuiliior, qui fuit donis diis dicandis, gymnasiarchiis, & choris prolixus exhibendis: quæ verò Crassus absumpsit tam infinitæ simul hominum multitudini epulo, inde tessera frumentaria præbenda, eorum Nicias nihil nisi portionem, annumeratis illis quæ impendit, possedit, vt mirum sit, si quem prætereat, improbitatem inæqualitatem quandam esse morum & dissonantiam, quam cernat eos qui turpiter quæsiuerunt mox effundere benignè. Atque de diuinis hæcenus. Actiones in republ. Niciz nulla versutia, nulla iniquitate vel violentia suffasæ sunt, nec ferocia. imò potius impositum fuit ei ab Alcibiade, atque cum populo agebat modestè. Crassi verò in variandis amicis & inimicis perfidiam animumque fucatum accusant. Vi verò ne ipse quidem abnuebat consularum petisse conductis hominibus, qui Catonem & Domitium violarent. Iam in comitiis prouincialibus multi vulnerati, ceciderunt quatuor. Ipse (quod in narratione nos præterit) L. Annalio senatori populi Romani sibi aduersanti pugno os cecidit, expulsi que cruentum. Atqui vt his violentus Crassus & tyrannicus,

A καὶ ταῦτα μὴ πού τις ἕτερον ἀδομήτων ἢ τῶν ἐφεξῆς ἀμοιβῶν πρὸς τὸ πρῶτον, τίς ἐφόνεισεν; Ἐμὸν δὲ γέρας, αἰαπηθῆσας ὁ Πομαξῆθρης, (ἐτύχασε δὲ δειπνῶν) αἰτελαμβάνει τὸ κεφάλῃς, ὡς ἑαυτῶν ταῦτα λέγειν μάλλον ἢ ἐκείνου προσήκον. ἠοτίς δὲ ὁ βασιλεὺς τὸ μὴ οἷς πᾶτερον ὅστιν ἔδωκεν, τὰ δὲ Γάσωνι τὰ λαβὼν ἔδωκεν, εἰς ποιότητος φασιν ὄξοδιον τὸ Κράσου στρατηγίας, ὡς τῶν βασιλέων τελευτήσασθαι. δίκη μὲν τοῦ καὶ τὸ ἀμότητος Ἰρωδίου, καὶ τὸ πτοικίας Σερύων ἀξία μετήλθε. Σερύων μὲν γὰρ ἐμὲ πολὺν χρόνον Ἰρωδίου φθόνου τὸ δόξῃς ἀπέκτεινε Ἰρωδὴ δὲ ἀποβαλὼν Πάκρον, ὑπὸ Ρωμαίων μάχῃ κερτήθη, καὶ νοσήσαντι νόσον εἰς ὑδρωπα βαπτίσαν, Φραάτης ὁ υἱὸς ἐπιβουλεύων, ἀκύντων ἔδωκεν. αἰαδὲ ἀμότης δὲ τὸ νόσον τὸ φάρμακον ὑφ' ἑαυτῶν, ὡς ἐπιανεκκριθῆναι, καὶ τὸ σώματος ἐκκαθάρσει, ἐπὶ τὸ ταχίστην τὸ ὄδον ἔλθων ὁ Φραάτης, ἀπέπνιξεν αὐτόν.

EΝ τῇ συγκρίσει, ὡς ἔστιν ὁ Νικίας πλοῦτος τὰ Κράσου τῶν βασιλέων, ἀμεμώτερον ἔχει τὴν κτήσιν. ἄλλως μὲν γὰρ οὐκ αἰεὶ δοκιμάσειε τὴν ἀπὸ μεταλλῶν ἐργασίαν, ἥς τὰ πλείστα περιμένεται ἀπὸ κερτῶν ἢ βαρβάρων, οἷων δεδεδωμένων καὶ φηρομένων ἐν τοῖς ὑποούλοις καὶ νοσησί. τῶν βασιλέων δὲ πρὸς τὰ Σύλλα δημιόπρατα, καὶ τὰ πρὸς τὸ πῦρ ἐργασίας, ἐπιεικτεροφαίνεται. ταῦτα γὰρ ὁ Κράσος αἰαφαιδῶν, ὡς τὰ γεωργίαν, ἐχρητο καὶ τὰ δδμίζειν. ἀπὸ ἔξαρτος ἡ ἐλεγχόμενος ἐπὶ κερτῶν ἐν βαρβάρων, καὶ τὴν συμμαχίας ἀδικίαν, καὶ γυναικαπείων κολακίαν, καὶ σιωπεκρύπτειν τὴν πονηρίαν, τῶν ἀπὸ τῶν οὐδὲ ψδδῆ ποτε Νικίας ἔλαβεν. ἄλλως δὲ διδοὺς καὶ προσέμενος ἀργύριον ὑπὸ δειλίας τοῖς συκοφανταῖς, ἐχλδδάζει, ὡς ἔλαβεν Περικλεῖ μὲν ἴσως καὶ Αἰετρίδῃ μὴ ὡς ἔπει, ἀπὸ αἰαγίτων, οὐκ ἀπὸ πεφυκτοπρὸς τὸ γαρρῆν. ὡς καὶ Λυκούργος ὑπερὸν ὁ ρήτωρ ἐφάρρησασθαι πρὸς τὸ δῆμον, αἰπῆν ἔχων ἐξωνησασθαι πῖνα τῶν συκοφαντῶν. Ἡδδμῆ γὰρ (εἰπεῖν) εἰ ποσὺν χρόνον πεπολιτευμένος ὑμῖν, διδοὺς πεφώραμα πρὸς τὴν λαμβάνων. ἡ δὲ τῆς δαπνῆς πολὺν καὶ τὴν ὁ Νικίας, αἰαδὲ μῆσιν καὶ γυμνασιάρχιας καὶ διδασκαλίας χορῶν φιλοδμεμένος: ὡν δὲ ὁ Κράσος ἀνάλωσεν, ἐστῆσας ἀμα ποσῶν μωριάδαις ἀνδρῶν, εἴτα ἀρεφῆς πάλιν, ὡς ἔπει ἡ μέγος ὁ Νικίας ἐκεκτῆσθαι οἷς ἀνῆλωσεν, ὡς τε ταυμάζειν εἰ πῖνα λέληθε, τὸ κακαὶ ἀνωμαλία εἴπαι πῖνα ἔσπου καὶ ἀνομολογίαν ὡς ἔπει τὴν αἰαγῶν συλλεγῶν, εἴτα χρηστῶς ἐκχρίσας. πρὸ μὲν οὖν πλῆτου, ἡ ταῦτα. τοῖς δὲ πολιτεύμασι, τοῦ μὲν Νικίου, πρὸ μὲν ὡς ἔπει ὡς ἀδικῶν ὡς βίαιον πρὸς ἔπει, ὡς δὲ δραστήης, ἀλλ' ἐξηπατῶτο μάλλον ὑπὸ Ἀλκιβιάδου, καὶ τὰ δῆμον προσήει μετ' ἀλαβείας, τὸ δὲ Κράσου πολὺν μὲν ἐν τῆς πρὸς ἔπει καὶ φιλίαν μετὰ βολαῖς, ἀπίσταν καὶ ἀειδθεῖαν κερτηροῖσι. βία δὲ οὐδὲ αὐτὸς ἠρεῖτο τὴν ὑπατίαν μελῆσαι μωσασίμνος αἰδρας τοῖς Κάτωνι καὶ Δομῖτω τῶν χεῖρας προσίσοντας. ὡς δὲ τῇ πρὸ τῶν ἐπαρχῶν ψφοφορία τοῦ δῆμου, πολλοὶ μὲν ἐξώθησαν, ἔπεισεν δὲ πῖναρες, αὐτὸς δὲ (ὡς ἡμᾶς ἐν τῇ διηγήσει παρελήλυθε) Λόκιον Αἰάλιον, ἀνδρα βουλοτύω, ἀντιλέγοντα, πῖνα πατάξας εἰς τὸ πρὸσωπον, ὡς ἔβαλεν ἡμῶν μὲν. ὡς δὲ πρὸ ταῦτα βίαιος ὁ Κράσος καὶ τυραννικός,

οὕτως αὖ πάλιν ἐκείνῃ τῷ φοδοεῖς ἐν τῇ πολιτείᾳ καὶ ἀπλ-
 μων, καὶ τοῖς κακίσις ὑφειμένον, τῷ μεγίστων ἑπιλήψεων ἄξιον
 ὁ δὲ Κράσος, ὑψηλὸς παρὶ γὰρ ταῦτα καὶ μεγαλόφρων, ἔπειθ' ἔως
 Κλέωνα ἐδὴ τῷ παρόλοισ, μὰ Δία, τὸ ἀγῶνος ὄντος, ἀλλὰ
 παρὸς τῷ Καίσαρος λαμπρότητι, καὶ βίῃ τῷ Πομπηίου Σρι-
 ἀμβοῖς ἔχ' ὑπερείξας, ἀλλ' αὐτῶρα ἐκατέρω τῷ δυνάμει,
 ἀξιώματι δὲ τῷ ἡμελικῆς δρχῆς καὶ Πομπηίου ὑπερβαλο-
 μένος. δεῖ γὰρ ἑπι μέγιστοις ἐδ' ἑπιφθονον ἀλλὰ τῷ λαμπρότη
 ἐν πολιτείᾳ λαμβάνειν, μεγέθει δυνάμεως ἔξαμφοροῦτα
 τῷ φθονον. εἰ δὲ ἔξ' ἀπρωτος ἀγάπῃς ἀσφάλεια καὶ ἡσυχίᾳ,
 καὶ δέδιας Ἀλκιβιάδου μὲν ἑπι τῷ βήματι, ἐν δὲ Πύλῳ Λα-
 κεδαιμονίῳ, Περδικῶν δὲ ἐν Θρακίᾳ, πολλῶν ἄρρωστῶν
 ἢ πόλις ἔχει ἀσθενῶν, ἐκ μέσου ἡρόδοτος καὶ Σπάρτης πλεῖστα
 τῷ ἀπαρξείας σεαυτῷ γέφανον, ὡς ἐνίοι σοφισταὶ λέγουσιν. ὁ μὲν
 γὰρ τῷ εἰρήνης ἔρωτος ἴω ὡς ἀληθῶς, καὶ τῷ λόγῳ τῷ πόλεμον
 Ἑλληνικῶτατον πολίτευμα. καὶ τῆς παρξείας ἐνεκα ταύτης
 οὐκ ἄξιον Νικίᾳ ὑπερβαλεῖν Κράσον, ἐδὲ εἰ τῷ Κάσσιον
 φέρων πέλαγος ἢ τῷ Ἰνδῶν ὠκεανῶν τῷ Ρωμαίων ἡγεμονίᾳ
 παρξείας. πόλις μὲν τοῖς χρωμένοι δρχῆς ἀσθαινομένη, καὶ
 κρείττονα ὄντα τῷ δυνάμει, χρωσιν ἐδοτῶν τοῖς πονηροῖς, οὐδὲ
 δρχῆς μὴ δρχῶσιν, ὅσθ' ἐπίσιν ἀπιστοῦμένοις. ὁ παρ ἐποίησεν
 ὁ Νικίᾳ, τῷ Κλέωνα, μηδὲν ὄντα πλεῖον ἐν τῷ πόλις τῷ ἀπὸ τῷ
 βήματος ἀιαιχμητίας καὶ κραυγῆς, αὐτὸς εἰς τῷ στρατηγίᾳ κα-
 ταστήσας. οὐκ ἐπαίνῳ μὲν γὰρ ἐγὼ τῷ Κράσῳ, ἐν τοῖς Σπαρ-
 τακίῳ ἐπειρήσει γάσον ἢ ἀσφαλέτερον ἔξαμφοροῦτα.
 καίτοι φιλομίας ἴω τῷ δεῖσαι μὴ Πομπηίου εἰθῶν ἀφέλη-
 ται τῷ δόξαι αὐτῷ, κατὰ τῷ ἀφείλετο Μετέλλου Μόμμιοις τῷ
 Κόρινθον. τῷ δὲ τῷ Νικίου πλημῆσαι ἀποπον καὶ δεινόν.
 οὐ γὰρ ἐλπίδας ὅσθ' ἐρασίῳ ἐχούσης ἔξεση τῷ ἐξρηθ
 φιλομίας καὶ δρχῆς, ἀλλὰ κίνδυνον ὑφορέμενος ἐν τῷ
 στρατηγίᾳ μέγῳ, ἠγάπησε, τῷ καθ' αὐτὸν ἐκ ἀσφαλεῖ ἡ-
 μένος, παρξείας τῷ κρινόν. καίτοι ὁ γὰρ Θεμιστοκλῆς, ἵνα μὴ
 φαῦλος ἀδραστος ἐν τοῖς Περσικῆς καὶ ἄφρων στρατη-
 γήσας ἀπολέση τῷ πόλιν, δρχῆς τῆς δρχῆς ἀπέστησεν
 αὐτὸν καὶ Κάτων, ὅτι μάλιστα ἐώρα παρξείας καὶ κιν-
 δυνῶν ἐχρυσεν, ὑπερ τῆς πόλεως τῷ δημῶν μετῆλ-
 θεν. ὁ δὲ αὐτὸν ἑπι τῷ Μινῶν καὶ Κύθηρα καὶ Μηλίους
 τοῖς παλαμπάροις φυλάττων στρατηγῶν, εἰ δέοι μάχεσθαι
 Λακεδαίμονις, ἀποδύμενος, τῷ χλαμύδα, καὶ τῷ
 Κλέωνος ἀπειρία καὶ δρασύτητι ναῦς καὶ δῦδρας καὶ ὀ-
 πλα, καὶ στρατηγίᾳ ἐμπειρίας ἄκρας δεομένη τῷ ἀδιδυῖ,
 οὐ τῷ ἑαυτοῦ παρξείας δόξαι, ἀλλὰ τῷ τῆς πατρίδος
 ἀσφάλεια καὶ σωτηρία. ὅθ' ὑπερ ἔχ' ἐκῶν ὅσθ' βουλό-
 μένος Συρακυσίοις πολεμεῖν, ἠαγχεζέτο, δοκῶν οὐ λο-
 γισμῶ τῷ συμφέροντος, ἀλλὰ παρξείας καὶ μαλακίᾳ τῷ
 παρ αὐτὸν ἀποστρεφῖν Σικελίας τῷ πόλιν. ἐκείνο μὲν τοῖς
 μεγάλης ἑπιεικείας σημεῖον, ὅτι διεχραίνοντα τῷ πολε-
 μεῖν αἰεὶ, καὶ φθίνοντα τῷ στρατηγίᾳ οὐκ ἐπαύοντο χερσῶ-
 νοῦτες, ὡς ἐμπειροῦτα καὶ βέλτεροι. τῷ δὲ Κράσῳ παρξείας
 πᾶντα τὸν χρονον ἐφιειμένα στρατηγίας, οὐχ ὑπερξεί-
 τυχεῖν, πλεῖον ἑπι τῷ δουλικῶν πόλεμον ἔξ' ἀνάγκης, Πομ-
 πηίου καὶ Μετέλλου, καὶ Λουκυλλῶν ἀμφοτέρων ἀπὸν-
 των, καίτοι τότε πμφορῶν μάλιστα καὶ δυνάμει πλείστον
 ἀλλ', ὡς ἔοικε, καὶ τοῖς ἀουδαῖοι παρ αὐτὸν ἐδοκε
 καὶ τὸν καμικῶν, Αἰὴρ αἰετος εἰ τῷ πᾶντα πλεῖον ἐν ἀσπίδι.

A ita contra illius in republic. gerenda trepidatio &
 pauor, & quod scelestissimis submitteret se impri-
 mis sunt notanda. Crassus vero celsus hic certe &
 magnanimus, qui, quum non cum Cleonibus ei
 neque cum Hyperbolis sane certamen foret, sed
 cum Caesaris splendore, atque tribus Pompeii
 triumphis, contendit cum utroque potentia, di-
 gnitate quidem certe censoria etiam Pompeium
 superavit. Decet enim eum qui rempublicam
 gerit, in maximis rebus non si invidiosae sunt re-
 spicere, sed si praeclearae, atque opum mole inum-
 brare invidiam. Quod si supra omnia securita-
 tem & quietem sectaris, atque Alcibiadem for-
 midas, in suggestu, Pyli Lacedaemonios, Perdic-
 cam in Thracia, habet otii ciuitas latum cam-
 pum in quo remotus de medio sedere queas, ac
 tibi ipse contexere tranquillitatis coronam, ut
 nonnulli sophiltae aiunt. Nam pacis quidem e-
 rat profecto diuinum desiderium, atque bellum
 dirimere imprimis humana & ciuilis actio. cuius
 facti causa Niciae nulla parte est aequiparandus
 Crassus, ne si ad mare quidem Caspium aut ad
 Oceanum Indicum terminos promouisset Ro-
 mani imperii. Non debet tamen is qui versatur
 in ciuitate sensum habente virtutis, & pollentior
 est opibus, dare locum malis, nec magistratum
 priuatis, nec fidem suspectis: quod quidem admi-
 fit Nicias, qui Cleonem, cuius in ciuitate nihil e-
 minebat praeterquam perfrecta frons & vocife-
 ratio, prouexit ad imperium. Equidem non pra-
 dico Crassum, qui bello Spartacio celerius quam
 tutius conferre properauit signa. quanquam ani-
 mi laudis auidi erat, vereri ne decus sibi Pompe-
 ius aduentu suo eriperet, quomodo Metello Co-
 rinthum eripuerat Mommius. At Niciae absur-
 dum plane est factum & callidum. neque enim
 cessit inimico gloriae campo & prouincia, cuius
 apparet spes & facultas conficiendae: sed quum
 grande illa in expeditione periculum timeret, con-
 tentus fuit rebus suis in tuto collocatis rempubli-
 cam proicere. Et quidem Themistocles, ne bel-
 lo Persico vilis homo & turpis ductu suo perderet
 rempublicam, eum pecunia remouit a praetura:
 Cato autem tribunatum plebis, quum implscitum
 cum videret maximis negotiis & periculis,
 reipublicae causa petiuit. Qui vero se Minoae, Cy-
 theris, miseris Milesiis reseruat ducem, sin conse-
 rendae cum Lacedaemoniis manus sint, chlamy-
 dem ponit, Cleonis autem imperitiae & ferocitati
 tradit classem, milites, arma, prouinciam, quae
 summum usum requirat, non laudes hic negligit
 suas, sed patriae securitatem & salutem. unde post
 inuitus nolensque bellum est cum Siculis gerere
 compulsus, quod non vtilitatis publicae, sed quie-
 tis & mollitiae ratione rempubl. quantum in se e-
 rat, Sicilia defraudaret. Illud tamen ingens est in-
 tegritatis eius signum, quod abhorrentem sem-
 per a bello atque ducatum detrectantem non de-
 stiterint tanquam exercitissimum & optimum
 designare. At inhians perpetuo prouinciae, non
 valuit eam Crassus consequi nisi ex necessitate
 bello seruili, Pompeio & Metello & utroque Lu-
 cullo absentibus, licet id temporis summo in
 honore esset & polleret plurimum. Nam, nec
 quidem iudicio, videbatur vel studiosis eius iuxta
 comicum,
Vir cetera esse, nisi in scuto, ille maximus.

Quod nihil Romanis profuit, ab illius expugnatis cupiditate provinciarum atque ambitione. Nicias enim Athenienses ad bellum repugnantem miserunt, Crassus in bellum Romanos duxit repugnantes: atque huius causa respubl. ille reipubl. in calamitatem incidit. Veruntamen Nicias citius hinc commendes quam improbes Crassum. Ille enim peritia & consiliis motus prudentis ducis non est vna cum civium spe in errorem detractus, verum desperavit & diffusus est posse capi Siciliam. hic, sicut ad rem proclivem ruens, bellum Parthicum impedit. At grandia concupiuit, & Casare Occidentem, Gallos, Germanos, Britanniam subigente, ad Orientem ipse & Oceanum progredi Indicum, Asiamque in ditionem redigere: quae Pompeius aggressus est, & quod contendit Lucullus. qui placidi viri atque in omnes boni permanserunt, quum eadem ac Crassus suscepissent, & idem haberent institutum. Nam Pompeium quoque, quum daretur ei provincia, senatus impugnavit: ac Caesar, caesis fugatisque Germanorum trecentis millibus, autor Cato fuit ut victis dederetur, ac violatae pacis in illius caput verteretur ultio. Verum populus salutem dicens Catoni, in quindecim dies supplicationes decrevit, atque in magna fuit gratulatione. Qui fuisset ergo eius animus, & quot dierum supplicationes decrevisset, ex Babylone si Crassus literas de victoria misisset: hinc progressus Mediam, Persidem, Hyrcanos, Susa, Baetra redegisset in formam provinciarum? Nam si ius violandum est (ut ait Euripides) iis qui otii sunt impatientes, neque frui praesentibus norunt bonis, non Scandia, non Mendae excindendae, nec profugi Aeginetae, qui relicta patria avium modo in aliena regione delitescunt, captandi, sed magnum praemium quaerendum iuris violandi: non facile autem, neque qualibet de causa, ut res humilis & vilis, iustitia negligenda. Enimvero qui Alexandri expeditionis impetum in caelum ferunt, & Crassi oberunt, hi parum recte primordia aestimant ex nouissimis. Iam in ipsis gerendis bellis facta extant non pauca Nicias praecelara. quippe crebris praeliis hostes superavit, ac Syraculis parum absuit quin potiretur: neque sua culpa offensavit in omnibus, sed valetudini eius partim & urbanorum civium expensum feras invidiae. Crassus ob erratorum multitudinem locum fortunae ad aliquid boni designandum reliquit nullum, ut mireris stoliditatem eius, non quod a Parthorum sit viribus victa, verum quod felicitate vicerit Romanorum. Quia vero praesagio Nicias nullo negligendo, alter omnibus contemnendis similiter perierunt, haud pronum quidem sit, neque certum de istis iudicare: benignius tamen in iis est cum vetusta & recepta opinione per religionem peccare, quam contra mores & pernicaciter. At in exitu minus reprehendendus Crassus, qui semetipso non dedit, non vincit, non affectus contumelia fuit, verum orantibus cessit amicis, ac contra ius gentium violatus ab hostibus fuit: Nicias turpis & ingloriae salutis spe supplicem se praebens hostibus mortem sibi effecit foediorum.

A καὶ τὸ πρῶτον Ῥωμαίοις ἐσθλὴν ὤνουν, ἐκβιασθέντες ὑπὸ τῆς φιλαρχίας αὐτῶν καὶ φιλοδοξίας. Ἀθῆνῶν μὲν γὰρ ἀκόντες Νικίαν ἐξέπεμψαν ἐπὶ τὸν πόλεμον, Ῥωμαίους δὲ Κράσσου ἀκόντας ἐξήγαγε καὶ ἀφ' οὗ μὲν τὸν πόλεμον, ἐκείνους δὲ ἀφ' οὗ τὴν πόλιν ἠτύχησεν. οὐ μὲν γὰρ ἀλλὰ μᾶλλον ἔστιν ἐν τούτοις τὸν Νικίαν ἐπαινεῖν ἢ λέγειν τὸν Κράσσον. ὁ μὲν γὰρ ἐμπειρία καὶ λογισμῶν χρησάμενος ἠγεμόνος ἐμφρονος, οὐ σιωπηλάτησιν ταῖς ἐλπίσι τὸ πολιτικόν, ἀλλ' ἀπέπειθε καὶ ἀπέγνω λήθησθαι Σικελίαν. ὁ δὲ ὡς ἐπὶ ῥᾶστον ἔργον τὸν Περσικὸν ὀρμήσας πόλεμον ἠμύρτεν. ὠρέσθη δὲ μεγάλων καὶ Καισαρὸς τὰ ἐσπέερα, καὶ Κελτοὺς καὶ Γερμανοὺς καὶ Ἰνδοὺς καὶ Βρετανίαν, αὐτὸς ἐπὶ τὴν ἑαυτοῦ καὶ τὴν Ἰνδικὴν ἐλάσας θάλασσαν, καὶ πρὸς ἐργασασθαι τὴν Ἀσίαν οἷς Πομπηίου ἐπήλθε, καὶ Λούκουλος αὐτῶν, αἰδρες ἀμύρτες καὶ πρὸς πόδας ἀγαθὸν ἀφαινεύοντες. πρὸς ἐλπίσιν δὲ ὁμοίᾳ Κράσσου, καὶ ταῖς αὐτῶν ὑποθέσει λαβοῖτες. ἐπεὶ καὶ Πομπηίου τῆς ἀρχῆς διδομένης, ἢ σὺγκλητος ἠναπιότο, καὶ Καίσαρ μωριάδας τετακτοῦσθαι Γερμανῶν βρεφάμενοι, σιωπῶντες οὐδὲν ὀκνῶντες ἐκδιώκειν τοὺς ἠπικυμένους, καὶ βέλαι τὸ μύριμα τοῦ πρὸς ἀσπονδῆματός εἰς ἐκείνον. ὁ δὲ δῆμος ἐρᾶσθαι φράσας Κάτωνι, πεντεκαίδεκα ἡμέρας ἔθυσεν ἐπινομία, καὶ παρ' ἐργῶν αὐτοῦ. πῶς οὖν αὐτὸς διετέθη, καὶ πόσας ἔθυσεν ἡμέρας, εἰ Κράσσος ἐκ Βαβυλωνίως ἔγραψε νικᾶν, εἴτ' ἐπελθὼν Μιδίαν, Γερσίδα, Ἰρρανοὺς, Σοῦσα, Βακτρα, Ῥωμαίων ἐπαρχίας ἀπέδειξε; Εἴτ' ὅτε γὰρ ἀδικεῖν ἤρθε, καὶ τὸν Εὐειπίδην, ἠσυχίαν ἀγειν μὴ διωαμένους, μηδὲ ἄλλοις χρεῖσθαι τοῖς παρ' οὖσαν ἀγαθοῖς εἰδόμενος, οὐ Σκαυδέαια, οὐ Μένδην ἐκκαταίειν, οὐδὲ Φύργοντες Αἰγινήτας ἀπολελοπότας τὴν ἑαυτοῦ, ὡς πρὸ ὀρίσας εἰς ἐτέραν χώραν ἀποκεκρυμμένους ἐκθηρατίον, ἀλλὰ πολλοὺς πημπεῖν τὸ ἀδικεῖν, μὴ ῥαδίως, μηδὲ ἐπὶ τοῖς τυχοῖσιν, ὡς τι Φαῦλον ἢ μικρὸν πρὸς ἐλπίσιν τὸ δίκαιον. οἱ δὲ τὴν μὲν τῆς Ἀλεξάνδρου φρατείας ὀρμὴν ἐπαινοῦντες, τὴν δὲ Κράσσου ψέγοντες, οὐκ ὅτι τὰ πρῶτα κρίνοισιν ἀπὸ τῶν τελευτάων. οὐδὲ τῶν φρατηγίας αὐταῖς, Νικίου μὲν οὐκ ὀλίγα γρηναῖα. καὶ γὰρ μάχαις πολλαῖς ἐίκησε τοὺς πολεμίους, καὶ τοῦ λαβεῖν Συρακυσίας ὀλίγον ἐδέησε καὶ πόρπη δι' αὐτὸν οὐκ ἐπώτασεν, ἀλλὰ καὶ νόσον αὐτῶν ἀπείραστο, καὶ φθόνον τῶν οἰκιστῶν πολιτῶν. Κράσσος δὲ ἀφ' οὗ πλήθος ἀμύρτημάτων, ἐσθλὴν τῆ τύχη χρησθὲν ἀποδείξασθαι παρήκεν. ὡς τε θαυμάζειν αὐτὸν τὴν ἀβελθησίαν, οὐ τῆς Γαρθῶν δυνάμεως ἠπικυμένον, ἀλλὰ τῆς Ῥωμαίων δύσεως πρὸς ἐλπίσιν. ἐπεὶ δὲ ὁ μὲν μηδενὸς τὸ ἀπὸ μαθητικῆς καταφρονῶν, ὁ δὲ πόρπη ὑποφρονῶν, ὁμοίως ἀπώλετο, χαλεπὴ μὲν ἐν τούτοις ἡ ἀσφάλεια καὶ δύσεκτος, ἐπιεικέστερον δὲ αὐτῆς τοῦ πρὸς ἀνόμου καὶ αὐθάδους, ὅτι μὲν δόξης παλαιᾶς καὶ σιωπῆς δι' ἀδελφείας ἀμύρτημόνιον. πρὸς μὲν τὴν τὴν τελευτῶν ἀμεμπτοτέρος ὁ Κράσσος, οὐ πρὸς ἀδελφῶν ἑαυτῶν, οὐδὲ δεσπῶν, οὐδὲ φενακιστῶν, ἀλλ' εἰς τοὺς φίλους δεομένους, καὶ πρὸς ἀσπονδῆτας ὑπὸ τῶν πολεμίων ὅτι Νικίας, ἀγαθῶν καὶ ἀκλεῶν ἐλπίδι σωτηρίας, ὑποπεσὼν τοῖς πολεμίοις, ἀγχιόνα ἑαυτῶν τὸ θάνατον ἐποίησεν.